

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

**SÜREKLİ UÇUŞA ELVERİŞLİLİK YÖNETİMİ TALİMATI (SHT-CAM), HAVA
ARACI BAKIM PERSONELİ LİSANS TALİMATI (SHT-66) VE HAVA ARACI
BAKIM EĞİTİMİ KURULUŞLARI TALİMATI'NDA (SHT-147) DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR TALİMAT**

MADDE 1- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Talimatı (SHT-66) GEÇİCİ MADDE 1 dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(4) Bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihte hali hazırda yetkilendirilmiş olan ve Ek-10'da yer alan dil yeterliliği gerekliliklerini sağlayamayan onaylayıcı, destek, eğitmen, değerlendirici veya task bazında yetkilendirilen personellerin 31 Aralık 2025 tarihine kadar söz konusu dil gerekliliklerini sağlaması gerekir. Aksi halde, mevcut yetkileri iptal olmuş sayılır."

MADDE 2- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Talimatı (SHT-66) GEÇİCİ MADDE 1 altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

"(6) Ek-10'da yer alan dil yeterliliği gerekliliklerini sağlayamayan onaylayıcı, destek, eğitmen, değerlendirici veya task bazında ilk kez yetkilendirilecek personellerin bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihten sonra 31 Aralık 2023 tarihine kadar yürürlükten kalkan SHT-66L-HS Talimatı gereklerine uygun şekilde yetkilendirilebilmeleri kabul edilebilecek olup, söz konusu personelin 1 Haziran 2024 tarihinden sonra yetkilerinin devamı için Ek-10'da belirtilen dil yeterliliğini sağlamaları gerekmektedir. Aksi halde, mevcut yetkileri iptal olmuş sayılır."

MADDE 3- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Talimatı (SHT-66) GEÇİCİ MADDE 1 yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

"(7) 9 Şubat 2023 tarihinden önce edinilmiş EASA Part-147 yetkili kuruluşlarca verilmiş olan tip eğitimi sertifikaları Genel Müdürlüğümüzce kabul edilir. Bu tarihten önce başlamış ancak tamamlanmamış eğitimlerin kabul edilmesi 66.B.130 maddesi kapsamında Genel Müdürlüğümüzce değerlendirilir."

MADDE 4- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Talimatı (SHT-66) Madde 20 ikinci fıkra aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

"(2) Aksi Genel Müdürlükçe uygun değerlendirilen durumlar hariç olmak üzere birinci fıkra kapsamındaki tip eğitimleri için kuruluşlar yılda en fazla 2 kez başvuru yapabilir. Yılda 2 defadan fazla tip eğitimi ihtiyacının ortaya çıkması durumunda, ilgili kuruluşun Genel Müdürlüğümüze SHT-147 Talimatı kapsamında yetki talebinde bulunması gerekir."

MADDE 5- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Talimatı (SHT-66) EK-10; Ek-1'deki şekilde değiştirilmiştir.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

MADDE 6- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Talimatı (SHT-147) EK-5 Tablo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 ve 11; C maddesi b bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b. Kuruluşun eğitim yöneticisinin 5 yılda bir yapmış olduğu değerlendirme sonucu eğitmen adayının YDS 60 veya eşdeğeri seviyesinde olduğunun tespit edilmesi.

Bu usul için aşağıdaki şartlar sağlanmalıdır:

- Eğitim yöneticisi söz konusu bakım eğitim kuruluşunda eğitmen olarak yetkilenmiş olmalıdır.
- Eğitim yöneticisi YDS 75 veya eşdeğeri seviyesinde olduğunu ispat etmiş olmalıdır.
- Bu değerlendirme usulü BEKAD’da tanımlanmış olmalıdır.”

MADDE 7- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Talimatı (SHT-147) EK-7 İçindekiler Tablosundan “Tablo-7 CEFR Eşdeğerlik Tablosu” ifadesi ile Tablo-7’nin kendisi çıkarılmıştır.

MADDE 8- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatı (SHT-CAM) Madde 3 birinci fıkra b bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Hava Aracı ve Havacılık Ürün, Parça ve Cihazlarının Sürekli Uçuşa Elverişliliği ile Bu Görevlerde Yer Alan Kuruluşlar ve Personelin Onayı konulu 26/11/2014 tarihli ve (AB) 1321/2014 sayılı Komisyon Tüzüğü ile söz konusu Tüzüğe yapılan (AB) 2015/1088, (AB) 2015/1536, (AB) 2018/1142, (AB) 2019/1383, (AB) 2019/1384, (AB) 2020/270, (AB) 2020/1159, (AB) 2021/700, (AB) 2021/1963, (AB) 2022/410, (AB) 2022/1360 numaralı değişiklikler.”

MADDE 9- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatı (SHT-CAM) Madde 13 dördüncü fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) SHY-6A-ÇH ve SHY-6C Yönetmeliklerine göre tescil sertifikası tanzim edilmiş hava araçları ile ticari operasyon veya hangi amaçla olduğuna bakılmaksızın eğitim ya da tecrübe uçuşu kapsamında uçuş faaliyetlerini gerçekleştirilemez, bu kapsamda ulusal uçuşa elverişlilik sertifikası, “Bu sertifikaya sahip hava araçları ile ticari operasyon ya da eğitim uçuş operasyonları gerçekleştirilemez.” açıklaması yazılarak yayımlanır.”

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

MADDE 10- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatı (SHT-CAM) Madde 14 birinci fıkrada d bendi aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

“d) Hava aracı için tasarım onayı sahibinin tavsiyelerinden Genel Müdürlükçe aksi uygun görülmediği sürece herhangi bir sapma yapılmayacağını taahhüt eden hava aracı sahibinin yazılı beyanı.”

MADDE 11- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatı (SHT-CAM) Madde 17 ikinci fıkrada aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Birinci fıkrada kapsamındaki hava araçları ile ticari hava taşımacılığı gerçekleştiriliyor ise sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri için Madde 19 hükümleri uygulanır.”

MADDE 12- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatı (SHT-CAM) Madde 18 ikinci fıkrada aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

“(2) SHY-6A-ÇH Yönetmeliği kapsamındaki hava araçları ile ticari operasyon veya uçuş eğitimi gerçekleştiriliyor ise sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri için Part-ML'nin ilgili hükümleri uygulanır.”

MADDE 13- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatı (SHT-CAM) Madde 19 aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- (1) Madde 17 birinci fıkrada kapsamındaki hava aracının SHY-6A Yönetmeliği kapsamında ticari hava taşımacılığında uçuş faaliyetlerine dahil edilebilmesi için aşağıdaki gereklilikler aranır:

- Hava aracı bakım programının Part-M M.A.302 maddesi gereklerine göre onaylanmış olması,
- Hava aracı bakım programına göre en son yıllık bakım işlemlerinin ve sonrasında gelen bakım işlemlerinin, onaylı bakım kuruluşu tarafından gerçekleştirilmiş ve sertifikalandırılmış olması,
- Part-M M.A.901 maddesine uygun olarak uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapılmış ve yeni bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının yayınlanmış olması.

(2) Birinci fıkrada kapsamında geçişi sağlanan hava araçlarının ve bunlara takılı komponentlerin sürekli uçuşa elverişliliğini sağlamak için zorunlu olan gereklilikler, Part-M'de yer alan hükümler ile düzenlenmiştir.”

MADDE 14- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatı (SHT-CAM) Madde 21 ikinci fıkrada aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

“(2) Madde 12 birinci fıkrada a bendi kapsamındaki hava araçlarının sürekli uçuşa elverişliliğini sağlayacak kuruluşlara Part-CAO kapsamında yetki verilmesi Genel Müdürlükçe uygun değerlendirilebilir.”

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼

MADDE 15- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan S¼rekli UçuŖa ElveriŖlilik Y¼netimi Talimatı (SHT-CAM) GEÇİCİ MADDE 1 d¼rd¼nc¼ fıkra aŖaĐıdaki Ŗekilde eklenmiŖtir.

“(4) Bu Talimatın y¼r¼rl¼k tarihinden ¼nce yayımlanmıŖ olan uçuŖa elveriŖlilik g¼zden ge¼irme sertifikalarının uzatma iŖlemleri Part-M ve Part-ML’de yer alan ilgili gerekliliklere uygun olarak ger¼ekleŖtirilir ve mevcut sertifika ¼zerinde uzatma ger¼ekleŖtirildiĐi belirtilir.”

MADDE 16- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan S¼rekli UçuŖa ElveriŖlilik Y¼netimi Talimatı (SHT-CAM) GEÇİCİ MADDE 2 beŖ, altı ve yedinci fıkraları aŖaĐıdaki Ŗekilde eklenmiŖtir.

“(5) SHY-CA Y¼netmeliĐi y¼r¼rl¼k tarihinde, daha ¼nce SHT-M Talimatı Altıncı ve Yedinci B¼l¼m gereklerine g¼re yetkilendirilmiŖ kuruluŖların birinci ve ikinci fıkra gerekleri doğrultusunda yetki d¼n¼Ŗ¼m¼ ger¼ekleŖtirilene kadar, Genel M¼d¼rl¼k¼e aksine bir değerlendirme olmadığı s¼rece SHT-M Talimatı kapsamında verecekleri beyanlar dahil olmak ¼zere bu Talimatın ilgili Part-CAMO ve Part-CAO kapsamında gerekliliklerini karŖıladıĐı değerlendirilir.

(6) Bu Talimatın Madde 18 ikinci fıkrası kapsamında operasyon ger¼ekleŖtiren iŖleticiler 31 Aralık 2023 tarihine kadar ilgili gereklilikleri yerine getirir. Aksi halde, s¼z konusu hava ara¼ları i¼in Madde 13 d¼rd¼nc¼ fıkra h¼k¼mleri uygulanır.

(7) UOD-2022/2 numaralı Tecr¼be Kazanma ve UçuŖ Saati Doldurma Maksatlı Kiralama UçuŖları Genelgesi kapsamındaki hava ara¼ları i¼in 31 Mayıs 2023 tarihinden sonra s¼z konusu hava ara¼larının iŖleticileri tarafından ilgisine g¼re Part-M veya Part-ML veya Part-MD kapsamındaki gerekliliklerin ticari operasyon kapsamındaki hava ara¼ları i¼in ge¼erli olanları uygulanır.”

MADDE 17- (1) 09.02.2023 tarihinde yayımlanan S¼rekli UçuŖa ElveriŖlilik Y¼netimi Talimatı (SHT-CAM) EK-1 Part-M, EK-2 Part-ML, EK-3 Part-MD, EK-4 Part-CAMO ve Ek-5 Part-CAO; Ek-2’deki Ŗekilde deĐiŖtirilmiŖtir.

Y¼r¼rl¼k

MADDE 18- (1) Bu Talimat yayımı tarihinde y¼r¼rl¼Đe girer.

Y¼r¼tme

MADDE 19- (1) Bu Talimat h¼k¼mlerini Sivil Havacılık Genel M¼d¼r¼ y¼r¼t¼r.

SHT-66 TALİMATI DİL YETERLİLİĞİ GEREKLİLİKLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç

MADDE 1-(1) Bu ekin amacı, aşağıda belirtilen personelin hava aracı üreticisinin talimatlarını anlayarak, gerçekleştirdiği işi yapabilmesi adına söz konusu uçuşa elverişlilik ve bakım talimatlarının Türkçe olmadığı durumda, İngilizce yabancı dil yeterliliğini belgelemek için gerekli koşulları belirlemektir;

- a) İlk defa HBL-66 Hava Aracı Bakım Lisansı alacak kişiler,
  - b) Bakım kuruluşlarınca onaylayıcı veya destek personeli olarak yetkilendirilecek personel,
  - c) Genel Müdürlük mevzuatları kapsamında bakım çıkış sertifikası düzenleyen bağımsız onaylayıcı personel,
  - ç) Motor, APU, iniş takımı, komponent, parça üzerinde CRS düzenlemek üzere yetkilendirilecek personel,
  - d) Onaylayıcı, destek personeli veya motor, APU, iniş takımı, komponent, parça üzerinde yapılan bir bakım işlemi sonrası CRS düzenlemek üzere yetkilendirilmeyen ancak belirli eğitimleri alarak, tanımlı hava aracı veya motor, APU, iniş takımı, komponent, parça üzerinde işlem yapmak üzere onaylı bakım kuruluşlarınca yetkilendirilecek teknik personel,
  - e) SHT-145/SHT-147 kapsamında onaylı kuruluşlarca yetkilendirilecek teorik, pratik ve işbaşı eğitmenleri,
  - f) EASA Part-147 kuruluşlarında (yurtiçinde veya yurtdışında), Part-66 kapsamında modül sınavlarına giren veya tip eğitimi alan kişiler,
- (2) f bendi kapsamındaki kişilerin tip kursu veya modül sınavları tarihlerinde geçerli bir dil yeterlilik belgesine sahip olmaları gerekmektedir.
- (3) 9 Şubat 2023 tarihinden önce EASA Part-147 kuruluşlarından tip eğitimi alan ya da modül sınavlarına girenlerin, başvuru tarihi itibarıyla geçerli bir dil belgesi sunması da kabul edilebilir.
- (4) 9 Şubat 2023 tarihinden sonra; mücbir sebeplerle modül sınavı veya tip kursu sürecinde geçerli bir dil belgesi bulunmayan adayların durumları Genel Müdürlükçe ayrıca değerlendirilecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

Dil Yeterliliği Esasları

MADDE 2-(1) Bu ek kapsamında istenilen dil yeterliliği, birinci maddede belirtilen personelin yetkilendirilmesi için ön şarttır. Bu kişilerin yetkilendirilebilmesi için SHT-145 veya SHT-147 kuruluşlarında ilgili mevzuat gereğince ayrıca bir değerlendirme yapılır.

(2) Genel Müdürlükçe aksi uygun bulunmadığı sürece, EASA Part-66 Hava Aracı Bakım Lisansı kapsamında çalışan kişiler için de yabancı dil yeterliliği şartı aranır.

(3) Dil yeterliliği konusundaki düzenlemelerin, SHT-145 kuruluşları tarafından MOE'lere, SHT-147 kuruluşları tarafından ise MTOE'lere yansıtılarak gerekli güncellemelerin yapılması

SHT-66 TALİMATI DİL YETERLİLİĞİ GEREKLİLİKLERİ

gerekir.

(4) Bakım personeli ve eğitimcilerin yetkilendirmeleri aşamasında dil yeterliliği kontrol sorumluluğu bakım merkezi veya eğitim kuruluşları kalite birimlerine aittir. Dil yeterliliği ile ilgili belgeler yetkilendirme dosyalarında saklanır.

(5) Yabancı dil yeterliliğini gösteren belgelerin geçerliliği, sınava girilen tarihten itibaren beş yıldır.

(6) ÖSYM tarafından gerçekleştirilen YDS'den 95 puan alan veya güncel ÖSYM yabancı dil eşdeğerlik tablosunda 95 puana karşılık gelen bir sınav puanı olan belge sahiplerinin tekrar sınava girmesine gerek yoktur.

(7) Yabancı dil yeterliliğinin belgelenmesi için;

a) Genel Müdürlükçe gerçekleştirilecek sınavlardan alınan,

b) Genel Müdürlükçe dil yeterliliği sınavı için SHT-147 Talimatı Ek-3 kapsamında yetki verilen kuruluşlardan alınan,

c) Başvuru tarihi itibarıyla geçerli güncel ÖSYM yabancı dil eşdeğerlik tablosunda bulunan sınavlar kapsamında alınan belgelerin asıllarının veya doğrulanabilen elektronik imzalı kopyalarının Genel Müdürlüğe sunulması gerekmektedir.

(8) Aşağıda belirtilen personel Madde 7 (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sınavlardan 100 tam puan üzerinden en az 80 veya Madde 7 (c) bendinde belirtilen sınavlardan 55 YDS puanı eşdeğerinde puan almış olmalıdır:

a) İlk kez HBL-66 hava aracı bakım personeli lisansı almak isteyen personel,

b) Bakım kuruluşlarınca onaylayıcı veya destek personeli olarak yetkilendirilecek personel,

c) HBL-66 lisans sahibi olarak bağımsız onaylayıcı personel olarak bakım çıkış sertifikası düzenleyecek personel,

ç) Motor, yardımcı güç ünitesi (APU), iniş takımı, komponent veya parça üzerinde bakım çıkış sertifikası (CRS, Form 1, vb.) düzenlemek üzere yetkilendirilecek personel,

d) EASA Part-147 kuruluşlarında, Part-66 kapsamında modül sınavlarına girecek ve tip eğitimi alacak kişiler.

(9) Onaylayıcı, destek personeli veya motor, yardımcı güç ünitesi (APU), iniş takımı, komponent veya parça üzerinde yapılan bir bakım işlemi sonrası bakım çıkış sertifikası (CRS, Form 1, vb.) düzenlemek üzere yetkilendirilmeyen ancak task eğitimi gibi belirli eğitimleri alarak tanımlı hava aracı veya motor, APU, iniş takımı, komponent, parça üzerinde işlem yapmak için onaylı bakım kuruluşlarınca yetkilendirilecek teknik personel; Madde 7 (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sınavlardan 100 tam puan üzerinden en az 60 veya Madde 7 (c) bendinde belirtilen sınavlardan 45 YDS puanı eşdeğerinde puan almış olmalıdır.

(10) SHT-145 veya SHT-147 Talimatları kapsamındaki kuruluşlarca, teorik, pratik veya işbaşı eğitmeni olarak yetkilendirilen veya yetkilendirilecek personel Madde 7 (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sınavlardan 100 tam puan üzerinden en az 85 veya Madde 7 (c) bendinde belirtilen sınavlardan 60 YDS puanı eşdeğerinde puan almış olmalıdır.

(11) Yüksek Öğretim Kurulu veya Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki kurum veya kuruluşlarda; ders içeriği Türkçe olan konularda eğitim veren eğitimcilerden, bu Talimat kapsamında dil yeterliliği şartı aranmaz.

İçindekiler Tablosu

M.A.201 Sorumluluklar	6
M.A.201 (a) Hava aracı sahibinin sorumlulukları.....	6
M.A.201 (b) Kiralayanın sorumlulukları.....	6
M.A.201 (c) Bakım uygulayanın sorumlulukları.....	6
M.A.201 (d) Uçuş öncesi kontrol sorumluluğu.....	6
M.A.201 (e) SHY-6A kapsamında hava aracı işletenin sorumlulukları.....	6
M.A.201 (ea) Hava aracı işleticilerinin aynı ortaklığın parçası olmaları.....	6
M.A.201 (eb) Aynı ortaklığın parçası olma durumunda ruhsat iptali.....	7
M.A.201 (f) Uçuş eğitimi operasyonları veya ticari özel operasyonlar kapsamında karmaşık motorlu hava aracı işletenin sorumlulukları	7
M.A.201 (g) Diğer operasyon türlerinde karmaşık motorlu hava aracı işletenin sorumlulukları.....	7
M.A.201 (h) Karmaşık motorlu olmayan hava aracı işletenin sorumlulukları	8
M.A.201 (i) Diğer operasyonlarda karmaşık motorlu olmayan hava aracı işletenin sorumlulukları.....	8
M.A.201 (j) Denetim için erişim sağlanması.....	8
M.A.201 (k) AOC'de listelenen hava aracının ticari olmayan operasyon ve özel operasyon için kullanılması	8
M.A.202 Olay Bildirimi.....	8
M.A.301 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Görevleri.....	9
M.A.302 Hava Aracı Bakım Programı (AMP)	10
M.A.302 (a) Bakımların organizasyonu.....	10
M.A.302 (b) Bakım programının onayı	10
M.A.302 (c) Bakım programının dolaylı onayı	10
M.A.302 (d) Bakım programı dayanakları.....	10
M.A.302 (e) Bakım periyotlarının uzatılması	11
M.A.302 (f) Bakımın detayları.....	11
M.A.302 (g) Güvenilirlik programı.....	11
M.A.302 (h) Bakım programının güncellenmesi	11
M.A.303 Uçuşa Elverişlilik Direktifleri (AD).....	11
M.A.303 (a) Uygulanacak uçuşa elverişlilik direktifleri.....	11
M.A.303 (b) AMOC uygulama.....	11
M.A.304 Modifikasyon ve Tamir Verileri.....	12
M.A.305 Hava Aracı Sürekli Uçuşa Elverişlilik Kayıt Sistemi	12
M.A.305(a) Bakımların kayıt sistemine girilmesi	12
M.A.305(b) Kayıt sistemini oluşturan veriler	12

M.A.305(c) Kayıt sisteminin içeriği	12
M.A.305(d) Kayıt sisteminde ömürlü parça bilgileri	13
M.A.305(e) Kayıt sisteminde tutulacak veriler ve süresi	13
M.A.305(f) Kayıt sistemi sorumluluğu	14
M.A.305(g) Kayıtların açık ve doğru girilmesi	14
M.A.306 Hava Aracı Teknik Kayıt Sistemi.....	14
M.A.306(a) Hava aracı teknik kayıt sistemi içeriği	14
M.A.306(b) Hava aracı teknik kayıt sistemi onayı	14
M.A.307 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Kayıtlarının Devredilmesi.....	14
M.A.307(a) İşletici veya sahibine devir	14
M.A.307(b) CAMO ya da CAO'ya devir	14
M.A.307(c) Kayıt sürelerine uyum	14
M.A.401 Bakım Verileri.....	15
M.A.401(a) Bakım verilerinin kullanılması	15
M.A.401(b) Geçerli bakım verileri	15
M.A.401(c) Bakım verilerinin güncelliği	15
M.A.402 Bakımın Uygulanması	15
M.A.403 Hava Aracı Arızaları	16
M.A.403(a) Arıza giderilmeden uçuş yapılmaması	16
M.A.403(b) Arızaların ertelenmesi	16
M.A.403(c) Ertelenen arızaların giderilmesi	16
M.A.403(d) Arızaların kayıt edilmesi	16
M.A.501 Komponentlerin Sınıflandırılması ve Kullanımı.....	17
M.A.501(a) Komponentlerin sınıflandırılması	17
M.A.501(b) Kullanım şartları	18
M.A.502 Komponentlerin Bakımı.....	18
M.A.502(a) Bakım kuruluşu gerekliliği	18
M.A.502(b) Hava aracında bakım yapılması	18
M.A.502(c) Motora bakım yapılması	18
M.A.502(d) 21.A.307 (b.2)de belirtilen komponent bakımı	18
M.A.502(e) 21.A.307 (b.3) ila (b.6)da belirtilen komponent bakımı	19
M.A.503 Ömür Sınırlı Parçalar ve Süre Kontrollü Komponentler	19
M.A.503(a) Ömür sınırı	19
M.A.503(b) Ömrü dolan parçalar ve komponentler	19

M.A.504 Komponentlerin Birbirinden Ayrılması	19
M.A.504(a) Komponentlerin ayrıştırılması	19
M.A.504(b) Kurtarılamaz komponentler	19
M.A.801 Hava aracı bakım çıkış sertifikası	19
M.A.801 (a) Kapsam	19
M.A.801 (b) Bakımı uygulayacak kuruluş yada kişi.....	20
M.A.801 (c) Öngörülemez durumlarda bakım	20
M.A.801 (d) Bakım personeline yardımcı olma	20
M.A.801 (e) Bakım çıkış sertifikası içeriği	20
M.A.801 (f) Tamamlanamayan bakım işlemleri	21
M.A.801 (g) Uçuş emniyetini tehlikeye düşürebilecek durum olmaması	21
M.A.802 Komponent Bakım Çıkış Sertifikası (CRS).....	21
M.A.802 (a) CRS zorunluluğu	21
M.A.802 (b) SHGM Form 1	21
M.A.803 Hava Aracı Sahibi Pilot Yetkilendirmesi.....	21
M.A.803 (a) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesine uygunluk	21
M.A.803 (b) Hava aracı sahibi pilot bakımı ile ilişkili CRS	21
M.A.803 (c) Hava aracı sahibi pilot bakımlarının tanımlanması	22
M.A.803 (d) Hava aracı sahibi pilot bakımı kayıt içeriği	22
M.A.901 Hava Aracı Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme İşlemi.....	22
M.A.901 (a) UEGG sertifikasının formatı	22
M.A.901 (b) Kontrollü ortam	22
M.A.901 (c) Ticari hava taşımacılığında kullanılan ve 2730 Kg üzeri olan hava aracı için CAMO tarafından UEGG yayınlanması.....	22
M.A.901 (d) Tavsiye raporuna göre UEGG yayınlanması	23
M.A.901 (e) Ticari hava taşımacılığında kullanılmayan ve 2730 Kg ve altındaki hava aracı için CAMO tarafından UEGG yayınlanması.....	23
M.A.901 (f) UEGG uzatma işlemi	23
M.A.901 (g) Emniyet gerekçesiyle UEGG'nin Genel Müdürlükçe yapılması.....	23
M.A.901 (h) Genel Müdürlükçe UEGG yapıldığı durumlar	23
M.A.901 (i) Genel Müdürlükçe UEGG yapıldığında hava aracının sahibinin/işleticisinin yükümlülüğü	24
M.A.901 (j) Uçuşa elverişli olmadığına dair bir kanıtın bulunması	24
M.A.901 (k) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme (UEGG) işlemi.....	24
M.A.901 (l) Fiziksel kontrol gerekliliği.....	25
M.A.901 (m) Fiziksel kontrol işlemi	25

M.A.901 (n) Gözden geçirme işleminin 90 gün önceden yapılabilmesi	25
M.A.901 (o) UEGG sertifikasının ve tavsiye raporunun yayınlanma şartları	25
M.A.901 (p) Yayınlanan ve geçerlilik süresi uzatılan UEGG sertifikalarının SHGMye gönderilmesi.....	25
M.A.901 (q) UEGG işlemlerinin alt yükleniciye devredilememesi.....	25
M.A.901 (r) UEGG yayınlanmamasını gerektiren bulgulara ilişkin bilgilendirme	25
M.A.901 (s) UEGG sertifikasının yayınlanması	26
M.A.902 Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Sertifikasının Geçerliliği.....	26
M.A.902 (a) Geçerlilik şartları	26
M.A.902 (b) Uçuşa izin verilmeyecek durumlar	26
M.A.902 (c) ARCNin SHGMye iade edilmesi	26
M.A.903 Hava Aracı Devri	27
M.A.903 (a) Genel Müdürlük izni	27
M.A.903 (b) ARC geçerliliği	27
M.A.903 (c) ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası.....	27
M.A.904 Türkiye'ye İthal Edilecek Hava Aracına Ait İşlemler	27
M.A.904 (a) Genel Müdürlük izni	27
M.A.904 (b) UEGG Genel Müdürlük dışında gerçekleştirildiğinde	28
M.A.904 (c) Erişim imkanı verilmesi	28
M.A.904 (d) SHT-21'e uygunluk	28
M.A.904 (e) ilk UEGG sertifikası	28
M.A.905 Bulgular	28
M.A.905 (a) Seviye 1 bulgu	28
M.A.905 (b) Seviye 2 bulgu.....	28
M.A.905 (c) Düzeltici faaliyet planı.....	28
M.B.201 Sorumluluklar	28
M.B.303 Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik izleme.....	29
M.B.303 (a) Gözetim programı	29
M.B.303 (b) Ürün gözetimleri	29
M.B.303 (c) Standartların örneklenmesi	29
M.B.303 (d) Bulguların yazılı bildirilmesi	29
M.B.303 (e) Bulgu kapatma faaliyetlerinin kayıt edilmesi.....	29
M.B.303 (f) Diğer eklere göre de bulgu tespit edilmesi	29
M.B.901 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası tavsiyelerinin değerlendirilmesi.....	29
M.B.903 Bulgular.....	29

EK-1.1 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetim Sözleşmesi.....	30
EK-1.2 Yetkilendirilmiş Bakım Çıkış Sertifikası “SHGM Form 1”	34
EK-1.3 SHT-145’de atıfta bulunulan bakım kuruluşlarının onayı için kullanılacak sınıf ve yetki sistemi	39
EK-1.4 Karmaşık Bakım Görevleri	43
EK-1.5 Sınırlı Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı	45

M.A.201 Sorumluluklar**M.A.201 (a) Hava aracı sahibinin sorumlulukları**

(a) Hava aracı sahibi, hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu olup aşağıdaki gereklilikler sağlanmadan hiçbir uçuşun gerçekleştirilmediğinden emin olur.

- 1.) Hava aracının uçuşa elverişli durumda muhafaza edilmesi,
- 2.) Hava aracında mevcut olan her bir operasyonel ve acil durum ekipmanının doğru bir şekilde takılı ve faal olması veya açıkça gayri faal olarak tanımlanmış olması,
- 3.) Genel Müdürlük tarafından kabul edilen teknik düzenlemelere uygun olarak yayınlanan uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerli tutulması,
- 4.) Hava aracının bakımının, M.A.302'de belirtilen bakım programına göre uygulanması.

M.A.201 (b) Kiralayanın sorumlulukları

(b) Hava aracının kiraya verilmesi halinde, aşağıdaki durumlardan birinin sağlanması şartıyla, sorumluluklar kiracıya devredilir.

- 1.) Kiracının tescil sertifikasında belirtilmesi, ya da
- 2.) Kira sözleşmesinde sorumluluk devri ile ilgili maddelerin ayrıntılı olarak yer alması.

Bu mevzuat kapsamında kullanılan 'hava aracı sahibi' ifadesi, ifadenin geçtiği maddeye göre hava aracının sahibini veya kiracısını ifade eder.

M.A.201 (c) Bakım uygulayanın sorumlulukları

(c) Bakımı uygulayan her bir kişi veya kuruluş, uyguladığı bakım işlemlerinden sorumludur.

M.A.201 (d) Uçuş öncesi kontrol sorumluluğu

(d) Uçuş öncesi kontrolün el kitaplarında belirtilen şekilde yerine getirilmesinden ticari hava taşımacılığı yapılmadığı durumda sorumlu kaptan pilot, ticari hava taşımacılığı yapıldığı durumda ise işletici sorumludur. Bu kontrolün pilot veya yetkin kişiler tarafından uygulanması gerekmektedir. Bu kontrolün onaylı bakım kuruluşu veya onaylayıcı personel tarafından yapılması zorunlu değildir.

M.A.201 (e) SHY-6A kapsamında hava aracı işletenin sorumlulukları

(e) SHY-6A Yönetmeliği kapsamında Ticari Hava Taşımacılığı için ruhsatlandırılmış İşletici, işlettiği hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu olmakla birlikte,

- 1.) (a) bendinde belirtilen şartlar yerine getirilmeden herhangi bir uçuş yapılmamasından,
- 2.) işlettiği hava araçları için Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Kuruluşu (CAMO) yetkisinin Genel Müdürlük tarafından yayımlanan işletme ruhsatının bir parçası olarak onaylanmasından,
- 3.) SHT-145 onayı almaktan veya SHT-145 kapsamında onaylı kuruluş ile CAMO.A.315(c) maddesine uygun bir sözleşme yapmaktan sorumludur.

M.A.201 (ea) Hava aracı işleticilerinin aynı ortaklığın parçası olmaları

(ea) M.A.201 (e)(2) maddesine istisna olarak, SHY-6A Yönetmeliği kapsamında Ticari Hava Taşımacılığı için ruhsatlandırılmış en az iki İşleticinin tek bir ortaklığın parçası olduklarının Genel Müdürlükçe kabul edildiği durumda, işlettikleri tüm hava araçlarının sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi sorumluluğunu aynı CAMO'nun üstlenmesi, aşağıdaki tüm gerekliliklerin sağlandığı durumda kabul edilebilir;

- 1.) söz konusu CAMO'nun yönetilecek hava araçları için Part-CAMO kapsamında yetkili olması,
- 2.) söz konusu CAMO'nun işleticilerin oluşturduğu aynı ortaklığın bir parçası olması,
- 3.) söz konusu CAMO ile kendisi CAMO onayına sahip olmayan AOC sahibi arasında Ek-1.1 gereklerini karşılayan bir anlaşma imzalanmış olması,
- 4.) söz konusu CAMO'nun sorumluluklarını yerine getirdiği ana iş yeri adresinin ülke sınırları içerisinde olması,
- 5.) sözleşme imzalayan kuruluşların kendi yönetim sistemlerinin birbiriyle uyumlu hale getirilmesi.

M.A.201 (eb) Aynı ortaklığın parçası olma durumunda ruhsat iptali

(eb) M.A.201 (e)(2) maddesine istisna olarak, SHY-6A Yönetmeliği kapsamında Ticari Hava Taşımacılığı için ruhsatlandırılmış İşleticinin bir ortaklığın parçası olması ve M.A.201 (ea) kapsamında ortaklardan birinin işletme ruhsatının iptali durumu söz konusu olduğunda, söz konusu işletici M.A.201 (e)(2) gereklerini yerine getirmek üzere Genel Müdürlükçe kabul edilecek bir aksiyon planını ilgili gereklilikleri mümkün olan en kısa sürede sağlamak üzere belirler ve hayata geçirir.

M.A.201 (f) Uçuş eğitimi operasyonları veya ticari özel operasyonlar kapsamında karmaşık motorlu hava aracı işletenin sorumlulukları

(f) Ticari hava taşımacılığı yapılmayan ticari özel operasyonlarda veya Onaylı Eğitim Organizasyonu (ATO: Approved Training Organisation) ve Beyan Edilmiş Eğitim Organizasyonu (DTO: Declared Training Organisations) kapsamında faaliyet yürüten uçuş eğitimi operasyonlarında kullanılan karmaşık motorlu hava araçları için İşletici;

- 1.) (a) bendindeki şartlar yerine getirilmeden herhangi bir uçuş yapılmamasından,
- 2.) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemlerin yetkilendirilmiş bir CAMO tarafından yürütülmesinden sorumludur. Bu amaçla işletici CAMO onayı almaktan veya onay almadığı durumda ise yetkilendirilmiş bir CAMO ile sürekli uçuşa elverişlilik görevlerinin yerine getirilmesi için Ek-1.1'e uygun şekilde hazırlanarak imzalanmış yazılı bir sözleşme yapılmasından,
- 3.) Hava aracı ve komponentlerinin bakımı ve montajı için (2)nci bentte değinilen CAMO'nun, SHT-145 onayına sahip bir kuruluş olmasından veya SHT-145 kapsamında onaylı bir kuruluş ile CAMO.A.315 (c) maddesine uygun yazılı sözleşme yapılmasından sorumludur.

M.A.201 (g) Diğer operasyon türlerinde karmaşık motorlu hava aracı işletenin sorumlulukları

(g) (e) ve (f) bentleri kapsamına girmeyen operasyonlarda kullanılan karmaşık motorlu hava araçları için hava aracı sahibi;

- 1.) (a) bendindeki şartlar yerine getirilmeden herhangi bir uçuş yapılmamasından,
- 2.) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemlerin yetkilendirilmiş bir CAMO tarafından uygulanmasından sorumludur. Bu amaçla işletici CAMO onayı almaktan veya onay almadığı durumda ise yetkilendirilmiş bir CAMO ile sürekli uçuşa elverişlilik görevlerinin yerine getirilmesi için Ek- 1.1'e uygun şekilde hazırlanarak imzalanmış yazılı bir sözleşme yapılmasından,
- 3.) Hava aracı ve komponentlerinin bakımı ve montajı için (2)nci bentte değinilen CAMO'nun, SHT-145 onayına sahip bir kuruluş olmasından veya SHT-145 kapsamında onaylı bir kuruluş ile CAMO.A.315 (c) maddesine uygun yazılı sözleşme yapmaktan sorumludur.

M.A.201 (h) Karmaşık motorlu olmayan hava aracı işletenin sorumlulukları

(h) Uçuş eğitim operasyonları veya ticari hava taşımacılığı dışında ticari özel operasyonlar için ilgili mevzuata göre yetkilendirilerek faaliyetini karmaşık motorlu olmayan hava aracı ile sürdüren işletici;

- 1.) (a) bendindeki şartlar yerine getirilmeden herhangi bir uçuş yapılmamasından,
- 2.) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemlerin onaylı bir CAMO/CAO tarafından yürütülmesinden sorumludur. İşleticinin CAMO/CAO onayı bulunmuyorsa yetkilendirilmiş CAMO/CAO ile Ek-1.1'e uygun şekilde hazırlanarak imzalanmış yazılı bir sözleşme yapmaktan,
- 3.) Hava aracı ve komponentlerinin bakımı için (2)nci bentte belirtilen CAMO/CAO'nun SHT-145 veya bakım yetkisi içeren CAO onayına sahip olmasından veya SHT-145 veya bakım yetkisi içeren CAO onayına sahip bir kuruluş ile yazılı bir sözleşme yapmaktan sorumludur.

M.A.201 (i) Diğer operasyonlarda karmaşık motorlu olmayan hava aracı işletenin sorumlulukları

(i) (e) ve (h) bentleri kapsamına girmeyen operasyon kategorilerinde veya kısıtlandırılmış operasyonlarda kullanılan karmaşık motorlu olmayan hava araçları için hava aracı sahibi (a) bendinde belirtilen şartları yerine getirerek uçuş yapmaktan sorumludur. Bu amaçla, hava aracı sahibi;

- 1.) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemleri, EK-1.1'e uygun şekilde hazırlanarak imzalanmış sözleşme yoluyla onaylı bir CAMO/CAO'ya devredebilir veya
- 2.) Bahse konu görevleri kendi sorumluluğunda yönetebilir veya;
- 3.) M.A.302'ye uygun şekilde bakım programını hazırlama ve onaylanma sürecini yönetme hususunda CAMO/CAO ile sınırlı bir sözleşme yapılması haricinde bahse konu programı hazırlama görevini kendi sorumluluğunda yönetebilir.

M.A.201 (j) Denetim için erişim sağlanması

(j) Bu Talimata uygunluğun tespit edilebilmesi için hava aracının sahibi ve/veya işletici, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen kişilere, faaliyetler ile ilgili dokümanlara, hava aracına, tesislerine ve ayrıca alt yüklenicilerin tesis ve ilgili dokümanlara erişim hak ve imkânını vermekten sorumludur.

M.A.201 (k) AOC'de listelenen hava aracının ticari olmayan operasyon ve özel operasyon için kullanılması

(k) Hava aracı sahibi ve/veya işletici, İşletme Ruhsatının (AOC) bir parçası olan işletme şartlarında listelenen hava aracının, SHT-OPS ORO.GEN.310 veya NCO.GEN.104 kapsamında ticari olmayan operasyonlar ve özel operasyonlar için kullanılması durumunda, sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili görevleri, yetkilendirilmiş CAMO/CAO tarafından yerine getirilmesini sağlar.

M.A.202 Olay Bildirimi**M.A.202(a) Raporlanacak yerler**

(a) M.A.201'e göre sorumlu olan her bir kişi veya kuruluş, hava aracında veya komponentte tespit edilen ve uçuş emniyetini tehlikeye düşüren olayları veya durumları, Genel Müdürlüğe (farklı ise hava aracının tescil otoritesine), tip tasarımı veya ilave tip tasarımından sorumlu kuruluşa rapor eder.

Bu bildirim SHT-145 veya Part-CAMO'da yer alan olay bildirim gerekliliklerini ortadan kaldırmaz.

M.A.202(b) Rapor içeriği

(b) Raporlar, Genel Müdürlük tarafından belirlenen şekilde iletilir ve olayı veya durumu raporlayan kişi veya kuruluşun, söz konusu olay veya durum hakkında sahip olunan bilgilerin tamamını eksiksiz şekilde içerir.

M.A.202(c) Bakımı veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme kontrolünü yapanın sorumluluğu

(c) Hava aracının bakımı veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme kontrolü yazılı bir sözleşme kapsamında yapıldığında, bu faaliyetlerden sorumlu kişi veya kuruluş, tespit ettiği herhangi bir olayı veya durumu, (a) bendinde atıfta bulunulan yerlerin haricinde uçağın sahibine, işleticisine ve farklı olması durumunda ilgili CAMO/CAO'ya bildirir.

M.A.202 (d) Raporlama süresi

(d) Olay veya durum hakkında raporda ilişkilendirilecek şartlar belirlendiği andan itibaren kişi veya kuruluş, (a) ve (c) bentlerinde bahsi geçen taraflara, tespit ettiği herhangi bir olayı veya durumu, istisnai şartların yapılmasına imkan vermediği durumlar haricinde, 72 saatten geç olmamak üzere mümkün olan en kısa sürede iletir, rapor eder.

M.A.202 (e) Takip raporu

(e) Kişi veya kuruluş, gelecekte benzer olayları önlemek için gerçekleştirmeyi planladığı eylemlerin ayrıntılarını, bu eylemler belirlenir belirlenmez, takip raporu şeklinde Genel Müdürlüğe sunar. Takip raporu, Genel Müdürlük tarafından tanzim edilen bir formatta ve şekilde sunulur.

M.A.301 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Görevleri

Bir hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği ve operasyonel ve acil durum ekipmanlarının faal tutulması aşağıdaki şartlar yerine getirilerek sağlanır:

- a.) Uçuş öncesi kontrollerinin yapılması,
- b.) Hava aracına uygulanabilir ise asgari teçhizat listesi (MEL) ve konfigürasyon sapma listesi (CDL) göz önünde bulundurularak, emniyetli operasyona etki eden her bir arızanın veya hasarın M.A.304 ve M.A.401'de belirtilen onaylı verilere uygun şekilde giderilmesi,
- c.) Hava aracının tüm bakımlarının M.A.302'de tanımlanan hava aracı bakım programına uygun olarak yapılması,
- d.) Her bakım sonrasında hava aracının veya komponentin bu Talimata göre servise verilmesi,
- e.) Karmaşık motorlu hava araçları veya ticari hava taşımacılığında kullanılan hava araçları için M.A.302'de atıfta bulunulan onaylı hava aracı bakım programının etkinliğinin analizinin yapılması,
- f.) Aşağıdakilerden geçerli olanların uygulanması:
  - (f.1) Uçuşa elverişlilik direktifi,
  - (f.2) Sürekli uçuşa elverişliliği etkileyen operasyonel direktif,
  - (f.3) Genel Müdürlük tarafından yayınlanmış sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri;
  - (f.4) (Uçuş) emniyet sorununa istinaden tedbir olarak Genel Müdürlük tarafından ivedilikle uygulanmak için yayınlanan usul ve esaslar,
- g.) Modifikasyonların ve tamirlerin M.A.304'e uygun olarak gerçekleştirilmesi,

h.) Hava aracının güncel konfigürasyonunu yansıtan ağırlık ve denge raporunun, sorumlu pilota veya SHY-6A Yönetmeliğine göre ruhsatlandırılan ticari hava taşımacılığı kuruluşunda işleticiye teslim edilmesi,

i.) Gerekli görülmesi durumunda bakım kontrol uçuşlarının yapılması.

M.A.302 Hava Aracı Bakım Programı (AMP)

M.A.302 (a) Bakımların organizasyonu

(a) Her bir hava aracının bakımı, hava aracı bakım programına (AMP: Aircraft Maintenance Programme) göre organize edilir.

M.A.302 (b) Bakım programının onayı

(b) Hava aracı bakım programı (AMP) ve sonrasında yapılan her bir değişiklik, Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

M.A.302 (c) Bakım programının dolaylı onayı

(c) Hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği, CAMO ya da CAO tarafından yönetildiğinde veya M.A.201 (i.3) maddesine göre hava aracı sahibi ile CAMO ya da CAO arasında sınırlı bir sözleşme olduğu zaman, AMP ve bundaki her bir değişiklik dolaylı onay prosedürü ile onaylanabilir.

Bu durumda, CAMO ya da CAO tarafından CAMO.A.300'e göre hazırlanmış sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu el kitabının (CAME: Continuing Airworthiness Management Exposition) ya da CAO.A.025 göre hazırlanmış kombine uçuşa elverişlilik kuruluşu el kitabının (CAE: Combined Airworthiness Exposition) ilgili bölümü/parçası olarak dolaylı onay prosedürü oluşturulur ve Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

M.A.302 (d) Bakım programı dayanakları

(d) AMP aşağıdakilerle uyumluluğu gösterir:

1.) Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış düzenlemelere,

2.) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili talimatlara;

(2.i) Tip sertifikası, tahditli tip sertifikası, ilave tip sertifikası, büyük tamir tasarım onayı sahipleri, Avrupa Teknik Standart Usülleri (ETSO: European Technical Standard Order) yetki sahibi, Türk Teknik Standart Usülleri (TR-TSO) yetki sahibi veya bir tasarım uygunluk beyanının beyan sahibi veya SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) kapsamında verilen diğer ilgili onayların sahibi tarafından yayımlanan talimatlara,

(2.ii) Mevcutsa, SHT-21 21.A.90B veya 21.A.431B'de atıfta bulunulan sertifikasyon şartnamelerinde yer alan talimatlara,

(2.iii) Mevcutsa, SHT-21 21L.A.62, 21L.A.102, 21L.A.202 veya 21L.A.222'de atıfta bulunulan sertifikasyon şartnamelerinde yer alan talimatlara,

3.) Uçuş operasyonlarına yönelik yayınlanan ilave uçuşa elverişlilik şartnamelerinin (örneğin CS.26) uygulanabilir hükümlerine.

M.A.302 (e) Bakım periyotlarının uzatılması

(e) (d) maddesine istisna olarak, hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini yöneten sahibi veya kuruluş, (d.2) bendinde belirtilen talimatlardan sapabilir ve (h) maddesine göre yapılacak gözden geçirmelerden elde edilen verilere dayanarak AMP'deki bakım aralıklarının değiştirilmesini önerebilir. Uçuş emniyet ile ilgili işlemlerin periyotlarının artırılması için dolaylı onaya izin verilmez.

Hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini yöneten sahibi veya kuruluş da AMP'de ilave talimatlar önerebilir.

M.A.302 (f) Bakımın detayları

(f) AMP, operasyonların türüne ve özelliklerine ilişkin herhangi bir özel bakım işlemini ve bakım frekansını da kapsayacak şekilde uygulanacak her bakım görevinin detaylarını içerir.

M.A.302 (g) Güvenilirlik programı

(g) Karmaşık motorlu hava araçları için AMP, bakım yönetme grup (MSG: Maintenance Steering Group) mantığına veya durum izlemeye dayandırıldığı zaman, hava aracı bakım programı güvenilirlik programı içerir.

M.A.302 (h) Bakım programının güncellenmesi

(h) Bakım programı periyodik olarak gözden geçirilir ve gerektiğinde revize edilir.

Gözden geçirme çalışmasıyla; tip sertifikası veya ilave tip sertifikası veya tasarım uygunluk beyanının beyan sahibi ve SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) uyarınca bu tür verileri yayımlayan diğer herhangi bir kuruluş sahiplerince yayımlanan yeni veya güncellenen bakım talimatları referans alınarak ve ayrıca operasyon tecrübesi ve Genel Müdürlük talimatları da dikkate alınarak AMP'nin güncelliğinin ve geçerliliğinin sürdürülmesi sağlanır.

SYK El Kitabında tanımlanan prosedürlere göre kuruluş tarafından dolaylı onay kapsamında onaylanamayacak AMP'ler için hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu kuruluş veya bakım programı üzerine çalışan (anlaşmalı) kuruluş, kaynak/referans dokümanlardaki yeni veya değiştirilmiş bakım talimatlarını, yayın tarihinden itibaren en fazla 90 gün içinde AMP'ye işleyerek Genel Müdürlük onayına sunar.

M.A.303 Uçuşa Elverişlilik Direktifleri (AD)**M.A.303 (a) Uygulanacak uçuşa elverişlilik direktifleri**

(a) Genel Müdürlük tarafından aksi belirtilmediği sürece, hava aracı veya komponenti için tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi tarafından yayımlanan her bir uçuşa elverişlilik direktifi, ilgili direktifin gerekliliklerine göre uygulanır.

M.A.303 (b) AMOC uygulama

(b) Genel Müdürlük tarafından aksi belirtilmediği sürece, hava aracı veya komponenti için tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi tarafından onaylı alternatif kabul edilebilir yöntemler (AMOC: Alternative Method of Compliance) uygulanabilir kabul edilir. Buna ilişkin Genel Müdürlük görüşü uygulama öncesinde alınır.

M.A.304 Modifikasyon ve Tamir Verileri

Bir kuruluş ya da personel tarafından hava aracına veya komponente uygulanacak hasar değerlendirmeleri, modifikasyonlar ve tamirler, aşağıda belirtilen verilerden uygun olanı kullanılarak gerçekleştirilir.

- a.) Tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi, EASA veya Genel Müdürlük tarafından onaylanmış veriler,
- b.) Tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesinin, EASA'nın veya Genel Müdürlüğün yetkilendirdiği tasarım kuruluşu tarafından SHT-21 (veya EASA Part-21) 'e göre onayladığı veriler,
- c.) SHT-21 (veya EASA Part-21) 'in 21.A.90B veya 21.A.431B maddelerinde referans verilen gereklilikler kapsamındaki veriler,
- d.) SHT-21 (veya EASA Part-21 Light) 21L.A.62, 21L.A.102, 21L.A.202 veya 21L.A.222'de atıfta bulunulan gerekliliklerde yer alan veriler,
- e.) SHT-21 (veya Part-21 Light)'e uygun bir tasarıma uygunluk beyanının beyan sahibi tarafından beyan edilen veriler.

M.A.305 Hava Aracı Sürekli Uçuşa Elverişlilik Kayıt Sistemi**M.A.305(a) Bakımların kayıt sistemine girilmesi**

(a) Her bir bakım işlemleri sonrasında, M.A.801 veya 145.A.50 maddelerinde belirtilen bakım çıkış sertifikası (CRS), bakım işlemleri tamamlandığı günden itibaren 30 günü geçmeyecek şekilde mümkün olan en kısa sürede hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemine girilir.

M.A.305(b) Kayıt sistemini oluşturan veriler

- (b) Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemi aşağıdakilerden oluşur.
- 1.) Giriş tarihi, hava aracı, motor(lar) ve/veya pervane(ler) için uygun parametrik gösterimde serviste geçen toplam kullanım bilgisi,
  - 2.) Aşağıdaki (e) bendinde tanımlanan referansları gösterilmiş ayrıntılı bakım kayıtları ile birlikte (c) ve (d) bentlerinde açıklanan hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları,
  - 3.) M.A.306'ya göre gerektiğinde hava aracı teknik kayıt defteri.

M.A.305(c) Kayıt sisteminin içeriği

- (c) Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları, mevcut ağırlık ve denge raporu ile aşağıdakilerin güncel durumunu içerir.
- 1.) Uçuş emniyet sorununa ilişkin önlem amacıyla Genel Müdürlük tarafından zorunlu kılınan uçuşa elverişlilik direktifleri ve tedbirler,
  - 2.) Modifikasyonlar ve tamirler,
  - 3.) Bakım programına uygunluk,
  - 4.) Ertelenen bakım taskları ve ertelenen arızaların onarım işlemleri.

M.A.305(d) Kayıt sisteminde ömürlü parça bilgileri

(d) Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları, komponentler hakkında aşağıdakilerin güncel durumunu içerir.

- 1.) Her bir parçanın serviste geçirdiği toplam kullanım bilgisi dahil uygulanabilir uçuşa elverişlilik sınırlama parametreleriyle ilişkilendirilmiş ömrü sınırlı parça bilgileri,
- 2.) AMP'de belirtilen periyoda uygun şekilde gerçekleştirilen son planlı bakım işleminden sonra, her bir komponentin kullanımda geçen takvim bazlı ömür bilgisi dahil uygulanabilir parametrelerle ilişkilendirilmiş süre kontrollü komponent bilgileri.

M.A.305(e) Kayıt sisteminde tutulacak veriler ve süresi

(e) Hava aracı sahibi veya işletici, aşağıdaki belgeleri ve verileri Genel Müdürlük tarafından kabul edilebilir biçimde ve aşağıda belirtilen süreler boyunca saklamak için bir sistem kurar:

1.) Hava aracı teknik kayıt sistemi: Son veri girişinden önceki 36 aylık dönemi kapsayan teknik kayıtlar veya kapsam ve ayrıntı olarak eşdeğer diğer veriler,

2.) CRS ve ayrıntılı bakım kayıtları:

(2.i) Hava aracı, motor(lar), pervane(ler) ve bunlara takılan komponentler için geçerli olan ve (uçuş) emniyet sorununa ilişkin Genel Müdürlük tarafından uygulanması zorunlu kılınan AD'lere ve önlemlere uygunluğu gösterir dokümanların, kapsam ve içerik açısından eşdeğer yeni bilgi ile revize edilene kadar 36 aydan kısa olmayan süreyle saklanması,

(2.ii) Hava aracına, motor(lar)a, pervane(ler)e ve komponente uygulanacak geçerli uçuşa elverişlilik sınırlamalarına ait güncel modifikasyonlar ve onarımlar için M.A.304'de belirtilen geçerli verilere uygunluğu gösterir kayıtlar,

(2.iii) Hava aracına, motor(lar)a, pervane(ler)e ait sürekli uçuşa elverişlilik için gerekli planlı/plansız bakımların, kapsam ve içerik açısından eşdeğer yeni bir işlem ile revize edilene kadar 36 aydan kısa olmayan süreyle saklanması.

3.) Belirli komponentlere ait özel veriler:

(3.i) Uçuşa elverişlilik sınırlamalarına uygunluğun belirlendiği güncel durumu temel alan her bir ömrü sınırlı parça için servis geçmişi kaydı,

(3.ii) Ömrü sınırlı tüm parçalara ve süre/zaman kontrollü komponentlere uygulanan son planlı ve plansız bakımlar için CRS ve ayrıntılı bakım kayıtlarının, kapsam ve içerik açısından eşdeğer yeni bir bakım ile revize edilene kadar 36 aydan kısa olmayan süreyle saklanması,

(3.iii) SHT-21 (veya EASA Part-21), 21.A.307 (b.2) maddesi uyarınca SHGM Form 1 belgesi olmayan ve ELA2 kategorisindeki hava aracına takılan herhangi bir komponent için CRS'in ve hava aracı sahibinin kabul beyanının 36 aydan kısa olmayan süreyle saklanması,

(3.iv) SHT-21 (veya EASA Part-21 Light), 21L.A.193(b)(2) maddesi uyarınca SHGM Form 1 belgesi olmayan ve bir hava aracına takılan herhangi bir komponent için CRS'in ve hava aracı sahibinin kabul beyanının 36 aydan kısa olmayan süreyle saklanması.

4.) Hava aracının servisten kalıcı olarak çekildiği durumda aşağıdaki kayıtlar en az 12 ay süreyle tutulur:

(4.i) Hava aracı, motor(lar) ve pervane(ler) konusunda M.A.305 (b.1) maddesi ile tanımlanan veriler,

(4.ii) M.A.305 (c) ve (d) maddelerinde tanımlanan son (geçerli) durumu gösterir kayıtlar ve raporlar

(4.iii) M.A.305 (e.2.ii) ve (e.3.i) maddelerinde tanımlanan en güncel CRS(ler) ve ayrıntılı bakım kayıtları.

M.A.305(f) Kayıt sistemi sorumluluğu

(f) M.A.201 maddesi kapsamında sürekli uçuşa elverişlilik görevlerinin yönetiminden sorumlu kişi veya kuruluş, hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemine ilişkin gereklilikleri yerine getirir ve talep edildiğinde kayıtların tamamını Genel Müdürlüğe sunar.

M.A.305(g) Kayıtların açık ve doğru girilmesi

(g) Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemine girişi yapılan tüm bilgiler açık ve doğru olmalıdır. Bir kaydın düzeltilmesi gerektiğinde bu işlem, orijinal kayıt imha edilmeden ve açıkça görülebilecek şekilde yapılır.

M.A.306 Hava Aracı Teknik Kayıt Sistemi**M.A.306(a) Hava aracı teknik kayıt sistemi içeriği**

(a) Ticari hava taşımacılığı, ticari özel operasyonlar ve uçuş eğitim operasyonları için M.A.305'te belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarına ek olarak, işletici her bir hava aracı için aşağıdaki bilgileri içeren teknik kayıt sistemi kullanır:

- 1.) Uçuş emniyetinin devamlılığını sağlamak için her bir uçuş hakkında gerekli bilgi,
- 2.) Güncel hava aracı servis verme sertifikası (CRS: Certificate of Release to Service),
- 3.) Planlı ve bakım periyoduna uymayan bakımlar dahil, bir sonraki uygulamanın zamanını gösteren ve hava aracının durumunu yansıtan güncel bakım açıklaması/beyanı. Bakım açıklamasının/beyanının bir başka yerde muhafazası, Genel Müdürlük tarafından uygun görülebilir.
- 4.) Hava aracının operasyonunu etkileyen, tüm ertelenmiş arıza giderme işlemleri,
- 5.) Bakım desteği düzenlemelerine ilişkin gerekli bilgiler.

M.A.306(b) Hava aracı teknik kayıt sistemi onayı

(b) Hava aracı teknik kayıt sisteminin ilk versiyonu Genel Müdürlük tarafından onaylanır. Bu sistemin sonraki versiyonları, CAMO.A.300 (c) veya CAO.A.025 (c) maddeleri kapsamında yönetilir.

M.A.307 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Kayıtlarının Devredilmesi**M.A.307(a) İşletici veya sahibine devir**

(a) Hava aracı bir sahipten veya işleticiden diğerine kalıcı olarak devredildiği zaman devreden, M.A.305'te açıklanan sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının ve uygulanabilir ise M.A.306'da belirtilen hava aracı teknik kayıtlarının tamamının devredilmesini sağlar.

M.A.307(b) CAMO ya da CAO'ya devir

(b) Hava aracı sahibi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi işlemleri için bir CAMO/CAO ile yazılı bir anlaşma yaptığında, M.A.305'te belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının söz konusu kuruluşla eksiksiz devredilmesini sağlar..

M.A.307(c) Kayıt sürelerine uyum

(c) Hava aracının yeni sahibi, işleticisi veya CAMO/CAO, M.A.305 (e) maddesinde yazılan kayıt saklama sürelerine uymaya devam eder.

M.A.401 Bakım Verileri**M.A.401(a) Bakım verilerinin kullanılması**

(a) Hava aracına bakım uygulayan kişi veya kuruluş, modifikasyon ve onarım verileri de dahil bakım uygulamalarında, sadece ilgili hava aracı için geçerli ve güncel bakım kaynaklarına erişim imkanına sahip olmalı ve kullanılmalıdır.

M.A.401(b) Geçerli bakım verileri

(b) Kullanılabilir bakım verisi aşağıdakilerden bir tanesidir;

- 1.) Genel Müdürlük, EASA, FAA, TCCA, ANAC (Brezilya), UK CAA (Birleşik Krallık) ve yapılan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlük tarafından kabul edilen otoriteler ve bu otoritelerin yetkilendirdiği kişi veya kuruluşlar tarafından yayınlanmış geçerli talimat, prosedür, standart veya gereklilikler,
- 2.) Uygulanabilir uçuşa elverişlilik direktifleri,
- 3.) Tip sertifikası ve ilave tip sertifikası sahipleri veya bir tasarım uygunluk beyanının beyan sahibi ve SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) uyarınca bu tür verileri yayımlayan diğer herhangi bir kuruluş tarafından yayımlanan, sürekli uçuşa elverişlilik ve bakım yöntemleri için geçerli talimatlar veya teknik yayınlar,
- 4.) Tasarım onayı sahibi veya tasarım uygunluk beyanı sahibi tarafından takılabilmesi onaylanan komponentler için, komponent üreticileri tarafından yayımlanan ve tasarım onayı sahibi veya tasarım uygunluk beyanı sahibi tarafından kabul edilebilir olan geçerli bakım talimatları,
- 5.) SHT-145 (veya EASA Part-145) kapsamında 145.A.45 (d) maddesine göre yayınlanmış geçerli veriler.

M.A.401(c) Bakım verilerinin güncelliği

(c) Hava aracına bakım uygulayan kişi veya kuruluş, tüm geçerli bakım verilerinin güncel olmasını ve gerektiğinde kullanılmak üzere hazır bulunmasını sağlar. Kişi veya kuruluş, bir iş kartı veya çalışma sayfası sistemi kurar. Bakım verilerini söz konusu iş kartlarına veya çalışma sayfalarına doğru şekilde kaydeder ya da tanımlanmış bakım görevine veya ilgili bakım verilerindeki işlemlere açık şekilde atıfta bulunur.

M.A.402 Bakımın Uygulanması

SHY-CA (veya EASA Part-145) kapsamında yetkilendirilmiş bakım kuruluşlarınca uygulanan bakımlar haricinde, hava aracına bakım yapan kişi veya kuruluş aşağıdakileri karşılamakla yükümlüdür.

- a.) Bu Talimatta tanımlandığı üzere gerçekleştirilecek işlemler için yetkin olmak.
- b.) Bakımın yapılacağı alanın iyi organize edilmiş ve kirlilik ve atık bakımından temiz olması.
- c.) M.A.401 bakım verisi kriterinde belirtilen yöntemlerin, tekniklerin, standartların ve talimatların kullanılması.
- d.) M.A.401 bakım verisi kriterinde belirtilen alet, ekipman ve malzemelerin kullanılması. Alet ve ekipmanların gerektiğinde kontrol edilmesi ve (resmen) kabul edilen bir standarda göre kalibre edilmesi.

- e.) M.A.401 bakım verisi kriterinde belirtilen çevresel kısıtlamalar ışığında bakımın uygulanması.
- f.) Kötü hava şartlarında veya uzun sürecek bakımlarda çalışılabilecek uygun tesislerin kullanılması.
- g.) Bakım esnasında ortaya çıkabilecek çoklu hata risklerinin ve benzer bakım işlemlerinde tekrar edebilecek hata risklerinin asgariye indirilmesi.
- h.) Herhangi bir kritik bakım görevi yapıldıktan sonra hata tespit etme metodunun kullanılması.
- i.) Tüm bakım faaliyetlerinin tamamlanmasından sonra, hava aracının veya komponentin, alet ve ekipmanlardan ve her türlü yabancı parça ve malzemedan arınmış ve sökülen tüm erişim panellerinin tekrar yerlerine takılmış olduğundan emin olmak amacıyla genel bir doğrulama (kontrol) işleminin yürütülmesi.

M.A.403 Hava Aracı Arızaları

M.A.403(a) Arıza giderilmeden uçuş yapılmaması

(a) Uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan her türlü hava aracı arızası, uçuş gerçekleştirilmeden önce giderilir.

M.A.403(b) Arızaların ertelenmesi

(b) Bir hava aracı arızasının uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye düşürdüğüne/düşürmediğine ve dolayısıyla da uçuş öncesinde ne tür arıza giderici işlemlerin ne zaman yapılacağına ve hangi arıza giderme işleminin ertelenebileceğine, M.A.401'de değinilen bakım verilerini kullanarak, M.A.801 (b.1), (b.2), (c) ve (d) paragraflarına veya SHY-CA (EASA Part-145) kurallarına göre sadece yetkili onaylayıcı personel karar verebilir. Ancak, bu husus asgari ekipman listesi (MEL: minimum equipment list) 'nin pilot veya yetkili onaylayıcı personel tarafından kullanılması durumunda geçerli değildir.

M.A.403(c) Ertelenen arızaların giderilmesi

(c) Uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atmayacak hava aracı arızaları, ilk tespit edildiği tarih sonrasında ve bakım verilerinde belirtilen limitler dahilinde veya MEL'de tanımlandığı şekilde, mümkün olan en kısa sürede giderilir.

M.A.403(d) Arızaların kayıt edilmesi

(d) Uçuş öncesinde giderilmeyen her türlü arıza, M.A.305'e göre hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemine veya uygulanıyor ise M.A.306'ya göre hava aracı teknik kayıt sistemine girilir.

M.A.501 Komponentlerin Sınıflandırılması ve Kullanımı**M.A.501(a) Komponentlerin sınıflandırılması**

(a) Bütün komponentler aşağıda belirtilen kategorilerde sınıflandırılır.

- 1.) SHY-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) 'in 21.A.307 veya 21L.A.193 maddesinde veya SHT-CAM Part-M veya Part-CAO'da aksi belirtilmedikçe; SHT-21 Altbölüm Q (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) gereklerine uygun şekilde tanımlanan ve SHGM Form 1 veya eşdeğer bir form ile servise verilen komponentler,
- 2.) Bu Talimata göre bakımı yapılabilecek gayri faal komponentler.
- 3.) Ömür sınırına ulaştıkları için veya onarılamaz bir arızadan dolayı kurtarılamaz olarak sınıflandırılan komponentler.
- 4.) Bakım verilerinde tanımlanan ve geçerli standarda uyumluluğu kanıtlarıyla izlenebilen hava aracı, motor, pervane ve diğer komponent üzerinde kullanılan standart parçalar.
- 5.) Gerekli teknik özellikleri karşıladığı ve yeterli izlenebilirliğe sahip olduğu kuruluş tarafından doğrulanan ve bakım sırasında kullanılan ham malzemeler ve sarf malzemeler. Bütün malzemeler, söz konusu malzeme ile açıkça ilgili olan ve teknik özelliklere (spesifikasyonlara) uygunluk beyanı ile üretici ve tedarikçi kaynağını içeren dokümanlara sahip olmalıdır.

Tüm malzemelerin, malzemenin istenen teknik özelliklere uygun olduğunu açıkça belirten ve de üretici ile tedarikçi kaynağını içeren dokümanlara sahip olması gerekir.

AMC1 M.A.501 (a.1) SHGM Form 1 eşdeğeri

a.) Bu Talimat kapsamında aşağıdaki dokümanlar SHGM Form 1'e eşdeğer kabul edilir.

- (a.1) Genel Müdürlük tarafından yapılan ikili anlaşmalar kapsamında, muhatap otoriteler ve bunların yetkilendirdiği organizasyonlar tarafından düzenlenen formlar,
- (a.2) EASA onaylı kuruluş tarafından düzenlenen EASA Form 1,
- (a.3) FAA (ABD) onaylı kuruluş tarafından düzenlenen FAA 8130-3,
- (a.4) TCCA (Kanada) onaylı kuruluş tarafından düzenlenen TCCA Form One,
- (a.5) ANAC (Brezilya) onaylı kuruluş tarafından düzenlenen ANAC Form SEGV00 003,
- (a.6) Birleşik Krallık Sivil Havacılık Otoritesi ile karşılıklı ikili anlaşmada aksi belirtilmedikçe ilgili otorite tarafından onaylanmış bir kuruluş tarafından düzenlenmiş olan CAA Form 1 dokümanı 01.01.2024 tarihine kadar,
- (a.7) Genel Müdürlüğümüzce tip kabulü yapılan ve tip sertifikası sorumluluğu Rusya Federasyonu Sivil Havacılık Otoritesinde olan hava araçları için geçerli olmak üzere; AIC AR Russia Form C-5, Fata Russia Form E-02, Summary Certificate ve Ukrayna Sivil Havacılık Otoritesi SAA Ukraine Form-1.
- (a.8) JAA üyesi bir devletin havacılık otoritesi tarafından yetkilendirdiği bir kuruluşun, bu Talimatın yürürlük tarihi öncesinde düzenlediği JAA Form 1,
- (a.9) Genel Müdürlük tarafından imzalanmış ikili anlaşma yürürlükten kaldırılıncaya kadar, Genel Müdürlük ile EASA dışındaki bir ülke arasında iki taraflı anlaşmanın hükümleri doğrultusunda Genel Müdürlüğün kabul edilebileceği bakım çıkış (servise verme) dokümanı.

b.) SHGM Form 1 veya eşdeğeri dokümana sahip olmadan depolanmakta olan hiçbir malzeme/komponent, onaylı bakım kuruluşu tarafından AMC1 CAO.A.070 (a) veya AMC2 145.A.50 (d) maddeleri kapsamında SHGM Form 1 veya eşdeğeri düzenlenmeden ülkemiz siciline kayıtlı hava araçlarına takılamaz.

c.) Ülkemizde yerleşik ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş üretim veya bakım kuruluşu tarafından, imal edilen ya da bakımı yapılan malzeme/komponent, SHGM Form 1 ile temin edilmediği sürece ülkemiz siciline kayıtlı hava araçlarına takılamaz.

M.A.501(b) Kullanım şartları

(b) (a) bendinde listelenen kategorilerden birine ait komponentler, standart parçalar ve malzemeler, yalnızca tatmin edici durumda olduklarında ve geçerli bakım verilerinde belirtilmesi durumunda hava aracına veya komponente takılabilir.

M.A.502 Komponentlerin Bakımı

M.A.502(a) Bakım kuruluşu gerekliliği

(a) SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) 21.A.307 (b.2) ila (b.6) veya 21L.A.193 (b.2) ila (b.6) maddelerinde atıf yapılan komponentlerin haricindeki komponentlerin bakımı, yetkiye bağlı olarak SHT-M (veya EASA Part-M) kapsamındaki F bakım kuruluşu veya SHT-145 (veya EASA Part-145) veya SHT-CAM Part-CAO (veya EASA Part-CAO) gereklerine göre yetkilendirilen bakım kuruluşu tarafından gerçekleştirilir.

M.A.502(b) Hava aracında bakım yapılması

(b) (a) bendine istisnai olarak, hava aracına takılı bir komponentin bakımı, SHT-M (veya EASA Part-M) kapsamındaki F bakım kuruluşu veya SHT-145 (veya EASA Part-145) veya SHT-CAM Part-CAO (veya EASA Part-CAO) kapsamında onaylı bakım kuruluşu veya M.A.801 (b.1) maddesinde belirtilen onaylayıcı personel tarafından, yerinde (komponent hava aracına takılı iken) yapılır. Söz konusu bakım, hava aracı bakım verilerine veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesi durumunda komponent bakım verilerine uygun olarak yapılır.

Bununla birlikte, sökümünden kaynaklanan ilave bakım ihtiyacı olmadığı haller dışında, komponente erişimi kolaylaştırmak amacıyla yetkili bakım kuruluşu veya onaylayıcı personel, bakım için söz konusu komponenti geçici olarak sökebilir.

Bu bent doğrultusunda uygulanan komponent bakımı, SHGM Form 1 veya eşdeğerinin düzenlenmesi için uygun değildir ve M.A.801 kapsamında belirtilen, hava aracı bakım çıkış gerekliliklerine tabidir.

M.A.502(c) Motora bakım yapılması

(c) (a) bendine istisnai olarak, motora veya yardımcı güç ünitesine (APU: auxiliary power unit) takılı bir komponentin bakımı, motor bakım kuruluşu (SHT-M (veya EASA Part-M) kapsamındaki F bakım kuruluşu veya SHT-145 (veya EASA Part-145) veya SHT-CAM Part-CAO (veya EASA Part-CAO) kapsamında yetkilendirilen bakım kuruluşu) tarafından yerinde, komponent motora takılı iken yapılır. Söz konusu bakım, motor veya APU bakım verilerine göre veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesi durumunda komponent bakım verilerine göre yapılır.

Bununla birlikte, sökümünden kaynaklanan ilave bakım ihtiyacı olmadığı haller dışında, komponente erişimi kolaylaştırmak amacıyla B-sınıfı yetkili bakım kuruluşu, bakım için söz konusu komponenti geçici olarak sökebilir.

M.A.502(d) 21.A.307 (b.2)de belirtilen komponent bakımı

(d) SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) 21.A.307 (b.2) veya 21L.A.193 (b.2)'de tariflenen komponentlerin bakımı, SHT-M (veya EASA Part-M) kapsamındaki F bakım kuruluşu veya SHT-145 (veya EASA Part-145) veya SHT-CAM Part-CAO (veya EASA Part-CAO) kapsamında yetkilendirilen bakım kuruluşu ya da kriterlere uygun ise M.A.801 (b.1) maddesine

göre onaylayıcı personel veya M.A.801 (b.2) maddesine göre hava aracı sahibi pilot tarafından, yerinde (komponent hava aracına takılı iken) veya gerekiyorsa erişimi kolaylaştırmak amacıyla geçici sökülerek yapılır.

Bu bent doğrultusunda uygulanan komponent bakımı, SHGM Form 1 veya eşdeğerinin düzenlenmesi için uygun değildir ve M.A.801 kapsamında belirtilen, hava aracı bakım çıkış gerekliliklerine tabidir.

M.A.502(e) 21.A.307 (b.3) ila (b.6)da belirtilen komponent bakımı

(e) SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) 21.A.307 (b.3) ila (b.6) veya 21L.A.193 (b.3) ila (b.6) maddelerinde tariflenen komponentlerin bakımı, (a) paragrafında referans alınan bakım kuruluşu veya bakım sonrası bakım çıkış beyanını (declaration of maintenance accomplished) yayınlayan kişi ya da kuruluş tarafından yapılır.

Bakım çıkış beyanı (declaration of maintenance accomplished), yapılan bakım hakkında temel ayrıntıları, bakımın tamamlandığı tarihi, dokümanı yayınlayan kişi veya kuruluşun tanımlayıcı bilgilerini içerir ve bakım kaydı olarak kabul edilir, ayrıca bakımı yapılan komponent açısından SHGM Form 1 belgesinin eşdeğeri olarak düşünülür.

M.A.503 Ömür Sınırlı Parçalar ve Süre Kontrollü Komponentler

M.A.503(a) Ömür sınırı

(a) Takılı ömür sınırlı parçalar ve süre kontrollü komponentler, M.A.504 (b) maddesinde tanımlananlar dışında, onaylı bakım programında ve AD'lerde belirtilen onaylanmış kullanım sınırını aşmayacaktır.

M.A.503(b) Ömrü dolan parçalar ve komponentler

(b) Onaylanmış kullanım sınırını tamamlayan komponentler bakım için ve ömür sınırlı komponentler ise bir daha kullanmamak üzere bertaraf etmek için hava aracından sökülür.

M.A.504 Komponentlerin Birbirinden Ayrılması

M.A.504(a) Komponentlerin ayrıştırılması

(a) Gayrifaal ve kurtarılamaz komponentler, kullanılabilir komponentlerden, standard parçalardan ve malzemelerden ayrıştırılır.

M.A.504(b) Kurtarılamaz komponentler

(b) Kurtarılamaz olarak sınıflandırılan komponentlerin, belgelendirilmiş ömür sınırı uzatılmaksızın veya SHT-21 (EASA Part-21)'e göre tamir/onarım çözümü onaylanmaksızın tedarik sistemine tekrar girmesine izin verilmez.

M.A.801 Hava aracı bakım çıkış sertifikası

M.A.801 (a) Kapsam

(a) SHT-145 onaylı bakım kuruluşu tarafından gerçekleştirilen bakım sonrası düzenlenen bakım çıkış (servise verme) sertifikası hariç olmak üzere, servise verme (bakım çıkış) sertifikası bu Talimatın M.A.801, M.A.802 ve M.A.803 maddeleri doğrultusunda düzenlenir.

M.A.801 (b) Bakımı uygulayacak kuruluş yada kişi

(b) Hiçbir hava aracı, talep edilen bakım işlemlerinin tamamı uygun şekilde yapılarak CRS yayınlanmadan servise verilemez.

EK-1.4'te listelenen karmaşık bakım görevleri dışındaki bakımların haricindeki işlemler için CRS, Part-CAO kriterlerine göre onaylanan bakım kuruluşunun yetkili onaylayıcı personeli tarafından düzenlenecektir. EK-1.4'te listelenen karmaşık bakım görevleri dışındaki bakım işlemleri için CRS, alternatif olarak aşağıdakiler tarafından düzenlenir:

- 1.) SHT-66'da belirtilen gerekliliklere uygun olarak lisanslandırılan bağımsız onaylayıcı personel veya,
- 2.) M.A.803 kapsamında çalışan hava aracı sahibi pilot tarafından.

M.A.801 (c) Öngörülemez durumlarda bakım

(c) (b) bendine istisnai olarak, öngörülemez durumlarda, hava aracı hiçbir onaylı bakım kuruluşunun ve onaylayıcı personelin mevcut olmadığı bir yerde kaldığında, hava aracı sahibi, bu Talimatta belirtilen standartlara uygun olarak hava aracına bakım yapması ve bakım çıkış sertifikası düzenlemesi için 3 yıldan az olmayan yeterli hava aracı bakım tecrübesine sahip ve uygun nitelikleri taşıyan herhangi bir kişiyi (ilgili hava aracı tipinde yetkilendirilen ICAO EK-1'e göre geçerli bakım lisansına sahip teknisyen) ya da onaylayıcı personeli (ICAO EK-6'ya göre onaylı bakım kuruluşu tarafından yetkilendirme gereken işler için görevlendirilen personel) yetkilendirebilir. Bu durumda hava aracı sahibi;

- 1.) CRS yayınlayacak personelin niteliklerini ve yapılan bakımın ayrıntılarını gösterir tüm dokümanı temin eder ve hava aracı kayıtlarında saklar ve
- 2.) Bu yöntemle yapılan bir bakım, M.A.801 (b) bendinde tanımlandığı şekilde yetkilendirilen teknisyen veya onaylı bakım kuruluşu tarafından, CRS'in düzenlenmesine müteakip 7 günü aşmamak kaydıyla mümkün olan ilk fırsatta yeniden kontrol edilir ve bakım çıkış sertifikasının yayınlanması sağlanır ve
- 3.) Sözleşme yapılarak yönetilen hava aracı için sürekli uçuşa elverişlilik yönetiminden sorumlu kuruluş veya böylesi bir sözleşme olmadığı durumda Genel Müdürlük, söz konusu yetkilendirmenin yapılmasından itibaren 7 gün içerisinde bilgilendirilir.

M.A.801 (d) Bakım personeline yardımcı olma

(d) M.A.801 (b.1) fıkrasına uygun şekilde gerçekleştirilen hava aracını servise verme işlemlerinde, bakım çalışmalarının yürütülmesinde onaylayıcı personele, kendisinin doğrudan ve sürekli kontrolü altında olmak kaydıyla bir veya daha fazla sayıda kişi yardımcı olabilir.

M.A.801 (e) Bakım çıkış sertifikası içeriği

(e) Bakım çıkış sertifikası (CRS) en az aşağıdaki bilgileri içerir:

- 1.) Yapılan bakıma ilişkin temel detaylar; ve
- 2.) Söz konusu bakımın tamamlandığı tarih; ve
- 3.) Aşağıdakiler dahil olmak üzere CRS yayınlayan kuruluşun veya teknisyenin tanımlayıcı kimlik bilgileri:
  - (3.i) CRS yayınlayan bakım kuruluşunun ve onaylayıcı personelin onay referansları;

(3.ii) M.A.801 (b.2) bendine göre CRS yayınlanması durumunda, söz konusu sertifikayı imzalayan/onaylayan bağımsız onaylayıcı personelin (varsa) lisans numarası dahil tanımlayıcı kimlik bilgileri;

4.) Varsa, uçuşa elverişliliğe veya uçuş operasyonuna ilişkin sınırlamalar.

M.A.801 (f) Tamamlanamayan bakım işlemleri

(f) (b) bendine istisnai olarak ve (g) bendinin hükümlerine bakılmaksızın, öngörülen/gerekli bakım tamamlanamadığı durumlarda, hava aracı kısıtlamaları belirtilerek CRS yayınlanabilir. Bu durumda (e.4) bendi kapsamında gerekli görülen bilgilerin bir parçası olarak uçuşa elverişliliğe veya uçuş operasyonuna ilişkin sınırlamalar da tanımlanarak, CRS'te hava aracının bakımının tamamlanamadığı gösterilir.

M.A.801 (g) Uçuş emniyetini tehlikeye düşürebilecek durum olmaması

(g) CRS ancak, uçuş emniyetini tehlikeye sokacak (ve) bilinen herhangi bir uygunsuzluk olmadığı durumda yayımlanır.

M.A.802 Komponent Bakım Çıkış Sertifikası (CRS)

M.A.802 (a) CRS zorunluluğu

(a) SHT-145 onaylı bakım kuruluşunca bakımı yapılan komponentler ve M.A.502 (e) bendinde belirtilen durumlar haricinde, M.A.502 gereğince hava aracı komponentine yapılan her türlü bakım işleminin tamamlanması sonrasında CRS yayımlanır.

M.A.802 (b) SHGM Form 1

(b) SHGM Form 1 olarak tanımlanmış bakım çıkış sertifikası, hava aracı komponentlerine M.A.502 (b) veya (d)'ye uygun şekilde bakım yapıldığı zaman M.A.801'de belirtilen prosedürler doğrultusunda uygulanan bakım için CRS yayınlanmasının haricinde, komponent bakım çıkış sertifikası olarak geçerlidir.

M.A.803 Hava Aracı Sahibi Pilot Yetkilendirmesi

M.A.803 (a) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesine uygunluk

(a) Bir kişinin hava aracı sahibi pilot olarak nitelendirilebilmesi için;

1.) Hava aracı tip veya sınıf yetkisi için Genel Müdürlük tarafından yayımlanan veya geçerli kılınan pilot lisansına sahip olması gerekir.

2.) Tek başına veya müştereken hava aracının sahibi olması gerekir. Söz konusu hava aracı sahibi pilot;

(2.i) Tescil formunda yer alan gerçek kişilerden biri olmalıdır.

(2.ii) Tüzel kişiliğin tescil belgesinde hava aracı sahibi veya işletici olarak belirtilmesi durumunda kar amacı gütmeyen sportif/amatör tüzel kişiliğin üyesi olmalıdır. Söz konusu üye, bu tüzel kişiliğin karar verme sürecine doğrudan katılır ve bu tüzel kişilik tarafından hava aracı sahibi olarak bakım yapmak üzere görevlendirilir.

M.A.803 (b) Hava aracı sahibi pilot bakımı ile ilişkili CRS

(b) Ticari hava taşımacılığında veya ticari özel (hava işi) operasyonlarda veya ATO yada DTO

tarafından uçuş eğitim operasyonlarında kullanılmayan azami kalkış kütlesi (MTOM) 2730 Kg ve altında olan ve karmaşık motor gücüyle çalışmayan hava aracına sahip pilot, EK-1.5'te belirtilen sınırlı hava aracı sahibi pilot bakımı işlemlerinden sonra CRS yayımlayabilir.

M.A.803 (c) Hava aracı sahibi pilot bakımlarının tanımlanması

(c) Sınırlı hava aracı sahibi pilot bakımının kapsamı, M.A.302 maddesinde atıf yapılan hava aracı bakım programında belirtilir.

M.A.803 (d) Hava aracı sahibi pilot bakımı kayıt içeriği

(d) Bakım çıkış sertifikası hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemine girilir ve yapılan bakıma ilişkin temel detayları, kullanılan bakım verilerini, bakımın tamamlandığı tarihi ve ayrıca CRS'i yayımlayan hava aracı sahibi pilotun kimlik bilgilerini, imzasını ve pilot lisans numarasını içerir.

M.A.901 Hava Aracı Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme İşlemi

Hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerliliğini sağlamak için, hava aracının ve sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının gözden geçirme işlemi periyodik olarak yapılır.

M.A.901 (a) UEGG sertifikasının formatı

(a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin tamamlanması ve sonucunun uygun değerlendirilmesi sonrasında, Genel Müdürlük internet sayfasında yayınlanan SHGM Form 15A veya 15B kullanılarak yayınlanır.

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası bir yıl boyunca geçerlidir.

M.A.901 (b) Kontrollü ortam

(b) Kontrollü ortamdaki hava aracı son 12 ay boyunca,

- 1.) tek bir CAMO veya CAO tarafından uçuşa elverişliliği kesintisiz olarak yönetilmiş ve
- 2.) onaylı bir bakım kuruluşu tarafından bakımları yapılmış olan hava aracıdır.

M.A.803 (b) bendinde belirtilen durumlarda bakımların uygulanmasını ve M.A.801 (b.1) veya (b.2) maddelerine göre yapılan bakım işlemlerinden sonra CRS yayınlanmasını da kapsar.

M.A.901 (c) Ticari hava taşımacılığında kullanılan ve 2730 Kg üzeri olan hava aracı için CAMO tarafından UEGG yayınlanması

(c) Ticari hava taşımacılığında kullanılan ve azami kalkış kütlesi (MTOM) 2730 Kg üzerinde olan bütün hava araçlarının kontrollü ortamda tutulması koşuluyla, sürekli uçuşa elverişliliğini yöneten (b) fıkrasında belirtilen kuruluşun, gözden geçirme işlemi yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmesi durumunda kuruluş, (j) bendini dikkate alarak CAMO.A.125 (e) veya CAO.A.095 (c.1) maddelerine göre;

- 1.) M.A.901'e uygun şekilde uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlayabilir,
- 2.) Yayımladığı uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikalarının geçerliliğini, hava aracı (aynı) kontrollü ortamda kaldığı sürece, her seferinde bir yıllığına olmak üzere en çok iki defa uzatabilir.

M.A.901 (d) Tavsiye raporuna göre UEGG yayınlanması

(d) Ticari hava taşımacılığında kullanılan ve azami kalkış kütlesi (MTOM) 2730 Kg üzerinde olan;

1.) Kontrollü ortamda bulunmayan ve

2.) Sürekli uçuşa elverişlilik faaliyetleri, uçuşa elverişlilik gözden geçirme yetkisine sahip olmayan kuruluşlar tarafından yönetilen, bütün hava araçlarının uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası, hava aracı sahibinin/işleticisinin başvuru yazısının eklendiği, onaylı CAMO veya CAO tarafından gerçekleştirilen değerlendirme sonrasında uçuşa elverişliliği uygun (veya tip sertifikasına uygunluğu yeterli) görülerek onaylanan tavsiye raporu doğrultusunda Genel Müdürlük tarafından yayımlanır.

Söz konusu tavsiye raporu, M.A.901 gereğince yerine getirilen uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemine dayanarak onaylanır.

M.A.901 (e) Ticari hava taşımacılığında kullanılmayan ve 2730 Kg ve altındaki hava aracı için CAMO tarafından UEGG yayınlanması

(e) Ticari hava taşımacılığında kullanılmayan ve azami kalkış kütlesi (MTOM) 2730 Kg ve altında olan hava araçları için, hava aracı sahibi/işleticisi tarafından tercih edilmiş CAMO veya CAO, (j) bendini dikkate alarak CAMO.A.125 (e) veya CAO.A.095(c) maddelerine göre,

1.) M.A.901 doğrultusunda uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlayabilir ve

2.) Yayımladığı uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikalarının geçerliliğini, hava aracı kendi yönetimindeki kontrollü ortamda kaldığı sürece, her seferinde bir yıllığına olmak üzere en çok iki defa uzatabilir.

M.A.901 (f) UEGG uzatma işlemi

(f) M.A.901 (c.2) ve (e.2) bentlerine istisnai olarak, kontrollü ortamda olan hava araçlarının sürekli uçuşa elverişlilik faaliyetlerini yöneten (b) paragrafında tanımlanan kuruluş, Genel Müdürlük tarafından veya onaylı başka bir CAMO veya CAO tarafından düzenlenmiş uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerliliğini (j) bendindeki kriterlere uygunluğu dikkate alarak her seferinde bir yıllığına olmak üzere en çok iki defa uzatabilir.

M.A.901 (g) Emniyet gerekçesiyle UEGG'nin Genel Müdürlükçe yapılması

(g) Kontrollü ortam koşullarının uçuş emniyetinde potansiyel risk varlığını ortaya çıkardığı durumlarda, Genel Müdürlük söz konusu uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapar ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını kendisi yayımlar.

M.A.901 (h) Genel Müdürlükçe UEGG yapıldığı durumlar

(h) (g) bendine ilaveten, Genel Müdürlük aşağıdaki durumlarda uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimini yapar ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını kendisi yayımlar:

1.) Hava aracının sürekli uçuşa elverişlilik gözetimi, yurtdışında yerleşik olan onaylı CAMO veya CAO tarafından yönetildiğinde,

2.) Azami kalkış kütlesi 2730 Kg ve altında olan hava araçları için hava aracının sahibi tarafından talep edildiğinde,

M.A.901 (i) Genel Müdürlükçe UEGG yapıldığında hava aracının sahibinin/işleticisinin yükümlülüğü

(i) Genel Müdürlüğün, (g) veya (h) maddelerine göre uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimini kendi yapmasından sonra veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme tavsiye raporunun sunulmasından sonra uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını düzenlediği durumda, hava aracının sahibi/işleticisi, bu amaçların yerine getirilebilmesi için aşağıda istenenleri Genel Müdürlüğe temin eder:

- 1.) Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen belgeler,
- 2.) Genel Müdürlük personeli için uygun bir mahalde çalışma ortamı,
- 3.) Gerektiğinde onaylayıcı personel desteği.

M.A.901 (j) Uçuşa elverişli olmadığına dair bir kanıtın bulunması

(j) Hava aracının uçuşa elverişli olmadığına dair delil veya kanıtın tespit edilmesi durumunda, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlanmaz veya sertifikanın geçerlilik süresi uzatılamaz.

M.A.901 (k) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme (UEGG) işlemi

(k) Hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, aşağıdaki gereklerin yerine getirildiğini belgeleyen dokümanite edilmiş tüm kayıtların tam olarak gözden geçirilmesini içerir:

- 1.) Gövde, motor ve pervanenin uçuş saatlerinin ve uçuş sayılarının uygun şekilde kaydedilmiş olması,
- 2.) Uçuş el kitabının hava aracının konfigürasyonu için geçerli olması ve en güncel durumu yansıtması,
- 3.) Hava aracında yapılması gereken tüm bakım işlemlerinin, onaylı bakım programına göre gerçekleştirilmesi,
- 4.) Bilinen bütün arızaların giderilmiş olması veya uygulanabilir ise M.A.403'e göre kontrollü bir şekilde ileriye yönelik olarak ertelenmesi,
- 5.) Geçerli uçuşa elverişlilik direktiflerinin tamamının yerine getirilmesi ve uygun şekilde kayıt altına alınmış olması,
- 6.) Hava aracına uygulanan tüm modifikasyonların ve tamirlerin, M.A.304'e uygunluğu sağlaması ve kayıt altına alınmış olması,
- 7.) Hava aracına takılmış kullanım ömrü sınırlı komponentlerin ve servis süresi kısıtlı komponentlerin uygun şekilde tanımlanmış, kayıt altına alınmış ve onaylı limitlerini aşmamış olması,
- 8.) Tüm bakım işlemlerinin bu Talimata uygun olarak gerçekleştirilmesi,
- 9.) Güncel ağırlık ve denge raporunun hava aracının konfigürasyonunu yansıtması ve geçerli olması,
- 10.) Hava aracının EASA, FAA, TCCA (Kanada), ANAC (Brezilya) veya imzalanan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlük tarafından kabul edilen otoriteler ve kuruluşlar ile Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonrası denkliği kabul edilen otoriteler tarafından onaylanmış tip tasarımının son revizyonuna uygun olması,
- 11) Gerektiğinde, hava aracının güncel konfigürasyonuna karşılık gelen ve SHT-21 Altbölüm I (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light Subpart I) kriterlerine göre düzenlenmiş bir gürültü sertifikasına sahip olması,

12) Genel Müdürlüğün hava aracı uçuşa elverişliliği ve operasyonuna ilişkin yayımladığı geçerli diğer mevzuatlardaki gereklilikler.

M.A.901 (l) Fiziksel kontrol gerekliliği

(l) Hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi hava aracında fiziki bir incelemeyi de içerir.

Bu inceleme için, SHT-66'ya göre uygun niteliklere sahip olmayan uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeline söz konusu uygun niteliklere sahip olan personel tarafından yardımcı olunur.

M.A.901 (m) Fiziksel kontrol işlemi

(m) Hava aracının fiziki incelemesinde, uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli:

1. Tüm gerekli işaretlemeler ve plakaların uygun bir şekilde takıldığından,
2. Hava aracının onaylı uçuş el kitabına uygunluğundan,
3. Hava aracı konfigürasyonunun onaylı dokümantasyona uygunluğundan,
4. M.A.403 gereğince kayda alınmamış hiçbir belirgin arızanın mevcut olmadığından,
5. Hava aracı ile (k) bendindeki belgelenmiş kayıtlar arasında hiçbir tutarsızlık tespit edilmediğinden emin olur.

M.A.901 (n) Gözden geçirme işleminin 90 gün önceden yapılabilmesi

(n) (a) bendine istisnai olarak, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, fiziksel incelemenin bakım faaliyeti sırasında gerçekleştirilmesine olanak sağlamak amacıyla uçuşa elverişlilik gözden geçirme sürecinin sürekliliğinde herhangi bir kayıp oluşmaksızın, azami 90 gün önceden yapılabilir.

M.A.901 (o) UEGG sertifikasının ve tavsiye raporunun yayınlanma şartları

(o) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası (SHGM Form 15B) veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının (SHGM Form 15A) düzenlenmesine yönelik tavsiye ancak;

- 1.) Onaylı kuruluş adına yetkilendirilmiş uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli tarafından ve
- 2.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi eksiksiz bir şekilde yapıldığında yayımlanabilir.

M.A.901 (p) Yayınlanan ve geçerlilik süresi uzatılan UEGG sertifikalarının SHGM'ye gönderilmesi

(p) Bir hava aracı için düzenlenmiş veya geçerliliği uzatılmış herhangi bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyası Genel Müdürlüğe 10 gün içerisinde gönderilir.

M.A.901 (q) UEGG işlemlerinin alt yükleniciye devredilememesi

(q) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme görevleri anlaşma yoluyla alt yükleniciye devredilemez.

M.A.901 (r) UEGG yayınlanmamasını gerektiren bulgulara ilişkin bilgilendirme

(r) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetiminin sonucu hava aracı yetersiz bulunması durumunda, gözden geçirme işlemi yapan CAMO veya CAO, uçuşa elverişlilik şartlarının bozulmasına neden olan durumun saptandığı andan itibaren 72 saati geçmeyecek şekilde Genel Müdürlüğü mümkün olan en kısa sürede bilgilendirir.

M.A.901 (s) UEGG sertifikasının yayınlanması

(s) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası tespit edilen bulguların tamamı kapatılmadan yayınlanmaz.

M.A.902 Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Sertifikasının Geçerliliği**M.A.902 (a) Geçerlilik şartları**

(a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası aşağıdaki durumlarda geçerliliğini yitirir:

- 1.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi;
- 2.) Uçuşa elverişlilik sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi;
- 3.) Hava aracının Türkiye Cumhuriyeti sivil hava aracı sicilinde tescilli olmaması;
- 4.) Uçuşa elverişlilik sertifikasının bağlı olduğu tip sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi.

M.A.902 (b) Uçuşa izin verilmeyecek durumlar

(b) Uçuşa elverişlilik sertifikasının geçersiz olması veya aşağıdakilerden herhangi birisinin gerçekleşmesi durumunda hava aracının uçuş yapmasına izin verilmez:

- 1.) Hava aracının veya hava aracına takılı herhangi bir komponentin sürekli uçuşa elverişlilik durumunun bu Talimat gereklerini karşılamaması,
- 2.) Hava aracının; EASA, FAA, TCCA (Kanada), ANAC (Brezilya) veya imzalanan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlük tarafından kabul edilen otoriteler ve kuruluşlar ile Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonrası denkliği kabul edilen otoriteler tarafından onaylanmış tip tasarımı ile uygun olmaması,
- 3.) Gerekli önlemler almadan, hava aracının onaylı uçuş el kitabı veya uçuşa elverişlilik sertifikası sınırlamalarının ötesinde işletiliyor olması,
- 4.) Hava aracının, uçuşa elverişliliğine olumsuz şekilde etki eden bir olaya veya kazaya karışmasının akabinde hava aracının uçuşa elverişliliğini tekrar kazandıracak yeterli ve uygun işlemlerin yapılamaması durumunda,
- 5.) Yapılan modifikasyonun veya tamirin SHT-21 Talimatı (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) gerekleri ile uyumlu olmaması durumunda.
- 6.) Genel Müdürlüğün hava aracı uçuşa elverişliliği ve operasyonuna ilişkin yayımladığı geçerli diğer mevzuatlardaki gerekliliklerin karşılanmadığı durumda.

M.A.902 (c) ARCnin SHGMye iade edilmesi

(c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geri alınması veya iptal edilmesi durumunda, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası Genel Müdürlüğe iade edilir.

M.A.903 Hava Aracı Devri**M.A.903 (a) Genel Müdürlük izni**

(a) Türkiye içerisinde bir hava aracı devredilirken, kendi filosuna/yönetimine alacak işletme, Genel Müdürlükten onay alır.

M.A.903 (b) ARC geçerliliği

(b) Mevcut uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası son geçerlilik tarihine kadar geçerlidir.

Tescil işaretinin değişmesi durumunda uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası son geçerlilik tarihi saklı tutularak Genel Müdürlük tarafından yeniden düzenlenir.

M.A.903 (c) İhraç uçuşa elverişlilik sertifikası

(c) Yurt dışına hava aracı ihraç edilmesi durumunda Genel Müdürlük tarafından aşağıdaki hususlar sağlandığı takdirde ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası düzenlenir.

- 1.) İhraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanması için hava aracı sahibi/işleticisi Genel Müdürlüğe başvurur,
- 2.) Ülkemizde üretilen yeni hava araçları hariç, hava aracı sahibi/işleticisi tarafından M.A.901 doğrultusunda tatminkâr derecede uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimi yaptırılır,
- 3.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini SYK'nın yapması durumunda, hava aracının ilgili gereklilikleri sağladığına kanaat getirilirse ihraç uçuşa elverişlilik sertifikasının yayımlanması için Genel Müdürlüğe tavsiye raporu gönderilir.
- 4.) Hava aracının sahibi/işleticisi, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini yapan kuruluşa (veya Genel Müdürlüğe), fiziksel kontrol için hava aracına ve dokümanlarına erişim izni verir
- 5.) Hava aracının üretim/tasarım gereklilikleri kapsamında öngörülen şartları taşıdığına ve ihraç edilecek ülke otoritesi tarafından talep edilen gereklilikler sağladığına kanaat getirildiğinde, Genel Müdürlük tarafından ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanır. İhraç edilecek ülke otoritesi tarafından kabul edilebilecek uyumsuzluklar, ihraç uçuşa elverişlilik sertifikasında belirtilir.

M.A.904 Türkiye'ye İthal Edilecek Hava Aracına Ait İşlemler**M.A.904 (a) Genel Müdürlük izni**

(a) Türkiye'ye herhangi bir ülkeden hava aracı ithal edecek hava aracı sahibi/işleticisi aşağıdakileri yerine getirir:

- 1.) Aşağıdakileri temin ederek Genel Müdürlükten ithal teknik uygunluk yazısı alır.
  - (1.a) EASA, FAA, TCCA ve ANAC veya ülkeler arası ikili anlaşmalarda bu yönde hüküm bulunduğu durumda söz konusu ülke sivil havacılık otoritesi tarafından onaylanmış tip sertifikası ve teknik data listesi,
  - (1.b) Hava aracının ithal edildiği ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından son 60 gün içerisinde ülkemize hitaben düzenlenmiş İhraç Uçuşa Elverişlilik Belgesi/Sertifikası veya eşdeğer bir evrak veya hava aracı yeni üretilmiş ise hava aracı imalatçısının yayınladığı Uygunluk Beyanı,
  - (1.c) Onaylanmış veya onaya sunulan AMP referans alınarak tespit edilmiş bakım görevlerinin, bu Talimata uygun olarak servise verilmesini sağlamak üzere yapılan/yapılacak köprüleme bakımına ait bilgi ve detayları içeren bir rapor.
- 2.) Uçuşa elverişlilik sertifikasının SHT-21'de belirtilen kurallara göre yayımlanması için Genel

Müdürlüğe başvurur,

(2.a.) Yeni üretilmiş hava araçları hariç, M.A.901 doğrultusunda tatminkâr seviyede uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yaptırır, yeni üretilmiş hava araçlarının uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimi Genel Müdürlük tarafından SHT-21 gereklerinin karşılandığını temin etmek üzere evrak üzerinden yapılır. Olası emniyet zayıflığı ve risk değerlendirmesine bağlı olarak, Genel Müdürlükçe uygun görüldüğünde M.A.901 doğrultusunda tatminkâr seviyede uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yerinde yapılır.

(2.b.) M.A.302'ye uygun olarak hazırlanmış ve onaylanmış AMP'ye göre gerekli bakımları yaptırır.

M.A.904 (b) UEGG Genel Müdürlük dışında gerçekleştirildiğinde

(b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi Genel Müdürlük haricinde bir kuruluş tarafından yapılması durumunda, kuruluş hava aracının ilgili gerekleri sağladığına kanaat getirdiğinde uçuşa elverişlilik sertifikasının yayımlanması için Genel Müdürlüğe tavsiye raporu gönderir.

M.A.904 (c) Erişim imkanı verilmesi

(c) Hava aracının sahibi/işleticisi, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini yapan kuruluşa (veya Genel Müdürlüğe), fiziksel kontrol için hava aracına ve dokümanlarına erişim imkanı sağlar.

M.A.904 (d) SHT-21'e uygunluk

(d) Hava aracının SHT-21 gerekliliklerini sağladığına kanaat getirildiğinde, Genel Müdürlük tarafından uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanır.

M.A.904 (e) İlk UEGG sertifikası

(e) Genel Müdürlük, hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikası ile birlikte geçerlilik tarihinde sınırlandırma gerektirecek emniyet riskine ilişkin bir neden tespit etmediği sürece, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını bir yıllık süreli yayımlar.

M.A.905 Bulgular

M.A.905 (a) Seviye 1 bulgu

(a) Seviye 1 bulgu, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan her türlü Part-M kuralları ile önemli derecedeki uygunsuzluk durumudur.

M.A.905 (b) Seviye 2 bulgu

(b) Seviye 2 bulgu, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini tehlikeye atma olasılığına sahip her türlü Part-M gerekleriyle uygunsuzluk durumudur.

M.A.905 (c) Düzeltici faaliyet planı

(c) Sorumluluğu M.A.201 maddesinde tanımlanan kişi veya kuruluş, bulgulara ilişkin bildirim alınmasından sonra belirtilen süre içerisinde kök neden analizlerini de içeren bir düzeltici faaliyet planı sunar. Düzeltici işlemler, bildirilen bulguların kapatılabilmesi için tatmin edici faaliyetleri ve tekrar meydana gelmesini önleyecek düzenlemeleri içerir.

M.B.201 Sorumluluklar

Genel Müdürlük bu EK gerekliliklerine uyumun kontrolü amacıyla denetim, inceleme ve araştırmalar gerçekleştirir.

M.B.303 Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik izleme**M.B.303 (a) Gözetim programı**

(a) Genel Müdürlük kendi sicilindeki uçak filosunun uçuşa elverişlilik durumunu izlemek için risk temelli bir yaklaşım üzerine bir gözetim programı geliştirir.

M.B.303 (b) Ürün gözetimleri

(b) Gözetim programı, hava aracının örnek ürün gözetimlerini içerecek ve uçuşa elverişlilik temel risk unsurlarının tüm yönlerini kapsar.

M.B.303 (c) Standartların örnekleme

(c) Ürün gözetimi, geçerli gereklilikler temelinde ulaşılan uçuşa elverişlilik standartlarını örnekler ve her türlü bulguyu tespit eder.

M.B.303 (d) Bulguların yazılı bildirilmesi

(d) Tespit edilen herhangi bir bulgu, bu EK gerekliliklerine göre sınıflandırılacak ve M.A.201'e göre sorumlu kişi veya kuruluşa yazılı olarak teyit edilir. Genel Müdürlük, emniyet önemleri açısından bulguları analiz etmek için bir sürece oluşturur.

M.B.303 (e) Bulgu kapatma faaliyetlerinin kayıt edilmesi

(d) Genel Müdürlük, tüm bulguları ve kapatma faaliyetlerini kayıt altına alır.

M.B.303 (f) Diğer eklere göre de bulgu tespit edilmesi

(f) Hava aracı gözetimleri sırasında bu EK'e veya başka herhangi bir EK'e uygunsuzluk gösteren kanıtlar bulunursa, bulgu ilgili olduğu EK'te belirtildiği şekilde ele alınır.

M.B.901 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası tavsiyelerinin değerlendirilmesi

Bir başvurunun ve M.A.901 maddesi kapsamında düzenlenmiş uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası tavsiyesinin alınması üzerine:

1- Genel Müdürlüğün uygun niteliklere sahip personeli, tavsiyede yer alan uygunluk beyanının, M.A.901 maddesi uyarınca eksiksiz bir uçuşa elverişlilik incelemesinin yapıldığını gösterdiğini doğrular.

2- Genel Müdürlükçe inceleme yapılır ve tavsiyenin değerlendirilmesini desteklemek için daha fazla bilgi talep edebilir.

M.B.903 Bulgular

Hava aracı gözetimleri sırasında veya başka yollarla bir Part-M gerekliliğine uyulmadığını gösteren kanıtlar tespit edilirse, Genel Müdürlük aşağıdaki önlemleri alır:

1- Seviye 1 bulgular için, Genel Müdürlük, sonraki uçuştan önce uygun düzeltici önlemin alınmasını isteyecek ve Genel Müdürlük, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını iptal etmek veya askıya almak için derhal harekete geçecektir.

2- Seviye 2 bulgular için, Genel Müdürlük tarafından gerekli tutulan düzeltici faaliyet, bulgunun niteliğine uygun olacaktır.

EK-1.1 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetim Sözleşmesi

1. Hava aracı sahibi / İşletici, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi işlemlerini yerine getirmek üzere M.A.201'e göre onaylı bir CAMO veya CAO ile sözleşme yaptığında, söz konusu sözleşmenin bir kopyasını her iki tarafça da imzalanmasına müteakiben Genel Müdürlüğe sunar.

2. İlgili sözleşme bu Talimat gerekliliklerine göre düzenlenir ve hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğine ilişkin her bir imza tarafına ait olan yükümlülükleri tanımlar.

3. İlgili sözleşme asgari aşağıdakileri içerir;

- Hava aracının tescili, tipi ve seri numarası,
- Hava aracı sahibinin adı veya İşleticinin ticari ismi ve adresi dahil olmak üzere şirket detayları,
- Sözleşme yapılan CAMO veya CAO'nun adres dahil tüm detayları,
- Operasyon tipi.

4. Aşağıdaki ifadeyi belirtir:

“Hava aracı sahibi / işleticisi, söz konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinin yönetilmesi, Genel Müdürlük tarafından onaylanmak üzere bir bakım programının geliştirilmesi ve bu bakım programı doğrultusunda bakım işlemlerinin uygulanmak üzere gerekli organizasyonun yapılması görevlerini CAMO/CAO'ya devreder.

Bu sözleşme gereğince, her iki imza tarafı da ilgili yükümlülüklerine uymayı taahhüt eder.

Hava aracı sahibi / işleticisi kendi bilgisi dahilinde olan hususlar kapsamında söz konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği ile ilgili olarak CAMO/CAO'ya verilen tüm bilgilerin doğru olduğunu ve olacağını ve ayrıca söz konusu hava aracında CAMO/CAO'nun onayı olmaksızın değişiklik yapılmayacağını beyan eder.

İmzacılardan herhangi birinin bu sözleşmeye aykırı davranması durumunda, CAMO veya CAO ile hava aracı sahibi veya işletmeci, bunun sözleşmenin devamını etkileyip etkilemediğini değerlendirecek ve Genel Müdürlüğü bilgilendirecektir. Kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen değerlendirmede, uygunsuzluğun emniyet açısından önemi ve tekrarlayıcı nitelikte olup olmadığı dikkate alınmalıdır. İmza sahiplerinden herhangi birinin bu değerlendirme sonucunda kendi sınırlamaları veya imzalayanın kusurları nedeniyle sorumluluklarını yerine getiremeyeceği sonucuna varması halinde sözleşme feshedilir ve Genel Müdürlüğe derhal bilgi verilir. Böyle bir durumda, hava aracı sahibi veya işleticisi, hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği ile bağlantılı her görev için tüm sorumluluğu üstlenecektir ve hava aracı sahibi veya işleticisi, sözleşme ile ilgili söz konusu uygunsuzluk hakkında Genel Müdürlüğü 2 hafta içinde bilgilendirecektir. M.A.201(ea) uyarınca akdedilen sözleşme durumunda, Genel Müdürlük derhal bilgilendirilecektir.”

5. Hava aracı sahibi / işleticisi, M.A.201 gereği bir CAMO veya CAO ile sözleşme yaptığında, her bir tarafın yükümlülükleri aşağıdaki gibi belirtir:

5.1. CAMO veya CAO yükümlülükleri:

1. Yetki kapsamında ilgili hava aracı tipinin mevcut olması;
2. Söz konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini devam ettirmek üzere aşağıda belirtilen koşullara uymak:
  - (a) Söz konusu hava aracı için, uygulanabilirliği varsa güvenilirlik programını da içerecek şekilde, bir bakım programı oluşturmak;

- (b) M.A.803 (c) bendine göre hava aracı sahibi pilot tarafından uygulanacak bakım işlemlerini (söz konusu onaylı bakım programında) beyan etmek;
- (c) Söz konusu hava aracının bakım programının onayını organize etmek;
- (d) Onaylanmasına müteakiben, söz konusu hava aracı bakım programının bir kopyasını hava aracı sahibi / işleticisine iletmek;
- (e) Söz konusu hava aracının mevcut onaylı bakım programı ile daha önceki bakım programı arasındaki farklılıkların tespit edilmesini ve uyumlu hale getirilmesi için gerekli bakım işlemlerinin gerçekleştirilmesini organize etmek;
- (f) Onaylı bakım kuruluşu tarafından uygulanacak bakımı organize etmek;
- (g) Uygulanması gereken tüm uçuşa elverişlilik direktiflerini organize etmek;
- (h) Planlı bakım ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemleri sırasında tespit edilen veya hava aracı sahibi tarafından rapor edilen tüm uygunsuzlukların onaylı bakım kuruluşu tarafından giderilmesini organize etmek;
- (i) Komponentlerin muayenesi, ömürlü parçaların değiştirilmesi ve geçerli herhangi bir AD'nin gerçekleştirilmesi dahil olmak üzere planlı bakımların koordinasyonunu sağlamak, sürekli uçuşa elverişlilik anlamında etkiye sahip operasyonel gerekliliklere, Genel Müdürlük tarafından belirlenen sürekli uçuşa elverişlilik gerekliliklerine ve bir emniyet sorununa anında tepki vermesi için Genel Müdürlükçe gerekli kılınan tedbirlere uyum göstermek;
- (j) Söz konusu hava aracının onaylı bakım kuruluşunda bakımın uygulanacağı her durumu hava aracı sahibine ya da işletmecisine bildirmek;
- (k) Tüm hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarını yönetmek ve saklamak;
- (l) Hava aracı bakım programından herhangi bir sapma için Genel Müdürlüğe yapılan herhangi bir başvurunun işletici veya hava aracı sahibi ile koordinasyonunu sağlamak;
- (m) Bakım kontrol uçuşları gerçekleştirirken hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği konusunda işletmeciye veya hava aracı sahibi pilota destek olmak.
3. Uygulama öncesinde, hava aracında gerçekleştirilecek her bir modifikasyonun SHT-21 Talimatına (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) göre onayını organize etmek;
- Bir tasarıma uygunluk beyanına tabi bir hava aracı söz konusu olduğunda, herhangi bir modifikasyon için uygunluk beyanını söz konusu modifikasyon uygulanmadan önce SHT-21 (EASA Part-21 Light Subpart F) uyarınca organize etmek.
4. Uygulama öncesinde, hava aracında gerçekleştirilecek her bir tamirin SHT-21 Talimatına (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) göre onayını organize etmek;
- Bir tasarıma uygunluk beyanına tabi bir hava aracı söz konusu olduğunda, herhangi bir tamir için uygunluk beyanını söz konusu tamir uygulanmadan önce SHT-21 (EASA Part-21 Light Subpart N) uyarınca organize etmek.
5. CAMO veya CAO tarafından talep edildiği halde söz konusu hava aracının hava aracı işleticisi tarafından onaylanmış bakım kuruluşlarında bakımın uygulanmadığı her durumu Genel Müdürlüğe bildirmek;
6. Mevcut sözleşmeye uyulmadığı takdirde Genel Müdürlüğü bu durumdan haberdar etmek;
7. Gerektiğinde söz konusu hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin gerçekleştirildiğinden ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının tanzim edildiğinden veya Genel Müdürlüğe tavsiyede bulunulduğundan emin olmak;

8. Tanzim veya temdit edilen her bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyasını Genel Müdürlüğe 10 gün içerisinde göndermek;
9. Geçerli mevzuat tarafından gerekli görülen tüm olay bildirimlerini yapmak;
10. Mevcut sözleşmenin geçerliliği taraflardan herhangi biri tarafından sonlandırıldığında, Genel Müdürlüğü bu durumdan haberdar etmek.

5.2. Hava aracı sahibinin veya işleticisinin yükümlülükleri

1. Onaylı bakım programı hakkında genel olarak bilgi sahibi olmak;
2. Bu Talimat hakkında genel olarak bilgi sahibi olmak;
3. Söz konusu hava aracının bakımını, CAMO veya CAO'nun talebi üzerine CAMO veya CAO ile mutabık kalınan zamanda onaylı bakım kuruluşuna yaptırmak,
4. CAMO veya CAO'ya danışmadan hava aracında değişiklik yapmamak;
5. CAMO veya CAO'nun kontrolü ve bilgisi dışında istisnai olarak uygulanan tüm bakım işlemlerini CAMO veya CAO'ya bildirmek,
6. Operasyon esnasında tespit edilen tüm hasar ve arızaları teknik kayıt defteri vasıtasıyla CAMO veya CAO'ya rapor etmek;
7. Mevcut sözleşmenin taraflardan herhangi biri tarafından sonlandırıldığı durumlarda, Genel Müdürlüğü bu durumdan haberdar etmek,
8. Söz konusu hava aracı satıldığında, Genel Müdürlüğü ve CAMO veya CAO'yı bu durumdan haberdar etmek;
9. Geçerli mevzuat tarafından gerekli görülen tüm olay bildirimlerini yapmak,
10. Söz konusu hava aracının uçuş saatleri ve diğer her bir kullanım ile ilgili bilgileri mutabık olduğu şekilde CAMO veya CAO'ya düzenli olarak bildirmek;
11. M.A.803 (c) bendi kapsamında ortaya konmakta olan onaylı bakım programında beyan edildiği şekilde bakım işlemleri listesinin limitlerini aşmadan hava aracı sahibi pilot tarafından bakım gerçekleştirildiğinde, M.A.803 (d) bendi kapsamında belirtilen teknik kayıt defterine bakım çıkış sertifikasını kayıt etmek;
12. M.A.305 (a) bendine göre hava aracı sahibi pilot tarafından uygulanan bakım işlemlerini, gerçekleştirildiği tarihe müteakip 30 gün içerisinde, CAMO veya CAO'ya bildirmek.
13. Onaylı bakım programına uyumu sağlamak ve bir bakım programı aralığının herhangi bir kereye mahsus uzatılması için Genel Müdürlüğe yapılan başvurunun sonuçlandırılması için CAMO veya CAO ile koordinasyon sağlamak;
14. Hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini etkileyebilecek operasyonel gerekliliklere herhangi bir uyumsuzluk hakkında CAMO veya CAO'yu bilgilendirmek;
15. Hava aracını gerekli konfigürasyonda tutmak için yerine getirilmesi gereken herhangi bir operasyonel gereklilik (Örneğin: özel onaylar) hakkında CAMO veya CAO'yu bilgilendirmek.
6. Hava aracı sahibi / işleticisi, M.A.201 gereği bir CAMO veya CAO ile sözleşme yaptığında, zorunlu olay bildirimleri ile ilgili olarak her bir tarafın sorumlulukları açıkça belirtilir.
7. M.A.201(ea) maddesinin uygulanması durumunda ek gereklilikler:

Yukarıda 5.1 ve 5.2 maddelerinde listelenen gerekliliklere ve yükümlülüklere ek olarak, CAMO ile işletici arasında M.A.201(ea) maddesine uygun olarak bir sözleşme akdedildiğinde, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi sözleşmesi de aşağıdaki 7.1 ila 7.3. maddelerinin gerekliliklerine uygun olacaktır.

Sözleşme imzalanmadan önce, işletici, CAMO'nun sözleşme gerekliliklerini yerine getirme kabiliyetine ve kapasitesine sahip olduğundan emin olmak için CAMO'yu değerlendirecektir.

7.1. Uygunluk:

M.A.201(ea) uyarınca sürekli uçuşa elverişlilik sözleşmesi, yalnızca ilgili hava taşıyıcısının SHY-6A Yönetmeliğine göre ruhsat sahibi olması ve CAMO'nun aynı hava taşıyıcısı iş grubunun bir parçası olması durumunda akdedilecektir. Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi sözleşmesi, M.A.201(ea)'de açıklanan koşulların nasıl karşılandığının açık bir tanımını içerecektir. Özellikle, kuruluşların bireysel olarak kendi yönetim sistemlerinin birbirleri arasında nasıl uyumlu hale getirildiğini açıklayacaktır.

7.2. CAMO'nun ek yükümlülükleri:

1. Sözleşmenin yerine getirilmesine ilişkin işleticinin prosedürleri hakkında bilgi sahibi olmak;
2. Sürekli uçuşa elverişlilik görevlerini altyükleniciye vermeden önce işleticinin mutabakatını aramak;
3. Hava aracının CAMO'nun talep ettiği şekilde işletici tarafından onaylı bakım kuruluşuna sunulmaması, mevcut sözleşmeye uyulmaması veya sözleşmenin taraflardan herhangi biri tarafından feshedilmesi durumunda derhal Genel Müdürlüğü bilgilendirmek;
4. İşleticinin personeline, CAMO'ya ilişkin aşağıdakileri anlamalarını sağlamak için eğitim vermek:
  - (a) politikalar ve prosedürler, sorumluluklar, yükümlülükler, görevler ve arayüz alanları;
  - (b) iletişim hatları (örneğin hava aracı kayıtları, doğru uçuşa elverişlilik bilgilerinin normal çalışma saatleri dışında da zamanında değiş tokuşu);
  - (c) özelleştirilmiş yazılım kullanımı, güvenilirlik izleme, hava aracı teknik kayıt sisteminin kullanımı ve birlikte çalışabilirlik hükümleri gibi özellikle CAMO'ya ilişkin prosedürler.

7.3. İşleticinin ek yükümlülükleri:

1. Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının yayımlanması ve yenilenmesi konularında CAMO ile arayüz prosedürleri geliştirmek;
2. SHT-145 Talimatına göre onaylanmış veya Genel Müdürlükçe kabul edilen bir bakım kuruluşu ile sözleşmenin olmadığı yerlerde beklenmedik bakım ihtiyaçları olması durumunda, derhal CAMO'yu bilgilendirmek;
3. Sözleşme taraflardan herhangi biri tarafından feshedildiğinde Genel Müdürlüğü derhal bilgilendirmek;
4. İşleticiye ilişkin aşağıdakileri anlamalarını sağlamak için CAMO personeline eğitim sağlamak:
  - (a) politikalar ve prosedürler, sorumluluklar, yükümlülükler, görevler ve arayüz alanları;
  - (b) iletişim hatları;
  - (c) operasyonel prosedürler, özelleştirilmiş yazılım kullanımı, hava aracı teknik kayıt sisteminin kullanımı ve birlikte çalışabilirlik hükümleri gibi özellikle işleticiye ilişkin prosedürler.

EK-1.2 Yetkilendirilmiş Bakım Çıkış Sertifikası “SHGM Form 1”

Bu talimat, sadece bakım gereği için SHGM Form 1 kullanımı ile ilgilidir. Üretim gereği SHGM Form 1 kullanımı SHT-21 Talimatı gerekliliklerine göre yapılacaktır. İlgili forma Genel Müdürlük internet sitesinden erişim sağlanabilmektedir.

1. AMAC VE KULLANIM

1.1. Sertifikanın esas amacı ürünler, parçalar ve teçhizat (bundan böyle "Parça" olarak adlandırılacaktır.) üzerinde uygulanan bakım işlemlerinin uçuşa elverişliliğini beyan etmektir.

1.2. Sertifika ve Parça(lar) arasında mutlaka ilişki kurulmalıdır. Belgeyi düzenleyen, orijinal bilgilerin doğrulanmasını sağlayacak bir şekilde Sertifikayı tutmalıdır.

1.3. Sertifika birçok uçuşa elverişlilik otoritesi tarafından kabul edilmekle birlikte, iki taraflı sözleşmelerin mevcudiyetine ve/veya uçuşa elverişlilik otoritesinin politikasına bağlı olabilir. Bu Sertifika içerisinde geçen "onaylı tasarım verileri", ithal eden ülkenin uçuşa elverişlilik otoritesi tarafından da onaylanmalıdır.

1.4. Sertifika bir sevk irsaliyesi veya teslim ordinosu değildir.

1.5. Hava araçları bu sertifika kullanılarak bakımdan çıkarılmayacaktır.

1.6. Söz konusu sertifika, parçanın belirli bir hava aracına, motora veya pervaneye takılmasına onay teşkil etmemekle birlikte; son kullanıcının, söz konusu parçanın Uçuşa Elverişlilik onay durumunu belirlemesine yardımcı olmaktadır.

1.7. Üretim çıkışı ve bakım çıkışı yapılmış parçaların aynı sertifika üzerinde yer almasına izin verilmez.

2. GENEL FORMAT

2.1. Hane numaraları ve her bir hanenin konumu dahil olmak üzere sertifika, ekte yer alan formata uygun olmalıdır. Bununla birlikte, her bir hanenin boyutu münferit uygulamalara uyacak şekilde değiştirilebilir, ancak bu değişiklik sertifikanın tanınmayacak hale gelmesine sebebiyet verecek kadar olmamalıdır.

2.2. Sertifika yatay formatta olmalıdır, ancak sertifika tanınabilir ve okunaklı olduğu sürece genel boyut belirgin bir şekilde büyütülebilir veya küçültülebilir. Herhangi bir şüphe halinde Genel Müdürlüğe başvurulmalıdır.

2.3. Kullanıcı veya parçayı takanın sorumluluk beyanı, formun ön veya arka yüzünde yer alabilir.

2.4. Baskı kalitesinin kolay okumaya olanak verecek şekilde açık, net ve okunaklı olması gerekmektedir.

2.5. Sertifika, matbaa baskısı veya bilgisayarda hazırlanabilecek olmakla birlikte, her iki durumda da çizgilerin ve karakterlerin basımı, net, okunaklı ve tanımlanmış formata uygun olmalıdır.

2.6. Sertifika, İngilizce lisanında ve eğer mümkün ise, bir veya daha fazla sayıda lisanda olabilir.

2.7. Sertifika üzerine girilecek bilgiler, dijital olarak veya kitap yazısıyla yazılan büyük harflerle elle yazılabilir ve kolay okunmalıdır.

2.8. Anlaşılır olması için kısaltma kullanımını asgari seviyede tutunuz.

2.9. Düzenleyen tarafından sertifikanın arka yüzündeki boşluk herhangi bir onay beyanına yer verilmeden ilave bilgi için kullanılabilir. Sertifikanın arka yüzünün her türlü kullanımı sertifikanın ön yüzündeki uygun hanede belirtilmelidir.

3. KOPYALAR

3.1. Müşteriye gönderilen veya düzenleyende kalan sertifika kopya sayısına ilişkin hiçbir kısıtlama bulunmamaktadır.

4. SERTİFİKA ÜZERİNDEKİ HATA (HATALAR)

4.1. Son kullanıcının sertifika üzerinde hata bulması halinde, bu hatanın sertifikayı düzenleyene yazılı olarak bildirmesi gerekmektedir. Hatanın doğrulanabilmesi ve düzeltilmesi halinde, düzenleyen yeni bir sertifika tanzim edebilir.

4.2. Yeni sertifika yeni bir takip numarasına, imzaya ve tarihe sahip olmalıdır.

4.3. Yeni bir sertifika düzenlenmesine yönelik talep, parça(ların) durumunu doğrulamaksızın kabul görebilir. Yeni sertifika, güncel duruma ilişkin bir beyan değildir ve aşağıdaki ifade ile hane 12’de önceki sertifikaya atıfta bulunulmalıdır.

“Bu sertifika [ilk tanzim tarihini giriniz] tarihli [ilk takip numarasını giriniz] numaralı Sertifikanın [düzeltilecek hane (haneleri) giriniz] hanedeki (hanelerdeki) hatayı (hataları) düzeltmektedir ve uygunluğu/durumu/bakım çıkışını kapsamamaktadır”. Her iki Sertifika da ilki ile ilişkili olan muhafaza süresince tutulmalıdır.

5. SERTİFİKANIN DÜZENLEYEN TARAFINDAN DOLDURULMASI

Hane 1 Onaylayan Yetkili Otorite/Ülke

Bu haneye Genel Müdürlük bilgilerinin yazılması gerekmektedir.

Hane 2 SHGM Form 1 başlık

“AUTHORISED RELEASE CERTIFICATE

SHGM FORM 1”

Hane 3 Form Takip Numarası

Hane 4’te tanımlanan kuruluşun numaralandırma sistemi/prosedürü tarafından belirlenmiş özgün numarayı giriniz; bu numara alfa/nümerik karakterleri içerebilir.

Hane 4 Kuruluş Adı ve Adresi

Bu sertifikanın kapsadığı işlemin, bakım çıkışını gerçekleştiren onaylı kuruluşun (SHGM Form 3’e bakınız.) tam adını ve adresini giriniz. Bu hanede logoya hane içerisine sığıdığı takdirde izin verilir.

Hane 5 İş Emri/Anlaşma/Fatura

Parçaların müşteri tarafından izlenebilirliğini kolaylaştırmak amacıyla, iş emri numarasını, anlaşma numarasını, fatura numarasını veya benzer referans numarayla giriniz.

Hane 6 Parça

Birden fazla parça olduğu durumlarda, her bir parça için satır numarası giriniz. Bu hane, hane 12’de yer alan açıklamalara, kolaylıkla çapraz referans yapılmasını sağlamaktadır.

Hane 7 Tanım

Parçanın adını veya tanımını giriniz. Sürekli uçuşa elverişlilik veya bakım verilerine yönelik talimatlarda kullanılan terim tercih edilmelidir (Örneğin; Resimli Parçalar Katalogu, Hava Aracı Bakım El Kitabı, Servis Bülten, Komponent Bakım El Kitabı).

Hane 8 Parça Numarası

Parça numarasını parçanın veya etiket/ambalajı üzerinde görüldüğü şekilde giriniz. Motor veya pervane durumunda model adı kullanılabilir.

Hane 9 Miktar

Parça(lar)ın miktarını belirtiniz.

Hane 10 Seri Numarası

Parçanın bir seri numarası ile tanımlanması yasal olarak gerekiyorsa, söz konusu seri numarasını buraya giriniz. İlâveten, yasal olarak gerekli görülmeyen diğer her bir seri numarası da girilebilir. Parça üzerinde belirtilen hiçbir seri numarası olmaması halinde "N/A (Geçerli Değildir)" ibaresini giriniz.

Hane 11 Durum/İşlem

Aşağıda hane 11 için izin verilen girişler tanımlanmıştır. Birden fazla durumun geçerli olabileceği durumlarda, yapılan bakım işleminin kapsamını ve/veya parçanın durumunu en doğru şekilde açıklayan terimi kullanınız.

(i) Yenileştirme - Uçak Parçasının, Tip Sertifikası Sahibinin veya ekipman imalatçısının, Sürekli Uçuşa Elverişliliğe yönelik talimatlarında veya Otorite tarafından onaylanmış veya kabul edilmiş verilerde belirtilen geçerli servis toleransları ile uyumlu olmasını sağlayan bakım işlemi anlamına gelmektedir. Uçak Parçası, yukarıda belirtilen veriler doğrultusunda en azından alt parçalarına ayrılmış, temizlenmiş, kontrol edilmiş, gerektiği şekilde onarılmış, yeniden montajı yapılmış ve test edilmiş olacaktır.

(ii) Tamir – Arızanın geçerli bir standart (*) kullanılarak giderilmesi.

(iii) Kontrol/Test - Geçerli bir standart (*) doğrultusunda inceleme, ölçüm, vb. (Örneğin; gözle muayene, fonksiyonel test işlemi, tezgah test işlemleri, vb.)

(iv) Modifikasyon - Bir uçak parçasının geçerli bir standarda (*) uygun olması için değiştirilmesi.

(*) Geçerli standart, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış veya kabul edilmiş bir imalat/dizayn /bakım/kalite standardı, metodu, tekniği veya uygulaması anlamına gelmektedir. Geçerli standart hane 12'de belirtilir.

Hane 12 Açıklamalar

Uygulanan bakım işlemi ile ilgili olarak, parçanın uçuşa elverişliliğini tespit etmek üzere kullanıcı veya takan kişi için gerekli olan, ister doğrudan ister destekleyici dokümantasyona atıfta bulunarak hane 11'de belirtilen bakım işlemini tanımlayınız. Gerekli olması halinde, ana SHGM Form 1'e atıfta bulunularak ayrı bir sayfa kullanılabilir. Her açıklama, hane 6'da belirtilen hangi parça ile ilişkili olduğunu açık bir şekilde tanımlamalıdır.

Hane 12 içerisine yazılabilecek örnek bilgiler şunlardır:

- (i) Revizyon durumu ve referansı dahil olmak üzere, kullanılan bakım verileri,
- (ii) Uçuşa elverişlilik direktifleri veya servis bültenler ile uyum durumu,
- (iii) Uygulanan tamirler,
- (iv) Uygulanan modifikasyonlar,
- (v) Değiştirilmiş parçalar,
- (vi) Ömürlü parça durumu,

- (vii) Müşteri İş Emrinden sapmalar,
- (viii) Yabancı Sivil Havacılık Otoritesinin Bakım gerekliliğinin karşılanmasına ilişkin bakım çıkışı beyanları,
- (ix) Teslim sonrası, sevkiyat gereklilikleri veya yeniden takılma işlemi için ihtiyaç duyulan bilgiler,
- (x) Bu Talimat doğrultusunda onaylı F bakım kuruluşları için M.A.613 kapsamında atıfta bulunulan komponent bakım çıkış sertifikası taahhüdü:

“Bu hanede aksi belirtilmediği sürece, hane 11'de belirtilen ve bu hanede açıklanan bakım işleminin, SHT-CAM EK-5 Part-CAO doğrultusunda yerine getirilmiş olduğu ve söz konusu işlem ile ilgili olarak parçanın bakımdan çıkışa hazır olduğu onaylanır. Bu, SHT-145 Talimatı kapsamında bir bakım çıkışı değildir.”

“Certifies that, unless otherwise specified in this block, the work identified in block 11 and described in this block was accomplished in accordance with the requirements of SHT-CAM EK-5 Part-CAO and in respect to that work the item is considered ready for release to service. ‘THIS IS NOT A RELEASE UNDER SHT-145 REGULATION’ ”

Verilerin elektronik SHGM Form 1'den yazdırılması halinde, diğer haneler için uygun olmayan her türlü bilgi bu haneye girilmelidir.

Hane 13a-13e

13a-13e haneleri için Genel Gereklilikler: Bakım çıkışı için kullanılmaz. Yanlışlıkla veya yetkisiz kullanımı engellemek için gölgelendiriniz, koyulaştırınız veya başka bir şekilde işaretleyiniz.

Hane 14a

Tamamlanmış iş için hangi mevzuatın geçerli olduğunu belirtmek için ilgili kutucuğu(ları) işaretleyin. Eğer **“other regulations specified in block 12”** kutucuğu işaretlenmiş ise geçerli olan diğer mevzuatın **“hane 12”**de belirtilmesi gerekmektedir. En az bir kutucuğun işaretli olması zorunlu olup, duruma göre her iki kutucuk da işaretlenmiş olabilir.

Bu talimata göre onaylı F Bakım Kuruluşları tarafından gerçekleştirilen tüm bakım işlemleri için, **“other regulation specified in block 12”** kutucuğunun işaretlenmiş olması gerekmektedir ve bakım çıkış taahhüdü **“hane 12”**de belirtmek zorundadır. Bu durumda, **“unless otherwise specified in this block”** taahhüt ifadesi aşağıdaki durumları ifade etmek için kullanılır:

- (a) Bakımın tamamlanamadığı durumlar,
- (b) Bakımın bu Talimat standartlarından sapsağı durumlarında,
- (c) Bakımın SHY-M Yönetmeliğinde belirtilen farklı bir gereklilik doğrultusunda yürütülmesi durumunda, hangi ulusal mevzuata göre gerçekleştirildiği “block 12”de belirtilir.

SHT-145 Talimatı uyarınca onaylanmış bakım kuruluşları tarafından yürütülen tüm bakım işlemleri için, **“unless otherwise specified in block 12”** belgelendirme beyanı ifadesi aşağıdaki durumlar içindir;;

- (a) bakımın tamamlanamamış olması,
- (b) Bakımın SHT-145 tarafından gerekli görülen standartlardan sapsağı olması,
- (c) Bakımın, SHT-145 kapsamında belirtilenler haricindeki bir gereklilik doğrultusunda uygulanmış olması. Böyle bir durumda, Hane 12’de bu Ulusal mevzuat belirtilir.

Hane 14b Yetkili İmza

Bu boşluk, yetkili kişinin imza atması için kullanılır. Bu haneyi, sadece Yetkili Otoritenin kural ve politikaları kapsamında özel olarak yetkilendirilmiş olan kişilerin imzalamasına izin verilmektedir. Yetkili Kişiyi tanımaya yardımcı olması için, söz konusu yetkili kişiyi belirten özgün bir numara ilave edilebilir.

Hane 14c Sertifika/Onay Numarası

Sertifika/Onay numarasını/referansını giriniz. Bu numara veya referans, Yetkili Otorite tarafından tanzim edilir.

Hane 14d Adı Soyadı

Hane 14b'yi imzalayan kişinin adını ve soyadını okunaklı bir şekilde giriniz.

Hane 14e Tarih

Hane 14b'nin imzalandığı tarihi giriniz; buradaki tarih gün = 2 haneli olarak gün, ay = ayın ilk 3 harfi, yıl = 4 haneli yıl formatında olmalıdır.

Kullanıcı/Takan Kişi Sorumlulukları

Son kullanıcılara, formun beraberindeki herhangi bir Parça'nın takımı ve kullanımı ile ilgili sorumluluklarından feragat etmediklerini bildirmek üzere Sertifikanın üzerinde aşağıdaki beyana yer veriniz:

“Bu sertifika, kendi başına takma yetkisi teşkil etmemektedir.

Kullanıcının/takan kişinin, hane 1'de belirtilen uçuşa elverişlilik otoritesinden farklı olan bir uçuşa elverişlilik otoritesinin mevzuatlarına göre bakım uyguladığı durumlarda; kullanıcının/takan kişinin, kendi uçuşa elverişlilik otoritesinin hane 1'de belirtilen uçuşa elverişlilik otoritesinden uçak parçalarını kabul ettiğinden emin olması esastır.

Hane 13a ve hane 14a kapsamında yer alan beyanlar, takma onayını teşkil etmemektedir. Tüm durumlarda, hava aracının uçuşu öncesinde hava aracı bakım kayıtlarının, kullanıcı/takan kişi tarafından ulusal mevzuatlar doğrultusunda tanzim edilmiş bir takma onayı içermesi gerekmektedir.”

EK-1.3 SHT-145’de atıfta bulunulan bakım kuruluşlarının onayı için kullanılacak sınıf ve yetki sistemi

1. 12 inci paragraf kapsamındaki en küçük ölçekli kuruluşlar için aksinin belirtilmesi hariç olmak üzere, 13 üncü paragraf kapsamında atıfta bulunulan tablo, F ve SHT-145 kapsamındaki bakım kuruluşlarının onayı için standart sistemi ortaya koymaktadır. Kuruluşa, tek bir sınıf ve sınırlamalı yetkiden tüm sınıflara ve sınırlamasız yetkilere kadar uzanan bir onay verilmelidir.
2. 13 üncü paragraf kapsamında atıfta bulunulmakta olan tabloya ilaveten, onaylı bakım kuruluşunun kendi çalışma kapsamını kendi bakım kuruluşu el kitabında belirtmesi gerekmektedir. Bakınız ayrıca paragraf 11.
3. Genel Müdürlük tarafından verilen onay sınıfı (sınıfları) ve yetki (yetkiler) dahilinde, bakım kuruluşu el kitabında belirtilen çalışma kapsamı onayın tam sınırlarını tanımlamaktadır. Bu sebepten dolayı, onay sınıfı (sınıfları) ve yetkisi (yetkileri) ile kuruluşun çalışma kapsamının eşleşmesi esastır.
4. Kategori A sınıf yetkisi, onaylı bakım kuruluşunun hava aracı ve her tür komponent üzerinde (motorlar ve/veya Yardımcı Güç Üniteleri (APU'lar (*Auxiliary Power Units*)) dahil olmak üzere) hava aracı bakım verileri doğrultusunda veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesi halinde, komponent bakım verileri doğrultusunda, sadece söz konusu komponentler hava aracına takılı iken bakım yapılabileceği anlamına gelmektedir.

Bununla birlikte, söz konusu sökümün bu bendin hükümleri için uygun olmayan ilave bakım ihtiyacını doğurduğu haller hariç olmak üzere, söz konusu A yetkisi onaylı bakım kuruluşu, komponente erişimi iyileştirmek amacıyla söz konusu komponenti bakım için geçici olarak sökebilecektir.

Bu işlem, Genel Müdürlük tarafından onaylı bakım kuruluşu el kitabında yer alan kontrol prosedürüne uygun olacaktır. Sınırlama bölümünde, söz konusu bakımın kapsamı açıklanacak, böylelikle de onayın kapsamı belirtilecektir.

5. Kategori B sınıf yetkisi, onaylı bakım kuruluşunun hava aracına takılı olmayan (sökülmüş) motor ve/veya APU ve motor ve/veya APU komponentleri üzerinde motor ve/veya APU bakım verileri doğrultusunda veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesi halinde, komponent bakım verileri doğrultusunda, sadece söz konusu komponentler hava aracına takılı iken bakım yapılabileceği anlamına gelmektedir.

Bununla birlikte, söz konusu sökümün bu bendin hükümleri için uygun olmayan ilave bakım ihtiyacını doğurduğu durumlar hariç olmak üzere, söz konusu B yetkisi onaylı bakım kuruluşu, komponente erişimi iyileştirmek amacıyla söz konusu komponenti bakım için geçici olarak sökebilecektir.

Sınırlama bölümünde, söz konusu bakımın kapsamı açıklanacak, böylelikle de onayın kapsamı belirtilecektir. Kategori B sınıf yetkisi ile onaylanmış bir bakım kuruluşu ayrıca, Genel Müdürlük tarafından onaylanacak bakım kuruluşu el kitabında yer alan kontrol prosedürüne uygun olarak "üs" ve "hat" bakımı sırasında takılı bir motor üzerinde de bakım yapılabilecektir. Bakım kuruluşu el kitabı çalışma kapsamı, Genel Müdürlük tarafından müsaade edildiği durumlarda bu tür faaliyeti yansıtabilecektir.

6. Kategori C sınıf yetkisi, onaylı bakım kuruluşunun hava aracına veya motora/APU'ya takılması amaçlanan takılmamış komponentler (motorlar ve APU'lar hariç) üzerinde bakım yapılabileceği anlamına gelmektedir. Sınırlama bölümünde, söz konusu bakımın kapsamı açıklanacak, böylelikle de onayın kapsamı belirtilecektir.

Kategori C sınıf yetkisi ile onaylanmış bir bakım kuruluşu ayrıca, Genel Müdürlük tarafından onaylanacak bakım kuruluşu el kitabında yer alan kontrol prosedürüne uygun olarak üs ve hat bakımı sırasında takılı bir komponent üzerinde veya bir motor/APU bakım tesisinde de bakım yapılabilecektir.

Bakım kuruluşu el kitabı çalışma kapsamı, Genel Müdürlük tarafından müsaade edildiği durumlarda bu tür faaliyeti yansıtacaktır.

7. Kategori D sınıf yetkisi, belirli bir hava aracı, motor veya diğer komponent ile ilgili olması gerekmeyen müstakil bir sınıf yetkisidir. D1 - Tahribatsız Test İşlemleri (NDT) (*Non-Destructive Testing*) yetkisi sadece, diğer kuruluşlar için belirli bir görev olarak NDT yapan onaylı bakım kuruluşu için gereklidir.

Kategori A veya B veya C sınıf yetkisi ile onaylanmış bir bakım kuruluşu, NDT prosedürleri içeren bakım kuruluşu el kitabına uygun olarak kendisinin bakım yapmakta olduğu ürünler üzerinde, D1 sınıf yetkisine gerek bulunmaksızın, NDT yapılabilecektir.

8. SHT-145/EASA Part 145 kapsamında onaylı bakım kuruluşları, Kategori A sınıf yetkileri "Üs" veya "Hat" bakımı olarak ayrılmaktadır. Bu tür bir kuruluş sadece "Üs" veya "Hat" bakımı veya her ikisi için de onaylanabilecektir. Ana üs tesisinde yerleşik bir "Hat" tesisinin bir "Hat" bakım onayı gerektirdiği dikkate alınmalıdır.

9. Sınırlama bölümünün amacı, Genel Müdürlüğe onayı herhangi bir belirli bir kuruluş için uyarlamada esneklik sağlamaktır. Yetkiler onayda, sadece uygun bir şekilde sınırlamaya tabi olduğunda belirtilmelidir. 13 üncü paragraf kapsamında atıfta bulunulmakta olan tablo olası sınırlama türlerini ortaya koymaktadır.

Bakımın her bir sınıf yetkisinde sonda listelendiği durumlarda, kuruluş için bunun daha uygun olması halinde (örneğin, aviyonik sistemleri kurulumu ve ilgili bakım) hava aracı veya motor tipinden veya imalatçısından ziyade bakım görevinin vurgulanması kabul edilebilir. Sınırlama bölümünde yer alan böyle bir bahis, söz konusu bakım kuruluşunun belirli bir tipe/göreve kadar ve söz konusu belirli tip/görev dahil olacak şekilde bakım yapmak üzere onaylı olduğuna işaret eder.

10. Sınıf A ve Sınıf B'nin sınırlandırma bölümlerinde seriye, tipe ve gruba atıf yapılan durumlarda, seri Airbus 300 veya 310 veya Boeing 737-300 serisi veya RB211-524 serisi veya Cessna 150 veya Cessna 172 veya Beech 55 serisi veya kıtasal O-200 serisi vb. gibi özel tipte bir seri anlamına gelmektedir; tip, Airbus 310-240 tip veya RB 211-524 B4 tip veya Cessna 172RG tip gibi özel bir tip anlamına gelmektedir; herhangi bir sayıda seri veya tip yazılabilecektir; grup, örneğin Cessna tek piston motorlu uçak veya Lycoming aşırı beslemesiz (*non-supercharged*) piston motorlar vb. anlamına gelmektedir.

11. Sık değişikliğe tabi olabilecek uzun süreli bir kabiliyet listesinin kullanıldığı durumlarda, söz konusu değişiklikler 145.A.70 (c) ve 145.B.40 kapsamında atıfta bulunulan dolaylı onay prosedürü doğrultusunda olabilir.

12. Tüm bakımı planlamak ve yapmak üzere sadece tek bir kişi istihdam eden bakım kuruluşu sadece sınırlı kapsama sahip olan bir onay yetkisine sahip olabilir. İzin verilen azami limitler şunlardır:

SINIF	YETKİ	SINIRLAMA
SINIF HAVA ARACI	YETKİ A2 UÇAKLAR 5700 KG VE ALTINDAKİLER	PİSTON MOTOR 5700 KG VE ALTINDAKİLER
SINIF HAVA ARACI	YETKİ A3 HELİKOPTERLER	TEK PİSTON MOTOR 3175 KG VE ALTINDAKİLER
SINIF HAVA ARACI	YETKİ A4; A1, A2 VE A3 DIŞINDAKİ HAVA ARACI	SINIRLAMA YOKTUR
SINIF MOTORLAR	YETKİ B2 PİSTON	450 HP'NİN ALTINDA
TAM MOTORLAR VEYA APU'LAR DIŞINDA SINIF KOMPONENT YETKİLERİ	C1 İLA C22	KABİLİYET LİSTESİNE GÖRE
SINIF ÖZELLEŞMİŞ	D1 NDT	BELİRTİLECEK NDT METODU (METODLARI)

Bu tür bir kuruluşun ayrıca Genel Müdürlük tarafından, belirli kuruluşun kabiliyetine dayalı onay kapsamında da sınırlamaya tabi tutulabileceği dikkate alınmalıdır.

13. Tablo

SINIF	YETKİ	SINIRLAMA	ÜS	HAT
HAVA ARACI	A1 5.700 kg üzerindeki Uçaklar	[SHT-145 doğrultusunda onaylanmış Bakım Kuruluşları için ayrılmıştır.] [Uçak imalatçısını veya grubunu veya serisini veya tipini ve/veya bakım tasklarını belirtecektir] <i>Örnek: Airbus A320 Serisi</i>	[EVET/ HAYIR]*	[EVET/ HAYIR]*
	A2 5.700 kg ve altındaki Uçaklar	[Uçak imalatçısını veya grubunu veya serisini veya tipini ve/veya bakım görevlerini belirtecektir] <i>Örnek: DHC-6 Twin Otter Serisi</i> Uçuşa elverişlilik gözden geçirme ve tavsiye yayınlama yetkilendirmesinin olup olmadığının belirtilmesi gerekmektedir. (Sadece ticari faaliyette bulunmayan ELA1 uçakları için geçerlidir.)	[EVET/ HAYIR]*	[EVET/ HAYIR]*
	A3 Helikopterler	[Helikopter imalatçısını veya grubunu veya serisini veya tipini ve/veya bakım görevini (görevlerini) belirtecektir] <i>Örneğin: Robinson R44</i>	[EVET/ HAYIR]*	[EVET/ HAYIR]*
	A4 A1, A2 ve A3 haricindeki hava araçları	[Hava aracı serisini veya tipini ve/veya bakım görevini (görevlerini) belirtecektir] Uçuşa elverişlilik gözden geçirme ve tavsiye yayınlama yetkilendirmesinin olup olmadığının belirtilmesi gerekmektedir. (Sadece ticari faaliyette bulunmayan ELA1 uçakları için geçerlidir.)	[EVET/ HAYIR]*	[EVET/ HAYIR]*
MOTORLAR	B1 Türbin	[Motor serisini veya tipini ve/veya bakım tasklarını belirtecektir] <i>Örneğin: PT6A Serisi</i>		
	B2 Piston	[Motor imalatçısını veya grubunu veya serisini veya tipini ve/veya bakım tasklarını belirtecektir]		
	B3 APU	[Motor imalatçısını veya serisini veya tipini ve/veya bakım tasklarını belirtecektir]		
TAM MOTORLAR VEYA APU'LAR HARİCİNDEKİ KOMPONENTLER	C1 Havalandırma ve Basınçlandırma	[Hava aracı tipini veya hava aracı imalatçısını veya komponent imalatçısını veya belirli komponenti belirtecektir ve/veya el kitabındaki kabiliyet listesine ve/veya bakım görevine (görevlerine) çapraz atıf yapacaktır] <i>Örnek: PT6A Yakıt Kontrolü</i>		
	C2 Otomatik Uçuş			
	C3 Haberleşme ve Seyrüsefer			
	C4 Kapılar - Kapaklar			
	C5 Elektrik Gücü ve Işıklar			
	C6 Ekipman			
	C7 Motor - APU			
	C8 Uçuş Kumandaları			
	C9 Yakıt			
	C10 Helikopterler - Rotorlar			
	C11 Helikopter - Trans			
	C12 Hidrolik Gücü			
	C13 Gösterge - Kayıt Sistemleri			
	C14 İniş Takımları			
	C15 Oksijen			
	C16 Pervaneler			
	C17 Pnömatik ve Vakum			
	C18 Buzdan/yağmurdan /yangından koruma			
	C19 Pencereler			
C20 Yapısal				
C21 Safra Suyu (Su Atığı)				
C22 Tahrik Arttırma (Takviye)				
İHTİSAS GEREKTİREN HİZMETLER	D1 Tahribatsız Test İşlemleri	[Belirli NDT metodunu (metotlarını) belirtecektir]		

* Gereksiz olanı siliniz.

EK-1.4 Karmaşık Bakım Görevleri

Aşağıdakiler, M.A.502 (d)3, M.A.801 (b)2 ve M.A.801 (c) kapsamında atıfta bulunulan karmaşık bakım görevlerini oluşturur:

1. Aşağıdaki gövde parçalarından herhangi birinin perçinleme, bağlama (birleştirme), laminasyon veya kaynak yoluyla modifikasyonu, tamiri veya değişimi:

- (a) Kutu kiriş/ (*box beam*);
- (b) Kanat stringeri (*wing stringer*) veya kord (veter) (*chord*) elemanı;
- (c) Uçak kanadı ana kirişi (*spar*);
- (d) Uçak kanadı ana kirişi flanşı (*spar flange*);
- (e) Truss tipi kiriş elemanı (*truss-type beam*);
- (f) Kiriş örgüsü (*web of a beam*);
- (g) Deniz uçağı gövdesinin (*flying boat hull*) veya palyenin (*float*) üçgen parçası (*keel*) veya sırt yayıklığı (*chine*) elemanı;
- (h) Kanat veya kuyruk yüzeyinde kıvrımlı /koruge sac kompresyon elemanı (*corrugated sheet compression member*);
- (i) Kanat ana ribi (*wing main rib*);
- (j) Kanat veya kuyruk yüzey gergi dikmesi (*brace strut*);
- (k) Motor yatağı (*engine mount*);
- (l) Gövde lonjeronu veya çerçevesi;
- (m) Yan kiriş (*side truss*), yatay kiriş (*horizontal truss*) veya bölme duvarı (*bulkhead*);
- (n) Koltuk destek bağı (*brace*) veya dayanağı (*bracket*);
- (o) Koltuk rayı değişimi;
- (p) İniş takımı dikmesi (*landing gear strut*) veya bağlantı dikmesi (*brace strut*);
- (q) Mil (*axle*);
- (r) Tekerlek ve
- (s) Düşük sürtünme kaplaması (*low-friction coating*) değişimi hariç, kayak (*ski*) veya kayak kaidesi (*ski pedestal*).

2. Aşağıdaki parçalardan herhangi birinin modifikasyonu veya tamiri:

- (a) Hava aracı yüzeyi (*aircraft skin*) veya hava aracı palyesinin yüzeyi (*aircraft float*), çalışmanın destek, kalibred (*jig*) veya aparat (*fixture*) gerektirmesi halinde;
- (b) Basınçlandırma yüklerine maruz kalan hava aracı yüzeyi (*aircraft skin*), yüzeyde oluşan hasarın herhangi bir yönde 15 cm'den (6 inçten) fazla olması halinde;
- (c) Bir kumanda kolunu (*control column*) pedal, şaft, kadran (*quadrant*), manivela (*bell crank*), tork tüpü, kumanda yekesi (*control horn*) dövülmüş veya döküm dayanak (*forged or cast bracket*) dahil, ancak aşağıdakiler hariç olmak üzere, bir kumanda sisteminin yük taşıyan parçası;
- (i) Tamir ek yerinin/birleştirmesinin (*repair splice*) veya kablo montajının (*cable fitting*) tokaçlanması (kalıpta dövülmesi) (*swaging*) ve

- (ii) Perçinleme yoluyla tutturulmuş bir puşpul (itmeli-çekmeli) tüp ucu bağlantısının değişimi ve
- (d) Bir imalatçı tarafından söz konusu bakım el kitabında, yapısal tamir el kitabında veya sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarında temel yapı olarak belirlenmiş, (1) içerisinde listelenmeyen diğer her tür yapı (strüktür).
3. Bir piston motor üzerinde aşağıdaki bakımın yapılması:
- (a)
- (i) piston/silindir gruplarına (*assemblies*) ulaşmak veya
- (ii) yağ pompası gruplarını (*assemblies*) muayene (kontrol) etmek ve/veya değiştirmek amacıyla arka aksesuar kapağını sökmek
- durumları hariç olmak üzere, söz konusu çalışmanın iç dişlilerin (*internal gears*) sökülmesini ve yeniden yerine takılmasını içermediği, piston motorun sökülmesi (parçalarına ayrılması) ve sonra tekrar bir araya getirilmesi;
- (b) redüksiyon dişlilerinin (*reduction gears*) sökülmesi (parçalara ayrılması) ve sonra tekrar bir araya getirilmesi;
- (c) Komponent değiştirilmesi hariç olmak üzere, uygun bir şekilde onaylanmış veya yetkilendirilmiş bir kaynakçı tarafından yapılan egzoz ünitelerindeki küçük çaplı kaynak tamirleri haricinde derzlerin/ek yerlerinin (*joints*) kaynaklanması ve lehimlenmesi;
- (d) Normalde servis sırasında değiştirilebilen veya düzeltilebilen/ayarlanabilen unsurların değiştirilmesi veya düzeltilmesi/ayarlanması hariç olmak üzere, tezgah testi uygulanmış üniteler (*bench tested units*) olarak tedarik edilen ünitelerin münferit parçalarının düzeninin bozulması.
4. Aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere pervanenin balanslanması:
- (a) Bakım el kitabı tarafından gerekli görülen durumlarda statik balanslamanın sertifikasyonu (onaylanması) için;
- (b) Bakım el kitabı veya diğer onaylanmış uçuşa elverişlilik verileri tarafından izin verildiği durumlarda, takılı pervaneler üzerinde elektronik balanslama ekipmanı kullanarak gerçekleştirilen dinamik balanslama;
5. Aşağıdakileri gerekli gören her tür ilave görev:
- (a) İhtisas aletleri, ekipmanları veya tesisleri veya
- (b) Görevlerin geniş süresi ve birkaç kişinin müdahil olması sebebiyle belirgin koordinasyon prosedürleri.

EK-1.5 Sınırlı Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı

Bu Talimatta ortaya konan gerekliliklere ilaveten, Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı kapsamında herhangi bir bakım görevinin yapılabilmesi için aşağıdaki temel prensiplere uyulması gerekir:

(a) Yetkinlik ve sorumluluk

- 1) Hava aracı sahibi pilot, yaptığı her tür bakımdan daima sorumludur.
- 2) Herhangi bir hava aracı sahibi pilot bakım görevi yapmadan önce, Hava aracı sahibi pilot, söz konusu bakım görevini yapmaya yetkin olduğundan emin olmalıdır. Kendi hava araçlarına yönelik standart bakım uygulamaları ve hava aracı bakım programı hakkında bilgi sahibi olmaktan hava aracı sahibi pilot sorumludurlar. Hava aracı sahibi pilot yapılacak olan görev için yetkin olmaması halinde, söz konusu görevi yapamaz.
- 3) Hava aracı sahibi pilot (veya kendisinin sözleşme yapmış olduğu, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu), bakım programında hava aracı sahibi pilot görevlerinin bu temel prensipler doğrultusunda belirlenmesinden ve söz konusu dokümanın güncel tutulmasını sağlamaktan sorumludur.
- 4) Bakım programı M.A.302 doğrultusunda onaylanır.

(b) Görevler

Hava aracı sahibi pilot, gövdenin, motorların, sistemlerin ve komponentlerin genel durumunu ve belirgin hasarını ve normal işleyişini kontrol etmek için gözle basit kontroller yapabilir veya işlemler gerçekleştirebilir

Bakım işlemleri aşağıdaki durumlarda hava aracı sahibi pilot tarafından gerçekleştirilmeyecektir;

1. Bir bakım işleminin kritik olarak tanımlanması halinde ve/veya;
2. Bakım görevinin önemli parçaların veya düzeneğin sökümünü içerdiği durumlarda ve/veya;
3. Uçuşa Elverişlilik Direktifi (AD - Airworthiness Directive) veya Uçuşa Elverişlilik Sınırlama Maddesi'nde (ALI - Airworthiness Limitation Item) özellikle izin verilmediği sürece, bakım görevinin bir Uçuşa Elverişlilik Direktifi veya bir Uçuşa Elverişlilik Sınırlandırma Maddesi ile uygunluk dahilinde yapıldığı durumlarda ve/veya;
4. Bakım görevinin özel aletler, kalibre edilmiş aletler (tork anahtarı (torque wrench) ve sıkıştırma pensi (crimping tool) hariç) kullanımını gerektirdiği durumlarda ve/veya;
5. Bakım görevinin test ekipmanlarının veya özel testlerin kullanımını gerektirdiği durumlarda (Örneğin; NDT, aviyonik ekipmanlar için sistem testleri veya operasyonel kontroller) ve/veya;
6. Bakım görevinin önceden planlanmamış her türlü özel kontrollerden oluştuğu durumlarda (Örneğin; sert iniş kontrolü) ve/veya;
7. Bakım görevinin IFR operasyonları için esas olan sistemlere tesir ettiği durumlarda ve/veya;
8. Bakım görevinin Ek-5 kapsamında olması veya madde M.A.502 doğrultusunda gerçekleştirilen komponent bakım işlemi olması halinde.

Yukarıda 1 ila 8 paragraflarında listelenen kriterler yerini, "M.A.302 (d) Bakım Programı" doğrultusunda yayımlanmış daha az kısıtlayıcı talimatlara bırakamaz.

Hava aracı uçuş el kitabında hava aracını uçuşa hazırlayıcı olarak tanımlanan her tür bakım görevi (Örneğin; planör kanatlarının (glider wings) takılması veya uçuş öncesi kontrolleri) bir pilot görevi olarak görülmekte ve hava aracı sahibi pilot bakım görevi sayılmamaktadır ve dolayısıyla da bir Bakım Çıkış Sertifikası gerektirmemektedir.

(c) Hava aracı sahibi pilot bakım görevlerinin yapılması ve kayıtlar.

M.A.401 kapsamında belirtilen bakım verileri, hava aracı sahibi pilot bakımının yapılması sırasında daima hazır bulundurulmalıdır ve daima bu verilere riayet edilmelidir. Pilot-hava aracı sahibi bakımının yapılmasında atıfta bulunulan verilere ilişkin detaylara M.A.803 (d) doğrultusunda Bakım Çıkış Sertifikasında yer verilmelidir.

Hava aracı sahibi pilot, M.A.305 (a) doğrultusunda hava aracı sahibi pilot bakım görevini tamamlaması sonrasındaki en geç 30 gün içerisinde, söz konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu olan onaylı sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşuna bilgi vermelidir.

İçindekiler Tablosu

ML.A.201 Sorumluluklar	5
ML.A.201 (a) Hava aracı sahibinin sorumlulukları	5
ML.A.201 (b) Kiralayanın sorumlulukları	5
ML.A.201 (c) Bakım uygulayanın sorumlulukları	5
ML.A.201 (d) Uçuş öncesi kontrol sorumluluğu	5
ML.A.201 (e) SHY-6B (B2/B3) kapsamında hava aracı işletenin sorumlulukları.....	5
ML.A.201 (f) Diğer operasyonlarda kullanılan hava aracı işletenin sorumlulukları.....	6
ML.A.201 (g) Denetim için erişim sağlanması	6
ML.A.201 (h) AOC'de listelenen hava aracının ticari olmayan operasyonlar ve özel operasyonlar için kullanılması.....	6
ML.A.202 Olay bildirimini	6
ML.A.301 Sürekli uçuşa elverişlilik görevleri.....	7
ML.A.302 Hava aracı bakım programı (AMP)	7
ML.A.302 (a) Bakımların organizasyonu	7
ML.A.302 (b) Bakım programının onayı ve güncel tutma sorumluluğu	7
ML.A.302 (c) Bakım programı içeriği	8
ML.A.302 (d) Asgari kontrol programı (Minimum Inspection Programme – MIP).....	9
ML.A.302 (e) Doğrudan sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının (ICA: Instructions for Continuing Airworthiness) kullanılması	10
ML.A.302 (f) Bakımın detayları	10
ML.A.303 Uçuşa elverişlilik direktifleri (AD).....	11
ML.A.303 (a) Uygulanacak uçuşa elverişlilik direktifleri	11
ML.A.303 (b) Alternatif kabul edilebilir yöntemleri (AMOC: Alternate Means of Compliance) uygulama...	11
ML.A.304 Modifikasyon ve tamir verileri.....	11
ML.A.305 Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemi	11
ML.A.305 (a) Bakımların kayıt sistemine girilmesi	11
ML.A.305 (b) Kayıt sisteminin oluşumu.....	11
ML.A.305 (c) Logbook'a kayıt edilecekler.....	11
ML.A.305 (d) Kayıt sisteminin içeriği	11
ML.A.305 (e) Kayıt sisteminde tutulacak kayıtlar ve süresi.....	12
ML.A.305 (f) Kayıt sorumluluğu	12
ML.A.305 (g) Kayıt sistemine uyum sorumluluğu.....	12
ML.A.305 (h) Kayıt sisteminde tutulacak kayıtlar ve süresi.....	12

ML.A.307 Sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının devredilmesi	13
ML.A.307 (a) İşletici veya sahibine devir	13
ML.A.307 (b) CAMO ya da CAO'ya devir	13
ML.A.307 (c) Kayıt sürelerine uyum	13
ML.A.401 Bakım verileri	13
ML.A.401 (a) Bakım verilerinin kullanılması	13
ML.A.401 (b) Geçerli bakım verileri.....	13
ML.A.402 Bakımın uygulanması	14
ML.A.402 (a) SHT-145 veya Part-CAO bakımları.....	14
ML.A.402 (b) Bakımı uygulayan kişi ya da kuruluşun sorumlulukları	14
ML.A.403 Hava aracı arızaları	14
ML.A.403 (a) Arıza giderilmeden uçuş yapılmaması	14
ML.A.403 (b) Arızaların ertelenmesi.....	15
ML.A.403 (c) Ertelenen arızaların giderilmesi	15
ML.A.403 (d) Arızaların kayıt edilmesi.....	15
ML.A.501 Komponentlerin sınıflandırılması ve kullanımı	15
ML.A.501(a) Komponentlerin sınıflandırılması.....	15
AMC1 ML.A.501 (a) SHGM Form 1 eşdeğeri	15
ML.A.501 (b) Komponent kullanım şartları	16
ML.A.501 (c) Standart parça kullanım şartları.....	16
ML.A.501 (d) Ham madde ve sarf malzemeler	16
ML.A.501 (e) Balonlar	17
ML.A.502 Komponentlerin bakımı	17
ML.A.502 (a) Bakımı gerçekleştirilmesi	17
ML.A.502 (b) Bakım çıkışının yapılması	17
ML.A.502 (c) Komponent bakımı.....	18
ML.A.503 Servis ömrü sınırlı komponentler	18
ML.A.503 (a) Servis ömrü sınırlı komponentler tanımı	18
ML.A.503 (b) Ömür sınırına uyma	18
ML.A.503 (c) Ömür sınırının ifade edilmesi	18
ML.A.503 (d) Ömürü dolan komponentler.....	18
ML.A.504 Gayri faal komponentlerin kontrolü	19
ML.A.504 (a) Gayri faal komponentlerin sınıflandırılması.....	19
ML.A.504 (b) Gayri faal komponentlerin tanımlanması	19

ML.A.504 (c) Kurtarılamaz komponentler	19
ML.A.504 (d) Kurtarılamaz komponentlerin tahrip edilmesi.....	19
ML.A.504 (e) Kurtarılamaz komponentlerin eğitimde kullanılması	19
ML.A.801 Hava aracı bakım çıkış sertifikası (CRS).....	20
ML.A.801 (a) CRS yayınlanması	20
ML.A.801 (b) Bakımı uygulayacak kuruluş yada kişi.....	20
ML.A.801 (c) Öngörülemez durumlarda bakım.....	20
ML.A.801 (d) Bakım personeline yardımcı olma	20
ML.A.801 (e) Bakım çıkış sertifikası içeriği.....	20
ML.A.801 (f) Tamamlanamayan bakım işlemleri.....	21
ML.A.801 (g) Uçuş emniyetini tehlikeye sokacak durum olmaması.....	21
ML.A.802 Komponent bakım çıkış sertifikası (CRS)	21
ML.A.802 (a) CRS zorunluluğu	21
ML.A.802 (b) SHGM Form 1.....	21
ML.A.803 Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesi.....	21
ML.A.803 (a) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesine uygunluk	21
ML.A.803 (b) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesinin kapsamı.....	21
ML.A.803 (c) Hava aracı sahibi pilot bakım çıkış sertifikası	22
ML.A.901 Hava aracı uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi	22
ML.A.901 (a) UEGG sertifikasının formatı	22
ML.A.901 (b) UEGG gerçekleştirme yetkisi.....	22
ML.A.901 (c) UEGG uzatma işlemi.....	23
ML.A.901 (d) 30 gün önceden UEGG uzatma	23
ML.A.901 (e) Genel Müdürlükçe UEGG yapıldığında gereklilikler	23
ML.A.902 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerliliği	23
ML.A.902 (a) Geçerlilik şartları	23
ML.A.902 (b) Uçuşa izin verilmeyecek haller.....	24
ML.A.902 (c) UEGG'nin SHGM'ye iade edilmesi.....	24
ML.A.903 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme süreci.....	24
ML.A.903 (a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi.....	24
ML.A.903 (b) Fiziksel kontrol gerekliliği.....	25
ML.A.903 (c) Fiziksel kontrol içeriği.....	25
ML.A.903 (d) Fiziksel kontrolün 90 gün öncesinden gerçekleştirilmesi	25
ML.A.903 (e) UEGG sertifikasını yayınlama şartları.....	25

ML.A.903 (f) UEGG yayın ve uzatma işlemlerinin SHGM'ye gönderilmesi	26
ML.A.903 (g) UEGG işlemlerinin yükleniciye devredilmesi	26
ML.A.903 (h) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi.....	26
ML.A.904 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli (ARS)	26
ML.A.904 (a) Genel Müdürlük tarafından yapılan gözden geçirme işlemi	26
ML.A.904 (b) CAMO, 145, CAO uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli nitelikleri	26
ML.A.904 (c) Bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli nitelikleri	26
ML.A.904 (d) Bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli yetkilendirilmesi	26
ML.A.905 Hava aracının devri.....	27
ML.A.905 (a) Genel Müdürlük izni.....	27
ML.A.905 (b) UEGG sertifikasının geçerliliği.....	27
ML.A.905 (c) ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası	27
ML.A.906 Türkiye'ye ithal edilen hava aracının uçuşa elverişliliğinin incelenmesi	28
ML.A.906 (a) Genel Müdürlük izni.....	28
ML.A.906 (b) UEGG Genel Müdürlük dışında gerçekleştirildiğinde	29
ML.A.906 (c) Erişim imkanı verilmesi	29
ML.A.906 (d) Uçuşa elverişlilik sertifikası	29
ML.A.907 Bulgular.....	29
ML.A.907 (a) Bulgu kategorileri.....	29
ML.A.907 (b) düzeltici faaliyet planı	29
ML.B.303 Hava Aracı Sürekli Uçuşa Elverişlilik İzleme.....	29
ML.B.303 (a) Gözetim programı	29
ML.B.303 (b) Ürün gözetimleri	29
ML.B.303 (c) Standartların örneklenmesi.....	30
ML.B.303 (d) Bulguların yazılı bildirilmesi	30
ML.B.303 (e) Bulgu kapatma faaliyetlerinin kayıt edilmesi.....	30
ML.B.303 (f) Diğer eklere göre de bulgu tespit edilmesi	30
ML.B.304 Yetki İptali veya Askıya Alma.....	30
ML.B.304 (a) Gözden geçirme sertifikasının askıya alınması veya iptali	30
ML.B.304 (b) Bağımsız onaylayıcı personelin gözden geçirme yetkisinin iptal edilmesi	30
ML.B.903 Bulgular	30
EK-2.1 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Sözleşmesi.....	31
Ek-2.2 Sınırlı Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı	34
Ek-2.3 Hava Aracı Sahibi Pilot Bakım Göreviyle Yapılamayacak Karmaşık Bakım İşlemleri.....	36

ML.A.201 Sorumluluklar**ML.A.201 (a) Hava aracı sahibinin sorumlulukları**

Hava aracı sahibi, hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu olup aşağıdaki gereklilikler sağlanmadan hiçbir uçuşun gerçekleştirilmediğinden emin olur.

- 1.) Hava aracının uçuşa elverişli durumda muhafaza edilmesi,
- 2.) Hava aracında mevcut olan her bir operasyonel ve acil durum ekipmanının doğru bir şekilde takılı ve faal olması veya açıkça gayri faal olarak tanımlanması,
- 3.) Genel Müdürlük tarafından kabul edilen teknik düzenlemelere uygun olarak yayınlanan uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerli tutulması,
- 4.) Hava aracının bakımının, ML.A.302'de belirtilen bakım programına göre uygulanması.

ML.A.201 (b) Kiralayanın sorumlulukları

(b) Hava aracının kiraya verilmesi halinde, aşağıdaki durumlardan birinin sağlanması şartıyla, sorumluluklar kiracıya devredilir.

- 1.) Kiracının tescil sertifikasında belirtilmesi,
- 2.) Kira sözleşmesinde sahibi, kiracı, hava aracı ve benzeri bilgilerin ayrıntılı olarak yer alması.

Bu mevzuat kapsamında "hava aracı sahibi" ifadesi, ifadenin geçtiği maddeye göre hava aracının sahibini veya kiracısını ifade eder.

ML.A.201 (c) Bakım uygulayanın sorumlulukları

(c) Bakımı uygulayan her bir kişi veya kuruluş, uyguladığı bakım işlemlerinden ve kayıt altına almaktan sorumludur.

ML.A.201 (d) Uçuş öncesi kontrol sorumluluğu

(d) Uçuş öncesi kontrolün el kitaplarında belirtilen şekilde yerine getirilmesinden, sorumlu kaptan pilot veya yetkin kişi sorumludur. Bu kontrolün pilot veya yetkin kişiler tarafından uygulanması gerekmekte olup, onaylı bakım kuruluşu veya onaylayıcı personel tarafından uygulanması zorunlu değildir.

ML.A.201 (e) SHY-6B (B2/B3) kapsamında hava aracı işletenin sorumlulukları

(e) SHY-6B Yönetmeliği kapsamında ruhsatlandırılmış hava işi (ticari) veya uçuş eğitim operasyonlarında kullanılan veya kompleks motorlu olmayan hava aracı ile ticari olmayan uçuş operasyonlarında (Part-NCO) işletilmeyen veya balonla (SHT-OPS-B) ya da planörle (SHT-OPS-S) yapılan operasyonlarda kullanılan hava araçları için işletici;

- 1.) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemlerin onaylı bir CAMO/CAO tarafından uygulanmasından sorumludur. Bu amaçla İşletici, CAMO/CAO onayı alınmasından veya onaylı bir CAMO/CAO ile EK- 2.1'e uygun olarak hazırlanmış yazılı bir sözleşme yapılmasından,
- 2.) Tüm bakımların SHT-145 veya Part-CAO kapsamında onaylı bakım kuruluşu tarafından gerçekleştirilmesinden.
- 3.) (a) bendindeki şartlar yerine getirilmeden uçuş yapılmamasından sorumludur.

ML.A.201 (f) Diğer operasyonlarda kullanılan hava aracı işletenin sorumlulukları

(f) (e) bendi kapsamına girmeyen operasyonlarda kullanılan hava araçları için hava aracı sahibi (a) bendindeki şartlar yerine getirilmeden uçuş yapılmamasını sağlamaktan sorumludur. Bu amaçla, hava aracı sahibi;

- 1.) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemleri onaylı bir CAMO/CAO'ya EK-2.1'e uygun olarak yapılmış bir sözleşme yoluyla devredebilir veya
- 2.) Bahse konu görevleri kendi sorumluluğunda yönetebilir.

ML.A.201 (g) Denetim için erişim sağlanması

(g) Hava aracı sahibi ve/veya İşleticisi, hava aracının bu Talimata uygunluğunun tespit edilebilmesi için Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kişilere kendi tesislerine, hava aracı veya hava aracının faaliyetleri ile ilgili dokümanlara, denetim konusu hava aracına işlem yapan ilgili alt yüklenicilerin dokümanlarına erişim hak ve imkânının verilmesinden sorumludur.

ML.A.201 (h) AOC'de listelenen hava aracının ticari olmayan operasyonlar ve özel operasyonlar için kullanılması

(h) Hava aracı sahibi ve/veya İşleticisi, AOC'de listelenen hava araçlarının SHT-OPS ORO.GEN.310 veya NCO.GEN.104 kapsamında ticari olmayan operasyonlar veya özel amaçlı operasyonlar için kullanılması durumunda, sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili görevlerin CAMO/CAO kapsamında onaylı bir kuruluş tarafından gerçekleştirilmesini sağlar.

ML.A.202 Olay bildirim**ML.A.202 (a) Raporlanacak yerler**

(a) Sorumluluğu ML.A.201'de tanımlanan her bir kişi veya kuruluş, hava aracında veya herhangi bir komponentte tespit edilen ve uçuş emniyetini tehlikeye düşüren olay veya durumları, Genel Müdürlüğe veya farklı ise hava aracının tescil otoritesine, tip tasarımı veya ilave tip tasarımından sorumlu kuruluşa rapor eder.

Bu bildirim SHT-145 veya CAMO/CAO'da yer alan olay bildirim gerekliliklerini ortadan kaldırmaz.

ML.A.202 (b) Rapor içeriği

(b) Raporlar, Genel Müdürlük tarafından belirlenen şekilde iletilir ve rapor konusu olay ve durum hakkında sorumluların sahip olduğu tüm bilgileri içerir.

ML.A.202 (c) Bakımı veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme uygulayanın raporlama sorumluluğu

(c) Hava aracının bakımının veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin bir sözleşme kapsamında yapıldığı durumlarda, bu görevleri yürüten kişi veya kuruluş da (a) bendinde atıfta bulunulan herhangi bir durumu uçağın sahibine, işleticisine ve farklı olması durumunda ilgili CAMO/CAO'ya bildirir.

ML.A.202 (d) Raporlama süresi

(d) Sorumlu kişi veya kuruluş, (a) ve (c) bentlerinde atıfta bulunulan raporları/bildirimleri, (öncelik dikkate alınarak) olayın tespit edildiği veya gerçekleştiği andan itibaren en geç 72 saat içerisinde ilgili taraflara beyan eder.

ML.A.301 Sürekli uçuşa elverişlilik görevleri

Bir hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği ve operasyonel ve acil durum ekipmanlarının faal tutulması aşağıdaki gereklilikler yerine getirilerek sağlanır.

- a.) Uçuş öncesi kontrollerinin yapılması,
- b.) Hava aracına uygulanabilir ise, asgari teçhizat listesi (MEL) ve konfigürasyon sapma listesi (CDL) göz önünde bulundurularak, emniyetli operasyona etki eden her bir arıza veya hasarın ML.A.304 ve/veya ML.A.401'de belirtilen onaylı veriler doğrultusunda giderilmesi,
- c.) Hava aracına yapılacak tüm bakımların, ML.A.302 hava aracı bakım programına uygun olarak gerçekleştirilmesi,
- d.) Aşağıdakilerden geçerli olanların uygulanması:
  - (d.1) Uçuşa elverişlilik direktifi,
  - (d.2) Sürekli uçuşa elverişliliği etkileyen operasyonel direktif,
  - (d.3) Genel Müdürlük tarafından yayınlanmış sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri;
  - (d.4) Bir emniyet sorununa istinaden Genel Müdürlük tarafından uygulanması için yayınlanan usul ve esaslar,
  - (d.5) Hava aracı veya komponent imalatçısının yayınladığı ve uygulanması zorunlu olan güncel teknik yayınlar,
- e.) Modifikasyon ve tamirlerin ML.A.304'e uygun olarak uygulanması,
- f.) Hava aracı bakım el kitabında belirtilmesi koşuluyla bakım sonrasında veya kontrol yüzeylerinin, kanatların, motorun veya iniş takımlarının sökülmesi, takılması sonrasında test (kontrol) uçuşlarının yapılması.

ML.A.302 Hava aracı bakım programı (AMP)**ML.A.302 (a) Bakımların organizasyonu**

- (a) Her bir hava aracının bakımı hava aracı bakım programına göre organize edilir.

ML.A.302 (b) Bakım programının onayı ve güncel tutma sorumluluğu

- (b) Bakım programı ve revizyonları;
  - 1.) Hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinin bir CAMO/CAO tarafından yönetilmediği durumlarda, hava aracı sahibi tarafından ML.A.302 maddesinin (c.7) bendi uyarınca beyan edilir veya
  - 2.) Hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini yönetmekten sorumlu CAMO/CAO tarafından onaylanır.

Bakım programını güncel tutmaktan (b.1) maddesine göre bakım programı beyanını yapan hava aracı sahibi veya (b.2) maddesine göre bakım programını onaylayan kuruluş sorumludur.

ML.A.302 (c) Bakım programı içeriği

- 1.) Bakım programı kapsadığı hava araçlarını, motorları ve pervaneleri ile birlikte hava aracı sahibini, uyguluyor ise işleticisini veya CAMO/CAO'yu açıkça tanımlar.
- 2.) Bakım programı alternatifli olarak aşağıdaki iki farklı içeriğe göre hazırlanabilir.
  - (2.a) (d) bendinde atıfta bulunulan asgari kontrol programında (MIP: Minimum Inspection Programme) yer alan tasklar ve kontroller,
  - (2.b) Tasarım onayı sahibi (DAH: Design Approval Holder) tarafından yayınlanan sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarını (ICA: Instructions for Continuing Airworthiness),
  - (2.c) Bir tasarım uygunluk beyanının beyan sahibi tarafından verilen ICA.
- 3.) Bakım programı (b) bendine göre beyan edildiğinde veya onaylandığında, (c.2) bendinde atıf yapılanlardan fazla bakım eylemini ya da hava aracı sahibinin veya CAMO/CAO'nun teklifiyle (c.2.b) bendinde atıf yapılanlara alternatif bakım tasklarını içerebilir.
  - (c.2.b) bendinde atıf yapılanlara alternatif olan bakım işlemleri, ilgili MIP'de belirtilenlerden daha az kısıtlayıcı olamaz.
- 4.) Bakım programı tekrarlayan AD'ler, ICA'ların uçuşa elverişlilik sınırlandırma bölümü (ALS: Airworthiness Limitation Section) ve tip sertifikası veri sayfasında (TCDS: Type Certificate Data Sheet) yer alan özel bakım gereksinimleri gibi tüm zorunlu sürekli uçuşa elverişlilik bilgilerini içerir.
- 5.) Hava aracı tipi, konfigürasyonu, operasyon türü ve özelliği gibi nedenlerle gerçekleştirilmesi gereken her türlü bakım eylemi, asgari olarak aşağıdaki unsurlar dikkate alınarak bakım programında belirlenir.
  - (5.a) Hava aracına özel olarak takılmış teçhizat ve modifikasyonlar,
  - (5.b) Hava aracında gerçekleştirilen yapısal ve majör tamirler,
  - (5.c) Ömürlü komponentler ve uçuş emniyeti açısından kritik komponentler,
  - (5.d) Servis bültenine, teknik dokümana veya yayınlanan tüm bakım kılavuzuna, yenileme aralıkları (TBO: Time Between Overhaul) dahil herhangi bir sapma olmaksızın uyulması,
  - (5.e) Montajı yapılan teçhizata ait periyodik kontroller, incelemeler ve ilgili uçuşa elverişlilik ve operasyonel direktifler veya gereksinimler,
  - (5.f) Özel operasyonel onaylar,
  - (5.g) Hava aracının ve operasyonel ortamın kullanımı,
- 6.) Bakım programı, hava aracı sahibi pilot bakımının yapıp yapılmayacağını tanımlar.
- 7.) Bakım programı hava aracı sahibi tarafından beyan edildiğinde, bu dokümanın tescili belirtilen hava aracı için bakım programı olduğunu, özellikle de DAH'ın tavsiyelerinden herhangi bir sapma yapılmadığını ve içeriğinden tamamen sorumlu olduğunu taahhüt ettiği imzalı bir beyan içerir.
- 8.) Bakım programı CAMO/CAO tarafından onaylandığında, DAH'ın tavsiyelerinde herhangi bir sapma yapılıyor ise gerekçesini açıklayarak kayıtlarında tutacaktır.
- 9.) Bakım programının incelenmesi ve etkinliğinin değerlendirilmesi yani gözden geçirme işlemi yılda en az bir kez ve aşağıdaki şekillerde yapılır:

(9.a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini yapan yetkili personel tarafından, hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemiyle bağlantılı olarak veya,

(9.b) Hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini yöneten CAMO/CAO tarafından.

İnceleme neticesinde hava aracı bakım programı içeriğinde eksiklikler görülür ise bakım programı bu kapsamda revize edilir. Hava aracı sahibi veya CAMO/CAO, gözden geçirme neticesinde tespit edilen eksiklikleri uygulamayı kabul etmez ise incelemeyi gerçekleştiren kişi, bulgularla birlikte Genel Müdürlüğü bilgilendirir. Genel Müdürlük, bakım programında hangi değişikliklerin yapılacağına karar verir ve bulgulara dayanarak, gerekirse ML.B.304 maddesine göre işlem yapar.

ML.A.302 (d) Asgari kontrol programı (Minimum Inspection Programme – MIP)

(d) Bir asgari kontrol programı (MIP):

1.) Aşağıdaki kontrol aralıklarını içerir:

(1.a) Uçaklar, motorlu planörler (TMG: Touring Motor Gliders) ve balonlar için, her yıl veya 100 saatlik aralıklarla, hangisi önce gelirse, 1 ay veya 10 saatlik tolerans uygulanabilir. Bir sonraki kontrol aralığı, kontrolün yapıldığı zamandan itibaren hesaplanır;

(1.b) TMG dışındaki planörler ve motorlu planörler için, her yıl için 1 aylık tolerans uygulanabilir. Bir sonraki kontrol aralığı, kontrolün yapıldığı zamandan itibaren hesaplanır;

2.) Hava aracı tipine uygun şekilde aşağıdakileri içerir:

(2.a) DAH gerekleri doğrultusunda ikmal işlemleri (servicing tasks),

(2.b) İşaretlemelerin (markings) incelenmesi,

(2.c) SHT-OPS uyarınca tartım kayıtlarının ve tartımın incelenmesi,

(2.d) Transponderin operasyonel testi (takılı ise),

(2.e) Pitot-statik sistemin işlevsel testi,

(2.f) Uçaklar söz konusu olduğunda:

(i) Güç, devir sayısı (rpm), manyetolar, yakıt ve yağ basıncı, motor sıcaklıkları için operasyonel testler;

(ii) Otomatik kontrol ile donatılmış motorlar için yayınlanmış çalıştırma prosedürü;

(iii) Kuru karterli motorlar, turbo-şarjlı motorlar ve sıvı soğutmalı motorlar için bozulmuş sıvı sirkülasyonu belirtilerine yönelik bir operasyonel test;

(2.g) Aşağıdaki alanlara karşılık gelen yapısal elemanların, sistemlerin ve bileşenlerin durumunun ve bağlantısının muayenesi:

(i) Uçaklar için gövde, kabin ve kokpit, iniş takımı, kanat ve orta bölüm, uçuş kontrolleri, kuyruk grubu, aviyonik, elektrik, güç grubu, kavramalar (clutches), dişli kutuları, pervane ve balistik kurtarma sistemi gibi çeşitli sistemler,

(ii) Planörler ve motorlu planörler için gövde, kabin ve kokpit, iniş takımı, kanat ve orta bölüm, kuyruk grubu, aviyonik, elektrik, (motorlu planörler için) güç grubu ve su balast sistemi dahil olmak üzere çıkarılabilir balast ve sürükleme paraşütü gibi çeşitli sistemler,

(iii) Sıcak hava balonları için: kubbe, burner, sepet, yakıt tankları, ekipman ve aletler,

(iv) Gaz balonları için kubbe, sepet, ekipman ve aletler.

Bu Talimat zeplin ve döner-kanat hava aracı için bir MIP belirtmediği sürece, bunların AMP'sinde (c.2.b) maddesinde atıfta bulunduğu üzere DAH tarafından yayınlanan ICA referans olarak alınacaktır.

ML.A.302 (e) Doğrudan sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının (ICA: Instructions for Continuing Airworthiness) kullanılması

(e) (b) ve (c) maddelerine istisna olarak aşağıdaki koşullar yerine getirildiğinde, bakım programının tanzim edilmesi ve hava aracı sahibi tarafından beyan yapılması veya CAMO/CAO tarafından onaylanması gerekli değildir.

- 1.) DAH tarafından yayınlanan tüm ICA'ların herhangi bir sapma olmaksızın takip edilmesi,
- 2.) Servis bültenine, teknik dokümana veya zorunlu olmayan diğer uygulama kılavuzuna, yenileme aralıkları (TBO: Time Between Overhaul) dahil bütün bakım tavsiyelerine herhangi bir sapma olmaksızın uyulması,
- 3.) Aşağıdakilerden herhangi biri nedeniyle gerçekleştirilecek ilave bakım görevlerinin bulunmaması:
  - (3.a) özel olarak takılmış teçhizat ve hava aracı modifikasyonu;
  - (3.b) hava aracında gerçekleştirilen (yapısal ve majör) tamirler;
  - (3.c) ömrü sınırlı komponentler ve uçuş emniyeti açısından kritik komponentler; (3.d) özel operasyonel onaylar;
  - (3.e) uçağın ve operasyonel ortamın kullanımı.
- 4.) Hava aracı sahibi pilotun, hava aracı sahibi pilot bakımlarını gerçekleştirmeye yetkili olması. Hava aracı sahibi pilot bakımlarının yapılabileceği, beyan edilen veya onaylanan AMP'de belirtilmesi gerekir. Hava aracı sahibi pilot veya müştereken sahip olan pilotlardan herhangi biri, hava aracı sahibi pilot bakımını gerçekleştirme yetkisine sahip değilse bu istisnai durumdan yararlanılamaz.

ML.A.302 (f) Bakımın detayları

(f) (e.1) ila (e.4) bentlerinde belirtilen koşullar karşılanırsa, hava aracı için geçerli bakım programı aşağıdakilerden oluşacaktır:

- 1.) DAH tarafından yayınlanan ICA;
- 2.) Servis bülteni, teknik doküman, zorunlu olmayan diğer uygulama kılavuzları ve yenileme aralıkları (TBO) dahil bakım tavsiyeleri,
- 3.) Tekrarlayan AD'ler, ICA'nın ALS'si ve TCDS'de yer alan (özel) bakım gereksinimleri gibi zorunlu sürekli uçuşa elverişlilik bilgileri;
- 4.) Özel operasyonel veya hava sahası direktiflerinden kaynaklanan işlemler veya belirli alet ve teçhizat gerekliliklerinden kaynaklanan tasklar.

ML.A.303 Uçuşa elverişlilik direktifleri (AD)**ML.A.303 (a) Uygulanacak uçuşa elverişlilik direktifleri**

(a) Genel Müdürlük tarafından aksi belirtilmediği sürece, ilgili hava aracı/komponenti için tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi tarafından yayımlanan her bir uçuşa elverişlilik direktifi, ilgili direktifin gerekliliklerine göre uygulanır.

ML.A.303 (b) Alternatif kabul edilebilir yöntemleri (AMOC: Alternate Means of Compliance) uygulama

(b) Genel Müdürlük tarafından aksi belirtilmediği sürece, ilgili hava aracı/komponenti için tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi tarafından onaylanmış olan AMOC uygun kabul edilir.

ML.A.304 Modifikasyon ve tamir verileri

Bir kuruluş ya da personel tarafından hava aracına veya komponente uygulanacak hasar değerlendirmeleri, modifikasyonlar ve tamirler, aşağıda belirtilen verilerden uygun olanı kullanılarak gerçekleştirilir.

- a.) Tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi, EASA veya Genel Müdürlük tarafından onaylanmış veriler,
- b.) Tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesinin, EASA'nın veya Genel Müdürlüğün yetkilendirdiği tasarım kuruluşu tarafından SHT-21 (veya EASA Part-21) 'e göre onayladığı veriler,
- c.) SHT-21 (veya EASA Part-21) 'in 21.A.90B veya 21.A.431B maddelerinde referans verilen gereklilikler kapsamındaki veriler,
- d.) SHT-21 (veya EASA Part-21 Light) 21L.A.62, 21L.A.102, 21L.A.202 veya 21L.A.222'de atıfta bulunulan gerekliliklerde yer alan veriler,
- e.) SHT-21 (veya Part-21 Light)'e uygun bir tasarıma uygunluk beyanının beyan sahibi tarafından beyan edilen veriler.

ML.A.305 Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemi**ML.A.305 (a) Bakımların kayıt sistemine girilmesi**

(a) Her bir bakım işlemi tamamlandığında, ML.A.801 veya IR 145.A.50 maddesinde belirtilen bakım çıkış sertifikası, bakımın bittiği günden itibaren en çok 30 gün içinde yayınlanır ve ilgili bakım verileri hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarına girilir.

ML.A.305 (b) Kayıt sisteminin oluşumu

(b) Hava aracının sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları, gövde, motor (veya motor modülü), pervane ve servis ömrü sınırlı parçaların kayıt defterlerinin uygun olanlarından oluşur.

ML.A.305 (c) Logbook'a kayıt edilecekler

(c) Hava aracı tipi, tescil işareti, tarih, toplam uçuş saati (flight hour), uçuş sayısı (flight cycle) ve iniş sayıları (landings) hava aracı kayıt defterine (logbook) yazılır.

ML.A.305 (d) Kayıt sisteminin içeriği

(d) Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları aşağıdakileri içerir.

- 1.) AD'lerin güncel durumu ve emniyet sorununa ilişkin Genel Müdürlük tarafından zorunlu kılınan

önlemler;

- 2.) modifikasyonların, tamirlerin ve diğer DAH bakım önerilerinin mevcut durumu;
- 3.) bakım programı ve uygulanan bakımların (güncel) uygunluk durumu;
- 4.) sert iniş, kuş çarpması v.b. nedenlerden kaynaklanan plansız bakımların güncel durumu
- 5.) servis ömrü sınırlı komponentlerin güncel durumu;
- 6.) güncel ağırlık ve denge raporu;
- 7.) güncel ertelenmiş bakım listesi.

ML.A.305 (e) Kayıt sisteminde tutulacak kayıtlar ve süresi

(e) SHGM Form 1 veya eşdeğeri dokümana ek olarak, motor, pervane, motor modülü veya servis ömrü sınırlı komponentler gibi hava aracına takılı olan herhangi bir komponentle ilgili aşağıdaki bilgiler, gövde, motor veya pervane kayıt defteri ile motor modülü veya servis ömrü sınırlı komponent kayıt kartlarından uygun olanına girilir:

- 1.) komponentin tanımı;
- 2.) montaj ve söküm referansı ile birlikte, komponentin takıldığı gövdenin, motorun, pervanenin, motor modülünün veya servis ömrü sınırlı parçanın uygun olanına ait tanımı, tipi, parça numarası ve seri numarası ile tescili;
- 3.) belirli bir komponente ilişkin uçuş operasyonundaki takvim süresi, toplam uçuş saati, uçuş sayısı (ve iniş sayısı) ve ilişkili tarihler;
- 4.) Komponente geçerli olan (d) bendinde atıfta bulunulan güncel bilgiler.

ML.A.305 (f) Kayıt sorumluluğu

(f) Sürekli uçuşa elverişlilik ve ML.A.201 maddesinde belirtilen görevlerin yönetiminden sorumlu kuruluş veya hava aracı sahibi ML.A.305 maddesinde ayrıntıları verildiği şekilde kayıtları kontrol eder ve talep edildiğinde kayıtları yetkililere, görevlilere sunar.

ML.A.305 (g) Kayıt sistemine uyum sorumluluğu

(g) Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemine girişi yapılan tüm bilgiler, açık ve doğru şekilde girilir. Bir kaydın düzeltilmesi gerektiğinde, orijinal kayıt imha edilmeden ve görülebilecek şekilde düzeltme işlemi yapılır.

ML.A.305 (h) Kayıt sisteminde tutulacak kayıtlar ve süresi

(h) Hava aracı sahibi, aşağıdaki kayıtları belirtilen süreler boyunca tutmak için bir sistem kurulmasını sağlar:

- 1.) hava aracı ve servis ömrü sınırlı komponent ile ilgili tüm bakım kayıtları; hava aracı veya komponent servise verildikten sonra asgari 36 aydan az olmamak üzere kapsam ve ayrıntı bakımından eşdeğer yeni bilgiler yerine geçene kadar,
- 2.) hava aracı ve servis ömrü sınırlı tüm komponentin toplam kullanım süresi; yani takvim süresi, uçuş saati, uçuş sayısı (ve iniş sayısı) bilgileri; hava aracı veya komponentin kalıcı olarak servisten çekilmesinden sonra en az 12 ay,
- 3.) servis ömrü sınırlamasına tabi tutulan komponentin son planlı bakımdan sonra geçen kullanım süresi; yani uygun olduğu şekilde takvim zamanı, uçuş saati, uçuş sayısı (ve iniş sayısı), hava aracı tescili, serviste kalabileceği azami süre/tarih bilgileri; kapsam ve ayrıntı bakımından eşdeğer başka bir bakım yerine geçene kadar,

- 4.) bakım programına uyumu gösteren güncel durum kayıtları; kapsam ve ayrıntı bakımından eşdeğer yeni bir bakım yerine geçene kadar,
- 5.) uygulanan tüm AD'lerin mevcut durumunu gösteren kayıtlar; hava aracı veya komponentin servisten kalıcı olarak çekilmesinden sonra en az 12 ay,
- 6.) Hava aracı, motor(lar), pervane(ler) ve uçuş emniyeti için hayati önem taşıyan diğer komponentler üzerinde yapılan güncel modifikasyonların ve tamirlerin ayrıntıları; servisten kalıcı olarak çekildikten en az 12 ay sonrasına kadar,

ML.A.307 Sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının devredilmesi

ML.A.307 (a) İşletici veya sahibine devir

(a) Hava aracı bir sahipten veya işleticiden diğerine kalıcı olarak devredildiğinde, devreden, ML.A.305'te belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının eksiksiz teslimini sağlar.

ML.A.307 (b) CAMO ya da CAO'ya devir

(b) Hava aracı sahibi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi işlemleri için bir CAMO/CAO ile sözleşme yaptığında, ML.A.305'te belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının söz konusu kuruluşla eksiksiz devredilmesini sağlar.

ML.A.307 (c) Kayıt sürelerine uyum

(c) Hava aracının yeni sahibi, işleticisi, CAMO/CAO, ML.A.305 (h) maddesinde belirlenen sürelere uymaya devam etmelidir.

ML.A.401 Bakım verileri

ML.A.401 (a) Bakım verilerinin kullanılması

(a) Hava aracı bakımını yapan kişi veya kuruluş, modifikasyon ve tamir verileri de dahil olmak üzere bakım uygulamalarında, ilgili hava aracı için geçerli olan bakım verilerinin tamamına erişim imkanına sahip olmalı ve bunları kullanmalıdır.

ML.A.401 (b) Geçerli bakım verileri

(b) Kullanılabilir bakım verisi aşağıdakilerden bir tanesidir;

- 1.) Genel Müdürlük, EASA, FAA, TCCA, ANAC (Brezilya), UK CAA (Birleşik Krallık) ve yapılan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlük tarafından kabul edilen otoriteler ve bu otoritelerin yetkilendirdiği kişi veya kuruluşlar tarafından yayınlanmış geçerli talimat, prosedür, standart veya gereklilikler,
- 2.) Uygulanabilir uçuşa elverişlilik direktifleri,
- 3.) Tip sertifikası ve ilave tip sertifikası sahipleri veya bir tasarım uygunluk beyanının beyan sahibi ve SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) uyarınca bu tür verileri yayımlayan diğer herhangi bir kuruluş tarafından yayımlanan, sürekli uçuşa elverişlilik ve bakım yöntemleri için geçerli talimatlar veya teknik yayınlar,
- 4.) Tasarım onayı sahibi veya tasarım uygunluk beyanı sahibi tarafından takılabilmesi onaylanan komponentler için, komponent üreticileri tarafından yayımlanan ve tasarım onayı sahibi veya tasarım uygunluk beyanı sahibi tarafından kabul edilebilir olan geçerli bakım talimatları,

5.) SHT-145 (veya EASA Part-145) kapsamında 145.A.45 (d) maddesine göre yayınlanmış geçerli veriler.

ML.A.402 Bakımın uygulanması

ML.A.402 (a) SHT-145 veya Part-CAO bakımları

(a) Onaylı bakım kuruluşlarınca yapılan bakımlar, SHT-145 veya SHT-CA EK-5 Part-CAO'ya uygun olarak gerçekleştirilir.

ML.A.402 (b) Bakımı uygulayan kişi ya da kuruluşun sorumlulukları

(b) SHT-145 veya Part-CAO onaylı bakım kuruluşları tarafından yapılan bakımlar haricinde, bakımı uygulayan kişiler aşağıdakileri sağlamakla yükümlüdür.

- 1.) Bu Ek'in gerektirdiği şekilde gerçekleştirilecek bakım işlemi için yetkin olmak.
- 2.) Bakımın gerçekleştirildiği alanın iyi tanzim edilmiş ve kir ve atık hususunda temiz olması.
- 3.) ML.A.401 maddesinde tanımlanan bakım verilerinde belirtilen yöntemlerin, tekniklerin, standartların ve talimatların kullanılması.
- 4.) ML.A.401 maddesinde tanımlanan bakım verilerinde belirtilen alet, ekipman ve malzemelerin kullanılması. Gerektiğinde, alet ve ekipmanların kontrol edilmesi ve resmi olarak kabul edilen standarda göre kalibre edilmesi.
- 5.) ML.A.401 maddesinde tanımlanan bakım verilerinde belirtilen her türlü çevresel kısıtlama dahilinde bakımın yapılması.
- 6.) Kötü hava şartlarında veya uzun süreli bakım uygulamalarında uygun tesislerin kullanılması.
- 7.) Bakım sırasında çoklu hataların oluşma olasılığının ve özdeş bakım işlemlerinde hataların tekrarlanma riskinin azaltılmasını garantilenmesi.
- 8.) Herhangi bir kritik bakım işlemi uygulandığında, hata yakalama metodunun kullanılması.
- 9.) Tüm bakım faaliyetlerinin tamamlanmasından sonra, hava aracının veya komponentin, alet ve ekipmandan ve diğer her tür yabancı parça ve malzemedan arınmış olduğundan ve sökülmüş tüm erişim panellerinin yerlerine takılmış olduğundan emin olmak amacıyla genel doğrulama kontrolünün uygulanması.
- 10.) Gerçekleştirilen tüm bakım işlemlerinin uygun şekilde kayıt edilmesi ve belgelenmesi.

ML.A.403 Hava aracı arızaları

ML.A.403 (a) Arıza giderilmeden uçuş yapılmaması

(a) Uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye sokan her türlü hava aracı arızası, uçuş gerçekleştirilmeden önce giderilir.

ML.A.403 (b) Arızaların ertelenmesi

(b) Aşağıdaki kişiler, bir arızanın uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atmadığına karar verebilir ve buna göre bunu erteleyebilir;

- 1.) gerekli olmayan hava aracı ekipmanını etkileyen arızalar açısından pilot,
- 2.) gerekli hava aracı ekipmanını etkileyen arızalarla ilgili olarak asgari ekipman listesi (MEL: Minimum Equipment List) kullanıldığı zaman pilot, aksi halde, bakım gerekliliği olması halinde yalnızca onaylayıcı personel,
- 3.) aşağıdaki tüm koşulların sağlanması durumunda, (b.1) ve (b.2) bentlerinde belirtilen arızalar haricindeki durumlarla ilgili olarak, pilot;
  - (3.i) kompleks motorlu olmayan hava aracı ile ticari olmayan uçuş operasyonları kapsamında işletilen hava aracı veya (SHT-OPS-B) kapsamında işletilmeyen balonlar ya da (SHT-OPS-S) kapsamında olmayan planörler söz konusu olduğunda,
  - (3.ii) hava aracı sahibinin veya mevcutsa sözleşmeli CAMO/CAO'nun kabulü ile pilot arızayı erteleyerek;
- 4.) (b.1) ve (b.2) bentlerinde atıfta bulunulanlar dışındaki diğer kusurlar hakkında, (b.3.i) ve (b.3.ii) şıklarında belirtilen koşullar sağlanmadığında uygun niteliklere sahip onaylayıcı personel.

ML.A.403 (c) Ertelenen arızaların giderilmesi

(c) Uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atmayacak hava aracı arızası, bahse konu arızanın ilk tespit edildiği tarih sonrasında ve bakım verilerinde belirtilen limitler dahilinde, mümkün olan en kısa sürede giderilir.

ML.A.403 (d) Arızaların kayıt edilmesi

(d) Uçuş öncesinde giderilmeyen her türlü arıza, ML.A.305'e göre hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik (bakım) kayıt sistemine kaydedilir ve bu kayıtlar pilot için erişilebilir şekilde bulundurulur.

ML.A.501 Komponentlerin sınıflandırılması ve kullanımı**ML.A.501(a) Komponentlerin sınıflandırılması****AMC1 ML.A.501 (a) SHGM Form 1 eşdeğeri**

(a) SHT-21 (EASA Part-21 21.A.307 veya Part-21 Light 21L.A.193), SHT-145 (EASA Part-145), veya SHT-CAM Part-CAO (EASA Part-CAO)'da aksi belirtilmediği sürece, komponentler yalnızca aşağıdaki koşulların tümü karşılanırsa takılabilir:

- (i) tatmin edici bir durumda olması,
- (ii) SHGM Form.1 veya eşdeğeri kullanılarak uygun şekilde servise verilmiş olması,
- (iii) SHT-21 (EASA Part-21 veya Part-21 Light Subpart Q)'e göre işaretlenmiş olması.

a.) Bu Talimat kapsamında aşağıdaki dokümanlar SHGM Form 1'e eşdeğer kabul edilir.

(a.1) Genel Müdürlük tarafından yapılan ikili anlaşmalar kapsamında, muhatap otoriteler ve bunların yetkilendirdiği organizasyonlar tarafından düzenlenen formlar,

(a.2) EASA onaylı kuruluş tarafından düzenlenen EASA Form 1,

(a.3) FAA (ABD) onaylı kuruluş tarafından düzenlenen FAA 8130-3,

(a.4) TCCA (Kanada) onaylı kuruluş tarafından düzenlenen TCCA Form One,

(a.5) ANAC (Brezilya) onaylı kuruluş tarafından düzenlenen ANAC Form SEGV00 003,

(a.6) Birleşik Krallık Sivil Havacılık Otoritesi ile karşılıklı ikili anlaşmada aksi belirtilmedikçe ilgili otorite tarafından onaylanmış bir kuruluş tarafından

düzenlenmiş olan CAA Form 1 dokümanı 01.01.2024 tarihine kadar,

(a.7) Genel Müdürlüğümüzce tip kabulü yapılan ve tip sertifikası sorumluluğu Rusya Federasyonu Sivil Havacılık Otoritesinde olan hava araçları için geçerli olmak üzere; AIC AR Russia Form C-5, Fata Russia Form E-02, Summary Certificate ve Ukrayna Sivil Havacılık Otoritesi SAA Ukraine Form-1.

(a.8) JAA üyesi bir devletin havacılık otoritesi tarafından yetkilendirildiği bir kuruluşun, bu Talimatın yürürlük tarihi öncesinde düzenlediği JAA Form 1,

(a.9) Genel Müdürlük tarafından imzalanmış ilgili bir anlaşma yürürlükten kaldırılıncaya kadar, Genel Müdürlük ile EASA dışındaki bir ülke arasında imzalanmış anlaşma hükümleri doğrultusunda Genel Müdürlük nezdinde kabul edilebilir (yetkili bir kuruluş tarafından yayınlanan) servis çıkış dokümanı,

(a.10) Üretimi veya bakımı ML.A.502 (c) bendine göre gerçekleştiren komponentler için imalatçının yayınladığı üretim beyanı (declaration of production) veya uygunluk beyanı (declaration of conformity) yada bakımı gerçekleştiren kişi veya kuruluşun yayınladığı bakım beyanı (declaration of maintenance).

(b.) SHGM Form 1 veya eşdeğeri dokümana sahip olmadan depolanmakta olan hiçbir malzeme/komponent, onaylı bakım kuruluşu tarafından AMC1 CAO.A.070 (a) veya AMC2 145.A.50 (d) maddeleri kapsamında SHGM Form 1 düzenlenmeden ülkemiz siciline kayıtlı hava aracına takılamaz.

c.) Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş üretim ya da bakım kuruluşu tarafından, üretimi ya da bakımı yapılan malzeme/komponent, SHGM Form 1 ile temin edilmediği sürece ülkemiz siciline kayıtlı hava aracına takılamaz.

ML.A.501 (b) Komponent kullanım şartları

(b) Bir komponenti hava aracına takmadan önce, hava aracı bakım teknisyeni (onaylayıcı personel) veya onaylı bakım kuruluşu, uygulanabilir farklı modifikasyon veya geçerli AD var ise belirli bir komponentin takılmaya uygun olduğundan emin olur.

ML.A.501 (c) Standart parça kullanım şartları

(c) Bakım verileri söz konusu parçayı tanımlaması koşuluyla standart parçalar, bir hava aracına veya sistemine takılabilir. Uygulanabilir geçerli standartlara sahip olduğu kanıtlanabilen ve tatmin edici izlenebilirliğe sahip olan standart parçalar da hava aracı veya sistemine takılabilir.

ML.A.501 (d) Ham madde ve sarf malzemeler

(d) Ham madde veya sarf malzemesi, hava aracında veya komponentlerinde yalnızca aşağıdaki şartların sağlanması koşuluyla kullanılır:

1.) hava aracı veya komponent üreticisi, söz konusu ham maddenin veya sarf malzemenin, ilgili bakım verilerinde ya da SHT-145'te veya Part-CAO'da kullanıma uygun olduğunu özel olarak belirtmesi gerekir.

2.) bu tür malzeme, istenen (gerekli) malzeme standartlarını, özelliklerini karşılamalıdır ve yeterli izlenebilirliğe sahip olmalıdır.

3.) bu tür malzeme imalat ve tedarik zincirini de içeren, söz konusu malzemeye açıkça ilgili olan ve bir standarda (sertifikasyon şartlarına) uygunluk beyanını gösteren dokümantasyona sahip olmalıdır.

ML.A.501 (e) Balonlar

(e) Balonlarda, belirli bir kubbe için farklı sepet, burner ve yakıt silindiri kombinasyonları uygulanabilir olduğunda bunların montajını yapan kişi aşağıdakilerin sağlandığından emin olur:

- 1.) sepet, burner ve/veya yakıt tüplerinin, tip sertifikasına veya tip sertifikasına atıfta bulunan diğer belgelere göre farklı kombinasyona elverişli olması,
- 2.) sepet, burner ve/veya yakıt tüplerinin servise verilebilir şekilde faal ve uygun bakım kayıtlarına sahip olması.

ML.A.502 Komponentlerin bakımı

ML.A.502 (a) Bakımı gerçekleştirilmesi

(a) SHT-21 veya EASA Part-21 21.A.307 maddesi (b.2) veya Part-21 Light 21L.A.193 maddesi (b.2)'ye uygun şekilde hava aracı sahibi tarafından kabul edilen komponentlerin bakımı, SHT-21 veya EASA Part-21 21.A.307 maddesi (b.2) veya Part-21 Light 21L.A.193 maddesi (b.2)'deki şartlara göre hava aracı sahibi tarafından kabul edilmesi koşuluyla hava aracı bakım teknisyeni (onaylayıcı personel) veya onaylı bakım kuruluşu tarafından gerçekleştirilir.

Bu kapsam doğrultusunda uygulanan komponent bakımı, SHGM Form 1 veya eşdeğerinin düzenlenmesi için uygun değildir ve hava aracı bakım çıkış gerekliliklerine tabi olacaktır.

ML.A.502 (b) Bakım çıkışının yapılması

(b) Komponentlerin bakım çıkışı aşağıdaki tabloya uygun olarak yapılır.

	SHGM Form 1 kullanarak bakım çıkışı	ML.A.801 kapsamında hava aracı seviyesinde bakım çıkışı
Komponent üreticisinin yayınladığı bakım verilerine göre bakımı yapılan komponentler		
Overhaul kapsamında olmayan bakımlar	*Motorlar için motor kategorisinde yetkili bakım kuruluşu veya *Diğer komponentler için komponent kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	*hava aracı kategorisinde yetkili bakım kuruluşu ve/veya *bağımsız onaylayıcı personel.
Pervane ve motor haricindeki komponentlerin overhaul işlemi	*Komponent kategorisinde yetkili bakım kuruluşları	*Uygulanabilir değil.
CS-VLA, CS-22 ve LSA hava araçlarının motor ve pervanelerinin overhaul işlemi	*Motorlar için motor kategorisinde yetkili bakım kuruluşu veya *Pervaneler için komponent kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	*hava aracı kategorisinde yetkili bakım kuruluşu ve/veya *bağımsız onaylayıcı personel.

CS-VLA, CS-22 ve LSA dışındaki hava araçlarının motor ve pervanelerinin overhaul işlemi	*Motorlar için motor kategorisinde yetkili bakım kuruluşu veya *Pervaneler için komponent kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	*Uygulanabilir değil.
Hava aracı üreticisinin bakım verilerine göre bakım yapılan komponentler		
Bütün komponentlerin her türlü bakımı	*Motorlar için motor kategorisinde yetkili bakım kuruluşu veya *Diğer komponentler için komponent kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	*hava aracı kategorisinde yetkili bakım kuruluşu ve/veya *bağımsız onaylayıcı personel.

ML.A.502 (c) Komponent bakımı

(c) SHT-21 veya EASA Part-21 21.A.307 veya Part-21 Light 21L.A.193 maddesinde (b.3) ile (b.6) belirtilen komponentlerin bakımı, hava aracı bakım teknisyeni (onaylayıcı personel) veya onaylı bakım kuruluşu tarafından yapılır. Bu durumda (b) bendinden farklı olarak, bakımı gerçekleştiren tarafından yayınlanan 'bakımın tamamlandığını gösterir beyan' ile bu komponent bakım sonrasında servise verilebilir. 'Bakımın tamamlandığını gösterir beyan' yapılan bakımın en azından temel ayrıntılarını, bakımın tamamlandığı tarihi ve bakımı yapan kişinin/kuruluşun tanımlayıcı kimliğini içermelidir. Bu kayıt bakım kaydı olarak ve bakımı yapılan bileşenin SHGM Form 1 eşdeğeri olarak kabul edilir.

ML.A.503 Servis ömrü sınırlı komponentler

ML.A.503 (a) Servis ömrü sınırlı komponentler tanımı

(a) Servis ömrü sınırlı komponent terimi aşağıdaki parça, teçhizat ve ekipmanı içerir:

- 1.) Sertifikalandırılmış ömrünü doldurduktan sonra kullanım dışı olacak komponentler ve
- 2.) Servis ömrünü doldurduktan sonra bakım işlemine tabi tutularak tekrar faal hale getirilecek komponentler.

ML.A.503 (b) Ömür sınırına uyma

(b) Hava aracına veya sisteme takılı servis ömrü sınırlı komponentler, ML.A.504 (c) maddesinde açıklanan gerekli işlemler yapılmadan, bakım programında ve AD'lerde belirtilen onaylı servis ömrü sınırını aşmayacaktır.

ML.A.503 (c) Ömür sınırının ifade edilmesi

(c) Onaylı servis ömrü, takvim günü, uçuş saati, uçuş sayısı veya iniş sayısı olarak uygun olanı ile ifade edilir.

ML.A.503 (d) Ömrü dolan komponentler

(d) Onaylı servis ömrünün sonunda komponent, bakım amacıyla veya sertifikalandırılmış ömrünü dolduranlar için imha edilmesi amacıyla hava aracından veya sistemden kaldırılır.

ML.A.504 Gayri faal komponentlerin kontrolü**ML.A.504 (a) Gayri faal komponentlerin sınıflandırılması**

(a) Aşağıdaki şartlardan herhangi biri oluştuğunda komponent gayri faal sayılır:

- 1.) komponentin servis ömrü sınırının bakım programında tanımlandığı şekilde sona ermesi;
- 2.) Genel Müdürlük tarafından uygulanması zorunlu tutulan geçerli uçuşa elverişlilik direktifleri ve diğer sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri ile uygunsuzluk durumunda
- 3.) komponentin uçuşa elverişlilik durumunu veya hava aracına takılmaya uygunluğu belirlemek üzere gerekli olan bilgilerin mevcut olmaması;
- 4.) hasarlara veya arızalara ilişkin belirtiler bulunması;
- 5.) servise vermeyi veya faal durumunu olumsuz etkileme olasılığı olan bir olaya veya kazaya karışmış olması.

ML.A.504 (b) Gayri faal komponentlerin tanımlanması

(b) Gayri faal komponentler aşağıda belirtilen ifadelerden uygun olanına göre tanımlanır.

- 1.) Komponentin gelecekteki durumuna ilişkin karar verinceye kadar güvenli bir yerde onaylı bakım kuruluşunun veya bağımsız onaylayıcı personelin kontrolü altında muhafaza edilenler gayri faal olarak,
- 2.) kişi veya kuruluş tarafından gayri faal olarak beyan edilen komponentler ve bunların saklama, tutma sorumluluğu ML.A.305'de açıklandığı şekilde hava aracı bakım kayıt sisteminde tanımlanarak dokümantasyon yapıldıktan sonra hava aracı sahibine aktarılanlar gayri faal olarak.

ML.A.504 (c) Kurtarılamaz komponentler

(c) Belgelendirilmiş ömür sınırını doldurmuş olan veya tamir edilemez bir hasar veya arızası olan komponentler, kurtarılamaz olarak sınıflandırılır ve bu komponentlerin, belgelendirilmiş ömür sınırı uzatılmadığı veya ML.A.304'te açıklandığı şekilde tamir çözümü onaylanmadığı sürece komponentin tedarik sistemine tekrar girmesine izin verilmez.

ML.A.504 (d) Kurtarılamaz komponentlerin tahrip edilmesi

(d) (c) bendinde belirtildiği şekilde kurtarılamaz komponent olması durumunda, bu Talimat kapsamında sorumlu olan her kişi veya kuruluş; aşağıdaki işlemlerden bir tanesini gerçekleştirecektir:

- 1.) bu tür komponenti (b) bendinde belirtilen mahalde muhafaza edilmesini veya,
- 2.) bu tür komponente ilişkin sorumluluktan feragat etmezden önce, söz konusu komponentin ekonomik olarak düzeltilemez veya onarılamaz biçimde tahrip edilmesini sağlar.

ML.A.504 (e) Kurtarılamaz komponentlerin eğitimde kullanılması

(e) (d) bendindeki hususa bakmaksızın, bu Talimat kapsamında sorumlu olan kişi veya kuruluş kurtarılamaz olarak sınıflandırdığı komponentlere ilişkin sorumluluğu herhangi bir tahribat yapmadan eğitim veya araştırma amaçlı bir kuruluşa devir edilebilir.

ML.A.801 Hava aracı bakım çıkış sertifikası (CRS)**ML.A.801 (a) CRS yayınlanması**

(a) Bakım çıkış sertifikası (CRS), hava aracında gerekli bakım işlemleri üretici el kitaplarında tanımlandığı şekilde gerçekleştirildikten sonra yayımlanır.

ML.A.801 (b) Bakımı uygulayacak kuruluş yada kişi

(b) Bakım çıkış sertifikası (CRS), alternatifli olarak aşağıdakiler tarafından düzenlenir:

- 1.) Onaylı bakım kuruluşu adına uygun onaylayıcı personel,
- 2.) İlgili hava aracı tipi yetkisine sahip ve lisansına bu tipin kayıt edildiği hava aracı bakım teknisyeni (bağımsız onaylayıcı personel) veya,
- 3.) ML.A.803 uyumlu olacak şekilde hava aracı sahibi pilot.

ML.A.801 (c) Öngörülemez durumlarda bakım

(c) (b) bendine istisnai olarak, öngörülemez durumlarda, hava aracı hiçbir onaylı bakım kuruluşunun ve onaylayıcı personelin mevcut olmadığı bir yerde kaldığında, hava aracı sahibi, bu Talimatın dördüncü bölümünde vurgulanan standartlara uygun olarak hava aracına bakım yapması ve bakım çıkış sertifikası düzenlemesi için 3 yıldan az olmayan (bahse konu hava aracında) bakım tecrübesine sahip olan ve uygun nitelikleri taşıyan doğru bir kişiyi yetkilendirebilir. Bu durumda hava aracı sahibi;

- 1.) Bakım işlemini gerçekleştiren teknisyen tarafından yapılan tüm çalışmanın ve CRS yayımlayan onaylayıcı personelin sahip olduğu niteliklerin detayına ilişkin kayıtları temin eder ve bunları hava aracı kayıtlarında saklar,
- 2.) Böylesi bir bakımın, ML.A.801 (b) bendinde belirtildiği şekilde yetkilendirilmiş kişi veya onaylı bakım kuruluşu tarafından 7 günü aşmayacak sürede ve mümkün olan ilk fırsatta, yeniden kontrol edilmesini ve bakım çıkışının yapılmasını sağlar. Azami süre, kompleks motorlu olmayan hava aracı ile ticari olmayan uçuş operasyonlarında (Part-NCO) işletilen hava araçlarında veya (SHT-OPS-B) kapsamında işletilmeyen balonlarda veya (SHT-OPS-S) kapsamında işletilmeyen planörlerde 30 günlük süreyi aşamaz.
- 3.) Hava aracının sürekli uçuşa elverişlilik yönetiminden sorumlu olan sözleşmeli kuruluşu veya böyle bir sözleşmenin bulunmadığı durumda Genel Müdürlüğü, söz konusu yetkilendirmenin yapılmasından itibaren 7 gün içerisinde bilgilendirir.

ML.A.801 (d) Bakım personeline yardımcı olma

(d) ML.A.801 (b.2) bendi doğrultusunda servise vermek için gerçekleştirilen bakım işlemlerinin yapılmasında, onaylayıcı personelin doğrudan ve sürekli kontrolü altında olmak kaydıyla, bir veya daha fazla sayıda kişi yardımcı olabilir.

ML.A.801 (e) Bakım çıkış sertifikası içeriği

(e) Bakım çıkış sertifikası (CRS) en az aşağıdaki bilgileri içerir:

- 1.) Yapılan bakıma ilişkin temel detaylar ve referanslar,
- 2.) Bakımın tamamlandığı tarih, hava aracının uçuş saati, uçuş sayısı

Komponent bakımı yapılması durumunda tarih, komponentin uçuş saati, uçuş sayısı

- 3.) Aşağıdakiler dahil olmak üzere, CRS yayımlayan kuruluşun ve/veya kişinin kimlik bilgileri:

- (3.a) Bakım kuruluşunun ve CRS yayınlayan onaylayıcı personelin onay referansları;
- (3.b) ML.A.801 (b.2) bendine göre CRS yayımlanması durumunda, sertifikayı yayımlayan onaylayıcı personelin adı, soyadı ve lisans numarası;
- 4.) Varsa, operasyonlara ilişkin sınırlamalar.

ML.A.801 (f) Tamamlanamayan bakım işlemleri

(f) (b) bendine istisnai olarak ve (g) bendinin hükümlerine bakılmaksızın, öngörülen bakım tamamlanamadığı durumlarda, bakım çıkış sertifikası, onaylı hava aracı sınırlamaları tanımlamalarına göre yayımlanabilir. Bu durumda (e.4) bendi kapsamında gerekli görülen bilgilerin bir parçası olarak, uygulanabilir uçuşa elverişlilik veya uçuş operasyonu kısıtlamalarına ilişkin belirlenen kriterler ile birlikte hava aracı bakımının tamamlanamadığı CRS üzerinde gösterilir.

ML.A.801 (g) Uçuş emniyetini tehlikeye sokacak durum olmaması

(g) Bakım çıkış sertifikası, uçuş emniyetini tehlikeye sokacağı bilinen ve bu Talimat gerekleri ile herhangi bir uygunsuzluk olduğu durumda yayımlanamaz.

ML.A.802 Komponent bakım çıkış sertifikası (CRS)

ML.A.802 (a) CRS zorunluluğu

(a) ML.A.502 (c)'de belirtilen durumlar haricinde, hava aracı komponenti üzerinde ML.A.502 gereğince yapılan her türlü bakım işlemi sonrasında bir komponent bakım çıkış sertifikası yayımlanır.

ML.A.802 (b) SHGM Form 1

(b) Bakımın ML.A.502 (b) bendi kapsamında hava aracı seviyesinde servise verildiği durumlar haricinde, Part-M Ek-1.2'de tanımlanan SHGM Form 1 dokümanı komponent bakım çıkış sertifikasını oluşturur.

ML.A.803 Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesi

ML.A.803 (a) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesine uygunluk

- (a) Bir kişinin hava aracı sahibi pilot olarak nitelendirilebilmesi için;
- 1.) Hava aracı tip veya sınıf yetkisi için Genel Müdürlük tarafından yayımlanan veya geçerli kılınan pilot lisansına sahip olması gerekmektedir.
  - 2.) Tek başına veya müştereken hava aracı sahibi olması gerekmektedir. Söz konusu hava aracı sahibi;
- (2.a) Tescil formunda yer alan gerçek kişilerden biri olmak zorundadır, veya
- (2.b) Tüzel kişiliğin tescil belgesinde hava aracı sahibi veya işletici olarak belirtildiği durumlarda, kar amacı gütmeyen tüzel kişiliğin üyesi olmak zorundadır. Söz konusu üyenin, üyesi olduğu tüzel kişiliğin karar verme sürecine doğrudan katılımı olmalıdır ve söz konusu tüzel kişilik tarafından hava aracı sahibi pilot olarak bakımını yapmak üzere görevlendirilmelidir.

ML.A.803 (b) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesinin kapsamı

(b) Ticari olmayan uçuş operasyonlarında kullanılan veya hava işi ve uçuş eğitim operasyonlarında kullanılmayan, azami kalkış kütlesi (MTOM) 2730 Kg ve altında olan ve motor gücüyle çalışan

hava aracı ile (SHT-OPS-B) kapsamında işletilmeyen balonlar ya da (SHT-OPS-S) tanımlanan kurallara tabii olmayan planörler için hava aracı sahibi pilot, EK-2.2 kapsamında belirtilen yaptığı sınırlı bakım işlemleri sonrasında bakım çıkış sertifikası yayımlayabilir.

ML.A.803 (c) Hava aracı sahibi pilot bakım çıkış sertifikası

(c) Bakım çıkış sertifikası (CRS) hava aracı kayıt sistemine kaydedilir. CRS, yapılan bakımı, kullanılan referansları ve bunlardaki temel detayları, bakımın tamamlandığı tarihi, hava aracı uçuş saatini, uçuş sayısını ve söz konusu bakımı yapan dolayısıyla sertifikayı yayımlayan hava aracı sahibi pilotun kimliğini, imzasını ve pilot lisans numarasını içerir.

ML.A.901 Hava aracı uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi

Hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerliliğini sağlamak için, hava aracının uçuşa elverişliliğini tetkik etme ve sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarını gözden geçirme işlemi periyodik olarak yapılır.

ML.A.901 (a) UEGG sertifikasının formatı

(a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin tatmin edici bir şekilde yapılması ve sonucunun uygun değerlendirilmesi sonrasında SHGM Form 15C formatında yayımlanır.

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası bir yıl boyunca geçerlidir.

ML.A.901 (b) UEGG gerçekleştirme yetkisi

(b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi ve ARC'nin yayınlanması, aşağıdakiler tarafından ML.A.903 maddesine uygun olarak gerçekleştirilir:

- 1.) Genel Müdürlük;
- 2.) Kriterlere göre yetkilendirilmiş CAMO/CAO;
- 3.) Bakım programında yer alan 100 saatlik veya yıllık kontrolü (bakım işlemi) gerçekleştiren onaylı bakım kuruluşu;
- 4.) SHT-OPS Part-NCO kapsamında işletilen hava aracı veya ticari operasyonlarda kullanılmayan balonlar ve planörler için bakım programında yer alan 100 saatlik veya yıllık bakımı gerçekleştiren aşağıdaki niteliklere sahip bağımsız onaylayıcı personel:

(4.a) İlgili hava aracı tipi yetkisine sahip ve lisansına bu tipin kaydedildiği HBL-66 lisanslı onaylayıcı personel veya ilgili hava aracı tipinin EASA Part-66 tip listesinde olmadığı durumlarda söz konusu (veya benzer tip) hava aracı bakım yetkisine sahip ulusal hava aracı bakım lisanslı teknisyen.

Genel Müdürlük tarafından belirlenen kriterleri karşılayan teknisyenler için yapılan yetkilendirmeye (ulusal hava aracı bakım lisansına) dayanarak yürütülen uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi sonrasında ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlanır.

(4.b) Genel Müdürlük tarafından düzenlenen yetkilendirme.

Koşulların olası bir emniyet tehdidinin varlığını ortaya çıkardığı durumlarda, Genel Müdürlük söz konusu uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi kendi yapar ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını yayımlar.

ML.A.901 (c) UEGG uzatma işlemi

(c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını uzatma işlemi, hava aracı kayıtlarının incelenmesi, hava aracının tip sertifikasına uygunluk ve emniyet gereklerini karşıladığının doğrulanması anlamında bir işlemdir.

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerliliği, aşağıdaki koşullara bağlı olarak, onaylı CAMO/CAO tarafından her seferinde bir yıl olmak üzere ardışık şekilde iki kez uzatılabilir.

- 1.) Hava aracının aynı CAMO/CAO tarafından son 12 ay boyunca kesintisiz olarak yönetilmiş olması,
- 2.) Hava aracı bakımlarının son 12 ay boyunca onaylı bakım kuruluşu tarafından yapılmış olması. Bu kriter, bağımsız onaylayıcı personel veya hava aracı sahibi pilot tarafından gerçekleştirilerek bakım çıkış sertifikası (CRS) yayınlanan bakımları da kapsamaktadır.
- 3.) Hava aracının uçuşa elverişsiz olduğuna dair CAMO/CAO'yu şüpheye düşürecek bir kanıt ve nedenin bulunmaması.

CAMO/CAO tarafından yapılacak bu uzatma işleminde ARC'nın ilk olarak kim tarafından yayımlandığının bir etkisi bulunmamaktadır.

ML.A.901 (d) 30 gün önceden UEGG uzatma

(d) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerlilik süresinin uzatılmasının azami 30 gün önceden yapılması kabul edilebilir ve bu durumda uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi düzeni ve sürekliliği kaybolmaz.

Gözden geçirme işlemi düzeninin kaybolmamasının anlamı, yeni geçerlilik tarihinin, mevcut geçerlilik tarihinden tam bir yıl sonrası olarak belirlenmesidir.

ML.A.901 (e) Genel Müdürlükçe UEGG yapıldığında gereklilikler

(e) Genel Müdürlüğün uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini yapması ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını düzenlemesi durumunda, hava aracının sahibi veya işletici Genel Müdürlüğe aşağıda belirtilenleri sağlar:

- 1.) Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen belgeler,
- 2.) Genel Müdürlük personeli için uygun bir mahalde çalışma ortamı,
- 3.) Gerektiğinde onaylayıcı personel desteği.

ML.A.902 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerliliği**ML.A.902 (a) Geçerlilik şartları**

(a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası aşağıdaki durumlarda geçerliliğini yitirir:

- 1.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi;
- 2.) Uçuşa elverişlilik sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi;
- 3.) Hava aracının Türkiye Cumhuriyeti hava aracı sicilinde kayıtlı olmaması;
- 4.) Uçuşa elverişlilik sertifikasının bağlı olduğu tip sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi.

ML.A.902 (b) Uçuşa izin verilmeyecek haller

(b) Uçuşa elverişlilik sertifikasının geçersiz olması durumunda veya aşağıdaki durumların herhangi birisinin gerçekleşmesi halinde hava aracının uçuş yapmasına izin verilemez:

- 1.) Hava aracının veya hava aracına takılı herhangi bir komponentin sürekli uçuşa elverişliliğinin bu Talimat gerekliliklerini karşılamaması,
- 2.) Hava aracının; EASA, FAA, TCCA, ANAC (Brezilya) veya yapılan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlükçe kabul edilen otoriteler ve yetkilendirilen organizasyonlar tarafından yayınlanan tip sertifikasına/tasarımına uygunluğunu yitirmesi ya da Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonrası, denkliği kabul edilen otorite tarafından yayınlanan tip sertifikası/tasarımı ile uygun olmadığının anlaşılması,
- 3.) Gerekli önlemler alınmadan, onaylı uçuş el kitabının veya uçuşa elverişlilik sertifikasında belirtilen sınırlamaların ötesinde hava aracının işletiliyor olması,
- 4.) Hava aracının uçuşa elverişliliğini etkileyecek bir olaya veya kazaya karışmasının akabinde uçuşa elverişliliğini geri kazandıracak uygun onarımın yapılmaması
- 5.) Hava aracına veya herhangi bir komponente uygulanan modifikasyonun veya tamirin SHT-21 Talimatı (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) gereklerine uyumlu olmaması.
- 6.) Genel Müdürlüğün hava aracı uçuşa elverişliliği ve operasyonuna ilişkin yayımladığı geçerli diğer mevzuatlardaki gerekliliklerin karşılanmadığı durumda.

ML.A.902 (c) UEGG'nin SHGM'ye iade edilmesi

(c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının, geri alınması veya iptal edilmesi durumunda, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının aslı Genel Müdürlüğe iade edilir.

ML.A.903 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme süreci**ML.A.903 (a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi**

(a) ML.A.901'de vurgulanan hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, aşağıdakilerin yerine getirildiğini belgeleyen dokümanla edilmiş tüm kayıtların ARS tarafından gözden geçirilmesini, tetkik edilmesini içerir:

- 1.) Gövde, motor ve pervane uçuş saatleri ve uçuş sayılarının uygun şekilde kaydedilmiş olması,
- 2.) Uçuş el kitabının hava aracının konfigürasyonu için geçerli olması ve son revizyonunun güncel durumu yansıtması,
- 3.) Hava aracında yapılması gereken tüm bakım işlemlerinin, onaylı bakım programına uygun olarak gerçekleştirilmesi,
- 4.) Bilinen bütün arızaların giderilmiş olması veya mümkünse kontrollü bir şekilde ileriye yönelik olarak ertelenmesi,
- 5.) Geçerli uçuşa elverişlilik direktiflerinin uygun şekilde kayıt altına alınmış ve uygulama gerekliliklerinin sağlanmış olması,
- 6.) Hava aracına uygulanmış tüm modifikasyonların ve tamirlerin, SHT-21 Talimatına (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) uygun şekilde yapılmış ve kayıt altına alınmış olması,
- 7.) Hava aracına takılmış tüm ömürlü komponentlerin uygun şekilde tanımlanmış, kayıt altına alınmış ve beyan edilen, onaylı servis ömrü sınırlarını aşmamış olması,

- 8.) Tüm bakımlara ait servise verme sertifikasının (CRS) bu Talimata uygun olarak yayınlanması,
- 9.) Güncel ağırlık ve denge raporunun hava aracının mevcut konfigürasyonunu yansıtması ve geçerli olması,
- 10.) Hava aracının; EASA, FAA, TCCA, ANAC (Brezilya) veya yapılan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlükçe kabul edilen otoriteler ve yetkilendirilen organizasyonlar tarafından yayınlanan tip sertifikasına/tasarımına uygun olması ya da Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonrası, denkliği kabul edilen otorite tarafından yayınlanan tip sertifikasının/tasarımının son revizyonu ile hava aracının uyumlu olduğunun anlaşılması,
- 11.) Gerektiğinde, hava aracının güncel konfigürasyonuna karşılık gelen ve SHT-21 Alt bölüm I (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light Subpart I) kriterlerine göre düzenlenmiş bir gürültü sertifikasına sahip olması,
- 12.) Genel Müdürlüğün hava aracı uçuşa elverişliliği ve operasyonuna ilişkin yayımladığı geçerli diğer mevzuatlardaki gereklilikler.

ML.A.903 (b) Fiziksel kontrol gerekliliği

(b) Hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapan yetkilendirilmiş personel (ARS), hava aracının fiziksel incelemesini de yerine getirir.

Bu inceleme için SHT-66'ya göre tanzim edilmiş lisansı olmayan veya gözden geçirme işlemi yapılan hava aracı tipi lisansına kayıtlı olmayan ARS'ye, söz konusu hava aracı tipi lisansına işlenmiş bakım personeli tarafından yardımcı olunur.

ML.A.903 (c) Fiziksel kontrol içeriği

(c) Hava aracının fiziki incelemesinde, uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli:

- 1.) Gerekli tüm işaretlemelerin ve plakaların uygun şekilde takıldığından,
- 2.) Hava aracının onaylı uçuş el kitabına uygunluğundan,
- 3.) Hava aracı konfigürasyonunun onaylı dokümantasyona, üretici verilerine uygunluğundan,
- 4.) ML.A.403 gereğince kayda alınmamış hiçbir belirgin arızanın bulunmadığından,
- 5.) Hava aracı ile (a) bendine göre dokümanite edilmiş ve incelenmiş kayıtlar arasında hiçbir tutarsızlığın tespit edilmediğinden emin olur.

ML.A.903 (d) Fiziksel kontrolün 90 gün öncesinden gerçekleştirilmesi

(d) ML.A.901 (a) bendine istisnai olarak, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, fiziksel incelemenin bakım faaliyeti sırasında gerçekleştirilmesine olanak sağlamak amacıyla, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sürecinin sürekliliğinde herhangi bir kayıp oluşmaksızın, azami 90 gün önceden yapılabilir.

ML.A.903 (e) UEGG sertifikasını yayınlama şartları

(e) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası (SHGM Form 15C), aşağıdaki şartlar sağlandığında yayımlanabilir.

- 1.) Uygun şekilde yetkilendirilen uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli tarafından;
- 2.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi eksiksiz yapılarak ve ayrıca tespit edilen bulgular kapatıldığında,
- 3.) Bakım programında herhangi bir eksiklik tespit edildiği zaman bu durum ML.A.903 (h)'ye göre uygun şekilde giderildiğinde.

ML.A.903 (f) UEGG yayın ve uzatma işlemlerinin SHGM'ye gönderilmesi

(f) Hava aracı için düzenlenmiş veya geçerlilik süresi uzatılmış herhangi bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyası Genel Müdürlüğe 10 gün içerisinde gönderilir.

ML.A.903 (g) UEGG işlemlerinin yükleniciye devredilmesi

(g) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme görevleri, sözleşme yoluyla yükleniciye devredilemez.

ML.A.903 (h) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi

(h) AMP'nin etkinliği, ML.A.302 maddesi (c.9) bendi uyarınca uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi ile bağlantılı olarak tetkik edilebilir. Bu tetkik işlemi, uçuşa elverişlilik gözden geçirme incelemesini gerçekleştiren kişi tarafından tamamlanacaktır.

Tetkik işleminde AMP içeriğindeki eksikliklerle bağlantılı hava aracında da eksiklikler tespit edilmiş ise, bakım programı bu eksiklikleri giderecek şekilde güncellenecektir.

CAMO/CAO veya hava aracı sahibi tarafından AMP'deki eksiklikleri giderici önlemleri, güncellemeleri kabul etmez ise, gözden geçirmeyi gerçekleştiren kişi, Genel Müdürlüğü bilgilendirir. Böyle bir durumda Genel Müdürlük, ML.B.903 maddesinde tanımlanan ilgili bulguları gündeme getirerek ve gerekirse ML.B.304 maddesine göre işlem yaparak AMP'de hangi değişikliklerin gerekli olduğuna karar verecektir.

ML.A.904 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli (ARS)**ML.A.904 (a) Genel Müdürlük tarafından yapılan gözden geçirme işlemi**

(a) Genel Müdürlük adına gerçekleştiren denetimler, Genel Müdürlükçe yetkilendirilen uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli görevlendirilerek yürütülür.

ML.A.904 (b) CAMO, 145, CAO uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli nitelikleri

(b) CAMO, CAO veya onaylı bakım kuruluşu çalışanları içerisinde, Genel Müdürlük adına uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimi yapmak amacıyla yetkilendirilecek personel ilgili mevzuattaki niteliklere sahip olur.

ML.A.904 (c) Bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli nitelikleri

(c) ML.A.901 (b.4) maddesi kapsamındaki işlemler için görev yapacak bağımsız nitelikteki uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli aşağıdaki gerekleri sağlar:

- 1.) İlgili hava aracı tipi HBL-66 bakım lisansında kayıtlı teknisyen olmak veya HBL-66 lisansının bahse konu hava aracı için geçerli olmadığı durumlarda ilgili hava aracı için geçerli ulusal hava aracı bakım personeli lisansına (ulusal onaylayıcı personel kalifikasyonuna) sahip olmak ve
- 2.) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirme.

ML.A.904 (d) Bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli yetkilendirilmesi

(d) ML.A.904 (c.2) maddesinde belirtilen Genel Müdürlük tarafından yapılacak yetkilendirme aşağıdaki işlemlerin ardından yayınlanır.

- 1.) Onaylayıcı personel, bu Talimatın sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin uygulanması ve ARC yayınlama kriterleri hakkında bilgi sahibi olduğu değerlendirilerek,
- 2.) Personel, Genel Müdürlüğün gözetiminde başarılı bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini

gerçekleştirerek.

Bu yetkilendirme, son 12 ayda en az bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapılması koşuluyla 3 yıl süreyle geçerliliğini koruyacaktır. Aksi halde, Genel Müdürlüğün gözetiminde yeni bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini başarılı bir şekilde gerçekleştirmesi istenecektir.

Geçerliliğin sona ermesi üzerine, yetkilendirme (d.1) ve (d.2) maddelerine göre yapılacak yeni bir değerlendirmeye bir sonraki 3 yıl için yenilenecektir. Yenileme sayısında herhangi bir sınırlama yoktur.

Yetkilendirilen teknisyen, yürüttüğü tüm uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemlerinin kayıtlarını saklar ve talep edildiğinde Genel Müdürlüğe ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini yaptığı hava aracının sahibine veya işleticisine eksiksiz sunar.

Bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin yetkilendirilmesi, yetki sahibinin yetkinliğinde veya verilen yetkinin kullanım şeklinde şüpheye düşüldüğünde (tereddüt edildiğinde) ya da havacılık emniyeti açısından risk yaratacağı değerlendirildiği durumlarda Genel Müdürlükçe iptal edilebilir.

ML.A.905 Hava aracının devri

ML.A.905 (a) Genel Müdürlük izni

(a) Türk sivil hava aracı siciline kayıtlı bir hava aracı Türkiye içerisinde devredilirken, hava aracını filosuna katacak işletme veya yeni sahibi Genel Müdürlükten onay alır.

ML.A.905 (b) UEGG sertifikasının geçerliliği

(b) Mevcut uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası, son geçerlilik tarihine kadar geçerlidir.

Tescil işaretinin değişmesi durumunda uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasındaki son geçerlilik tarihi saklı tutularak yeni tescile ait UEGG sertifikası Genel Müdürlük tarafından yeniden düzenlenir.

Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşunun değişmesi durumunda, her iki uygulamada da UEGG sertifikasının geçerlilik süresini uzatma işlemi yapılamaz.

ML.A.905 (c) İhraç uçuşa elverişlilik sertifikası

(c) Yurt dışına hava aracı ihraç edilmesi durumunda aşağıdaki hususlar yerine getirilerek Genel Müdürlük tarafından ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası düzenlenir.

1.) İşletici/hava aracı sahibi,

(1.a) İhraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanması için Genel Müdürlüğe başvurur,

(1.b) Ülkemizde üretilen yeni hava araçları dışındaki hava araçları için, M.A.903 doğrultusunda tatminkâr seviyede uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yaptırılır,

2.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini SYK'nın yapması durumunda, hava aracının ilgili gereklilikleri sağladığı SYK tarafından kanıtlandığında ihraç uçuşa elverişlilik sertifikasının yayımlanması için Genel Müdürlüğe tavsiye raporu gönderilir.

3.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi Genel Müdürlük tarafından yapılması durumunda hava aracının işleticisi/sahibi, fiziksel kontrol ve sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının kontrolü için hava

aracına ve dokümanlara erişim imkanı sağlar. Gerekli durumlarda ilgili hava aracı tipinin, hava aracı bakım personeli lisansına işlenmiş olan personel desteği de verilir.

4.) Hava aracının üretim/tasarım gereklilikleri kapsamında öngörülen şartları taşıdığına kanaat getirildiğinde, Genel Müdürlük tarafından ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanır.

İhraç edilecek hava aracında uçuş emniyetini tehlikeye sokacak herhangi bir risk olmamasına karşın tip sertifikası ile uyumsuzluk olması durumunda Asgari Teçhizat Listesi (MEL: Minimum Equipment List) kapsamında tanımlanan olası eksiklikler ihraç uçuşa elverişlilik sertifikasında belirtilir. MEL ile tanımlanmayan sapmalar olması durumunda ise söz konusu sertifika tanzim edilmez.

ML.A.906 Türkiye'ye ithal edilen hava aracının uçuşa elverişliliğinin incelenmesi

ML.A.906 (a) Genel Müdürlük izni

(a) Türkiye'ye herhangi bir ülkeden hava aracı ithal ederek Türk hava aracı siciline kayıt ettirecek özel veya tüzel kişilik, işletici veya sahibi, aşağıdaki iş ve işlemleri yerine getirir:

1.) Aşağıdakiler sağlanarak Genel Müdürlükten teknik uygunluk yazısı alınır.

(1.a) EASA, FAA, TCCA ve ANAC veya ülkeler arası ikili anlaşmalarda bu yönde hüküm bulunduğu durumda söz konusu ülke sivil havacılık otoritesi tarafından yayınlanmış tip sertifikası veri listesi (TCDS),

(1.b) Hava aracının ithal edildiği ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından düzenlenmiş ve ülkemize hitaben son 60 gün içerisinde yayınlanmış 'İhraç Uçuşa Elverişlilik Belgesi/Sertifikası' veya eşdeğer bir doküman,

Hava aracı yeni ise hava aracının imalatçısı tarafından yayınlanmış teknik uygunluk belgesi,

(1.c) Köprüleme bakımına ait bilgi ve detayları içeren bir rapor.

Üretici el kitapları referans alınarak hazırlanmış bakım programı, uygulanması gereken AD, servis ömrü sınırlı komponentler, ve benzerlerinin (takvim bazlı, iniş sayısı, uçuş saati, uçuş sayısı), yapılması gereken bakımlarının tamamına ait düzenlenmiş iş emri köprüleme bakımı için kabul edilebilir.

2.) Türk tesciline geçiş sonrasında ilk defa yayınlanacak hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikası ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası için SHT-21 gereklerine göre dokümanları tamamlayarak Genel Müdürlüğe başvurur,

(1.c)'ye göre köprüleme bakımı amacıyla hazırlanmış iş emri ile bakıma verilen hava aracına ait servise verme sertifikası (CRS) bahse konu sertifikaların yayınlanabilmesi için müracaat dosyasında sunulur.

(2.a) Kullanılmış hava araçları için, ML.A.901 doğrultusunda eksiksiz uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimi yaptırır;

(2.b) Yeni (kullanılmamış) hava aracı için uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimi dokümantasyon üzerinden yapılabilir.

3.) ML.A.302'ye uygun olarak hava aracı bakım programı hazırlanır ve ML.A.302 (b) bendine göre onaylanarak yürürlüğe girer.

ML.A.906 (b) UEGG Genel Müdürlük dışında gerçekleştirildiğinde

(b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi Genel Müdürlük dışında özel veya tüzel kişilik tarafından yapılması durumunda, hava aracının ilgili kriterleri karşıladığına yapılan tetkik sonrası kanaat getirdiğinde, denetim yapan kişi/kuruluş uçuşa elverişlilik sertifikasının yayımlanması için Genel Müdürlüğe bir tavsiye raporu gönderir.

Hava aracı ilgili gereklilikleri sağladığında uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi gerçekleştiren ML.A.901 (b) maddesi kapsamında, yetkili CAMO, CAO, bakım kuruluşu veya bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını yayımlar ve bir kopyasını Genel Müdürlüğe gönderir.

ML.A.906 (c) Erişim imkanı verilmesi

(c) Hava aracının sahibi veya işletici, uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimi için Genel Müdürlüğe hava aracına ve dokümanlara erişim imkânı sağlar.

ML.A.906 (d) Uçuşa elverişlilik sertifikası

(d) Uçuşa elverişlilik sertifikası hava aracı bu Talimatın ile SHT-21 gerekliliklerini sağladığında Genel Müdürlük tarafından yayımlanır.

ML.A.907 Bulgular**ML.A.907 (a) Bulgu kategorileri**

(a) Bulgular 2 kategoride tanımlanır:

- 1.) Seviye 1 bulgu, bu Talimat gereklerini karşılamayıp emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan her türlü önemli, belirgin uygunsuzluk durumudur.
- 2.) Seviye 2 bulgu, bu Talimat gereklerini karşılamayıp emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini tehlikeye atma olasılığı olan her türlü önemli uygunsuzluk durumudur.

ML.A.907 (b) düzeltici faaliyet planı

(b) ML.A.201 kapsamında belirtilen sorumlulukları üstlenen kişi veya kuruluş, ML.B.903 bendine göre bulgulara ilişkin bildirim almasından sonra Genel Müdürlüğün tanımladığı süre içerisinde kök neden analizlerini içeren bir çalışma yaparak benzer bulgunun tekrar ortaya çıkmasını engellemek için bir düzeltici faaliyet planı hazırlar ve kök neden analizleriyle birlikte düzeltici önleyici faaliyetleri göstererek bulgulara ait işlemlerin uygunluğunu onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe sunar.

ML.B.303 Hava Aracı Sürekli Uçuşa Elverişlilik İzleme**ML.B.303 (a) Gözetim programı**

(a) Genel Müdürlük Türk sivil hava aracı siciline uçak filosunun uçuşa elverişlilik durumunu izlemek için risk temelli bir yaklaşım üzerine bir gözetim programı geliştirir.

ML.B.303 (b) Ürün gözetimleri

(b) Gözetim programı, hava aracının örnek ürün gözetimlerini içerecek ve uçuşa elverişlilik temel risk unsurlarının tüm yönlerini kapsar.

ML.B.303 (c) Standartların örnekleme

(c) Ürün gözetimi, geçerli gereklilikler temelinde ulaşılan uçuşa elverişlilik standartlarını örnekler ve her türlü bulguyu tespit eder.

ML.B.303 (d) Bulguların yazılı bildirilmesi

(d) Tespit edilen herhangi bir bulgu, ML.B.903 gerekliliklerine göre sınıflandırılır ve ML.A.201'e göre sorumlu kişi veya kuruluşa yazılı olarak teyit edilir. Genel Müdürlük, emniyet önemleri açısından bulguları analiz etmek için bir süreç oluşturur.

ML.B.303 (e) Bulgu kapatma faaliyetlerinin kayıt edilmesi

(e) Genel Müdürlük, tüm bulguları ve kapatma faaliyetlerini kayıt altına alır.

ML.B.303 (f) Diğer eklere göre de bulgu tespit edilmesi

(f) Hava aracı gözetimleri sırasında bu EK'e veya başka herhangi bir EK'e uygunsuzluk gösteren kanıtlar bulunursa, bulgu ilgili olduğu EK'te belirtildiği şekilde ele alınır.

ML.B.304 Yetki İptali veya Askıya Alma**ML.B.304 (a) Gözden geçirme sertifikasının askıya alınması veya iptali**

(a) Genel Müdürlük,

a) potansiyel bir emniyet tehdidi olduğuna dair makul gerekçeler bulunduğu uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını iptal eder veya

b) ML.B.903(1) maddesi kapsamında uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını iptal eder veya askıya alır.

ML.B.304 (b) Bağımsız onaylayıcı personelin gözden geçirme yetkisinin iptal edilmesi

(b) Genel Müdürlük, ML.A.904(c) maddesi kapsamında gözden geçirme yetkisi verdiği bağımsız onaylı personelin gözden geçirme performansının düşük olması veya yetkiyi uygunsuz şekilde kullanması durumunda bahse konu yetkisini iptal eder.

ML.B.903 Bulgular

Hava aracı gözetimleri sırasında veya başka yollarla bir Part-ML gerekliliğine uyulmadığını gösteren kanıtlar tespit edilirse, Genel Müdürlük aşağıdaki önlemleri alır:

1- Seviye 1 bulgular için, Genel Müdürlük, sonraki uçuştan önce uygun düzeltici önlemin alınmasını isteyecek ve Genel Müdürlük, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını iptal etmek veya askıya almak için derhal harekete geçer.

2- Seviye 2 bulgular için, Genel Müdürlük tarafından gerekli tutulan düzeltici faaliyet, bulgunun niteliğine uygun olarak belirlenir.

EK-2.1 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Sözleşmesi**a.) SYK sözleşmesinin beyan edilmesi**

Hava aracı sahibi veya işletici, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi işlemlerini yerine getirmek üzere

ML.A.201'e göre onaylı bir CAMO/CAO ile sözleşme yaptığında, sözleşmenin bir kopyasını her iki tarafça da imzalanmasına müteakiben Genel Müdürlüğe sunar.

b.) SYK sözleşmesinin referansı

Sözleşme bu Talimat gerekliliklerine göre düzenlenir ve hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğine ilişkin tarafların yükümlülüklerini tanımlar.

c.) SYK sözleşmesinin içeriği

Sözleşme asgari aşağıdakileri içerir;

(c.1) Hava aracının tescili, tipi ve seri numarası ile motor ve pervane bilgileri, seri numaraları,

(c.2) Hava aracı sahibinin/sahiplerinin adı/adları ve adresi/adresleri veya işleticinin ticari ismi ile adres dahil olmak üzere şirket yöneticilerinin adları ve iletişim bilgileri,

(c.3) Sözleşme yapılan CAMO/CAO'nun ticari ismi ile adres dahil olmak üzere şirket yöneticilerinin adları ve iletişim bilgileri,

(c.4) Operasyon tipi.

d.) SYK sözleşmesindeki bulunacak asgari metin

'Hava aracı sahibi veya işletici, sözleşme konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinin yönetilmesi, (gerektiğinde Genel Müdürlük tarafından onaylanmak üzere) bakım programının hazırlanması ve geliştirilmesi ve bu bakım programı doğrultusunda bakım işlemlerinin yürütülmesi için gerekli organizasyonun yapılması görevlerini CAMO/CAO'ya devreder.

Bu sözleşme gereğince, her iki imza tarafı da ilgili yükümlülüklerine uymayı taahhüt eder.

Hava aracı sahibi veya işletici sözleşme konusu hava aracı hakkında, bilgisi dahilindeki tüm verileri, tam ve eksiksiz olarak CAMO/CAO ile paylaşacağını ve ayrıca hava aracında CAMO/CAO'nun onayı olmaksızın değişiklik yapılmayacağını beyan eder.

İmza taraflarından herhangi biri tarafından sözleşme şartlarına uyulmaması halinde, bu sözleşme geçersiz hale gelir. Böyle bir durumda, sözleşme konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği hakkındaki her türlü sorumluluk, hava aracı sahibine veya işleticiye geçer. Bu durumda CAMO/CAO hava aracına ait dokümanların tamamını, sözleşmenin tarafı olan hava aracı sahibine veya işleticiye eksiksiz teslim eder ve sözleşmenin hükümsüz hale geldiği hususunda Genel Müdürlüğü azami iki hafta içerisinde bilgilendirir.'

e.) Sözleşme yapan tarafların yükümlülükleri

Hava aracı sahibi/işletici, ML.A.201'e uygun şekilde CAMO/CAO ile sözleşme yaptığında, her bir tarafın yükümlülükleri aşağıdaki gibi paylaşılır.

(e.1) CAMO/CAO yükümlülükleri:

(e.1.i) Yetki kapsamında anlaşma konusu hava aracı tipinin mevcut olması?

(e.1.ii) Anlaşma konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini sürdürmek üzere aşağıda belirtilen koşullara uymak:

(e.1.ii.A) Hava aracı bakım programı hazırlanmamış ise oluşturmak ve Genel Müdürlüğe onaylatmak?

(e.1.ii.B) Anlaşma öncesinde hava aracı bakım programı var ise incelemek ve üreticinin güncel el kitaplarından yapılan sapmaları (farklılıkları, eksiklikleri, hataları) tespit ederek hava aracı bakım programını el kitaplarının son revizyonlarındaki verilerle uyumlu hale getirerek revize etmek, onaylanmasına müteakiben, bakım programının bir kopyasını hava aracı sahibine/işleticisine vermek?

(e.1.ii.C) Bir önceki (son) bakım programı ile CAMO/CAO'nun revize ettiği güncel bakım program arasındaki olası sapmaları/farklılıkları, köprüleme bakımı ile gidermek üzere bakım işlemlerini organize etmek, güncel bakım programı ile uyumlu hale getirmek,

(e.1.ii.D) Bütün bakımları onaylı bakım kuruluşu veya izin veriliyorsa bağımsız onaylayıcı personel tarafından gerçekleştirilmesini organize etmek,

(e.1.ii.E) Uygulanması gereken tüm uçuşa elverişlilik direktiflerini organize etmek,

(e.1.ii.F) Planlı bakım ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemleri sırasında tespit edilen veya hava aracı sahibi tarafından rapor edilen tüm uygunsuzlukların onaylı bakım kuruluşu veya izin veriliyorsa bağımsız onaylayıcı personel tarafından giderilmesini organize etmek,

(e.1.ii.G) Planlı bakımların, uçuşa elverişlilik direktiflerinin, servis ömrü sınırlı parça değişimlerinin ve komponent kontrol gerekliliklerinin takip edilmesini koordine etmek,

(e.1.ii.H) Bakım yapılması gerektiğinde hava aracını onaylı bakım kuruluşuna veya izin veriliyorsa bağımsız onaylayıcı personele teslim edilmesi için hava aracı sahibini/işleticiyi zamanında bilgilendirmek,

(e.1.ii.I) Tüm teknik kayıtları yönetmek ve arşivlemek,

(e.1.iii) Uygulama öncesinde, hava aracında gerçekleştirilecek her bir modifikasyonun SHT-21 Talimatına (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) göre onayını organize etmek;

Bir tasarıma uygunluk beyanına tabi bir hava aracı söz konusu olduğunda, herhangi bir modifikasyon için uygunluk beyanını söz konusu modifikasyon uygulanmadan önce SHT-21 (EASA Part-21 Light) uyarınca organize etmek,

(e.1.iv) Uygulama öncesinde, hava aracında gerçekleştirilecek her bir tamirin SHT-21 Talimatına (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) göre onayını organize etmek;

Bir tasarıma uygunluk beyanına tabi bir hava aracı söz konusu olduğunda, herhangi bir tamir için uygunluk beyanını söz konusu tamir uygulanmadan önce SHT-21 (EASA Part-21 Light) uyarınca organize etmek,

(e.1.v) CAMO/CAO tarafından planlanmasına rağmen hava aracı sahibi veya işletici tarafından hava aracını bakım için teslim edilmediğinde Genel Müdürlüğü bilgilendirmek,

(e.1.vi) Sözleşme maddelerine riayet edilmediği takdirde Genel Müdürlüğü bilgilendirmek? (e.1.vii) Sözleşme konusu hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin gerçekleştirildiğinden ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının tanzim edildiğinden emin olmak,

- (e.1.viii) Tanzim veya temdit edilen her bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyasını ekleriyle birlikte Genel Müdürlüğe 10 gün içerisinde göndermek,
- (e.1.ix) Mevzuatla düzenlenmiş konulardaki hava aracı olaylarını ilgili taraflara bildirmek,
- (e.1.x) Mevcut sözleşme taraflardan herhangi biri tarafından zamanından önce sonlandırıldığında veya sözleşme hükümlerine uyulmadığında Genel Müdürlüğü bilgilendirmek,
- (e.1.xi) Bakım planlaması CAMO/CAO tarafından yapılmasına rağmen hava aracına yetkisiz ve kontrolsüz (ve plansız) bakım yapılması durumunda Genel Müdürlüğü bilgilendirmek,
- (e.1.xii) CAMO/CAO tarafından organize edilmesine rağmen onaylı bakım kuruluşu veya bağımsız onaylayıcı personel tarafından iş emirlerine aykırı veya eksik bakım uygulanması halinde Genel Müdürlüğü bilgilendirmek,
- (e.2) Hava aracı sahibinin veya işleticinin yükümlülükleri (e.2.i) Hava aracı bakım programı hakkında bilgi sahibi olmak? (e.2.ii) Bu Talimat hakkında bilgi sahibi olmak,
- (e.2.iii) Anlaşma konusu hava aracını, CAMO/CAO'nun organizasyonuna göre ve mutabık kalınan zamanda bakım için teslim etmek,
- (e.2.iv) Hava aracında CAMO/CAO'nun organize etmediği modifikasyonları yapmamak,
- (e.2.v) CAMO/CAO'nun kontrolü ve bilgisi dışında istisnai olarak uygulanan tüm bakım işlemlerini, bakım evraklarıyla birlikte CAMO/CAO'ya en çok 10 gün içinde teslim etmek,
- (e.2.vi) Uçuş operasyonu sırasında tespit edilen tüm hasar ve arızaları hava aracı (teknik) kayıt defteri vasıtasıyla CAMO/CAO'ya aktarmak,
- (e.2.vii) Sözleşme taraflardan herhangi biri tarafından sonlandırıldığında, Genel Müdürlüğe bu konuda bilgi vermek,
- (e.2.viii) Sözleşme konusu hava aracı satıldığında veya işletici değiştiğinde Genel Müdürlüğü ve CAMO/CAO'yu bilgilendirmek,
- (e.2.ix) Mevzuatla düzenlenmiş konulardaki hava aracı olaylarını ilgili taraflara zamanında bildirmek,
- (e.2.x) Hava aracı (uçuş) kayıt defterini işin tekniğine uygun şekilde doldurmak ve ayrıca uçuş saatlerini, uçuş sayılarını ve CAMO/CAO ile mutabık kalınan diğer kullanım bilgilerini CAMO/CAO'ya düzenli olarak bildirmek,
- (e.2.xi) ML.A.803 (c) bendi kapsamında hava aracı sahibi pilot tarafından bakım gerçekleştirildiğinde, teknik kayıt defterine bakım çıkışını kayıt etmek ve bakım dokümanlarını CAMO/CAO'ya en çok 10 gün içinde teslim etmek,
- (e.2.xii) Sözleşme hükümlerine uyulmadığında Genel Müdürlüğü bilgilendirmek.

Ek-2.2 Sınırlı Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı

Bu Talimatta belirtilen gerekliliklere ilaveten, Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı kapsamında herhangi bir bakım görevinin yapılabilmesi için aşağıdaki prensiplere uyulması gerekir:

a.) Yetkinlik ve sorumluluk

(a.1) Hava aracı sahibi pilot, yaptığı her bakımdan daima sorumludur.

(a.2) Hava aracı sahibi pilot, ilgili bakımı yapmadan önce işlemi gerçekleştirmeye yetkin olduğundan emin olmalıdır. Standart bakım uygulamaları ve hava aracı bakım programı hakkında bilgi sahibi olmaktan, hava aracı sahibi pilot sorumludur. Hava aracı sahibi pilot yapılacak görev için yetkinliğinden emin değilse, uçuş emniyetini öncelikleyerek söz konusu görevi yapamaz.

b.) Görevler

Hava aracı sahibi pilot, gövdenin, motorların, sistemlerin ve komponentlerin genel durumunu ve belirgin hasarını ve normal işleyişini kontrol etmek için gözle basit kontroller yapabilir veya işlemler gerçekleştirebilir.

Bakım işlemleri aşağıdaki durumlarda hava aracı sahibi pilot tarafından gerçekleştirilmeyecektir;

(b.1) Bakım işleminin kritik olarak tanımlanması;

(b.2) Bakım faaliyeti hava aracının önemli, ana parçalarının veya düzeneğinin sökümünü içermesi;

(b.3) Uçuşa Elverişlilik Direktifi (AD: Airworthiness Directive) veya Uçuşa Elverişlilik Sınırlama Maddesi (ALI: Airworthiness Limitation Item) özellikle izin vermediği sürece, bakım işleminin bir AD veya ALI ile uygunluk dahilinde yapılması;

(b.4) Bakım işlemi, özel aletler, kalibre edilmiş aletler (tork anahtarı (torque wrench) ve sıkıştırma pensi (crimping tool) hariç) kullanımını gerektirmesi;

(b.5) Bakım faaliyeti, test ekipmanlarının veya özel testlerin kullanımını gerektirmesi (Örneğin; NDT, aviyonik ekipmanlar için sistem testleri veya operasyonel kontroller)

(b.6) Bakım işleminin önceden planlanmamış özel kontrolden oluşması (Örneğin; sert iniş kontrolü);

(b.7) Bakım faaliyetinin IFR operasyonları için esas olan asli sistemlere tesir etmesi;

(b.8) Bakım işleminin EK-2.3 kapsamında karmaşık bakım görevi olması veya Madde ML.A.502 (a) ve (b) doğrultusunda gerçekleştirilen komponent bakım işlemi olması,

(b.9) Bakım görevlerinin 100 saatlik veya yıllık bakım kapsamında olması (bu durumda bakım task'ları, onaylı bakım kuruluşu veya bağımsız onaylayıcı personel tarafından uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemiyle birlikte gerçekleştirilebilir.),

Yukarıda 1 ila 9 bentlerinde listelenen kriterler yerini 'ML.A.302 Bakım Programı' doğrultusunda yayımlanan dokümandan (AMP'den) daha az kısıtlayıcı talimatlara bırakamaz.

Hava aracı uçuş el kitabında veya diğer operasyonel kaynaklarda, hava aracının uçuşa hazırlanması olarak tanımlanan görevler (örneğin; planör kanatlarının (glider wings) takılması veya uçuş öncesi kontroller veya balonlarda sepet, burner ve yakıt silindirleri ve kubbe takımının bir araya getirilmesi), bir pilot görevi olarak kabul edilmekte ve hava aracı sahibi pilot bakım görevi sayılmamaktadır ve dolayısıyla da bir Bakım Çıkış Sertifikası gerektirmemektedir. Bununla birlikte, bu parçaları monte eden kişi, bunların montaja uygun ve hizmete hazır durumda olmasını sağlamaktan sorumludur.

c.) Hava aracı sahibi pilot bakım görevlerinin yapılması ve kayıtlar

ML.A.401 kapsamında belirtilen bakım verileri, hava aracı sahibi pilot bakımının yapılması sırasında daima hazır bulundurulmalıdır ve bu dokümanlara riayet edilmelidir. Hava aracı sahibi pilot bakımı yapıldığında atıfta bulunulan verilere ilişkin detaylara, ML.A.803 (d) doğrultusunda Bakım Çıkış Sertifikasında yer verilmelidir.

Hava aracı sahibi pilot, ML.A.305 (a) doğrultusunda hava aracı sahibi pilot bakımı görevini tamamlaması sonrasında en geç 10 gün içerisinde, (varsa) hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu CAMO/CAO'ya, hava aracı sahibi pilot bakımı görevini yaptığı hakkında bilgi vermelidir.

Ek-2.3 Hava Aracı Sahibi Pilot Bakım Göreviyle Yapılamayacak Karmaşık Bakım İşlemleri

Aşağıdakiler, EK-2.2'ye göre hava aracı sahibi pilot bakımı olarak yapılamayacak işlemleri, ML.A.502 (d.3), ML.A.801 (b.2) ve ML.A.801 (c) kapsamında atıfta bulunulan karmaşık bakım görevlerini oluşturur. Bu task'lar onaylı bakım kuruluşu veya bağımsız onaylayıcı personel tarafından gerçekleştirilir.

a.) Gövde parçaları

Aşağıdaki gövde parçalarından herhangi birinin perçinleme, bağlama, birleştirme, laminasyon veya kaynak yoluyla modifikasyonu, tamiri veya değişimi:

- (a.1) Kutu kiriş (box beam);
- (a.2) Kanat stringeri (wing stringer) veya kord/veter (chord) elemanı;
- (a.3) Uçak kanadı ana kirişi (spar);
- (a.4) Uçak kanadı ana kirişi flanş (spar flange);
- (a.5) Truss tipi kiriş elemanı (truss-type beam);
- (a.6) Kiriş örgüsü (web of a beam);
- (a.7) Deniz uçağı gövdesinin (flying boat hull) veya palyenin (float) üçgen parçası (keel) veya sırt yayıklığı (chine) elemanı;
- (a.8) Kanat veya kuyruk yüzeyinde kıvrımlı/koruge sac kompresyon elemanı (corrugated sheet compression member);
- (a.9) Kanat ana ribi (wing main rib);
- (a.10) Kanat veya kuyruk yüzey gergi dikmesi (brace strut);
- (a.11) Motor yatağı (engine mount);
- (a.12) Gövde lonjeronu veya çerçevesi;
- (a.13) Yan kiriş (side truss), yatay kiriş (horizontal truss) veya bölme duvarı (bulkhead);
- (a.14) Koltuk destek bağı (brace) veya dayanağı (bracket);
- (a.15) Koltuk rayı değişimi;
- (a.16) İniş takımı dikmesi (landing gear strut) veya bağlantı dikmesi (brace strut);
- (a.17) Mil (axle);
- (a.18) Tekerlek ve
- (a.19) Düşük sürtünme kaplaması (low-friction coating) değişimi hariç, kayak (ski) veya kayak kaidesi (ski pedestal).

b.) Modifikasyon veya tamir

Aşağıdaki parçalardan herhangi birinin modifikasyonu veya tamiri:

- (b.1) Hava aracı yüzeyinde (aircraft skin) veya hava aracı palyesinin yüzeyinde (aircraft float) yapılacak çalışmanın destek, aparat (jig) veya fikstür (fixture) gerektirmesi halinde;
- (b.2) Basınçlandırma yüklerine maruz kalan hava aracı yüzeyinde (aircraft skin) oluşan hasarın herhangi bir yönde 15 cm (6 inç)'ten fazla olması halinde;

(b.3) Kumanda kolunu (control column), pedal, şaft, kadran (quadrant), manivela (bell crank), tork tüpü, kumanda yekesi (control horn), dövülmüş veya döküm dayanak (forged or cast bracket) dahil, ancak aşağıdakiler hariç olmak üzere kumanda sisteminin yük taşıyan parçası;

(b.3.i) Tamir ek yerinin/birleştirmesinin (repair splice) veya kablo montajının (cable fitting) tokaçlanması, kalıpta dövülmesi (swaging) ve

(b.3.ii) Perçinleme yoluyla tutturulmuş bir itmeli-çekmeli (push-pull) tüp ucu bağlantısının değişimi ve

(b.4) İmalatçı tarafından bakım el kitabında (AMM), yapısal tamir el kitabında (SRM) veya sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarında (ICA) temel yapı olarak belirlenmiş, (a) içerisinde listelenmeyen diğer her tür yapı (structure).

c.) Piston motor bakımı

Piston motor üzerinde aşağıdaki bakımın yapılması:

(c.1) Aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere piston motorun sökülmesi, parçalarına ayrılması ve sonra tekrar bir araya getirilmesi;

(c.1.i) piston/silindir gruplarına (assemblies) ulaşmak veya

(c.1.ii) yağ pompası gruplarını (assemblies) muayene, kontrol etmek ve/veya değiştirmek amacıyla iç dişlilerin (internal gears) sökülmesini ve yeniden yerine takılmasını içermeyen arka aksesuar kapağını sökmek

(c.2) redüksiyon dişlilerinin (reduction gears) sökülmesi, parçalara ayrılması ve sonra tekrar bir araya getirilmesi;

(c.3) Komponent değiştirilmesi hariç olmak üzere, teknik düzenlemelere uygun şekilde onaylanmış veya yetkilendirilmiş bir kaynakçı tarafından yapılan egzoz ünitelerindeki küçük çaplı kaynak tamirleri haricinde derzlerin, ek yerlerinin (joints) kaynaklanması ve lehimlenmesi;

(c.4) Normalde servis sırasında değiştirilebilen veya düzeltilebilen, ayarlanabilen parçaların değiştirilmesi veya düzeltilmesi, ayarlanması hariç olmak üzere, tezgah testi uygulanmış üniteler (bench tested units) olarak tedarik edilen ünitelerin münferit parçalarının düzeninin bozulması.

d.) Pervane balansı

Aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere pervanenin balanslanması:

(d.1) Bakım el kitabında gerekli görülen durumlarda statik balanslamanın sertifikasyonu, onaylanması için;

(d.2) Bakım el kitabı veya diğer onaylanmış uçuşa elverişlilik verileri tarafından izin verildiği durumlarda, takılı pervaneler üzerinde elektronik balanslama ekipmanı kullanarak gerçekleştirilen dinamik balanslama;

e.) Diğer bakım görevleri

Aşağıdakileri gerekli gören her tür ilave görev:

(e.1) İhtisas aleti, ekipmanı veya tesisi veya

(e.2) İşlemin uzun çalışma süresi ve birkaç kişinin müdahil olması sebebiyle belirgin koordinasyon gerektiren prosedürler.

İçindekiler Tablosu

MD.A.201 Sorumluluklar	4
MD.A.201 (a) Hava aracı sahibinin sorumlulukları	4
MD.A.201 (b) Bakım uygulayanın sorumlulukları	4
MD.A.201 (c) Uçuş öncesi kontrol sorumluluğu	4
MD.A.201 (d) Kompleks motorlu hava aracı işletenin sorumlulukları	4
MD.A.201 (e) Kompleks motorlu olmayan hava aracı işletenin sorumlulukları	4
MD.A.201 (f) Denetim için erişim sağlanması	4
MD.A.202 Olay bildirimini	5
MD.A.301 Sürekli uçuşa elverişlilik görevleri	5
MD.A.302 Hava aracı bakım programı	6
MD.A.302 (a) Bakım programının temeli	6
MD.A.302 (b) Bakım programının onayı ve güncel tutma sorumluluğu	6
MD.A.302 (c) Bakım programı içeriği	6
AMC1 MD.A.302 (c) Hava aracı bakım programı (AMP)	7
MD.A.303 Uçuşa elverişlilik direktifleri	8
MD.A.303 (a) Uçuşa elverişlilik direktifleri	8
MD.A.303 (b) Servis bültenleri	8
MD.A.304 Modifikasyon ve tamir verileri	8
MD.A.305 Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemi	8
MD.A.305 (a) Bakımların kayıt sistemine girilmesi	8
MD.A.305 (b) Kayıt sisteminin oluşumu	8
MD.A.305 (c) Kayıt sisteminin içeriği	9
MD.A.305 (d) Kayıt sisteminde tutulacak veriler	9
MD.A.305 (e) Kayıt sorumluluğu	9
MD.A.305 (f) Kayıtlarda düzeltme	9
MD.A.305 (g) Tutulacak kayıtların saklama ve süresi	10
MD.A.307 Sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının devredilmesi	10
MD.A.307 (a) İşletici veya sahibine devir	10
MD.A.307 (b) CAMO ya da CAO'ya devir	10
MD.A.401 Bakım verileri	10
MD.A.401 (a) Bakım verilerinin kullanılması	10
MD.A.401 (b) Geçerli bakım verileri	11
MD.A.402 Bakımın Uygulanması	11

MD.A.403 Hava Aracı Arızaları	11
MD.A.501 Komponentlerin sınıflandırılması ve kullanımı	12
MD.A.501(a) Komponentlerin kullanımı	12
AMC1 MD.A.501 (a)1 SHGM Form 1 eşdeğeri.....	12
MD.A.501 (b) SHGM Form 1 gerekmeyen durumlar	12
MD.A.502 Komponentlerin bakımı	13
MD.A.502 (a) SHGM Form 1'siz komponent bakımı.....	13
MD.A.502 (b) Bakım çıkışının yapılması	14
MD.A.503 Komponentler.....	14
MD.A.503 (a) Servis ömrü sınırlı komponentler	14
MD.A.503 (b) Gayri faal komponentler	14
MD.A.503 (c) Kurtarılamaz komponentler	15
MD.A.801 Hava aracı bakım çıkış sertifikası	15
MD.A.801 (a) CRS yayınlanması.....	15
MD.A.801 (b) Bakımı uygulayacak kuruluş yada kişi	15
MD.A.801 (c) Bakım personeline yardımcı olma	15
MD.A.801 (d) Bakım çıkış sertifikası içeriği.....	15
MD.A.803 Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesi	16
MD.A.803 (a) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesine uygunluk.....	16
MD.A.803 (b) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesinin kapsamı.....	16
MD.A.901 Hava aracı uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi	16
MD.A.901 (a) UEGG formatı	16
MD.A.901 (b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme yetkisi	16
MD.A.901 (c) Kontrollü ortamda gözden geçirme sertifikası temdit işlemi	17
MD.A.901 (d) Yıllık değerlendirme	17
MD.A.901 (e) 30 gün önceden ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını uzatma	18
MD.A.901 (f) Yayınlanan ve uzatılan sertifikalarının SHGM'ye gönderilmesi	18
MD.A.902 Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerliliği.....	18
MD.A.902 (a) Geçerlilik şartları	18
MD.A.902 (b) Uçuşa izin verilmeyecek haller	18
MD.A.902 (c) Ulusal UEGG'nin SHGM'ye iade edilmesi	18
MD.A.903 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme süreci.....	19
MD.A.903 (a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi	19
MD.A.903 (b) Fiziksel kontrol gerekliliği	19

MD.A.903 (c) Fiziksel kontrol içeriği	19
MD.A.903 (d) Fiziksel kontrolün 90 gün öncesinden gerçekleştirilmesi	20
MD.A.903 (e) Ulusal gözden geçirme sertifikası yayınlama şartları	20
MD.A.903 (f) UEGG yayın ve uzatmaların 10 gün içerisinde SHGM'ye gönderilmesi	20
MD.A.903 (g) Genel Müdürlükçe uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapıldığında gereklilikler	20
MD.A.904 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin (ARS) nitelikleri.....	20
MD.A.904 (a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli nitelikleri	20
MD.A.904 (b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli yetkilendirmesi	21
MD.A.904 (c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme kayıtları	21
MD.A.905 Hava Aracının Devri.....	22
MD.A.906 Türkiye'ye İthal Edilen Hava Aracının Uçuşa Elverişliliğinin İncelenmesi	23
MD.A.907 Bulgular	24
MD.B.201 Sorumluluklar	25
MD.B.303 Hava Aracı Sürekli Uçuşa Elverişlilik İzleme	25
MD.B.304 Yetki İptali veya Askıya Alma	25
MD.B.305 Hava Aracı Teknik Kayıt Sistemi	25
MD.B.901 Tavsiye Raporunun Değerlendirilmesi.....	26
MD.B.903 Bulgular.....	26
EK-3.1 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetim Sözleşmesi.....	27
Ek-3.2 Sınırlı Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı	30
Ek-3.3 Karmaşık Bakım Görevleri.....	32

MD.A.201 Sorumluluklar**MD.A.201 (a) Hava aracı sahibinin sorumlulukları**

(a) Hava aracı sahibi, hava aracını ticari faaliyetlerde kullanmaksızın, hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu olup aşağıdakiler sağlanmadan hiçbir uçuşun gerçekleştirilmediğinden emin olur.

- 1.) Hava aracının uçuşa elverişli durumda muhafaza edilmesi,
- 2.) Hava aracında mevcut olan her bir operasyonel ve acil durum ekipmanının doğru şekilde takılı ve faal olması veya açıkça gayri faal olarak tanımlanması,
- 3.) Genel Müdürlük tarafından yayınlanmış uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerli tutulması,
- 4.) Hava aracı bakımının MD.A.302'de belirtilen bakım programına göre uygulanması.

MD.A.201 (b) Bakım uygulayanın sorumlulukları

(b) Hava aracına bakım, tamir modifikasyon işlemi uygulayan her bir kişi veya kuruluş, uyguladığı bakım işlemlerinden ve kayıt altına almaktan sorumludur.

MD.A.201 (c) Uçuş öncesi kontrol sorumluluğu

(c) Uçuş öncesi kontrolün el kitaplarında belirtilen şekilde yerine getirilmesinden, sorumlu kaptan pilot veya yetkin kişi sorumludur.

MD.A.201 (d) Kompleks motorlu hava aracı işletenin sorumlulukları

(d) Hava aracı sahibi (a) bendindeki şartlar yerine getirilmeden bir uçuş yapılmamasını sağlamaktan sorumludur. Bu amaçla;

- 1) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemleri gerçekleştirmek için CAMO onayı alır veya onaylı bir CAMO'ya Ek-2.1'e uygun olarak yapılmış bir sözleşme yoluyla devreder.
- 2) Hava aracı ve takılacak komponentlerin bakımlarının onaylı bir SHT-145 bakım kuruluşunda yapılmasından sorumludur.

MD.A.201 (e) Kompleks motorlu olmayan hava aracı işletenin sorumlulukları

(d) Hava aracı sahibi (a) bendindeki şartlar yerine getirilmeden bir uçuş yapılmamasını sağlamaktan sorumludur. Bu amaçla;

- 1) Sürekli uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemleri onaylı bir CAMO veya CAO'ya Ek-2.1'e uygun olarak yapılmış bir sözleşme yoluyla devredebilir veya bahse konu görevleri kendi sorumluluğu altında yönetebilir.
- 2) Hava aracı ve takılacak komponentlerin bakımlarının MD.A.801'e ve MD.A.502'ye uygun olarak yapılmasından veya onaylı bir bakım kuruluşunda yapılmasından sorumludur.

MD.A.201 (f) Denetim için erişim sağlanması

(e) Hava aracı sahibi veya işletici, hava aracının bu Talimata uygunluğunun tespit edilebilmesi için Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kişilere kendi tesislerine, hava aracına ve hava aracının faaliyetleri ile ilgili dokümanlara erişim hak ve imkânı vermekle sorumludur.

MD.A.202 Olay bildirim**MD.A.202 (a) Raporlanacak yerler**

(a) MD.A.201'e göre sorumlu olan her bir kişi veya kuruluş, hava aracında veya herhangi bir komponentte tespit edilen ve uçuş emniyetini tehlikeye düşüren olay veya durumları, Genel Müdürlüğe veya farklı ise hava aracının tescil otoritesine, tip tasarımı veya ilave tip tasarımından sorumlu kuruluşa rapor eder.

Bu bildirim SHT-145 veya Part-CAMO'da yer alan olay bildirim gerekliliklerini ortadan kaldırmaz.

MD.A.202 (b) Rapor içeriği

(b) Raporlar, Genel Müdürlük tarafından belirlenen şekilde iletilir ve rapora konu olay ve durum hakkında sorumluların sahip olduğu tüm bilgileri içerir.

MD.A.202 (c) Bakımı veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme uygulayanın raporlama sorumluluğu

(c) Hava aracı bakımının veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin bir sözleşme kapsamında yaptırılması ya da sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi konusunun bir anlaşma ile devredilmesi durumlarında, bu görevleri yürüten kişi veya kuruluş (a) bendinde atıfta bulunulan herhangi bir durumu uçağın sahibine, işleticisine, Genel Müdürlüğe veya farklı ise hava aracının tescil otoritesine, tip tasarımından veya ilave tip tasarımından sorumlu kuruluşa bildirir.

MD.A.202 (d) Raporlama süresi

(d) Sorumlu kişi veya kuruluş, (a) ve (c) bentlerinde atıfta bulunulan raporları/bildirimleri, (öncelik dikkate alınarak) olayın tespit edildiği veya gerçekleştiği andan itibaren en geç 72 saat içerisinde ilgili taraflara beyan eder.

MD.A.301 Sürekli uçuşa elverişlilik görevleri

Bir hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği ve operasyonel ve acil durum ekipmanlarının faal tutulması aşağıdaki gereklilikler yerine getirilerek sağlanır.

- a) Uçuş öncesi kontrollerinin yapılması,
- b) Hava aracına uygulanabilir ise, asgari teçhizat listesi (MEL) ve konfigürasyon sapma listesi (CDL) göz önünde bulundurularak, emniyetli operasyona etki eden her bir arıza veya hasarın MD.A.304 ve/veya MD.A.401'de belirtilen onaylı veriler doğrultusunda giderilmesi,
- c) Hava aracının ve komponentlerinin tüm bakımlarının MD.A.302 hava aracı bakım programına uygun olarak uygulanması,
- d) Aşağıdakilerden geçerli olanların uygulanması:
  - (1) Uçuşa elverişlilik direktifi,
  - (2) Sürekli uçuşa elverişliliği etkileyen operasyonel direktif,
  - (3) Genel Müdürlük tarafından yayınlanmış sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri;
  - (4) Bir emniyet sorununa istinaden Genel Müdürlük tarafından ivedilikle uygulanmak için yayınlanan usul ve esaslar,
- e) Modifikasyon ve tamirlerin MD.A.304'e uygun olarak uygulanması,
- f) Hava aracı için gerekli görülmesi durumunda bakım kontrol uçuşlarının yapılması.

MD.A.302 Hava aracı bakım programı**MD.A.302 (a) Bakım programının temeli**

- 1.) Bakım programı, hava aracının emniyetli şekilde operasyon yapması için gerekli olan bakım görevlerini, bu görevlerin frekansını ve ilgili uygulama prosedürlerini açıklar.
- 2.) Bakım programı hazırlanırken hava aracında yapılması gereken iş ve işlemlerin ne şekilde uygulanacağını detaylı şekilde açıklayan, genel olarak yağlama, ikmal, sistem kontrolleri ve fonksiyonel kontrolleri içeren bakım el kitabı referans alınır.
- 3.) Hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinin devamı için üretici tarafından yayımlanan (bakım planlama dokümanı, asgari teçhizat listesi, uçuş operasyon el kitabı v.b.) dokümanlardan da yararlanılabilir.
- 4.) Tasarım onayı sahibi tarafından yayınlanan sürekli uçuşa elverişlilik talimatları, uçuşa elverişlilik sınırlandırma kriterleri, tip sertifikasında yer alan (özel) bakım görevleri gibi bilgiler de bakım programında kullanılır.
- 5.) Tekrarlayan uçuşa elverişlilik ve operasyonel direktiflerin yanı sıra üretici tarafından uygulanması zorunlu olduğu bildirilen servis bülteni ve teknik dokümanlardan kaynaklanan işlemler veya belirli alet ve teçhizat gerekliliklerinden kaynaklanan tasklar.

MD.A.302 (b) Bakım programının onayı ve güncel tutma sorumluluğu

- (b) Bakım programı ve revizyonları;
- 1.) Bakım programı ve revizyonları, hava aracı sahibi veya işletici tarafından MD.A.302 maddesinin (c.5) bendi uyarınca beyan edilir veya
  - 2.) Bakım programı ve revizyonları, hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini yönetmekten sorumlu CAMO/CAO tarafından onaylanır.
  - 3.) Bakım programını güncel tutmaktan (b.1) maddesine göre bakım programı beyanını yapan hava aracı sahibi veya işletici ya da (b.2) maddesine göre bakım programını onaylayan kuruluş sorumludur.

MD.A.302 (c) Bakım programı içeriği

- (c) Bakım programı içeriği;
- 1.) Bakım programı motorları ve pervaneleri ile birlikte kapsadığı hava araçlarını, sahibini, işleticisini (uygulanıyor ise) CAMO/CAO'yu açıkça tanımlar.
  - 2.) Bakım programı (b) bendine göre beyan edildiğinde veya onaylandığında, (a) bendinde belirtilenlerden daha az kısıtlayıcı olmamak koşuluyla daha fazla bakım eylemi içerebilir.
  - 3.) Hava aracı tipi, konfigürasyonu, operasyon türü gibi nedenlerle gerçekleştirilmesi gereken her türlü bakım eylemi, asgari olarak aşağıdaki unsurlar dikkate alınarak bakım programında belirtilir:
    - (3.a) Hava aracına özel olarak takılmış teçhizat,
    - (3.b) Hava aracında gerçekleştirilen (majör) tamirler ve modifikasyonlar,
    - (3.c) Hizmet ömrü sınırlı komponentler ve uçuş emniyeti açısından kritik komponentler,
    - (3.d) Periyodik kontroller ve işlemler,
    - (3.e) Hava aracının ve operasyonel ortamın kullanımına yönelik kriterler.
    - (3.f) Mevcutsa, hava aracına uygulanan STC ve Modifikasyon gereği bakım gereklilikleri.

4.) Hava aracı sahibi pilot bakımının yapılıp yapılmayacağını tanımlar. (Hava aracı sahibi pilot veya müştereken sahip olan pilotlardan herhangi biri, sınırlı pilot bakım görevini gerçekleştirme yetkisine sahip değilse bu istisnai durumdan yararlanılamaz.)

5.) Bakım programı, hava aracı için tasarım onayı sahibinin tavsiyelerinden herhangi bir sapma yapılmadığı ve içeriğinden tamamen sorumlu olduğu taahhüt edilen imzalı beyan içerir.

AMC1 MD.A.302 (c) Hava aracı bakım programı (AMP)

1.) Planörler, balonlar ve sabit/döner kanatlı hava araçları için (hangisi önce gelirse) her yıl veya 100 saatlik aralıklarla kontrol. Bir sonraki kontrol aralığı, kontrolün yapıldığı zamandan itibaren hesaplanır;

2.) Hava aracı tipine uygun şekilde aşağıdakileri içerir:

(2.a) Tasarım onayı sahibinin tanımladığı ikmal işlemleri (servicing tasks),

(2.b) İşaretlemelerin (markings) incelenmesi,

(2.c) Azami kalkış kütlelerini etkileyen işlemler sonrasında tartım kayıtlarının ve tartımın incelenmesi,

(2.d) Takılı ise transponderin operasyonel testi,

(2.e) Pitot-statik sistemin işlevsel testi.

(2.f) Mevcutsa, ELT operasyonel testleri.

3.) Motor donatılı hava araçlarında;

(3.a) Güç, devir sayısı (rpm), manyetolar, yakıt ve yağ basıncı, motor sıcaklıkları için operasyonel testler,

(3.b) Otomatik kontrol özellikli motorlar için yayınlanmış çalıştırma prosedürü,

(3.c) Kuru karterli, turbo-şarjlı veya sıvı soğutmalı motorlar için evsafı bozulmuş sıvı sirkülasyonu belirtilerine yönelik operasyonel test.

4.) Aşağıdaki alanlara karşılık gelen yapısal elemanların, sistemlerin ve bileşenlerin durumunun ve bağlantısının muayenesi;

(4.a.) Sabit ve döner kanatlı hava araçları için gövde, kabin ve kokpit, iniş takımı, kanat ve orta bölüm, uçuş kontrolleri, kuyruk grubu, aviyonik, elektrik, güç grubu, kavramalar (clutches), dişli kutuları, pervane ve balistik kurtarma sistemi gibi çeşitli sistemler,

(4.b) Planörler için gövde, kabin ve kokpit, iniş takımı, kanat ve orta bölüm, uçuş kontrolleri, kuyruk grubu, aviyonik, elektrik, (motorlu planörler için) güç grubu ve su balast sistemi dahil olmak üzere çıkarılabilir balast ve sürüklenme paraşütü gibi çeşitli sistemler,

(4.c) Sıcak hava balonları için kubbe, burner, sepet, yakıt tankları, ekipman ve aletler,

(4.d) Gaz balonları için kubbe, sepet, ekipman ve aletler.

MD.A.303 Uçuşa elverişlilik direktifleri**MD.A.303 (a) Uçuşa elverişlilik direktifleri**

(a) Genel Müdürlük tarafından aksi belirtilmediği sürece, ilgili hava aracı/komponenti için tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi tarafından yayımlanan her bir uçuşa elverişlilik direktifi, ilgili direktifin gerekliliklerine göre uygulanır.

MD.A.303 (b) Servis bültenleri

(b) Genel Müdürlük tarafından aksi belirtilmediği sürece, ilgili hava aracı/komponenti için üretim kuruluşunun yayınladığı ve uygulanması zorunlu olduğu bildirilen servis bültenleri, teknik dokümanlar uygulanır.

MD.A.304 Modifikasyon ve tamir verileri

Bakım kuruluşu ya da hava aracı bakım personeli tarafından uygulanacak modifikasyonlar ve tamirler aşağıda belirtilen verilerden uygun olanı kullanılarak gerçekleştirilir.

- 1.) Hava aracı veya komponent tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi, EASA veya Genel Müdürlük tarafından onaylanmış veriler,
- 2.) Hava aracı veya komponent tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi tarafından, SHY-21 (veya EASA Part-21)'e göre yetkilendirilmiş tasarım kuruluşu tarafından onaylanmış veriler,
- 3.) Tip sertifikasında ve tahditli tip sertifikasında yapılan değişiklikler konusunda SHT-21 (veya EASA Part-21) 21.A.90B veya tamirler konusunda SHT-21 (veya EASA Part-21) 21.A.431B maddelerinde referans verilen sertifikasyon gereklilikleri kapsamındaki veriler.

MD.A.305 Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemi**MD.A.305 (a) Bakımların kayıt sistemine girilmesi**

(a) Bakım işlemi tamamlandığında, bakım çıkış sertifikası (CRS), bakımın bittiği günden itibaren en fazla 2 gün içinde yayımlanır ve ilgili bakım verileri hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarına 30 gün içinde girilir.

MD.A.305 (b) Kayıt sisteminin oluşumu

(b) Hava aracı gövde, motor ve pervane kayıt defterlerinden uygun olanına hava aracı tipi, seri numarası, tescil işareti, toplam uçuş saati, (takip ediliyor ise) uçuş/iniş sayısı ve CRS tarihi yazılır.

Motor ve pervane kayıt defterlerine ayrıca bu komponentlerin tipi, seri numarası, toplam uçuş saati, (takip ediliyor ise) uçuş/iniş sayısı, yenileştirme tarihi, yenileştirme sonrasındaki toplam uçuş saati, yenileştirme sonrasındaki (takip ediliyor ise) uçuş/iniş sayısı da kayıt edilir.

MD.A.305 (c) Kayıt sisteminin içeriği

(c) Hava aracının sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları, gövde, motor, pervane ve hizmet ömrü sınırlı parçaların kayıt defterlerinin uygun olanlarından oluşur ve aşağıdakileri içerir:

- 1.) AD'lerin, zorunlu teknik dokümanların ve emniyet sorununa ilişkin Genel Müdürlük tarafından uygulanması zorunlu kılınan işlemlerin güncel durumu,
- 2.) Modifikasyonların, tamirlerin ve tasarım onayı sahibinin önerilerinin mevcut durumu,
- 3.) Bakım programı ve uygulanan bakımların güncel durumu,
- 4.) Sert iniş, kuş çarpması, uzun süreli stoklama, pallerin çarpması, pervane veya rotorun hız aşımı, hasar yaşanan olaylar ve benzeri nedenlerden kaynaklanan plansız bakımların güncel durumu,
- 5.) Servis ömrü sınırlı komponentlerin güncel durumu,
- 6.) Güncel ağırlık ve denge raporu,
- 7.) Güncel ertelenmiş bakım görevleri.

MD.A.305 (d) Kayıt sisteminde tutulacak veriler

(d) En azından (b) bendinde konu edilen kayıt defterlerinde gösterilmesi gereken bilgilerle birlikte, SHGM Form 1 veya eşdeğeri dokümana ek olarak motor, pervane, motor modülü veya servis ömrü sınırlı komponentler gibi hava aracına takılı olan herhangi bir ekipmanla ilgili aşağıdaki bilgiler, motor modülü veya komponent kayıt kartlarından uygun olanına girilir:

- 1.) Komponentin tanımı, tipi, parça numarası ve seri numarası,
- 2.) Montaj ve söküm referansı ile birlikte, komponentin takıldığı hava aracının tipi, seri numarası, tescil işareti,
- 3.) Belirli bir komponente ilişkin uçuş operasyonundaki takvim süresi, toplam uçuş saati, (takip ediliyor ise) uçuş/iniş sayısı ve ilişkili tarihler;
- 4.) Parça ve ekipman için geçerli olan ve (c) bendinde atıfta bulunulan güncel bilgiler.

MD.A.305 (e) Kayıt sorumluluğu

(e) Sürekli uçuşa elverişlilik ve MD.A.201 maddesinde belirtilen görevlerin yönetiminden sorumlu kuruluş veya hava aracı sahibi, MD.A.305 maddesinde ayrıntıları verildiği şekilde kayıtları kontrol eder ve talep edildiğinde kayıtları yetkililere, görevlilere sunar.

MD.A.305 (f) Kayıtlarda düzeltme

(f) Hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemine girişi yapılan tüm bilgiler, açık ve doğru şekilde girilir. Bir kaydın düzeltilmesi gerektiğinde, orijinal kayıt imha edilmeden ve görülebilecek şekilde yapılır.

MD.A.305 (g) Tutulacak kayıtların saklama ve süresi

(g) Hava aracı sahibi veya uçuş operasyonlarını yöneten işletici, aşağıda belirtilen ilkeler doğrultusunda hava aracı tescil bilgisi dahil ilgili kayıtları tutmak için bir sistem kurar:

- 1.) Hava aracı ve servis ömrü sınırlı komponent bakım kayıtları için hava aracı veya komponent servise verildikten sonra 36 aydan az olmamak üzere; kapsam ve ayrıntı bakımından eşdeğer yeni bilgiler yerine geçene kadar,
- 2.) Toplam kullanım süresi, uçuş saati, (takip ediliyor ise) uçuş/iniş sayısı bilgileri için hava aracı ve servis ömrü sınırlı komponent; kalıcı olarak servisten çekilmesinden sonra en az 12 ay,
- 3.) Uygulanan son bakımdan itibaren servis ömrü sınırlamasına tabi tutulan komponent için geçen takvim süresi, uçuş saati, (takip ediliyor ise) uçuş/iniş sayısı ve ayrıca serviste kalabileceği azami süre, tarih bilgisi; kapsam ve ayrıntı bakımından eşdeğer yeni bakım bilgileriyle değiştirilene kadar,
- 4.) Bakım programına uyumu gösteren güncel durum verileri için kapsam ve ayrıntı bakımından eşdeğer yeni bakım bilgileri yerini alan kadar,
- 5.) Uygulanan AD'lerin, zorunlu teknik dokümanların ve emniyet sorununa ilişkin yapılan işlemlerin mevcut durumunu gösteren kayıtlar için hava aracı veya komponent servisten kalıcı olarak çekildikten sonra en az 12 ay,
- 6.) Hava aracı, motor(lar), pervane(ler) ve uçuş emniyeti için hayati önem taşıyan diğer komponentler üzerinde yapılan güncel modifikasyonların ve tamirlerin ayrıntıları için ilgili parçalar ve ekipman servisten kalıcı olarak çekildikten sonra en az 12 ay.

MD.A.307 Sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının devredilmesi**MD.A.307 (a) İşletici veya sahibine devir**

(a) Hava aracı bir sahipten veya işleticiden diğerine kalıcı olarak devredildiğinde, devreden, MD.A.305'te belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının eksiksiz teslimini sağlar.

MD.A.307 (b) CAMO ya da CAO'ya devir

(b) Hava aracı sahibi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi işlemleri için bir CAMO/CAO ile sözleşme yaptığında, MD.A.305'te belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının söz konusu kuruluşa eksiksiz devredilmesini sağlar.

MD.A.401 Bakım verileri**MD.A.401 (a) Bakım verilerinin kullanılması**

(a) Hava aracı bakımını yapan kişi veya kuruluş, modifikasyon ve tamir verileri de dahil olmak üzere bakım uygulamalarında, ilgili hava aracı için geçerli olan bakım verilerine erişim imkanına sahip olmalı ve bunları kullanmalıdır.

MD.A.401 (b) Geçerli bakım verileri

(b) Geçerli bakım verileri;

- 1.) Genel Müdürlük ve tasarım sahibinin otoritesi tarafından yayınlanan direktif, standart, emniyet bülteni,
- 2.) Tasarım sahibi tarafından yayınlanan prosedür, talimat, zorunlu teknik bültenler. 3.) Geçerli uçuşa elverişlilik direktifi, zorunlu servis bültenleri ve talimatları
- 4.) Tip sertifikası sahibi, ilave tip sertifikası sahibi veya tasarım kuruluşu tarafından yayınlanmış sürekli uçuşa elverişlilik talimatı,
- 5.) Tasarım kuruluşunca hava aracına takılmak üzere onaylanan komponentler için komponent üreticisi tarafından yayınlanan ve tasarım sahibince kabul edilen bakım talimatı.

MD.A.402 Bakımın Uygulanması

Her bir hava aracının bakımı, hava aracı bakım programına göre organize edilir.

Hava aracına bakım yapacak kişi, ilgili mevzuata göre adına lisans tanzim edilmiş, HBL-66 lisansında söz konusu tipin kayıt edildiği hava aracı bakım teknisyeni olmalıdır.

Hava aracı sahibi pilot veya müştereken sahip olan pilotlardan herhangi biri, karmaşık bakım görevleri hariç pilot sınırlı bakım iş ve işlemlerini gerçekleştirebilir.

Bakım faaliyetleri bir onaylı bakım kuruluşu tarafından yapılacak ise söz konusu hava aracı tipi kuruluşun yetki kapsamında olmalıdır.

Hava aracı bakım el kitabında ya da uçuş operasyon el kitabında belirtilmesi koşuluyla bakım amaçlı kontrol yüzeylerinin, kanatların, motorun veya iniş takımlarının sökülmesi, takılması sonrasında test (kontrol) uçuşları yapılır.

MD.A.403 Hava Aracı Arızaları

Uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atabilecek her türlü hava aracı arızası, (uygulanabilir ise) asgari teçhizat listesi (MEL) ve konfigürasyon sapma listesi (CDL) göz önünde bulundurularak, MD.A.304 ve/veya MD.A.401'de belirtilen onaylı veriler doğrultusunda uçuş gerçekleştirilmeden önce giderilir.

Herhangi bir arızanın uçuş emniyetini tehlikeye düşüreceğine/düşürmeyeceğine sorumlu pilot ya da HBL-66 lisansında söz konusu tipin kayıt edildiği hava aracı bakım teknisyeni karar verebilir.

Emniyetli operasyona etki eden ve uçuş öncesinde giderilmeyen her türlü arıza veya hasar, MD.A.305'e göre hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik (bakım) kayıt sistemine kaydedilir ve bu kayıtlar pilot için erişilebilir şekilde bulundurulur.

Uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atmayacak hava aracı arızası, bahse konu arızanın ilk tespit edildiği tarih sonrasında ve bakım verilerinde belirtilen limitler dahilinde, mümkün olan en kısa sürede giderilir.

MD.A.501 Komponentlerin sınıflandırılması ve kullanımı**MD.A.501(a) Komponentlerin kullanımı****AMC1 MD.A.501 (a)1 SHGM Form 1 eşdeğeri**

(a) Aşağıdaki koşulları sağlayan herhangi bir parça veya cihaz hava aracında kullanılabilir.

- 1.) Emniyetli operasyon için uygun kondisyonda olması,
- 2.) Tasarım veya bakım verilerine göre üretimi ya da bakımı yapıldığı hakkında servise verme dokümanına (SHGM Form 1) sahip olması ve
- 3.) İlgili hava aracına takılabilir olduğu tanımlanmış olması.

(a) Bu Talimat kapsamında aşağıdaki dokümanlar SHGM Form 1'e eşdeğerdir.

- (1) Yapılan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlük tarafından kabul edilen otoriteler ve organizasyonlar tarafından düzenlenen formlar,
- (2) EASA onaylı bir kuruluş tarafından düzenlenmiş olan EASA Form 1,
- (3) FAA onaylı bir kuruluş tarafından düzenlenmiş olan FAA 8130-3,
- (4) Kanada (TCCA) onaylı bir kuruluş tarafından düzenlenmiş olan TCCA Form One,
- (5) ANAC (Brezilya) onaylı bir kuruluş tarafından düzenlenmiş olan ANAC Form SEGV00 003,
- (6) JAA Tam Üyesi bir Devlet tarafından onaylanmış bir kuruluş tarafından bu Talimatın yürürlük tarihi öncesinde düzenlenmiş olan JAA Form 1,
- (7) Genel Müdürlük tarafından imzalanmış ilgili bir anlaşma tarafından yürürlükten kaldırılıncaya kadar, Genel Müdürlük ile EASA dışındaki bir ülke arasındaki iki taraflı bir anlaşmanın hükümleri doğrultusunda Genel Müdürlük nezdinde kabul edilebilir çıkış dokümanı,
- (8) İmali veya bakımı MD.A.502(c) bendine uygun şekilde gerçekleştiren komponentler için bakımı gerçekleştiren kişi veya kuruluş tarafından yayınlanan 'üretim beyanı – declaration of production' veya 'uygulanan bakımın beyanı - declaration of maintenance accomplished' belgesi.
- (9) Birleşik Krallık Sivil Havacılık Otoritesi ile karşılıklı ikili anlaşmada aksi belirtilmedikçe ilgili otorite tarafından onaylanmış bir kuruluş tarafından düzenlenmiş olan CAA Form 1 dokümanı 01.01.2024 tarihine kadar,

MD.A.501 (b) SHGM Form 1 gerekmeyen durumlar

1.) (a) bendine istisna olarak aşağıdaki koşulları sağlanan standart parçalar veya malzemeler için SHGM Form 1 veya eşdeğeri gerekmez:

- (1.a) İlgili sektör kuruluşu, resmi, sivil veya tüzel kuruluşlar tarafından kabul edilen standarda uygun olarak üretildiği gösterilebilen standart parça,
- (1.b) Tasarım onayı sahibinin hava aracı dokümanlarında söz konusu standart parçanın kullanılabileceğini açıkça belirtmesi,
- (1.c) Tasarım, imalat, test ve kabul kriteri verilerinin izlenebilirliği sağlanabilen ve ilgili standarda uygunluğu kanıtlanabilen standart parça,

2.) ELA1 ve ELA2 kategori hava araçlarında hava aracı sahibi tarafından aşağıdaki hususların sağlandığı doğrulanan ve doğabilecek olası sonuçlarda sorumluluğun yazılı şekilde kabul edildiği parçalar veya malzemeler için de SHGM Form 1 veya eşdeğeri gerekmez:

(2.a) Ömürlü parça, ana yapının bir parçası veya uçuş kontrollerinin bir parçası olmayan,

(2.b) İlgili hava aracına takılabilir olarak tanımlan ekipmanlar veya malzemeler.

3.) İmalatını ya da bakımını yapan kişi veya kuruluş tarafından düzenlenmiş parça veya malzemenin adını, parça (ve seri) numarasını ve tasarım verilerine uygunluğunu beyan eden ve yayın tarihini içeren bir belgeye sahip olması şartıyla parça veya malzeme, SHGM Form 1 veya eşdeğeri dokümana sahip olmadan hava aracında kullanılabilir.

4.) Kuruluş, ham maddenin ve sarf malzemesinin gerekli spesifikasyonları karşıladığından ve uygun izlenebilirliğe sahip olduğundan emin olduğunda bunları bakım sırasında kullanabilir. Bu durumda ham maddeye ve sarf malzemesine, imalat ve tedarikçi kaynağını gösteren belgeler ve ilgili spesifikasyona, teknik özelliklere uygunluk beyanı eşlik etmelidir.

MD.A.502 Komponentlerin bakımı

MD.A.502 (a) SHGM Form 1'siz komponent bakımı

(a) Hava aracı sahibinin MD.A.501 (b) bendi uyarınca kabul ettiği komponentlerin bakımı, ilgili hava aracı tipi yetki kapsamında olan onaylı bakım kuruluşu ya da HBL-66 lisansında söz konusu tipin kayıt edildiği hava aracı bakım teknisyeni marifetiyle gerçekleştirilir.

Bu bent doğrultusunda uygulanan bakımlar için SHGM Form 1 veya eşdeğeri düzenlenmez ve hava aracı bakım çıkış gereklilikleri uygulanır.

MD.A.502 (b) Bakım çıkışının yapılması

(b) Komponentlerin bakım çıkışı aşağıdaki tabloya uygun olarak yapılır.

	SHGM Form 1 bakım çıkışı	MD.A.801 kapsamında bakım çıkışı
Komponent üreticisinin bakım verilerine göre bakım yapılan componentler		
Overhaul dışındaki bakımlar	Motorlar için motor kategorisinde yetkili veya Diğer componentler için component kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	(i) hava aracı kategorisinde yetkili bakım kuruluşu ve/veya (ii) bağımsız onaylayıcı personel.
Pervane ve motor dışındaki componentlerin overhaul işlemi	Komponent kategorisinde yetkili bakım kuruluşları	Mümkün değil.
CS-VLA, CS-22 ve LSA hava araçlarının motor ve pervanelerinin overhaul işlemi	Motorlar için motor kategorisinde yetkili veya Pervaneler için component kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	(i) hava aracı kategorisinde yetkili bakım kuruluşu ve/veya (ii) bağımsız onaylayıcı personel.
CS-VLA, CS-22 ve LSA dışındaki hava araçlarının motor ve pervanelerinin overhaul işlemi	Motorlar için motor kategorisinde yetkili veya Pervaneler için component kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	Mümkün değil.
Hava aracı üreticisinin bakım verilerine göre bakım yapılan componentler	SHGM Form 1 kullanarak bakım çıkışı	MD.A.801 kapsamında hava aracı seviyesinde bakım çıkışı
Bütün componentlerin her türlü bakımı	Motorlar için motor kategorisinde yetkili veya Diğer componentler için component kategorisinde yetkili bakım kuruluşları,	(i) hava aracı kategorisinde yetkili bakım kuruluşu ve/veya (ii) bağımsız onaylayıcı personel.

MD.A.503 Komponentler**MD.A.503 (a) Servis ömrü sınırlı componentler**

Servis ömrü sınırlı component terimi aşağıdaki parça, teçhizat ve ekipmanı içerir:

- 1.) Sertifikalandırılmış ömrünü doldurduktan sonra kullanım dışı kalacak componentler,
- 2.) Servis ömrünü doldurduktan sonra MD.A.502'ye göre bakım işlemine tabi tutularak tekrar faal hale getirilecek componentler.

MD.A.503 (b) Gayri faal componentler

(b) Aşağıdaki şartlardan herhangi biri oluştuğunda component gayri faal sayılır:

- 1.) Servis ömrü sınırının tanımlandığı şekilde sona ermesi,
- 2.) İmalatçı, tasarım onayı sahibi veya Genel Müdürlük tarafından uygulanması zorunlu tutulan

teknik yayınlardaki işlemlerin yapılmaması durumunda,

- 3.) Komponentin uçuşa elverişlilik durumunu veya hava aracına takmaya uygunluğunu belirlemek amacıyla gerekli bilgilerin mevcut olmaması,
- 4.) Hasarlara veya arızalara ilişkin belirtiler bulunması,
- 5.) Servise vermeyi veya faal durumunu olumsuz etkileme olasılığı olan bir olaya veya kazaya karışmış olması.

MD.A.503 (c) Kurtarılamaz komponentler

(c) Belgelendirilmiş ömür sınırını doldurmuş olan veya tamir edilemez bir hasar veya arızası olan komponentler, kurtarılamaz olarak sınıflandırılır ve bu komponentlerin, MD.A.304'te açıklanan yöntemle belgelendirilmiş ömür sınırı uzatılmadığı veya tamir çözümü onaylanmadığı sürece komponentin tedarik sistemine tekrar girmesine izin verilmez.

MD.A.801 Hava aracı bakım çıkış sertifikası

MD.A.801 (a) CRS yayınlanması

(a) Bakım çıkış sertifikası (CRS), hava aracında gerekli bakım işlemleri, üretici el kitaplarında tanımlandığı şekilde gerçekleştirildikten sonra ve ancak uçuş emniyetini tehlikeye sokacak herhangi bir uygunsuzluk olmadığı durumda yayımlanır.

MD.A.801 (b) Bakımı uygulayacak kuruluş yada kişi

(b) CRS, alternatifli olarak aşağıdakiler tarafından düzenlenir:

- 1.) Onaylı bakım kuruluşu adına uygun onaylayıcı personel,
- 2.) İlgili mevzuata göre adına lisans tanzim edilmiş, HBL-66 lisansında söz konusu tip için yetkili olan hava aracı bakım teknisyeni
- 3.) MD.A.803 kapsamında hava aracı sahibi pilot.

MD.A.801 (c) Bakım personeline yardımcı olma

(c) MD.A.801 (b.2) bendi doğrultusunda bakım işlemlerinde çalışan onaylayıcı personele, doğrudan ve sürekli kontrolü altında olmak kaydıyla, bir veya daha fazla sayıda kişi yardımcı olabilir.

MD.A.801 (d) Bakım çıkış sertifikası içeriği

(d) Bakım çıkış sertifikası, hava aracı kayıt sistemine kaydedilir ve en az aşağıdaki bilgileri içerir:

- 1.) Hava aracının tipi/modeli, seri numarası, tescili,
- 2.) Yapılan bakıma ilişkin temel detaylar ve referanslar,
- 3.) Bakımın tamamlandığı tarih, hava aracının uçuş saati ve uçuş sayısı,

Komponent bakımı yapılması durumunda komponent adı, parça numarası, seri numarası, tarih, komponentin uçuş saati ve uçuş sayısı,

4.) Aşağıdakiler dahil olmak üzere, CRS yayınlayan kuruluşun ve/veya kişinin kimlik bilgileri:

(4.a) Bakım kuruluşunun ve CRS yayınlayan onaylayıcı personelin onay numaraları;

(4.b) MD.A.801 (b.2) bendine göre CRS yayınlanması durumunda, sertifikayı yayınlayan bağımsız onaylayıcı personelin adı, soyadı ve lisans numarası;

(4.c) MD.A.801 (b.3) bendine göre bakım yapılması durumunda hava aracı sahibi pilotun lisans numarası.

5.) Varsa, uçuş operasyonuna ilişkin sınırlamalar.

MD.A.803 Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesi

MD.A.803 (a) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesine uygunluk

(a) Bir kişinin hava aracı sahibi pilot olarak nitelendirilebilmesi için;

1.) Hava aracı tipinde veya sınıfında Genel Müdürlük tarafından yayımlanan veya geçerli kılınan pilot lisansına sahip olması ve tek başına veya müştereken hava aracının sahibi olması gerekmektedir. Ayrıca yapacağı işlerle ilgili bakım programı hazırlayarak, Genel Müdürlüğe onaylatıp yetkilendirilmesi gerekmektedir

2.) Hava aracı sahibi pilot;

(2.a.) Tescil sertifikasında yer alan gerçek kişilerden biri olmak zorundadır.

(2.b.) Kar amacı gütmeyen tüzel kişiliğin tescil belgesinde hava aracı sahibi veya işletici olarak belirtildiği durumlarda, pilot tüzel kişiliğin üyesi olmak zorundadır. Üye (pilot), tüzel kişiliğin karar verme sürecine doğrudan katılır ve söz konusu tüzel kişilik tarafından hava aracı sahibi pilot bakımını yapmak üzere görevlendirilir.

MD.A.803 (b) Hava aracı sahibi pilot yetkilendirmesinin kapsamı

(b) Ticari olmayan uçuş operasyonlarında kullanılan veya hava işi ya da uçuş eğitim operasyonlarında kullanılmayan azami kalkış kütlesi (MTOM) 2730 Kg ve altında olan ve motor gücüyle çalışan sabit/döner kanatlı hava aracı, planör veya balon için hava aracı sahibi pilot, EK-3.2'te belirtilen hava aracı sahibi pilot sınırlı bakım işlemleri sonrasında CRS yayımlayabilir.

MD.A.901 Hava aracı uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi

Hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerliliğini sağlamak için hava aracının uçuşa elverişliliğini tetkik etme ve sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarını gözden geçirme işlemi periyodik olarak yapılır.

MD.A.901 (a) UEGG formatı

(a) Ulusal Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Sertifikası uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin tamamlanması ve sonucunun uygun değerlendirilmesi sonrasında SHGM Form 15N kullanılarak yayımlanır.

Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası bir yıl boyunca geçerlidir.

MD.A.901 (b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme yetkisi

(b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi ve ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının yayınlanması, MD.A.903 maddesine uygun olarak aşağıdakiler tarafından gerçekleştirilir:

1.) Genel Müdürlük;

2.) Uygun şekilde onaylanmış bir CAMO veya CAO;

3.) Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirmede uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi konusunda yetkilendirilmiş; ilgili hava aracı tip eğitimini almış ve HBL-66 lisansında söz konusu tipin kaydedildiği hava aracı bakım teknisyeni.

Koşulların olası bir emniyet tehdidinin varlığını ortaya çıkardığı durumlarda, Genel Müdürlük söz konusu uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini kendi yapar ve ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını kendisi yayımlar.

MD.A.901 (c) Kontrollü ortamda gözden geçirme sertifikası temdit işlemi

(c) Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerliliği aşağıdakiler tarafından her seferinde bir yıl olmak üzere ardışık şekilde iki kez uzatılabilir.

1.) Hava aracı aynı CAMO/CAO tarafından son 12 ay boyunca kesintisiz olarak yönetildiğinde CAMO/CAO tarafından;

CAMO/CAO tarafından yapılacak uzatma işleminde, Form 15N'nin ilk olarak kim tarafından yayınlandığının bir etkisi bulunmamaktadır.

2.) Hava aracı bakımlarının son 12 ay boyunca onaylı bakım kuruluşu tarafından yapıldığında onaylı bakım kuruluşu tarafından;

3.) Bakım programına göre 100 saatlik veya yıllık kontrolü (bakım işlemini) gerçekleştiren HBL-66 lisansına göre söz konusu tipte yetkili olan hava aracı bakım teknisyeni;

4.) Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirmede uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi konusunda yetkilendirilmiş; ilgili hava aracı tip eğitimini almış ve HBL-66 lisansında söz konusu tip için yetkili olan hava aracı bakım teknisyeni tarafından;

Bu uzatma işlemi, temdit gerçekleştirecek kişi tarafından (d) bendine göre uygulanacak yıllık değerlendirme sonucunun olumlu olması koşuluyla yapılabilir.

MD.A.901 (d) Yıllık değerlendirme

(d) Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerlilik süresini uzatma işlemi, hava aracı kayıtlarının incelenerek tip sertifikasına uygunluğunun ve uçuş emniyeti gereksinimlerini karşıladığının doğrulanması, hava aracının uçuşa elverişli olduğu anlamında bir çalışmadır. Yıllık değerlendirmede aşağıdaki hususların sağlandığı kontrol edilir ve Genel Müdürlükçe belirlenen formatta yazılı olarak kayıt altına alınır.

1.) MD.A.302 maddesinde belirtilen bakım programına göre gerekli tüm bakımların gerçekleştirilmiş olması,

2.) Genel Müdürlük ve tasarım sahibinin otoritesi tarafından yayınlanan direktif, standart, emniyet bülteni,

3.) Tasarım sahibi tarafından yayınlanan prosedür, talimat, zorunlu teknik bültenler.

4.) Hava aracı kayıtlarına yazılan tüm arızaların, Genel Müdürlük ve/veya hava aracı tasarım sahibi tarafından açıklanan şekilde giderilmiş olması,

5.) Her bakım çıkış sertifikasının uygun şekilde yayınlanmış olması.

MD.A.901 (e) 30 gün önceden ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını uzatma

(e) Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını geçerlilik süresinin uzatılması, azami 30 gün önceden yapılabilir ve bu durumda uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemine ait süreklilik ve düzen kaybolmaz.

Gözden geçirme işlemi düzeninin kaybolmamasının anlamı, yeni geçerlilik tarihinin, mevcut geçerlilik tarihinden tam bir yıl sonrası olarak belirlenmesidir.

MD.A.901 (f) Yayınlanan ve uzatılan sertifikalarının SHGM'ye gönderilmesi

(f) Bir hava aracı için düzenlenmiş veya temdit edilmiş herhangi bir ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyası Genel Müdürlüğe 10 gün içerisinde gönderilir.

MD.A.902 Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçerliliği**MD.A.902 (a) Geçerlilik şartları**

(a) Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası aşağıdaki durumlarda geçerliliğini yitirir:

- 1) Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi;
- 2) Ulusal uçuşa elverişlilik sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi;
- 3) Söz konusu hava aracının Türkiye Cumhuriyeti hava aracı sicilinde tescilli olmaması;
- 4) Söz konusu ulusal uçuşa elverişlilik sertifikasının bağlı olduğu tip sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi.

MD.A.902 (b) Uçuşa izin verilmeyecek haller

(b) Ulusal uçuşa elverişlilik sertifikasının geçersiz olması durumunda veya aşağıdaki durumların herhangi birisinin gerçekleşmesi halinde hava aracının uçuş yapmasına izin verilemez:

- 1) Hava aracının veya söz konusu hava aracına takılı herhangi bir komponentin, bu Talimat gerekliliklerini karşılamaması,
- 2) Hava aracının onaylı tip tasarımı ile uygun olmaması,
- 3) Hava aracının gerekli önlemler alınmadan, onaylı uçuş el kitabının veya uçuşa elverişlilik sertifikasının sınırlamalarının ötesinde işletiliyor olması,
- 4) Hava aracının, uçuşa elverişliliğine etki eden bir olaya veya kazaya karışmasının akabinde hava aracının uçuşa elverişliliğini sağlamaması durumunda,
- 5) Bir modifikasyonun veya tamirin gerekliliklere uyumlu olmaması durumunda,
- 6) Genel Müdürlüğün hava aracı uçuşa elverişliliği ve operasyonuna ilişkin yayımladığı geçerli diğer mevzuatlardaki gerekliliklerin karşılanmadığı durumda.

MD.A.902 (c) Ulusal UEGG'nin SHGM'ye iade edilmesi

(c) Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının, geri alınması veya iptal edilmesi durumunda, ulusal uçuşa elverişlilik sertifikası ile birlikte uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının aslı Genel Müdürlüğe iade edilir.

MD.A.903 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme süreci**MD.A.903 (a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi**

(a) Hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, aşağıdakilerin yerine getirildiğini belgeleyen dokümanede edilmiş tüm kayıtların uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli tarafından gözden geçirilmesini, tetkik edilmesini içerir.

- 1.) Gövde, motor ve pervane uçuş saatleri ve uçuş sayılarının uygun şekilde kaydedilmiş olması,
- 2.) Uçuş el kitabının hava aracı konfigürasyonu için geçerli olması ve güncel durumu yansıtması,
- 3.) Hava aracında yapılması gereken tüm bakım işlemlerinin, onaylı bakım programına uygun olarak gerçekleştirilmesi,
- 4.) Bilinen bütün arızaların giderilmiş olması veya mümkünse kontrollü bir şekilde ileriye yönelik olarak ertelenmesi,
- 5.) Geçerli uçuşa elverişlilik direktiflerinin uygun şekilde kayıt altına alınması ve uygulama gerekliliklerinin sağlanması,
- 6.) Hava aracına uygulanmış tüm modifikasyonların ve tamirlerin, üretici tarafından yayımlanan ve Genel Müdürlükçe kabul edilen talimatlara uygun şekilde yapılmış ve kayıt altına alınmış olması,
- 7.) Hava aracına takılan ömürlü komponentlerin uygun şekilde tanımlanmış, kayıt altına alınmış ve beyan edilen, onaylı servis ömrü sınırlarını aşmamış olması,
- 8.) Bakım sonrasına ait servise verme işlemlerinin bu Talimata uygun olarak gerçekleştirilmesi,
- 9.) Güncel ağırlık ve denge raporunun hava aracının mevcut konfigürasyonunu yansıtması,
- 10.) Hava aracının, onaylı tip tasarımının/sertifikasının son revizyonu ile uyumlu olması
- 11.) Gerektiğinde, hava aracının, güncel konfigürasyonuna karşılık gelen gürültü sertifikasına sahip olması,
- 12.) Genel Müdürlüğün hava aracı uçuşa elverişliliği ve operasyonuna ilişkin yayımladığı geçerli diğer mevzuatlardaki gereklilikler.

MD.A.903 (b) Fiziksel kontrol gerekliliği

(b) Hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi hava aracında fiziki bir incelemeyi de içerir.

Bu inceleme için, HB-66 bakım lisansına sahip olmayan uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeline ilgili hava aracı tipi yetkisine sahip (HBL-66 lisansına bu tipin kaydedildiği) hava aracı bakım teknisyeni tarafından yardımcı olunur.

MD.A.903 (c) Fiziksel kontrol içeriği

(c) Hava aracının fiziki incelemesinde, uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli:

1. Tüm gerekli işaretlemeler ve plakaların uygun bir şekilde takıldığından,
2. Hava aracının onaylı uçuş el kitabına uygunluğundan,
3. Hava aracı konfigürasyonunun onaylı dokümantasyona uygunluğundan,
4. MD.A.403 gereğince kayıtlara alınmamış hiçbir belirgin arızanın mevcut olmadığından,
5. Hava aracı ile (a) bendindeki belgelenmiş kayıtlar arasında hiçbir tutarsızlık tespit edilmediğinden emin olur.

MD.A.903 (d) Fiziksel kontrolün 90 gün öncesinden gerçekleştirilmesi

(d) MD.A.901 (a) bendine istisnai olarak, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, fiziksel incelemenin bir bakım faaliyeti sırasında gerçekleştirilmesine olanak sağlamak amacıyla uçuşa elverişlilik gözden geçirme sürecinin sürekliliğinde herhangi bir kayıp oluşmaksızın, azami 90 gün önceden yapılabilir.

MD.A.903 (e) Ulusal gözden geçirme sertifikası yayımlama şartları

(e) Ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası (a) bendindeki incelemeler doğrulandığında ve aşağıdaki şartlar sağlandığında yetkilendirilen uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli tarafından yayınlanabilir:

- 1.) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi zamanında ve eksiksiz yapıldığında ve varsa tespit edilen bulgular kapatıldığında,
- 2.) Bakım programına göre bir eksiklik tespit edilmesi durumunda, bu uygunsuzluk giderildiğinde.

MD.A.903 (f) UEGG yayım ve uzatmaların 10 gün içerisinde SHGM'ye gönderilmesi

(f) Bir hava aracı için düzenlenmiş veya temdit edilmiş herhangi bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyası Genel Müdürlüğe 10 gün içerisinde gönderilir.

MD.A.903 (g) Genel Müdürlükçe uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapıldığında gereklilikler

(g) Genel Müdürlüğün uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini yapması durumunda, hava aracının sahibi/işleticisi Genel Müdürlüğe aşağıda belirtilen hususları sağlar:

- 1.) Muhteviyatı MD.A.903 (a)'dan daha az olmamak üzere Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen belgeler,
- 2.) Genel Müdürlük personeli için uygun çalışma ortamı,
- 3.) HBL-66 lisansına göre söz konusu tip için yetkili olan hava aracı bakım teknisyeni.

MD.A.904 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin (ARS) nitelikleri**MD.A.904 (a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli nitelikleri**

(a) Genel Müdürlük adına gerçekleştirilecek uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemleri için yetkilendirilebilecek ARS'de aranan nitelikler:

- 1.) CAMO veya CAO veya onaylı bakım kuruluşunda uygun pozisyonda istihdam edilen HBL- 66 lisanslı hava aracı bakım teknisyeni ya da ilgili hava aracı tip eğitimini almış ve HBL-66 lisansında sınırlama olmadan kayıtlı hava aracı tiplerinde en az 5 yıl bağımsız çalışan hava aracı bakım teknisyeni olması,
- 2.) Asgari 5 yılı hava aracı bakım faaliyetleri, iş ve işlemlerinde tamamlanması koşuluyla en az 10 yıldır havacılık sektöründe çalışması,
- 3.) Genel Müdürlük tarafından lisansı ile ilgili herhangi ceza ve yaptırım almamış olması,
- 4.) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi, birleşik uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu, hava aracı bakımları, uçuşa elverişlilik gözden geçirme prosedürleri, hava aracı kayıtları ve tanzim edilen sertifikalar hakkında bilgi sahibi olması.

MD.A.904 (b) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli yetkilendirmesi

1.) Talimatın bu ekine (Part-MD) göre yapılacak uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli yetkilendirmesi, aşağıdaki işlemlerin tamamlanmasından sonra yapılır.

(1.a.) Bu Talimata göre sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi ve hava aracına yönelik tanzim edilen sertifikaları yayınlama kriterleri hakkında sahip olduğu değerlendirilerek,

Bu değerlendirmede kalite sistemi (veya organizasyonel gözden geçirme), emniyet, güvenilirlik, uyumluluk konularında farkındalık dikkate alınır.

(1.b.) Genel Müdürlüğün gözetiminde başarılı bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi gerçekleştirilerek,

2.) Yetkilendirme, her 12 ayda bir en az bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapılması koşuluyla 3 yıl süreyle geçerliğini koruyacaktır. Aksi halde, 3 yıllık periyot içerisinde Genel Müdürlüğün gözetiminde yeni bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi başarılı bir şekilde tamamlaması istenecek ve süre sonuna kadar ilk cümledeki ilkeye göre uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli olarak işlem yapmaya devam edecektir.

3.) 3 yıllık yetki geçerliliği sona erdiği zaman tekrar yetkilendirme, güncel mevzuat bilgisinin değerlendirme neticesine bağlı olarak ve yenileme tarihinden başlayarak 3 yıl süreyle uzatılır, yenilenir.

4.) Bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin yetkisi, yetki sahibinin performansına bağlı olarak veya havacılık emniyeti açısından risk yaratacağı değerlendirildiği durumlarda Genel Müdürlükçe iptal edilir.

MD.A.904 (c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme kayıtları

1.) CAMO veya CAO veya onaylı bakım kuruluşu bünyesinde çalışan uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin yetkisinin yapmış olduğu uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemlerine ait kayıtların muhafazası ve talep edildiğinde Genel Müdürlüğe veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi gerçekleştirdiği hava aracının sahibine veya işleticiye eksiksiz şekilde sunması bünyesinde çalıştığı onaylı kuruluşa aittir.

2.) Yetkilendirilen bağımsız uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin yetkisi, yürüttüğü tüm uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemlerinin kayıtlarını saklar ve talep edildiğinde bu dokümanları Genel Müdürlüğe veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi gerçekleştirdiği hava aracının sahibine veya işleticiye eksiksiz şekilde sunar.

MD.A.905 Hava Aracının Devri

1.) Türk sivil hava aracı siciline kayıtlı bir hava aracı, özel veya tüzel nitelikli kuruluş devredilirken, Genel Müdürlükten izin alınır.

2.) Hava aracı devredildiğinde mevcut ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası son geçerlilik tarihine kadar geçerlidir.

Tescil işaretinin değişmesi durumunda ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasındaki son geçerlilik tarihi saklı tutularak ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası Genel Müdürlük tarafından yeniden düzenlenir.

3.) Hava aracının yurt dışına ihraç edilmesi durumunda aşağıdaki hususlar yerine getirilerek Genel Müdürlük tarafından ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası düzenlenir.

(3.a.) Hava aracı sahibi veya işletici, ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanması için Genel Müdürlüğe başvurur,

(3.b) Kullanılmış hava araçları için MD.A.903 doğrultusunda tatminkâr seviyede uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapılır;

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi MD.A.904 kapsamında yetkilendirilen ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli tarafından yapıldığında ve MD.A.903'e göre hava aracının ilgili gereklilikleri sağladığı kanıtlandığında, sertifikanın yayımlanması için Genel Müdürlüğe tavsiye raporu gönderilir.

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi Genel Müdürlük tarafından yapılması durumunda hava aracının işleticisi/sahibi, fiziksel kontrol ve sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının kontrolü için MD.A.903 (g) paragrafına göre imkan sağlar.

4.) İhraç edilecek hava aracında uçuş emniyetini tehlikeye sokacak herhangi bir risk olmamasına karşın tip sertifikası ile uyumsuzluk olması durumunda, eksiklikler sertifikada belirtilir. Üretim ve tasarım gereklilikleri ile asgari teçhizat listesi kapsamında tanımlanmayan sapmalar olması durumunda söz konusu sertifika tanzim edilmez.

MD.A.906 Türkiye'ye İthal Edilen Hava Aracının Uçuşa Elverişliliğinin İncelenmesi

Türkiye'ye hava aracı ithal ederek sivil hava aracı siciline kayıt ettirecek özel/tüzel kişilik, işletici veya sahibi, aşağıdaki iş ve işlemleri yerine getirir:

1.) Genel Müdürlük tarafından tip kabulünün yapılması koşuluyla aşağıdakiler sağlanarak Genel Müdürlükten ithal teknik uygunluk yazısı alınır:

(1.a) Yapılan ikili anlaşmalar kapsamında Genel Müdürlük tarafından kabul edilen sivil havacılık otoritelerinin (EASA üyesi ülke, FAA (ABD), TCCA (Kanada), ANAC (Brezilya) ve FATA (Rusya)) yetkilendirdiği organizasyonlar tarafından yayınlanan tip sertifikası ve/veya tasarım onayı;

(1.b) Hava aracının ithal edildiği ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından ülkemize hitaben son 60 gün içerisinde düzenlenmiş olan ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası veya uçuşa elverişlilik sertifikası veya özel uçuş izni veya eşdeğer bir doküman ya da yeni hava aracı ise hava aracının imalatçısı tarafından yayınlanan (teknik) uygunluk belgesi,

(1.c) Hava aracı bakım programına göre yapılması gereken bakımlara ait bilgi ve detayları içeren rapor ve köprüleme bakımı kapsamında yapılacak işler için çıkarılan iş emri;

Üretici el kitapları referans alınarak hazırlanmış bakım programı, uygulanması gereken AD, servis ömrü sınırlı komponentler ve benzerleri için yapılması gereken bakımların tamamına ait düzenlenmiş iş emri, köprüleme bakımı için kabul edilebilir.

2.) Türk tesciline geçiş sonrasında ilk defa yayınlanacak ulusal hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikası için bu Talimatın Dördüncü Bölümü gereklerine göre ilgili dokümanları tamamlayarak Genel Müdürlüğe başvurur,

(2.a) (1.c)'ye göre köprüleme bakımı amacıyla hazırlanmış iş emri ile bakıma verilen hava aracına ait bakım sonrası servise verme sertifikası (CRS);

(2.b) Kullanılmış hava araçları için, MD.A.901 (b) doğrultusunda yayınlanmış ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, MD.A.904 kapsamında yetkilendirilen uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli tarafından yapıldığında ve MD.A.903'e göre hava aracının ilgili gereklilikleri sağladığı kanıtlandığında, ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlanması için Genel Müdürlüğe tavsiye raporu gönderilir.

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi Genel Müdürlük tarafından yapılması durumunda hava aracının işleticisi/sahibi, fiziksel kontrol ve sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının kontrolü için MD.A.903 (g) paragrafında belirtilen imkanları sağlar.

Yeni (kullanılmamış) hava aracı için uçuşa elverişlilik gözden geçirme denetimi dokümantasyon üzerinden yapılabilir.

3.) MD.A.302'ye uygun olarak hava aracı bakım programı hazırlanır ve MD.A.302 (b) bendine göre onaylanarak yürürlüğe girer.

MD.A.907 Bulgular

1.) Bulgular 2 kategoride tanımlanır:

(1.a) Seviye 1 bulgu, bu Talimat gereklerini karşılamayıp emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan her türlü önemli, belirgin uygunsuzluk durumudur.

(1.b) Seviye 2 bulgu, bu Talimat gereklerini karşılamayıp emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini tehlikeye atma olasılığı yüksek olan her türlü önemli uygunsuzluk durumudur.

2.) MD.A.201'de belirtilen sorumlulukları taşıyan kişi veya kuruluş, bulgulara ilişkin bildirim almasından sonra Genel Müdürlüğün tanımladığı süre içerisinde kök neden analizlerini içeren bir çalışma yaparak benzer bulguların tekrar ortaya çıkmasını engellemek için bir düzeltici önleyici faaliyet planı hazırlar ve bulgulara yönelik yapılan işlemlerin uygunluğunu onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe sunar.

BÖLÜM B GENEL MÜDÜRLÜK DÜZENLEMELERİ**MD.B.201 Sorumluluklar**

Genel Müdürlük bu Talimat gerekliliklerine uyumu doğrulamak amacıyla haberli/habersiz denetim, inceleme ve soruşturmalar gerçekleştirir.

MD.B.303 Hava Aracı Sürekli Uçuşa Elverişlilik İzleme

- 1.) Genel Müdürlük, sivil hava aracı siciline kayıtlı hava araçlarının uçuşa elverişlilik durumunu izlemek için risk temelli yaklaşım üzerine bir gözetim programı geliştirir.
- 2.) Gözetim programı, örnek ürün gözetimlerini ve uçuşa elverişlilik temel risk unsurlarının tüm yönlerini kapsar.
- 3.) Ürün gözetimi, geçerli sertifikasyon spesifikasyonları temelinde yapılacak ve uçuşa elverişlilik standartlarını örnekleyerek olası bulguları belirlemeye yönelik yürütülür.
- 4.) Tespit edilen herhangi bir bulgu, sınıflandırılarak MD.A.201'de tanımlanan sorumlu kişiye veya kuruluşa yazılı olarak bildirilir.
- 5.) Genel Müdürlük, tüm bulguları ve kapatma faaliyetlerini kayıt altına alır.
- 6.) Genel Müdürlük, emniyet önemleri açısından bulguları analiz etmek için bir süreç oluşturur.

MD.B.304 Yetki İptali veya Askıya Alma

- 1.) Genel Müdürlük, potansiyel emniyet tehdidi olduğuna dair makul gerekçeler olduğunda ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını iptal eder veya askıya alır.
- 2.) Ulusal hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi, hava aracının sicilden terkin olması, tip sertifikasının askıya alınması veya iptali, hava aracının onaylı tip tasarımına uygun olmaması durumlarında ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası geçerliliğini yitirir ve hava aracının uçuş operasyonlarını durdurur.
- 3.) Genel Müdürlük, MD.A.904 maddesi kapsamında yetkilendirilen uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin performansının düşük olması veya yetkiyi kötüye kullanması durumunda bahse konu yetkiyi iptal eder.

MD.B.305 Hava Aracı Teknik Kayıt Sistemi

Hava aracı bakım programında, MD.A.305 (a) ve (b) paragraflarına göre hava aracı teknik kayıt sisteminin örnek formatı gösterilir.

MD.B.901 Tavsiye Raporunun Değerlendirilmesi

MD.A.905 ve MD.A.906 maddelerine göre ulusal uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası veya ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayınlanabilmesi için tavsiye raporu alındığında;

- 1.) Genel Müdürlük personeli tavsiye raporunda yer alan uygunluk beyanının, MD.A.903 maddesini eksiksiz bir şekilde karşıladığını doğrular.
- 2.) Genel Müdürlük personeli, tavsiye raporunun değerlendirilmesini desteklemek için daha fazla bilgi talep edebilir.

MD.B.903 Bulgular

Hava aracı gözetimlerinde veya diğer denetimlerde ya da olay bildirimlerine bağlı olarak bu Talimat gereklerine uyulmadığını gösteren kanıtlar tespit edilirse, Genel Müdürlük aşağıdaki önlemleri alır:

- 1.) Seviye 1 bulgular için düzeltici işlemler yerine getirilene kadar Genel Müdürlük, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını askıya alır ve hava aracının uçuş operasyonlarını durdurur.
- 2.) Seviye 2 bulgular için yürütülen düzeltici önleyici faaliyet bulgunun niteliğine uygun değil ise hava aracı sahibi veya işletici yazılı olarak uyarılır.

EK-3.1 Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetim Sözleşmesi

a.) SYK sözleşmesinin beyan edilmesi

Hava aracı sahibi veya işletici, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi işlemlerini yerine getirmek üzere

MD.A.201'e göre onaylı bir CAMO/CAO ile sözleşme yaptığında, sözleşmenin bir kopyasını her iki tarafça da imzalanmasına müteakiben Genel Müdürlüğe sunar.

b.) SYK sözleşmesinin referansı

Sözleşme bu Talimat gerekliliklerine göre düzenlenir ve hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğine ilişkin tarafların yükümlülüklerini tanımlar.

c.) SYK sözleşmesinin içeriği

Sözleşme asgari aşağıdakileri içerir;

(c.1) Hava aracının tescili, tipi ve seri numarası ile motor ve pervane bilgileri, seri numaraları,

(c.2) Hava aracı sahibinin/sahiplerinin adı/adları ve adresi/adresleri veya işleticinin ticari ismi ile adres dahil olmak üzere şirket yöneticilerinin adları ve iletişim bilgileri,

(c.3) Sözleşme yapılan CAMO/CAO'nun ticari ismi ile adres dahil olmak üzere şirket yöneticilerinin adları ve iletişim bilgileri,

(c.4) Operasyon tipi.

d.) SYK sözleşmesinde bulunacak asgari metin

Sözleşmede en az aşağıdaki ifade yer alır:

“Hava aracı sahibi veya işletici, sözleşme konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinin yönetilmesi, (gerektiğinde Genel Müdürlük tarafından onaylanmak üzere) bakım programının hazırlanması ve geliştirilmesi ve bu bakım programı doğrultusunda bakım işlemlerinin yürütülmesi için gerekli organizasyonun yapılması görevlerini CAMO/CAO'ya devreder.

Bu sözleşme gereğince, her iki imza tarafı da ilgili yükümlülüklerine uymayı taahhüt eder.

Hava aracı sahibi veya işletici sözleşme konusu hava aracı hakkında, bilgisi dahilindeki tüm verileri, tam ve eksiksiz olarak CAMO/CAO ile paylaşacağını ve ayrıca hava aracında CAMO/CAO'nun onayı olmaksızın değişiklik yapılmayacağını beyan eder.

İmza taraflarından herhangi biri tarafından sözleşme şartlarına uyulmaması halinde, bu sözleşme geçersiz hale gelir. Böyle bir durumda, sözleşme konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği hakkındaki her türlü sorumluluk, hava aracı sahibine veya işleticiye geçer. Bu durumda CAMO/CAO hava aracına ait dokümanların tamamını, sözleşmenin tarafı olan hava aracı sahibine veya işleticiye eksiksiz teslim eder ve sözleşmenin hükümsüz hale geldiği hususunda Genel Müdürlüğü azami iki hafta içerisinde bilgilendirir.”

e.) Sözleşme yapan tarafların yükümlülükleri

Hava aracı sahibi/işletici, MD.A.201'e uygun şekilde CAMO/CAO ile sözleşme yaptığında, her bir tarafın yükümlülükleri aşağıdaki gibi paylaşılır.

(e.1) CAMO/CAO yükümlülükleri:

- (e.1.i) Yetki kapsamında anlaşma konusu hava aracı tipinin mevcut olması;
- (e.1.ii) Anlaşma konusu hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini sürdürmek üzere aşağıda belirtilen koşullara uymak:
- (e.1.ii.A) Önceden hava aracı bakım programı hazırlanmamış ise oluşturmak;
- (e.1.ii.B) Anlaşma öncesinde hava aracı bakım programı var ise incelemek ve üreticinin güncel el kitaplarından yapılan sapmaları (farklılıkları, eksiklikleri, hataları) tespit ederek hava aracı bakım programını el kitaplarının son revizyonlarındaki verilerle uyumlu hale getirerek revize etmek,
- (e.1.ii.C) Bakım programının bir kopyasını hava aracı sahibine/işleticisine vermek (Gerektirmesi halinde onaylanmasına müteakiben);
- (e.1.ii.D) Bir önceki (son) bakım programı ile CAMO/CAO'nun revize ettiği güncel bakım programı arasındaki olası sapmaları/farklılıkları, köprüleme bakımı ile gidermek üzere bakım işlemini organize etmek, güncel bakım programı ile uyumlu hale getirmek,
- (e.1.ii.E) Uygulanması gereken tüm uçuşa elverişlilik direktiflerini organize etmek;
- (e.1.ii.F) Planlı bakım ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemleri sırasında tespit edilen veya hava aracı sahibi tarafından rapor edilen tüm uygunsuzlukların onaylı bakım kuruluşu veya bağımsız onaylayıcı personel tarafından giderilmesini organize etmek;
- (e.1.ii.G) Planlı bakımların, uçuşa elverişlilik direktiflerinin, ömürlü parça değişimlerinin takip edilmesini ve komponent kontrol gerekliliklerini koordine etmek;
- (e.1.ii.H) Bakım yapılması gerektiğinde hava aracını onaylı bakım kuruluşuna veya bağımsız onaylayıcı personele teslim edilmesi için hava aracı sahibini/işleticiyi zamanında bilgilendirmek;
- (e.1.ii.I) Tüm teknik kayıtları yönetmek ve arşivlemek;
- (e.1.iii) Hava aracında gerçekleştirilecek modifikasyonun onayını almak ve uygulanmasını bu Talimata göre organize etmek;
- (e.1.iv) Hava aracında gerçekleştirilecek her bir (yapısal) tamirin onayını almak ve uygulanmasını bu Talimata göre organize etmek;
- (e.1.v) CAMO/CAO tarafından organize edilmesine rağmen onaylı bakım kuruluşu veya bağımsız onaylayıcı personel tarafından iş emirlerine aykırı veya eksik bakım uygulanması halinde Genel Müdürlüğü bilgilendirmek;
- (e.1.vi) Sözleşme maddelerine riayet edilmediği takdirde Genel Müdürlüğü bilgilendirmek;
- (e.1.vii) Sözleşme konusu hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin gerçekleştirildiğinden ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının tanzim edildiğinden emin olmak;
- (e.1.viii) Tanzim veya temdit edilen her bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyasını ekleriyle birlikte Genel Müdürlüğe 10 gün içerisinde göndermek;
- (e.1.ix) Mevzuatla düzenlenmiş konulardaki hava aracı olaylarını ilgili taraflara bildirmek;
- (e.1.x) Mevcut sözleşme taraflardan herhangi biri tarafından zamanından önce sonlandırıldığında veya sözleşme hükümlerine uyulmadığında Genel Müdürlüğü bilgilendirmek.

- (e.1.xi) Bakım planlaması CAMO/CAO tarafından yapılmasına rağmen hava aracına yetkisiz ve kontrolsüz (ve plansız) bakım yapılması durumunda Genel Müdürlüğü bilgilendirmek,
- (e.2) Hava aracı sahibinin veya işleticinin yükümlülükleri
- (e.2.i) Hava aracı bakım programı hakkında bilgi sahibi olmak;
- (e.2.ii) Bu Talimat hakkında bilgi sahibi olmak;
- (e.2.iii) Anlaşma konusu hava aracını, CAMO/CAO'nun organizasyonuna göre ve mutabık kalınan zamanda bakım kuruluşuna veya bağımsız onaylayıcı personel teslim etmek,
- (e.2.iv) Hava aracında CAMO/CAO'nun organize etmediği değişiklikleri yapmamak;
- (e.2.v) CAMO/CAO'nun kontrolü ve bilgisi dışında istisnai olarak uygulanan tüm bakım işlemlerini, bakım evraklarıyla birlikte CAMO/CAO'ya en çok 10 gün içinde teslim etmek,
- (e.2.vi) Uçuş operasyonu sırasında tespit edilen tüm hasar ve arızaları hava aracı (teknik) kayıt defteri vasıtasıyla CAMO/CAO'ya aktarmak;
- (e.2.vii) Sözleşme taraflardan herhangi biri tarafından sonlandırıldığında, Genel Müdürlüğe bu konuda bilgi vermek;
- (e.2.viii) Sözleşme konusu hava aracı satıldığında, işletici değiştiğinde Genel Müdürlüğü ve CAMO/CAO'yu bilgilendirmek;
- (e.2.ix) Mevzuatla düzenlenmiş konulardaki hava aracı olaylarını ilgili taraflara zamanında bildirmek;
- (e.2.x) Hava aracı (uçuş) kayıt defterini işin tekniğine uygun şekilde doldurmak ve ayrıca uçuş saatlerini, uçuş sayılarını ve CAMO/CAO ile mutabık kalınan diğer kullanım bilgilerini CAMO/CAO'ya düzenli olarak bildirmek;
- (e.2.xi) MD.A.803 (c) bendi kapsamında hava aracı sahibi pilot tarafından bakım gerçekleştirildiğinde, teknik kayıt defterine bakım çıkışını kayıt etmek ve bakım dokümanlarını CAMO/CAO'ya en çok 10 gün içinde teslim etmek,
- (e.2.xii) Sözleşme taraflardan herhangi biri tarafından zamanından önce sonlandırıldığında veya sözleşme hükümlerine uyulmadığında Genel Müdürlüğü bilgilendirmek.

Ek-3.2 Sınırlı Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı

Bu Talimatta belirtilen gerekliliklere ilaveten, Hava Aracı Sahibi Pilot Bakımı kapsamında herhangi bir bakım görevinin yapılabilmesi için aşağıdaki prensiplere uyulması gerekir:

a.) Yetkinlik ve sorumluluk

(a.1) Hava aracı sahibi pilot, yaptığı her bakımdan daima sorumludur.

(a.2) Hava aracı sahibi pilot, ilgili bakımı yapmadan önce işlemi gerçekleştirmeye yetkin olduğundan emin olmalıdır. Standart bakım uygulamaları ve hava aracı bakım programı hakkında bilgi sahibi olmaktan, hava aracı sahibi pilot sorumludur. Hava aracı sahibi pilot yapılacak görev için yetkinliğinden emin değilse, uçuş emniyetini öncelikleyerek söz konusu görevi yapamaz.

b.) Görevler

Hava aracı sahibi pilot, gövdenin, motorların, sistemlerin ve komponentlerin genel durumunu ve belirgin hasarını ve normal işleyişini kontrol etmek için gözle basit kontroller yapabilir veya işlemler gerçekleştirebilir.

Bakım işlemleri aşağıdaki durumlarda hava aracı sahibi pilot tarafından gerçekleştirilmeyecektir;

(b.1) Bakım işleminin kritik olarak tanımlanması;

(b.2) Bakım faaliyeti hava aracının önemli, ana parçalarının veya düzeneğinin sökümünü içermesi;

(b.3) Uçuşa Elverişlilik Direktifi (AD: Airworthiness Directive) veya Uçuşa Elverişlilik Sınırlama Maddesi (ALI: Airworthiness Limitation Item) özellikle izin vermediği sürece, bakım işleminin bir AD veya ALI ile uygunluk dahilinde yapılması;

(b.4) Bakım işlemi, özel aletler, kalibre edilmiş aletler (tork anahtarı (torque wrench) ve sıkıştırma pensi (crimping tool) hariç) kullanımını gerektirmesi;

(b.5) Bakım faaliyeti, test ekipmanlarının veya özel testlerin kullanımını gerektirmesi (Örneğin; NDT, aviyonik ekipmanlar için sistem testleri veya operasyonel kontroller)

(b.6) Bakım işleminin önceden planlanmamış özel kontrolden oluşması (Örneğin; sert iniş kontrolü);

(b.7) Bakım faaliyetinin IFR operasyonları için esas olan asli sistemlere tesir etmesi;

(b.8) Bakım işleminin EK-3.3 kapsamında karmaşık bakım görevi olması veya Madde MD.A.502 doğrultusunda gerçekleştirilen komponent bakım işlemi olması,

(b.9) Bakım görevlerinin, task'larının bakım kuruluşu veya bağımsız onaylayıcı personel tarafından gerçekleştirilen 100 saatlik veya yıllık bakım kapsamında yer alması.

Yukarıda 1 ila 9 bentlerinde listelenen kriterler yerini `MD.A.302 (c) Bakım Programı İçeriği' doğrultusunda yayımlanan dokümandan daha az kısıtlayıcı talimatlara bırakamaz.

Hava aracı uçuş el kitabında, hava aracının uçuşa hazırlanması olarak tanımlanan görevler (örneğin; planör kanatlarının (glider wings) takılması veya uçuş öncesi kontroller), bir pilot görevi olarak kabul edilmekte ve hava aracı sahibi pilot bakım görevi sayılmamaktadır ve dolayısıyla da bir Bakım Çıkış Sertifikası gerektirmemektedir.

c.) Hava aracı sahibi pilot bakım görevlerinin yapılması ve kayıtlar

MD.A.401 kapsamında belirtilen bakım verileri, hava aracı sahibi pilot bakımının yapılması sırasında daima hazır bulundurulmalıdır ve bu dokümanlara riayet edilmelidir. Hava aracı sahibi pilot bakımı yapıldığında atıfta bulunulan verilere ilişkin detaylara, Bakım Çıkış Sertifikasında yer verilmelidir.

Hava aracı sahibi pilot, MD.A.305 (a) doğrultusunda hava aracı sahibi pilot bakımı görevini tamamlaması sonrasında en geç 10 gün içerisinde, (varsa) hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinden sorumlu sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşuna bilgi vermelidir.

Ek-3.3 Karmaşık Bakım Görevleri

Aşağıdakiler, MD.A.502 ve MD.A.801 kapsamında atıfta bulunulan karmaşık bakım görevlerini oluşturur:

1.) Gövde parçaları

Aşağıdaki gövde parçalarından herhangi birinin perçinleme, bağlama, birleştirme, laminasyon veya kaynak yoluyla modifikasyonu, tamiri veya değişimi:

(1.a) Kutu kiriş (box beam);

(1.b) Kanat stringeri (wing stringer) veya kord/veter (chord) elemanı;

(1.c) Uçak kanadı ana kirişi (spar);

(1.d) Uçak kanadı ana kirişi flanşı (spar flange);

(1.e) Truss tipi kiriş elemanı (truss-type beam);

(1.f) Kiriş örgüsü (web of a beam);

(1.g) Deniz uçağı gövdesinin (flying boat hull) veya palyenin (float) üçgen parçası (keel) veya sırt yayıklığı (chine) elemanı;

(1.h) Kanat veya kuyruk yüzeyinde kıvrımlı/koruge sac kompresyon elemanı (corrugated sheet compression member);

(1.i) Kanat ana ribi (wing main rib);

(1.j) Kanat veya kuyruk yüzey gergi dikmesi (brace strut);

(1.k) Motor yatağı (engine mount);

(1.l) Gövde lonjeronu veya çerçevesi;

(1.m) Yan kiriş (side truss), yatay kiriş (horizontal truss) veya bölme duvarı (bulkhead);

(1.n) Koltuk destek bağı (brace) veya dayanağı (bracket);

(1.o) Koltuk rayı değişimi;

(1.p) İniş takımı dikmesi (landing gear strut) veya bağlantı dikmesi (brace strut);

(1.q) Mil (axle);

(1.r) Tekerlek ve

(1.s) Düşük sürtünme kaplaması (low-friction coating) değişimi hariç, kayak (ski) veya kayak kaidesi (ski pedestal).

2.) Modifikasyon veya tamir

Aşağıdaki parçalardan herhangi birinin modifikasyonu veya tamiri:

(2.a) Hava aracı yüzeyinde (aircraft skin) veya hava aracı palyesinin yüzeyinde (aircraft float) yapılacak çalışmanın destek, kalibred (jig) veya aparat (fixture) gerektirmesi halinde;

(2.b) Basınçlandırma yüklerine maruz kalan hava aracı yüzeyinde (aircraft skin) oluşan hasarın herhangi bir yönde 15 cm (6 inç)'ten fazla olması halinde;

(2.c) Kumanda kolonu (control column), pedal, şaft, kadran (quadrant), manivela (bell crank), tork tüpü, kumanda yekesi (control horn), dövülmüş veya döküm dayanak (forged or cast bracket) dahil, ancak aşağıdakiler hariç olmak üzere kumanda sisteminin yük taşıyan parçası;

(2.c.i) Tamir ek yerinin/birleştirmesinin (repair splice) veya kablo montajının (cable fitting)

tokaçlanması, kalıpta dövülmesi (swaging) ve

(2.c.ii) Perçinleme yoluyla tutturulmuş bir itmeli-çekmeli (push-pull) tüp ucu bağlantısının değişimi ve

(2.d.) İmalatçı tarafından bakım el kitabında (AMM), yapısal tamir el kitabında (SRM) veya sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarında (ICA) temel yapı olarak belirlenmiş, (1) içerisinde listelenmeyen diğer her tür yapı (structure).

3.) Piston motor bakımı

Piston motor üzerinde aşağıdaki bakımın yapılması:

(3.a) Aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere iç dişlilerin (internal gears) sökülmesini ve yeniden yerine takılmasını içermeyen, piston motorun sökülmesi, parçalarına ayrılması ve sonra tekrar bir araya getirilmesi;

(3.a.i) piston/silindir gruplarına (assemblies) ulaşmak veya

(3.a.ii) yağ pompası gruplarını (assemblies) muayene, kontrol etmek ve/veya değiştirmek amacıyla arka aksesuar kapağını sökmek

(3.b) redüksiyon dişlilerinin (reduction gears) sökülmesi, parçalara ayrılması ve sonra tekrar bir araya getirilmesi;

(3.c) Komponent değiştirilmesi hariç olmak üzere, teknik düzenlemelere uygun şekilde onaylanmış veya yetkilendirilmiş bir kaynakçı tarafından yapılan egzoz ünitelerindeki küçük çaplı kaynak tamirleri haricinde derzlerin, ek yerlerinin (joints) kaynaklanması ve lehimlenmesi;

(3.d) Normalde servis sırasında değiştirilebilen veya düzeltilebilen, ayarlanabilen parçaların değiştirilmesi veya düzeltilmesi, ayarlanması hariç olmak üzere, tezgah testi uygulanmış üniteler (bench tested units) olarak tedarik edilen ünitelerin münferit parçalarının düzeninin bozulması.

4.) Pervane balansı

Aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere pervanenin balanslanması:

(4.a) Bakım el kitabında gerekli görülen durumlarda statik balanslamanın sertifikasyonu, onaylanması için;

(4.b) Bakım el kitabı veya diğer onaylanmış uçuşa elverişlilik verileri tarafından izin verildiği durumlarda, takılı pervaneler üzerinde elektronik balanslama ekipmanı kullanarak gerçekleştirilen dinamik balanslama;

5.) Diğer bakım görevleri

Aşağıdakileri gerekli gören her tür ilave görev:

(5.a) İhtisas aletleri, ekipmanları veya tesisleri veya

(5.b) İşlemin uzun çalışma süresi ve birkaç kişinin müdahil olması sebebiyle belirgin koordinasyon gerektiren prosedürler.

İçindekiler Tablosu

CAMO.A.105 Yetkili otorite.....	5
CAMO.A.115 Kuruluş sertifikası için başvuru	5
CAMO.A.115 (a) Başvuru usulü	5
CAMO.A.115 (b) Başvuruda sağlanacaklar	5
CAMO.A.125 Onay şartları ve kuruluşun yetkileri.....	5
CAMO.A.130 Kuruluştaki değişiklikler.....	6
CAMO.A.130 (a) Gerçekleşmesi öncesinde onaya tabi olan değişiklikler	6
CAMO.A.130 (b) Başvuru.....	6
CAMO.A.130 (c) Gerçekleşmesi öncesinde onaya tabi olmayan değişiklikler.....	7
CAMO.A.135 Onayın sürekli geçerliliği.....	7
CAMO.A.135 (a) Geçerlilik şartları.....	7
CAMO.A.135 (b) İşletme ruhsatının geçersiz olması	7
CAMO.A.135 (c) Aynı ortaklığın parçası olan işleticinin ruhsatının geçersiz olması.....	7
CAMO.A.135 (d) Sertifikanın Genel Müdürlüğe iade edilmesi.....	7
CAMO.A.140 Erişim.....	7
CAMO.A.150 Bulgular	7
CAMO.A.150 (a) Bulgular için alınması gerekli eylemler	7
CAMO.A.150 (b) Eylemler için tanınan süre	8
CAMO.A.155 Bir emniyet problemine karşı anında eyleme geçme	8
CAMO.A.160 Olay raporlama	8
CAMO.A.160 (a) Olay bildirim sistemi	8
CAMO.A.160 (b) Raporlanacak olaylar ve yerler	8
CAMO.A.160 (c) Rapor içeriği	8
CAMO.A.160 (d) Raporlama süresi.....	8
CAMO.A.160 (e) Takip raporu	8
CAMO.A.200 Yönetim sistemi	8
CAMO.A.200 (a) Yönetim sistemi içeriği	8
CAMO.A.200 (b) Yönetim sisteminin boyutu ve yapısı.....	9
CAMO.A.200 (c) Yönetim sistemlerinin birleştirilmesi	9
CAMO.A.200 (d) Yönetim sisteminin AOC'nin bir parçası olma zorunluluğu	9
CAMO.A.200 (e) Yönetim sistemlerinin uyumlulaştırılması	9
CAMO.A.202 İç emniyet raporlama sistemi.....	9
CAMO.A.202 (a) Kuruluş içi Emniyet Raporlama Sistemi/Şeması kurulması	9

CAMO.A.202 (b) Zorunlu raporlama dışındaki olaylar	9
CAMO.A.202 (c) Sistemin amaçları.....	9
CAMO.A.202 (d) Altyüklenici kuruluşlar ile bilgi paylaşımı.....	10
CAMO.A.202 (e) Emniyet soruşturmalarında işbirliği sağlanması.....	10
CAMO.A.205 Bakım ve alt yüklenici anlaşmaları	10
CAMO.A.205 (a) Anlaşma şartları.....	10
CAMO.A.205 (b) Alt yüklenicinin kalite sistemi altına girmesi ve erişim.....	10
CAMO.A.215 Tesisler	10
CAMO.A.220 Kayıtların saklanması.....	10
CAMO.A.220 (a) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kayıtları.....	10
CAMO.A.220 (b) Yönetim sistemi ve anlaşma kayıtları.....	11
CAMO.A.220 (c) Personel kayıtları	11
CAMO.A.220 (d) Kayıtların saklama koşulları ve izlenebilirlik	11
CAMO.A.220 (e) Kayıtların formatı.....	11
CAMO.A.220 (f) Kayıtların korunması	11
CAMO.A.300 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi el kitabı (CAME)	12
CAMO.A.300 (a) CAME içeriği.....	12
CAMO.A.300 (b) CAME'nin ilk onayı.....	13
CAMO.A.300 (c) CAME'nin revizyonları.....	13
CAMO.A.305 Personel gereklilikleri.....	13
CAMO.A.305 (a) Sorumlu Müdür	13
CAMO.A.305 (b) Ticari Hava Taşımacılığı (CAT) durumunda Sorumlu Müdür	13
CAMO.A.305 (ba) Atanmış kişilerin bakım kuruluşlarında çalışması.....	14
CAMO.A.305 (c) Kişi veya kişiler grubu	14
CAMO.A.305 (d) Yeterli sayı ve nitelikli personele sahip olma	14
CAMO.A.305 (e) ARS'ye sahip olma	14
CAMO.A.305 (f) ARC uzatma personeli	14
CAMO.A.305 (g) Yetkinlik değerlendirmesi.....	14
CAMO.A.310 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli (ARS) nitelikleri	14
CAMO.A.310 (a) Nitelikler	14
CAMO.A.310 (b) Mezuniyet yerine ilave tecrübe.....	15
CAMO.A.310 (c) ARS yetkilendirmesi	15
CAMO.A.310 (d) ARS güncel tecrübe	15
CAMO.A.315 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi.....	15

CAMO.A.315 (a) Part-M ve Part-ML gerekliliklerine uygunluk.....	15
CAMO.A.315(b) Sürekli uçuşa elverişlilik görevleri	15
CAMO.A.315(c) Bakım destek anlaşması.....	16
CAMO.A.315(d) Bağımsız iş emri.....	16
CAMO.A.315(e) İnsan faktörlerini dikkate alma.....	16
CAMO.A.320 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme	16
CAMO.A.325 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi verileri	16
CAMO.B.300 Gözetim esasları	16
CAMO.B.300 (a) Gerekliliklere ve emniyet önlemlerine uyumun doğrulanması	16
CAMO.B.300 (b) Gerekliliklere uyumun doğrulanması süreci.....	17
CAMO.B.300 (c) Geçmiş gözetim faaliyetlerinin sonuçlarının dikkate alınması.....	17
CAMO.B.305 Gözetim programı	17
CAMO.B.305 (a) Gözetim programı oluşturma ve sürdürme	17
CAMO.B.305 (b) Gerekliliklere ve emniyet önlemlerine uyumun doğrulanması	17
CAMO.B.305 (c) 24 aylık gözetim periyodu uygulanması.....	17
CAMO.B.305 (d) Gözetim periyodunun kademeli olarak 36 ve 48 aya çıkarılması	17
CAMO.B.305 (e) Gözetim periyodunun kısaltılması	18
CAMO.B.305 (f) Gözetim programının içeriği.....	18
CAMO.B.305 (g) Gözetim periyodunun devam tavsiyesi	18
CAMO.B.310 İlk onay süreci	18
CAMO.B.310 (a) İlk onay için gerekliliklere uygunluğun doğrulanması	18
CAMO.B.310 (b) Sorumlu Müdür ile yetkilendirme öncesi toplantı	18
CAMO.B.310 (c) Bulguların, kapatma faaliyetlerinin ve tavsiyelerin kayıt altında tutulması.....	18
CAMO.B.310 (d) Sertifika öncesi tüm bulguların kapatılması	18
CAMO.B.310 (e) Onay sertifikası ve CAME onayı	19
CAMO.B.310 (f) Onay numarası	19
CAMO.B.310 (g) Sertifikanın sınırsız süre ile yayınlanması ve onay kapsamı.....	19
CAMO.B.310 (h) Ön onay gerektirmeyen değişiklikler prosedürünün onayı	19
CAMO.B.330 Değişiklikler	19
CAMO.B.330 (a) Değişiklik için gerekliliklere uygunluğun doğrulanması	19
CAMO.B.330 (b) Değişiklik sırasında faaliyet gösterme koşulları.....	19
CAMO.B.330 (c) Değişiklerin onaylanması	19
CAMO.B.330 (d) Ön onay gerektirenler için onay alınmadan değişiklik gerçekleştirilmesi	19
CAMO.B.330 (e) Ön onay gerektirmeyen değişikliklerin incelenmesi.....	19

CAMO.B.350 Bulgular ve düzeltici faaliyetler	20
CAMO.B.350 (a) Değişiklik için gerekliliklere uygunluğun doğrulanması	20
CAMO.B.350 (b) Seviye 1 bulgu	20
CAMO.B.350 (c) Seviye 2 bulgu	20
CAMO.B.350 (d) Bulgular için yapılacak eylemler	20
CAMO.B.355 Askıya alma, sınırlama ve iptal	21
CAMO.B.355 (a) Emniyet tehdidi durumunda askıya alma	21
CAMO.B.355 (b) CAMO.B.350 maddesi kapsamında işlem	21
CAMO.B.355 (c) Güvenlik nedeniyle 24 ay boyunca denetim gerçekleştirilememesi	21

CAMO.A.105 Yetkili otorite

Bu ek kapsamında yetkili otorite, kuruluşun yetki kapsamındaki ana işlerini yürüttüğü yerin Şikago Konvansiyonuna tabi bir Üye Devletin sınırlarında olup olmamasına bakılmaksızın Genel Müdürlüktür.

CAMO.A.115 Kuruluş sertifikası için başvuru

CAMO.A.115 (a) Başvuru usulü

(a) Kuruluş ilk onayı veya mevcut onayda değişiklik yapılması için yapılacak başvurular Part-M ve Part-ML'in ilgili gereklilikleri de göz önüne alınarak Genel Müdürlük tarafından belirlenen form ve usullerle yapılır.

CAMO.A.115 (b) Başvuruda sağlanacaklar

(b) Kuruluş ilk onayı için başvuru sahibi aşağıdaki gereklilikleri Genel Müdürlüğe sunar:

(1) Bu Talimat ile Part-M ve Part-ML'in ilgili gerekliliklerine uygunluğunu değerlendirildiği, kuruluşça gerçekleştirilen ön denetimin sonuçlarını gösteren bir rapor,

(2) Kuruluşun bu Talimattaki gereklilikleri nasıl yerine getireceğine dair dokümantasyon,

Bu dokümantasyon, CAMO.A.130 maddesinde belirtilen değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlük onayı gerektirmeyen değişikliklerin nasıl yönetileceğine ve Genel Müdürlüğe bilgilendirmenin nasıl yapılacağına ilişkin prosedürleri de içerir.

CAMO.A.125 Onay şartları ve kuruluşun yetkileri

CAMO.A.125 (a) Onay Sertifikası

(a) Kuruluşun onayı Genel Müdürlükçe düzenlenen sertifika üzerinde belirtilir.

CAMO.A.125 (b) Ticari Hava Taşımacılığı

(b) (a) bendine bakılmaksızın, SHY-6A kapsamında Ticari Hava Taşımacılığı yapan hava taşıyıcıları için onay, aynı hava taşıma ortaklığının parçasını oluşturan işletmeciler tarafından söz konusu CAMO ile, Part-M M.A.201(ea) maddesi uyarınca sözleşme yapıldığı durum hariç olmak üzere, işletilen hava araçları için Genel Müdürlük tarafından düzenlenen işletme ruhsatının bir parçası olacaktır.

CAMO.A.125 (c) Onay kapsamı

(c) Onay kapsamı, Kuruluş tarafından CAMO.A.300 maddesi kapsamında hazırlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik El Kitabında (CAME) belirtilir.

CAMO.A.125 (d) Onay yetkileri

(d) Bu Talimat kapsamında onaylı kuruluş aşağıda belirtilen maddeler kapsamında yetkilidir:

(1) SHY-6A kapsamında Ticari Hava Taşımacılığında kullanılanlar hariç, onay sertifikasında belirtilen hava araçlarının uçuşa elverişliliğini yönetmek,

(2) Hem kendi onay sertifikasında hem de M.A.201(ea) maddesinin uygulanması dahil işletme ruhsatında listelenmesi durumunda, SHY-6A kapsamında Ticari Hava Taşımacılığında kullanılan hava araçlarının sürekli uçuşa elverişliliğini yönetmek,

(3) Sürekli uçuşa elverişlilik görevlerinin bir kısmının yerine getirilebilmesi için onay sertifikasında belirtilen ve kendi kalite sistemi altında çalışan herhangi bir kuruluş ile anlaşma yapmak,

(4) Genel Müdürlük tarafından veya Talimatın yedinci bölümü doğrultusunda onaylanmış başka bir SYK tarafından düzenlenmiş bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını M.A.901 (f), ML.A.901(c), MD.A.901 (c) veya MD.A.901 (d) maddesi kapsamında temdit etmek,

(5) Part-ML veya Part-MD kapsamında yönettiği hava araçlarının Bakım Programını ML.A.302 (b)2 veya MD.A.302 (b)2 maddesi kapsamında onaylamak.

CAMO.A.125 (e) Gözden geçirme yetkisi

(e) Bu Talimat kapsamında onaylı bir kuruluş ilaveten, M.A.901, ML.A.903 veya MD.A.903 maddesi kapsamında belirtilen uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemlerini yerine getirmek için onaylanabilir ve bu kapsamda;

1. İlgili uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını düzenleyebilir ve söz konusu sertifikayı IR M.A.901 (c)2 ve (e)2 veya ML.A.901(c) maddelerinden uygun olanına göre zamanında temdit edebilir,

2. M.A.901 (d) veya M.A.904 (b) maddesi kapsamında Genel Müdürlüğe iletilmek üzere uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemine ilişkin tavsiye düzenleyebilir.

CAMO.A.125 (f) Özel uçuş izni yayımlama yetkisi

(f) Onayında (e) paragrafında belirtilen yetkilere sahip olan kuruluş ilaveten, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlamak üzere, onaya sahip olduğu hava araçları için 21.A.711 (d) maddesine uygun olarak uçuş koşullarına uygunluktan emin olduğunda özel uçuş izni yayımlamak üzere yetkilendirilebilir.

Konuyla ilgili uygun prosedürler, CAMO.A.300 maddesi kapsamında hazırlanan sürekli uçuşa elverişlilik el kitabında detaylandırılarak Genel Müdürlük onayına sunulur.

CAMO.A.130 Kuruluştaki değişiklikler

CAMO.A.130 (a) Gerçekleşmesi öncesinde onaya tabi olan değişiklikler

(a) Kuruluştaki yapılacak aşağıdaki değişiklikler gerçekleşmesi öncesinde onaya tabidir:

(1) Sertifikanın kapsamını veya kuruluşun onay şartlarını etkileyen değişiklikler,

(2) CAMO.A.305 maddesinin (a) (3) ila (a) (5) ve (b) (2) fıkralarına göre atanan yönetici personel değişiklikleri,

(3) CAMO.A.305 maddesinin (a) (3) ila (a) (5) ve (b) (2) fıkralarına uygun olarak atanan yönetici personel ile sorumlu yönetici arasında gerçekleşen raporlama hatlarındaki değişiklikler,

(4) (c) bendinde atfedildiği üzere, ön onay gerektirmeyen değişikliklere ilişkin prosedürler.

CAMO.A.130 (b) Başvuru

Kuruluş, CAMO.A.130(a) maddesinde belirtilen değişikliklerle ilgili olarak, Genel Müdürlüğün bu Ek ile sürekli uygunluğu tespit etmesine imkan vermek amacıyla, değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe gerekli dokümantasyonla birlikte onay için başvurmadan sorumludur.

İlgili değişiklikler, sadece Genel Müdürlükten resmi onay veya eşdeğeri kuruluşa iletilmesi takdirde uygulanabilecektir.

Kuruluş, CAMO.A.130 (a) maddesi kapsamındaki değişiklik talebi sürecinde, Genel Müdürlük tarafından daha önceden belirlenmiş olan koşullar altında faaliyetini sürdürecektir.

CAMO.A.130 (c) Gerçekleşmesi öncesinde onaya tabi olmayan değişiklikler

Gerçekleşmesi öncesinde onaya tabi olmayan tüm değişiklikler, CAMO.A.115(b) maddesinde belirlenen prosedürler kapsamında yönetilir ve Genel Müdürlüğe bildirilir.

Bu değişiklikler CAMO.B.310(h) maddesine uygun olarak Genel Müdürlükçe onaylanır.

CAMO.A.135 Onayın sürekli geçerliliği**CAMO.A.135 (a) Geçerlilik şartları**

- (a) Kuruluşun onay sertifikası aşağıdaki şartların yerine getirilmesi durumunda geçerliliğini korur.
1. Kuruluşun, CAMO.B.350 maddesinde belirtilen bulguların yönetilmesi hususu da göz önüne alınarak Genel Müdürlük düzenlemelerine uygunluğunu sürdürmesi,
  2. CAMO.A.140 maddesi kapsamında Genel Müdürlüğe kuruluşa erişim hakkının verilmesi,
  3. Onayın askıya alınmaması veya iptal edilmemesi.

CAMO.A.135 (b) İşletme ruhsatının geçersiz olması

(b) SHY-6A Yönetmeliği kapsamında Ticari Hava Taşımacılığı için ruhsatlandırılmış bir İşleticinin işletme ruhsatının sonlandırılması, askıya alınması ya da iptal edilmesi durumunda; kuruluşun CAMO Onayı, işletme şartlarında tescilleri listelenmiş hava araçlarını kapsayacak şekilde, Genel Müdürlükçe aksi açıkça belirtilmediği sürece, otomatik olarak geçerliliğini yitirir.

CAMO.A.135 (c) Aynı ortaklığın parçası olan işleticinin ruhsatının geçersiz olması

(c) (b) bendine bakılmaksızın, CAMO ile Part-M M.A.201(ea) maddesi uyarınca bir hava taşıma ortaklığının parçasını oluşturan işleticiler arasında sözleşme imzalandığında, işleticinin ruhsatının feshi, askıya alınması veya iptali otomatik olarak CAMO'nun sertifikasını geçersiz kılmaz. Bu durumda, Part-M Ek-1.1 uyarınca sözleşme geçersiz hale gelir.

CAMO.A.135 (d) Sertifikanın Genel Müdürlüğe iade edilmesi

(d) Onayın sonlandırılması ya da iptal edilmesi durumunda, onay sertifikası bir gecikme olmaksızın Genel Müdürlüğe iade edilir.

CAMO.A.140 Erişim

Kuruluş, Genel Müdürlüğün düzenlemelerine sürekli uygunluğun tespit edilmesi amacıyla Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen kişiye herhangi bir anda, altyüklenici de dahil olmak üzere, herhangi bir tesise, hava aracına, dokümana, kayıtlara, verilere, prosedürlere veya onayıyla ilgili başka bir malzemeye erişim hakkı verir.

CAMO.A.150 Bulgular**CAMO.A.150 (a) Bulgular için alınması gerekli eylemler**

- (a) Kuruluş, CAMO.B.350 maddesi kapsamında tespit edilen bulgulara ilişkin Genel Müdürlük tarafından resmi bildirim aldığı anda;
- (1) bulguya ilişkin kök nedenleri ve bulguya etki eden ilave faktörleri belirler,
  - (2) bir düzeltici işlem eylem planı oluşturur,

(3) düzeltici işlem eylem planının belirtildiği şekilde uygulandığını Genel Müdürlüğe gösterir.

CAMO.A.150 (b) Eylemler için tanınan süre

(b) Kuruluş, (a) maddesinde belirtilen eylemlerin Genel Müdürlükle CAMO.B.350 maddesi kapsamında mutabık kalınan sürelerde gerçekleştirilmesini sağlar.

CAMO.A.155 Bir emniyet problemine karşı anında eyleme geçme

Kuruluş, Genel Müdürlükçe yayınlanan zorunlu emniyet bilgilerini ve belirlenen emniyet tedbirlerini uygulamaktan sorumludur.

CAMO.A.160 Olay raporlama

CAMO.A.160 (a) Olay bildirim sistemi

(a) Kuruluş, yönetim sisteminin bir parçası olarak SHT-OLAY Talimatına uygun şekilde bir olay raporlama sistemi kurar.

CAMO.A.160 (b) Raporlanacak olaylar ve yerler

(b) Kuruluş, (a) maddesi gereklilikleri ile sınırlı kalmamak üzere, herhangi bir kırım, arıza, teknik aksaklık, teknik limit aşımı ile SHT-21 (veya EASA Part-21 veya Part-21 Light) gerekleri kapsamında oluşturulan bakım verilerindeki hatalı, eksik ve belirsizlik durumlarını ve uçuş emniyetini tehlikeye atan veya atabilecek bir kaza yada ciddi olayla sonuçlanmamış diğer olağan dışı olayları Genel Müdürlüğe ve hava aracının tip tasarımından sorumlu kuruluşa bildirir.

CAMO.A.160 (c) Rapor içeriği

(c) Raporlar, Genel Müdürlük tarafından SHT-OLAY talimatında belirlenen formatta iletilir ve rapora konu olay, durumlar söz konusu kişi ve ya kuruluşların tüm gerekli bilgilerini içerir.

CAMO.A.160 (d) Raporlama süresi

(d) Raporlar, istisnai durumların bunu engellediği durumlar haricinde, kişi veya kuruluşun raporun ilgili olduğu durumu tespit ettiği andan itibaren 72 saatten geç olmamak üzere mümkün olan en kısa sürede iletilir.

CAMO.A.160 (e) Takip raporu

(e) Kuruluş, gelecekte benzer olayları önlemek adına, gerçekleştirmeyi planladığı eylem adımlarını belirledikten sonra, format ve şekli Genel Müdürlük tarafından belirlenen bir takip raporu sunar.

CAMO.A.200 Yönetim sistemi

CAMO.A.200 (a) Yönetim sistemi içeriği

(a) Kuruluş, aşağıdakileri içeren bir yönetim sistemini kurar, uygular ve sürdürür.

1) Sorumlu Müdürün doğrudan emniyet ile ilgili sorumluluğu ve hesap verebilirliği de dâhil olmak üzere, kuruluşun tüm kademelerinde sorumluluk ve hesap verebilirlik sınırları,

2) Emniyet politikası olarak tanımlanan, kuruluşun emniyet ile ilgili temel felsefe ve ilkelerine ilişkin genel bir açıklama,

- 3) Kuruluşun faaliyetlerinden kaynaklı havacılık emniyet tehlikelerinin tanımlanması, değerlendirilmesi ve ilgili risklerin yönetilmesi, riski azaltacak ve etkinliği doğrulanmış işlemlerin yapılması,
- 4) Personelin eğitimi ve görevlerini ifa edebilecek yeterliliğe sahip olmasının sağlanması,
- 5) Tüm yönetim sisteminin kilit süreçlerinin, personelin tüm sorumluluklarının bilincinde olmasını sağlayan bir süreç akışı ile belgelendirilmesi ve gerektiğinde değişikliklerin yapılmasına dair bir prosedür oluşturulması,
- 6) Kuruluşun ilgili gerekliliklere uyumluluğunun izlenmesini sağlayan bir sistem geliştirmesi ve uyumluluk izleme sisteminin düzeltici işlemlerinin gerektiği gibi etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması için bulgulara yönelik Sorumlu Müdüre bir geri bildirim sistemini içerir,
- 7) Bu Talimatta ve SHT-SMS Talimatında belirtilen her türlü ilave gereklilik.

CAMO.A.200 (b) Yönetim sisteminin boyutu ve yapısı

b) Yönetim sistemi, yapılan faaliyetlere özgü tehlikeler ve ilişkili riskler dikkate alınarak, kuruluşun büyüklüğüne ve faaliyetlerinin özellikleri ile karmaşıklığına uygun olacaktır.

CAMO.A.200 (c) Yönetim sistemlerinin birleştirilmesi

(c) Kuruluşun yönetim sistemi kurma zorunluluğu bulunan Genel Müdürlükten alınmış başka bir veya birden fazla onaya sahip olması durumunda, ilgili yönetim sistemleri birleştirilebilir.

CAMO.A.200 (d) Yönetim sisteminin AOC'nin bir parçası olma zorunluluğu

(d) SHY-6A Yönetmeliği kapsamında Ticari Hava Taşımacılığı için ruhsatı bulunan kuruluşların CAMO yönetim sistemi, İşletici yönetim sisteminin bir parçası olacaktır.

CAMO.A.200 (e) Yönetim sistemlerinin uyumlulaştırılması

(e) Part-M M.A.201(ea) uyarınca, CAMO ile bir hava taşıma ortaklığının parçasını oluşturan işletmeciler arasında bir sözleşme akdedildiğinde, söz konusu CAMO kendi yönetim sisteminin bu ortaklığın parçasını oluşturan işletmecilerin yönetim sistemleriyle uyumlu hale getirilmesini sağlayacaktır.

CAMO.A.202 İç emniyet raporlama sistemi

CAMO.A.202 (a) Kuruluş içi Emniyet Raporlama Sistemi/Şeması kurulması

(a) Yönetim sisteminin bir parçası olarak kuruluş, CAMO.A.160 maddesi kapsamında raporlanması gereken olayların toplanması ve değerlendirilmesini sağlamak için bir iç emniyet raporlama düzeni kurar.

CAMO.A.202 (b) Zorunlu raporlama dışındaki olaylar

(b) Sistem ayrıca, (a) bendi kapsamına girmeyen dahili olarak rapor edilen hataların, ramak kala durumlarının ve tehlikelerin toplanmasını ve değerlendirilmesini de sağlar.

CAMO.A.202 (c) Sistemin amaçları

(c) Bu sistem aracılığıyla, kuruluş:

- (1) rapor edilen hataların, ramak kala durumlarının ve tehlikelerin nedenlerini ve tüm bunların oluşmasına sebep olan faktörleri belirlemek ve bunları, CAMO.A.200 maddesinin (a) (3) bendi uyarınca emniyet risk yönetiminin bir parçası olarak ele almak;

(2) hatalar, prosedürlerin takip edilememesi, ramak kala durumlar ve tehlikelerle ilgili tüm bilgilerin değerlendirilmesini ve gerektiğinde bilgilerin dağıtımını sağlamak için bir yöntem sağlar.

CAMO.A.202 (d) Altyüklenici kuruluşlar ile bilgi paylaşımı

(d) Kuruluş, herhangi bir alt yüklenici kuruluşun kendi iç emniyet raporlama sistemine erişimini sağlar.

CAMO.A.202 (e) Emniyet soruşturmalarında işbirliği sağlanması

(e) Kuruluş, kendi sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinin emniyetine önemli bir katkısı olan emniyet soruşturmaları konusunda diğer kuruluşlarla işbirliği yapar.

CAMO.A.205 Bakım ve alt yüklenici anlaşmaları

CAMO.A.205 (a) Anlaşma şartları

(a) Kuruluş, bakım için sözleşme yaparken veya devam eden uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinin herhangi bir bölümünü alt yükleniciye verirken aşağıdaki gereklilikleri sağlar.

- (1) Faaliyetlerin geçerli gerekliliklere uygunluk sağlaması ve
- (2) bu tür sözleşmelerden kaynaklı havacılık emniyeti tehlikelerinin kuruluşun yönetim sistemi kapsamına dahil edilmesi.

CAMO.A.205 (b) Alt yüklenicinin kalite sistemi altına girmesi ve erişim

(b) Kuruluş, devam eden uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinin herhangi bir bölümünü başka bir kuruluşa taşımaya başladığında, alt yüklenici kuruluş kendi onayı altında çalışır.

Kuruluş, geçerli şartlara uygunluğun devam ettiğini belirlemek için Genel Müdürlüğe alt yükleniciye erişim verilmesini sağlar.

CAMO.A.215 Tesisler

Kuruluş, CAMO.A.305 maddesinde belirtilen personel için gerekli olan yerlerde uygun şekilde ofis yerleşimi sağlayacaktır.

CAMO.A.220 Kayıtların saklanması

CAMO.A.220 (a) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kayıtları

(a) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kayıtları ile ilgili olarak aşağıdaki gereklilikler sağlanır.

(1) Kuruluş, M.A.305, ML.A.305 ve uygunsa M.A.306 maddelerinde gerekli görülen kayıtların saklanması sağlar.

(2) Kuruluş, yürütülen işin tüm ayrıntılarını kaydeder.

(3) Kuruluş, CAMO.A.125 maddesinin (e) bendinde atıfta bulunulan yetkiye sahipse, yayınlanan veya uygun olduğu şekilde, uzatılmış her uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası ve tavsiyesinin bir kopyasını tüm destekleyici belgeler ile birlikte saklar. Ayrıca, kuruluş, CAMO.A.125 maddesinin (d) (4) bendinde atıfta bulunulan yetki kapsamında uzattığı uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının bir kopyasını saklar.

(4) Kuruluş, CAMO.A.125 maddesinin (f) bendinde atıfta bulunulan yetkiye sahipse, SHT-21 Talimatının 21.A.729 maddesi hükümlerine uygun olarak düzenlenen her uçuş izninin bir kopyasını

muhafaza eder.

(5) Kuruluş, (a) (2) ila (a) (4) bentlerinde atıfta bulunulan tüm kayıtların bir kopyasını, M.A.201 veya ML.A.201 maddelerine göre hava aracının sorumluluğunun kalıcı olarak başka bir kişiye veya kuruluşa aktarılmasından itibaren 3 yıl süreyle saklar.

(6) Kuruluş faaliyetini sonlandırması halinde, tutulan tüm kayıtları hava aracının sahibine devreder.

CAMO.A.220 (b) Yönetim sistemi ve anlaşma kayıtları

(b) Yönetim sistemi, bakım ve alt yüklenici anlaşmalarının kayıtları ile ilgili olarak;

(1) Kuruluş, aşağıdaki kayıtların saklanmasını sağlar:

(i) CAMO.A.200 maddesinde tanımlanan yönetim sisteminin kilit süreçlerinin kayıtları,

(ii) CAMO.A.205 maddesinde tanımlandığı üzere hem bakım hem de alt yüklenici anlaşmaları.

(2) Yönetim sistemi kayıtları ve CAMO.A.205 maddesine göre yapılan anlaşmalar en az 5 yıl süreyle saklanır.

CAMO.A.220 (c) Personel kayıtları

(c) Personel kayıtları ile ilgili olarak;

(1) Kuruluş, aşağıdaki kayıtların saklanmasını sağlar:

(i) sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi, uyumluluk izleme ve emniyet yönetimi ile ilgili personelin nitelik ve deneyim kayıtları,

(ii) tüm uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli ile uçuş tavsiyeleri ve izinleri veren personelin nitelik ve deneyim kayıtları.

(2) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin, tavsiyelerde bulunan personelin ve özel uçuş izni veren personelin kayıtları, ilgili sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi deneyimi ve eğitiminin bir özeti ve yetkinin bir kopyası ile birlikte tutulan uygun niteliklerin ayrıntılarını içerecektir.

(3) Personel kayıtları, kişi kuruluşta çalıştığı sürece tutulur ve kişi kuruluştan ayrıldıktan sonra 3 yıl saklanır.

CAMO.A.220 (d) Kayıtların saklama koşulları ve izlenebilirlik

(d) Kuruluş, gerçekleştirilen tüm faaliyetlerin kayıtlarının uygun şekilde saklanmasına ve güvenilir şekilde izlenebilirliğine imkan veren bir kayıt tutma sistemi oluşturur.

CAMO.A.220 (e) Kayıtların formatı

(e) Kayıtların formatı, kuruluşun prosedürlerinde belirtilir.

CAMO.A.220 (f) Kayıtların korunması

(f) Kayıtlar, hasar, değişiklik ve hırsızlığa karşı koruma sağlanacak şekilde saklanır.

CAMO.A.300 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi el kitabı (CAME)**CAMO.A.300 (a) CAME içeriği**

(a) Kuruluş, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgilerin tümünü içeren bir CAME ve eğer kullanılıyorsa, ilişkili el kitapları, dokümanlar ve prosedürleri sağlar:

(1) Sorumlu yönetici tarafından imzalanan ve kuruluşun her zaman bu Talimat, Part-M ve Part-ML kapsamında ve onaylı CAME ile uyumlu olarak çalışacağını teyit eden bir beyan. Sorumlu yönetici kuruluşun icra kurulu başkanı değilse, bu tür bir icra kurulu başkanı da beyanı imzalar,

(2) CAMO.A.200 maddesinin (a) (2) maddesinde tanımlanan kuruluşun emniyet politikası,

(3) Kuruluşun onay şartlarına ilişkin çalışma kapsamı,

(4) CAMO.A.305 maddesinin (d) bendi gereği mevcut olması gereken personel işgücü kaynağının ve mevcudiyetinin planlama sisteminin genel bir tanımı,

(5) CAMO.A.305 maddesinin (a) (3) ila (a) (5), (b) (2) ve (f) maddelerinde belirtilen kişi (ler) in unvanları ve isimleri,

(6) CAMO.A.305 maddesinin (a) (3) ila (a) (5), (b) (2), (e) ve (f) bentlerinde görevlendirilen kişilerin görevleri, hesap verebilirlik, sorumlulukları ve yetkileri,

(7) CAMO.A.305 maddesinin (a) (3) ila (a) (5), (b) (2), (e) ve (f) bentlerinde ve CAMO.A.200 (a) (1) bendinde belirtilen tüm kişi (ler) arasındaki ilişkili hesap verebilirlik ve sorumluluk zincirlerini gösteren bir organizasyon şeması,

(8) CAMO.A.305 maddesinin (e) bendinde atıfta bulunulan, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikaları veya tavsiyeleri vermeye yetkili personelin listesi, uygun olduğu durumlarda, CAMO.A.125 (c) bendi uyarınca uçuş izni vermeye yetkili personel listede belirtilir.

(9) Tesislerin genel bir tanımı ve yeri,

(10) CAMO.A.202 maddesinin gerektirdiği iç emniyet raporlama şemasının açıklaması.

(11) Kuruluşun Part-CAMO, Part-M ve Part-ML'den geçerli olana uygunluğu nasıl sağlayacağını, özellikle aşağıdakileri de içerecek şekilde, tanımlayan prosedürler,

(i) CAMO.A.200 maddesinin gerektirdiği şekilde yönetim sisteminin kilit süreçlerinin dokümantasyonu,

(ii) Kuruluşun, CAMO.A.205 maddesi ve CAMO.A.315 (c) maddesi kapsamında bakım ve alt yüklenici anlaşmalı olarak yürütülen faaliyetlerin nasıl kontrol edildiğini tanımlayan prosedürler,

(iii) Uçuşa elverişlilik yönetimi ile yetkili olduğunda uçuşa elverişlilik gözden geçirme ve uçuş izni prosedürleri,

(iv) CAMO.A.115 (b) ve CAMO.A.130 (c) maddesi kapsamında önceden onay gerektirmeyen değişikliklerin kapsamını tanımlayan ve bu tür değişikliklerin nasıl yönetileceğini ve bildirileceğini açıklayan prosedür,

(v) CAME değişiklik prosedürleri.

(12) M.A.201 veya ML.A.201 maddelerine uygun olarak sürekli uçuşa elverişlilik yönetim sözleşmesinin mevcut olduğu hava araçları için onaylanmış hava aracı bakım programlarının listesi,

(13) CAMO.A.315 maddesinin (c) bendi uyarınca bakım sözleşmelerinin listesi,

(14) Halihazırda onaylanmış alternatif uyumluluk yöntemlerinin listesi.

CAMO.A.300 (b) CAME'nin ilk onayı

(b) CAME'in ilk yayımlanmış hali Genel Müdürlük tarafından onaylanır. Kuruluşun tanımının ve işleyişinin güncel kalması amacıyla gerektiğinde revize edilir.

CAMO.A.300 (c) CAME'nin revizyonları

(c) CAME'deki revizyonlar, (a)(11)(iv) ve (a)(11)(v) bentlerinde atıfta bulunulan prosedürlerde tanımlandığı şekilde yönetilir.

(a)(11)(iv) maddesinde atıfta bulunulan prosedürün kapsamına girmeyen revizyonlar ve ayrıca CAMO.A.130 (a) maddesinde listelenen değişikliklerle ilgili revizyonlar Genel Müdürlük tarafından onaylanacaktır.

CAMO.A.305 Personel gereklilikleri**CAMO.A.305 (a) Sorumlu Müdür**

(a) Kuruluş, tüm sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinin finanse edilebilmesini ve mevzuat gerekliliklerine uygun şekilde yürütülebilmesini sağlayan kurumsal yetkiye sahip bir Sorumlu Müdür atar.

Söz konusu Sorumlu Müdür aşağıdaki gereklilikleri sağlar.

(1) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinin bu Talimat, Part-M ve Part-ML'ye uygun şekilde yürütülmesi ve kuruluş onay sertifikasını muhafazası için gerekli tüm kaynakların mevcut olmasını sağlamak,

(2) CAMO.A.200 maddesinde belirtilen emniyet politikasını oluşturmak ve teşvik etmek,

(3) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi, uçuşa elverişlilik gözden geçirme ve özel uçuş izni yayınlama faaliyetlerinin bu Talimat, Part-M ve Part-ML'ye uygun şekilde yürütülmesinden sorumlu bir kişi veya kişiler grubunu tayin eder,

(4) Yönetim sisteminin bir parçası olarak uyumluluk izleme işlevini yönetme sorumluluğuna sahip bir kişi veya kişiler grubunu tayin eder,

(5) Yönetim sisteminin bir parçası olarak etkili emniyet yönetimi süreçlerinin geliştirilmesi, idaresi ve sürdürülmesinden sorumlu bir kişi veya kişiler grubunu tayin eder,

(6) CAMO.A.305 maddesinin (a) (3) ila (a) (5) ve (b) (2) bentlerine göre atanan kişi veya kişiler grubunun, kendisini uyumluluk ve emniyet konularında bilgilendirmesi için doğrudan erişebilmesini sağlar,

(7) Bu Talimatı temel olarak anladığını gösterir.

CAMO.A.305 (b) Ticari Hava Taşımacılığı (CAT) durumunda Sorumlu Müdür

(b) SHY-6A kapsamında Ticari Hava Taşımacılığı (CAT) yapmak üzere ruhsatlandırılan kuruluşların Sorumlu Müdürü ayrıca aşağıdaki gereklilikleri sağlar:

(1) SHT-OPS Talimatının ORO.GEN.210 maddesinin (a) bendinin gerektirdiği şekilde hava taşıyıcısı için sorumlu müdür olarak atanan kişi olmak,

(2) Genel Müdürlük tarafından aksi uygun bulunmadıkça, işleticiye sözleşmeli olarak SHT-145 uyarınca hizmet sağlayan onaylanmış bir kuruluş tarafından istihdam edilmeyen sürekli uçuşa elverişliliğin yönetimi ve gözetiminden sorumlu bir kişiyi tayin eder.

CAMO.A.305 (ba) Atanmış kişilerin bakım kuruluşlarında çalışması

(ba) CAMO.A.305 (a)(3) uyarınca atanan kişi veya kişiler, M.A.201(ea) uyarınca oluşturulan bir sözleşme ile ilgili sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinde yer alıyorsa, Genel Müdürlük tarafından özel olarak kabul edilmedikçe, CAMO ile sözleşme yapmış olan SHT-145 uyarınca onaylanmış bir kuruluş tarafından istihdam edilmeyecektir.

CAMO.A.305 (c) Kişi veya kişiler grubu

(c) CAMO.A.305 maddesinin (a) (3) ila (a) (5) ve (b) (2) bentlerine uygun olarak atanan kişi veya kişiler, hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi ile ilgili bilgi, geçmiş ve yeterli deneyime sahip olduğunu ve bu Talimat ile ilgili çalışma deneyimine sahip olduğunu gösterir. Bu kişi (ler), nihai olarak sorumlu Müdüre karşı sorumlu olur.

CAMO.A.305 (d) Yeterli sayı ve nitelikli personele sahip olma

(d) Kuruluş, onayı kapsamındaki faaliyetlerinin uygun olarak planlanması, gerçekleştirilmesi, denetlenmesi, denetlenmesi ve izlenmesi için yeterli sayıda ve uygun nitelikli personele sahip olmasını sağlamak amacıyla personel mevcudiyetini planlamak için bir sistem kurar.

CAMO.A.305 (e) ARS'ye sahip olma

(e) Kuruluş, CAMO.A.125 (e) bendi kapsamında uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapmak veya tavsiye raporu yayınlamak ve uygun olduğunda CAMO.A.125 (f) bendi kapsamında özel uçuş izni belgesi düzenlemek üzere onaylanmak için CAMO.A.310 maddesine uygun olarak nitelikli ve yetkilendirilmiş uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeline sahip olur.

CAMO.A.305 (f) ARC uzatma personeli

(f) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikalarına CAMO.A.125(d)(4) bendi kapsamında uzatma gerçekleştiren kuruluşlar, uzatma yapmaya yetkili kişileri tayin eder.

CAMO.A.305 (g) Yetkinlik değerlendirmesi

(g) Kuruluş, uyumluluk izleme, emniyet yönetimi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi, uçuşa elverişlilik gözden geçirme veya tavsiye yayınlama ve uygun olduğunda uçuş izni verme ile ilgili personelin yeterliliğini Genel Müdürlükçe kabul edilen bir prosedüre ve standarda göre oluşturur ve kontrol eder. Yetkinlik, işin icrası ile ilgili gerekli uzmanlığa ek olarak, kişinin kuruluştaki görev ve sorumluluklarına uygun emniyet yönetimi ve insan faktörleri ilkelerinin anlaşılmasını da içerir.

CAMO.A.310 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli (ARS) nitelikleri**CAMO.A.310 (a) Nitelikler**

(a) CAMO.A.125(e) bendi uyarınca uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikaları veya tavsiyeleri düzenleyen ve uygun olduğunda CAMO.A.125(f) bendi uyarınca uçuş izni onaylayan uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli aşağıdaki niteliklere sahip olur.

- (1) Sürekli uçuşa elverişlilik konusunda en az 5 yıllık deneyime sahip olma,
- (2) SHT-66 lisansı veya havacılık ile ilgili lisans diploması veya bunların ulusal eşdeğerine sahip olma,
- (3) Resmi havacılık bakım eğitimine sahip olma,
- (4) Onaylı kuruluş bünyesinde uygun sorumluluklara sahip olan bir pozisyona sahip olma.

CAMO.A.310 (b) Mezuniyet yerine ilave tecrübe

(b) (a)(1), (a)(3) ve (a)(4)'de yer alan gerekliliklere bakılmaksızın, (a)1 paragrafında istenen tecrübeye ilaveten sahip olunan sürekli uçuşa elverişlilik konusundaki ek 5 yıllık tecrübe (a)2 paragrafında yer alan şartların yerine kabul edilebilir.

CAMO.A.310 (c) ARS yetkilendirmesi

(c) Atanan uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin kuruluş tarafından yetkilendirilmesi sadece; bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi Genel Müdürlüğün veya Genel Müdürlük tarafından onaylanmış bir prosedür doğrultusunda kuruluşun onaylı uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin gözetimi altında yeterli bir şekilde tamamlamasının ardından Genel Müdürlük tarafından resmi olarak kabul edildiği takdirde yayınlanabilir.

CAMO.A.310 (d) ARS güncel tecrübe

(d) CAMO, hava aracı uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin yakın dönemde uygun sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi deneyimini kanıtlayabildiğinden emin olmalıdır.

CAMO.A.315 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi**CAMO.A.315 (a) Part-M ve Part-ML gerekliliklerine uygunluk**

(a) Tüm sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetleri uygun olduğu şekli ile Part-M veya Part-ML Talimatlarının üçüncü bölümlerinde yer alan hususlar doğrultusunda gerçekleştirilir.

CAMO.A.315(b) Sürekli uçuşa elverişlilik görevleri

(b) Onaylı kuruluş yönetilen her hava aracı için;

1. Uygun olduğu şekli ile M.A.302 veya ML.A.302 maddeleri kapsamında gerekli olduğunda güvenilirlik programını da içeren bir bakım programı geliştirir ve kontrol altında tutar,
2. Ticari hava taşımacılığında kullanılmayan hava aracı için uygun olduğu şekli ile M.A.201 veya ML.A.201 kapsamında sorumlu olan sahibine veya işleticisine bakım programının bir kopyasını temin eder;
3. Modifikasyon ve tamirler için kullanılan verilerinin uygun olduğu şekli ile M.A.304 veya ML.A.304 maddesi gerekliliklerine uygun olmasını sağlar,
4. Karmaşık motorlu hava araçları veya SHY-6A kapsamında Ticari Hava Taşımacılığında kullanılan hava araçları için zorunlu olmayan modifikasyon ve kontrollerin değerlendirilmesi ve uygulanıp uygulanmamasına karar verilebilmesi için kuruluşun CAMO.A.200(a)(3) maddesi kapsamındaki emniyet risk yönetim sürecinin işletildiği bir prosedür oluşturur.
5. Gerekliğinde hava aracının ve üzerinde takılı bulunan motor(lar) ile pervane(ler)in uygun şekilde onaylı bir bakım kuruluşuna teslim edilmesini sağlar,
6. Her bir bakımın düzgün bir şekilde gerçekleştirilmesini, hava aracının uçuşa elverişliliğinin belirlenmesini ve uygun şekilde servise verilmesini sağlamak için bakım iş emri hazırlar, faaliyetleri denetler ve ilgili kararları koordine eder.

CAMO.A.315(c) Bakım destek anlaşması

(c) Kuruluş, SHT-145 veya Part-CAO kapsamında bakım kuruluşu onayına sahip olmadığında, uygun olduğu şekli ile M.A.201 (e)(3), (f)(3), (g)(3) ve (h)(3) veya ML.A.201 maddeleri gereği bakım destek anlaşmalarını işletici ile koordine ederek aşağıdakileri sağlamak amacıyla yönetir.

- (1) Tüm bakım işlemlerinin nihai olarak onaylı bir bakım kuruluşunca icra edilmiş olması,
- (2) Uygun olduğu şekli ile M.A.301(b), (c), (f) ve (g) veya ML.A.301 maddelerinde yer alan sürekli uçuşa elverişlilik görevleri ile ilgili işlevlerin açıkça belirlenmesi.

CAMO.A.315(d) Bağımsız iş emri

(d) Aşağıdaki durumlar için (c) maddesine bakılmaksızın anlaşma onaylı bakım kuruluşunda açılan bağımsız iş emirleri şeklinde olabilir;

1. Hava aracının plansız hat bakımı ihtiyacı olduğunda,
2. Motor ve pervane de dahil olmak üzere komponent bakımı gerektiğinde.

CAMO.A.315(e) İnsan faktörlerini dikkate alma

(e) Kuruluş, bakım anlaşması ve alt yüklenici faaliyetleri de dahil olmak üzere tüm sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinde insan faktörleri ve insan performansı sınırlamalarının dikkate alınmasını sağlar.

CAMO.A.320 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme konusunda CAMO.A.125 (e) maddesi kapsamında onaylı olan kuruluşlar, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemlerini uygun olduğu şekli ile M.A.901 veya ML.A.903 gerekliliklerine uygun şekilde icra eder.

CAMO.A.325 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi verileri

Kuruluş, CAMO.A.315 maddesinde belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik görevlerinin yerine getirilmesi için uygun olduğu şekli ile M.A.401 veya ML.A.401 kapsamında geçerli güncel bakım verilerine sahip olur ve kullanır.

Bu veriler, uygun bir sözleşmeye tabi olarak hava aracı sahibi veya işletici tarafından sağlanabilir. Böyle bir durumda, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu, CAMO.A.220 (a) maddesinde aksi belirtilmedikçe, bu tür verileri yalnızca sözleşme süresi boyunca saklar.

CAMO.B.300 Gözetim esasları**CAMO.B.300 (a) Gerekliliklere ve emniyet önlemlerine uyumun doğrulanması**

(a) Genel Müdürlük gözetim faaliyetlerinde aşağıdakileri doğrular.

- (1) Onay sertifikasının tanzim edilmesinden önce ilgili kuruluş için geçerli olan gerekliliklerin sağlandığını,
- (2) Onay sertifikası düzenlenen kuruluşların geçerli gerekliliklere sürekli uyum sağladığını,
- (3) Genel Müdürlük tarafından zorunlu kılınan emniyet önlemlerinin uygulamaya koyulduğunu.

CAMO.B.300 (b) Gerekliliklere uyumun doğrulanması süreci

(a) Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilecek bu doğrulama aşağıdaki süreçleri içerir.

(1) Özellikle emniyet gözetiminden sorumlu personelin görevlerini yerine getirmeleri için rehberlik sağlamayı amaçlayan belgeler kullanılır.

(2) İlgili kuruluşlara emniyet gözetimi faaliyetinin sonuçlarıyla ilgili bilgi sağlanır.

(3) Habersiz denetimler de dahil olmak üzere değerlendirmeler, incelemeler ve denetimler gerçekleştirilir.

(4) CAMO.B.350 'Bulgular ve düzeltici faaliyetler' maddesinde belirtilen önlemler de dahil olmak üzere, daha fazla eylemin gerekli olması durumunda Genel Müdürlüğe ihtiyaç duyulan kanıtları sağlar.

CAMO.B.300 (c) Geçmiş gözetim faaliyetlerinin sonuçlarının dikkate alınması

(c) (a) ve (b) bentlerin tanımlanan gözetim kapsamı, geçmiş gözetim faaliyetlerinin sonuçlarını ve emniyet önceliklerini dikkate alacaktır.

Genel Müdürlük, habersiz denetimler de dahil, gözetim süreçleri için yararlı olduğu düşünülen her türlü bilgiyi toplayacak ve değerlendirecektir.

CAMO.B.305 Gözetim programı**CAMO.B.305 (a) Gözetim programı oluşturma ve sürdürme**

(a) Genel Müdürlük, CAMO.B.300 maddesinin gerektirdiği gözetim faaliyetlerini kapsayan bir gözetim programı oluşturur ve sürdürür.

CAMO.B.305 (b) Gerekliliklere ve emniyet önlemlerine uyumun doğrulanması

(b) Gözetim programı, kuruluşun özel yapısı, faaliyetlerinin karmaşıklığı, geçmiş belgelendirme ve gözetim faaliyetlerinin sonuçları dikkate alınarak geliştirilir ve ilgili risklerin değerlendirilmesine dayanır. Her bir gözetim planlama periyodu şunları içerecektir:

(1) habersiz denetimler dahil olmak üzere değerlendirmeler, incelemeler, denetimler ve uygun olduğu şekilde:

(i) yönetim sistemi değerlendirmeleri ve süreç denetimleri,

(ii) kuruluş tarafından yönetilen ilgili bir hava aracı örneğinin ürün denetimleri,

(iii) gerçekleştirilen uçuşa elverişlilik incelemelerinin örnekleme ile kontrolü,

(iv) verilen uçuş izinlerinden örnekleme ile kontrolü.

(2) Her ikisinin de önemli konulardan haberdar olmalarını sağlamak için Sorumlu Müdür ve Genel Müdürlük arasında yapılan toplantılar.

CAMO.B.305 (c) 24 aylık gözetim periyodu uygulanması

(c) Genel Müdürlük tarafından onay sertifikası düzenlenen kuruluşlar için 24 ayı geçmeyen bir gözetim planlama periyodu uygulanır.

CAMO.B.305 (d) Gözetim periyodunun kademeli olarak 36 ve 48 aya çıkarılması

(d) (c) bendine istisna olarak, Genel Müdürlüğün önceki 24 ay içinde aşağıdakilerin yerine getirildiğini tespit etmesi halinde, kuruluşun gözetim planlama periyodu 36 aya kadar uzatılabilir:

- (1) Kuruluşun, havacılık emniyeti tehlikelerinin etkin bir şekilde tanımlandığını ve ilgili risklerin yönetimini başarılı şekilde yaptığını,
  - (2) Kuruluşun CAMO.A.130 maddesi kapsamında tüm değişiklikler üzerinde sürekli olarak tam kontrole sahip olduğunu,
  - (3) Genel Müdürlükçe kuruluşa hiçbir seviye 1 bulgu yayımlanmamış olduğunu,
  - (4) tüm düzeltici eylemler, CAMO.B.350 maddesi kapsamında Genel Müdürlük tarafından kabul edilen veya uzatılan süre içinde uygulanmış olduğunu,
- Ayrıca, yine (c) bendine istisna olarak, birinci paragrafın (1) ila (4) numaralı bentlerinde belirtilen koşullara ek olarak, kuruluşun kendisinin emniyet performansı ve mevzuata uyumluluğu hakkında Genel Müdürlüğe etkin bir sürekli raporlama sistemini oluşturması ve Genel Müdürlüğün bu sistemi onaylaması durumunda kuruluşun gözetim planlama periyodunu ilave olarak azami 48 aya kadar uzatabilir.

CAMO.B.305 (e) Gözetim periyodunun kısaltılması

- (e) Kuruluşun emniyet performansının düştüğüne dair herhangi bir kanıt varsa, gözetim planlama periyodu kısaltılabilir.

CAMO.B.305 (f) Gözetim programının içeriği

- (f) Gözetim programı, denetimlerin, incelemelerin ve toplantıların yapılması gereken tarihleri ve ne zaman gerçekleştirildiğinin kayıtlarını içerecektir.

CAMO.B.305 (g) Gözetim periyodunun devam tavsiyesi

- (g) Her bir gözetim planlama periyodu sonunda, Genel Müdürlük, gözetimin sonuçlarını yansıtan onayın devamına ilişkin bir tavsiye raporu yayımlar.

CAMO.B.310 İlk onay süreci

CAMO.B.310 (a) İlk onay için gerekliliklere uygunluğun doğrulanması

- (a) Genel Müdürlük, bir ilk onay başvurusu aldığı anda, başvuran kuruluşun geçerli gerekliliklere uygunluğunu doğrular.

CAMO.B.310 (b) Sorumlu Müdür ile yetkilendirme öncesi toplantı

- (b) Kuruluşun sorumlu yöneticisi ile, yetkilendirme sürecinin önemini ve CAME içerisinde tanımlanan prosedürlere uygunluk beyanını imzalama nedenini tam olarak anladığından emin olmak için ilk yetkilendirme süreçleri sırasında en az bir kez toplantı yapılır.

CAMO.B.310 (c) Bulguların, kapatma faaliyetlerinin ve tavsiyelerin kayıt altında tutulması

- (c) Genel Müdürlük, tüm bulguları, bulguyu kapatmak için gereken eylemleri ve onay sertifikası düzenlenmesi için yayınlanan tavsiyeleri kayıt altında tutar.

CAMO.B.310 (d) Sertifika öncesi tüm bulguların kapatılması

- (d) Genel Müdürlük, gerçekleştirdiği doğrulama sırasında ortaya çıkan tüm bulguları yazılı olarak kuruluşa bildirir. İlk onay için, sertifika verilmeden önce tüm bulgular Genel Müdürlüğü tatmin edecek şekilde kapatılır.

CAMO.B.310 (e) Onay sertifikası ve CAME onayı

(e) Kuruluşun geçerli gerekliliklere uyduğundan emin olduğunda, Genel Müdürlük kuruluşu verilecek Onay Sertifikasını SHGM Form 14 formunu kullanarak düzenler ve CAME'yi resmi olarak onaylar.

CAMO.B.310 (f) Onay numarası

(f) Kuruluşu özel olarak atanan Onay Numarası TR.CAMO.XXXX numaralandırma formatı kullanılarak SHGM Form 14 üzerinde belirtilir.

CAMO.B.310 (g) Sertifikanın sınırsız süre ile yayınlanması ve onay kapsamı

(g) Sertifika sınırsız bir süre için verilir. Kuruluşun yetkileri, kuruluşun yürütmesi onaylanan faaliyetlerin kapsamı ve varsa sınırlamalar sertifikaya ekli olarak yayınlanan onay koşullarında belirtilir.

CAMO.B.310 (h) Ön onay gerektirmeyen değişiklikler prosedürünün onayı

(h) Kuruluşun, CAMO.A.130 maddesinin (c) bendi kapsamında ilgili değişiklikler gerçekleşmeden Genel Müdürlük onayı alınmasına gerek olmayan değişikliklerin kapsamını, bu değişikliklerin nasıl yönetileceğini ve Genel Müdürlüğe nasıl bildirileceğini tanımlayan ilgili CAME prosedürü Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

CAMO.B.330 Değişiklikler**CAMO.B.330 (a) Değişiklik için gerekliliklere uygunluğun doğrulanması**

(a) Genel Müdürlük, önceden onay gerektiren bir değişiklik başvurusunu aldığı anda, onayı vermeden önce kuruluşun geçerli gerekliliklere uygunluğunu doğrular.

CAMO.B.330 (b) Değişiklik sırasında faaliyet gösterme koşulları

(b) Genel Müdürlük, kuruluşun sertifikasının askıya alınması gerektiğine karar vermedikçe, değişiklik sırasında kuruluşun faaliyet gösterebileceği koşulları belirler.

CAMO.B.330 (c) Değişiklerin onaylanması

(c) Genel Müdürlük, kuruluşun geçerli gerekliliklere uyduğundan emin olduğunda değişikliği onaylar.

CAMO.B.330 (d) Ön onay gerektirenler için onay alınmadan değişiklik gerçekleştirilmesi

(d) Kuruluşun (c) bendinde belirtilen Genel Müdürlük onayını almadan, önceden onay gerektiren değişiklikleri uygulaması durumunda, değişikliğin kapsamı göz önüne alınarak, onay sertifikasının askıya alınması, sınırlandırılması veya iptal edilmesi dahil gerekli idari yaptırımları uygular.

CAMO.B.330 (e) Ön onay gerektirmeyen değişikliklerin incelenmesi

(e) Genel Müdürlük, önceden onay gerektirmeyen değişiklikler için kuruluş tarafından CAMO.A.130 maddesinin (c) bendine göre gönderilen bildirimde sağlanan bilgileri, geçerli gerekliliklere uygunluğu doğrulamak için değerlendirir. Herhangi bir uygunsuzluk durumunda, Genel Müdürlük:

(1) uygunsuzluk hakkında kuruluşu bilgilendirir ve daha fazla değişiklik talep eder,

(2) seviye 1 veya seviye 2 bulgu olması durumunda, CAMO.B.350 maddesinin gerektirdiği şekilde işlem yapar.

CAMO.B.350 Bulgular ve düzeltici faaliyetler

CAMO.B.350 (a) Değişiklik için gerekliliklere uygunluğun doğrulanması

(a) Genel Müdürlük, emniyete etkilerinin ciddiyeti açısından bulguları analiz edecek bir sisteme sahip olur.

CAMO.B.350 (b) Seviye 1 bulgu

(b) Emniyet standardını düşüren veya uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan Genel Müdürlükçe yayımlanan düzenlemelere, kuruluşun onay koşullarına, kuruluşun prosedürlerine ve el kitaplarına karşı ciddi uygunsuzluk oluşturan durumlar, Genel Müdürlükçe seviye 1 bulgu olarak değerlendirilir.

Seviye 1 bulgular aşağıdakileri içerir:

- (1) Genel Müdürlüğe, normal çalışma saatleri içinde ve iki yazılı talepten sonra CAMO.A.140 maddesinde tanımlandığı şekilde kuruluşun tesislerine erişim izni verilmemesi,
- (2) İbraz edilen belgesel kanıtların tahrif edilmesi yoluyla kuruluş belgesinin elde edilmesi veya geçerliliğinin sürdürülmesi,
- (3) kuruluş onay sertifikasının kötüye kullanıldığına veya hileli kullanıldığına dair kanıt tespit edilmesi,
- (4) Sorumlu Müdürün bulunmaması.

CAMO.B.350 (c) Seviye 2 bulgu

(c) Emniyeti azaltabilecek veya uçuş emniyetini tehlikeye atabilecek Genel Müdürlükçe yayımlanan düzenlemelere, kuruluşun onay koşullarına, kuruluşun prosedürlerine ve el kitaplarına karşı uygunsuzluk oluşturan durumlar, Genel Müdürlükçe seviye 2 bulgu olarak değerlendirilir.

CAMO.B.350 (d) Bulgular için yapılacak eylemler

(d) Gözetim sırasında veya başka herhangi bir yolla bir bulgu tespit edildiğinde, bulguyu kuruluşa yazılı olarak iletir ve tespit edilen uygunsuzlukları gidermek için düzeltici eylem talep eder. Bulgunun doğrudan ülkemiz siciline kayıtlı olmayan bir hava aracıyla ilgili olması durumunda, Genel Müdürlük hava aracının kayıtlı olduğu ülkeyi bilgilendirir.

(1) Seviye 1 bulgular olması durumunda, Genel Müdürlük, kuruluş tarafından başarılı düzeltici önlem alınana kadar bulgunun kapsamına bağlı olarak faaliyetleri durdurmak veya sınırlamak için uygun önlemleri derhal alır. Uygunsa, sertifikayı iptal etmek, tamamen ya da kısmen sınırlandırmak veya askıya almak için harekete geçer.

(2) Seviye 2 bulgular durumunda, Genel Müdürlük:

(i) Kuruluşa, bulgunun niteliğine uygun bir düzeltici faaliyet uygulama süresi verir ve her durumda başlangıçta 3 ayı geçmez. Bu süre bulgunun kuruluşa yazılı olarak bildirilerek, tespit edilen uygunsuzluğun giderilmesi için düzeltici eylem talep edildiği tarihten itibaren başlar. Bu sürenin sonunda, kuruluşun bulgusunun niteliğine ve geçmiş emniyet performansına bağlı olarak, Genel

Müdürlük tarafından kabul edilen tatmin edici bir düzeltici eylem planı kapsamında 3 aylık süre uzatılabilir,

(ii) kuruluş tarafından önerilen düzeltici eylem ve uygulama planını değerlendirir ve uygunsuzlukları ele almak için yeterli olduğu sonucuna varırsa, bunları kabul edir.

(3) Bir kuruluşun kabul edilebilir bir düzeltici eylem planı sunamaması veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen veya uzatılan süre içinde düzeltici eylemi gerçekleştirememesi durumunda, bulgunun seviyesi seviye 1 olarak yükseltilir ve (d)1'de belirtildiği gibi işlem yapılır.

(4) Genel Müdürlük, kendisinin yazdığı ve kendisine iletilen tüm bulguları, varsa uyguladığı tüm idari yaptırımları ve düzeltici faaliyetleri kapatılması gereken ve kapatıldığı tarihlerle birlikte kayıt altına alır.

CAMO.B.355 Askıya alma, sınırlama ve iptal

CAMO.B.355 (a) Emniyet tehdidi durumunda askıya alma

(a) Genel Müdürlük, olası bir emniyet tehdidi durumunda makul gerekçelerle onay sertifikasını askıya alır.

CAMO.B.355 (b) CAMO.B.350 maddesi kapsamında işlem

(b) Genel Müdürlük, CAMO.B.350 maddesi uyarınca onay sertifikasını askıya alma, iptal etme veya sınırlama işlemini gerçekleştirir.

CAMO.B.355 (c) Güvenlik nedeniyle 24 ay boyunca denetim gerçekleştirememe

(c) Genel Müdürlük denetçilerinin, tesislerin bulunduğu ülkedeki güvenlik durumu nedeniyle yerinde denetim(ler) yoluyla gözetim sorumluluklarını 24 ay boyunca yerine getirememesi durumunda Genel Müdürlük sertifikayı askıya alır.

İçindekiler Tablosu

CAO.A.015 Başvuru	5
CAO.A.020 Onay koşulları	5
CAO.A.020 (a) Yetkilendirme sistemi	5
CAO.A.020(b) Onay sertifikası	6
CAO.A.020(c) Sınırlı alanlarda parça imal etme.....	7
CAO.A.025 Birleşik uçuşa elverişlilik el kitabı	7
CAO.A.030 Tesisler	8
CAO.A.030 Genel tesisler.....	8
CAO.A.030 (a) Bakım tesisleri	8
CAO.A.030 (b) Depo tesisleri	8
CAO.A.035 Personel gereklilikleri	8
CAO.A.035 (a) Sorumlu Müdür	8
CAO.A.035 (b) Yönetici atama	8
CAO.A.035 (c) Yönetici nitelikleri.....	8
AMC1 CAO.A.035(c) Yönetici nitelikleri.....	8
CAO.A.035 (d) Yeterli sayı ve nitelikli personele sahip olma.....	9
CAO.A.035 (e) Yetkinlik değerlendirme.....	9
CAO.A.035 (f) Uzmanlık gerektiren işler personeli.....	9
CAO.A.040 Onaylayıcı personel	9
CAO.A.040 (a) Onaylayıcı personel yetki kullanım şartları	9
CAO.A.040 (b) One-off yetkilendirme	9
CAO.A.040 (c) Sorumlu pilotun onaylayıcı personel olarak yetkilendirilmesi	10
CAO.A.040 (d) Onaylayıcı personel kayıtları.....	10
CAO.A.045 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli	10
CAO.A.045 (a) ARS nitelikleri	10
CAO.A.045 (b) ARS yetkilendirmesi	10
CAO.A.045 (c) ARS güncel tecrübe	11
CAO.A.045 (d) ARS listesi.....	11
CAO.A.045 (e) ARS kayıtları	11
CAO.A.050 Komponentler, ekipman ve aletler	11
CAO.A.050 (a) Ekipman ve aletlere sahip olma	11
CAO.A.050 (b) Kalibrasyon ve kontrol	11
CAO.A.050 (c) Komponentlerin kabulü	11

CAO.A.055 Bakım verileri ve iş emirleri	11
CAO.A.055 (a) Bakım verilerine sahip olma ve kullanma	11
CAO.A.055 (b) İş emirleri	11
CAO.A.060 Bakım standartları.....	12
CAO.A.060 (a) Bakım personeli nitelikleri	12
CAO.A.060 (b) Bakım ortamı	12
CAO.A.060 (c) Bakım verilerine ve iş emirlerine uyma	12
CAO.A.060 (d) Alet, ekipman ve malzeme	12
CAO.A.060 (e) Çevresel sınırlamalar	12
CAO.A.060 (f) Uygun tesislerin kullanımı	12
CAO.A.060 (g) Çoklu hata riskinin azaltılması.....	12
CAO.A.060 (h) Hata yakalama	12
CAO.A.060 (i) Genel doğrulama.....	12
CAO.A.060 (j) Bakımın kayıt altına alınması ve belgelendirilmesi	12
CAO.A.065 Hava aracı bakım çıkış sertifikası (CRS)	12
CAO.A.070 Komponent bakım çıkış sertifikası (CRS)	13
CAO.A.070 (a) Komponent CRS belgesi	13
CAO.A.070 (b) Form1'in bilgisayar tarafından üretilmesi.....	13
CAO.A.075 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi.....	13
CAO.A.075 (a) Part-M ve Part-ML'e uygunluk.....	13
CAO.A.075 (b) Yönetilen her bir hava aracı için	13
CAO.A.080 Sürekli uçuşa elverişlilik verileri	14
CAO.A.085 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme.....	14
CAO.A.090 Kayıtların saklanması	14
CAO.A.090 (a) Saklanacak kayıtlar.....	14
CAO.A.090 (b) Saklama süresi	14
CAO.A.090 (c) Saklama süresi.....	14
CAO.A.090 (d) Kayıtların korunması	14
CAO.A.090 (e) Bilgisayar yedeği	14
CAO.A.090 (f) Kayıtların devri.....	15
CAO.A.090 (g) CAO'nun faaliyetlerine son vermesi.....	15
CAO.A.095 Kuruluşun yetkileri	15
CAO.A.095 (a) Bakım yapma yetkisi	15
CAO.A.095 (b) Uçuşa elverişlilik yönetimi yetkisi	15

CAO.A.095 (c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme yetkisi	15
CAO.A.095 (d) Özel uçuş izni onayı yetkisi	16
CAO.A.095 (e) Birden fazla yetki kapsamı	16
CAO.A.100 Kalite sistemi ve organizasyonel gözden geçirme	16
CAO.A.100 (a) Kalite sistemi kurulması	16
CAO.A.100 (b) Kalite sistemi faaliyetleri.....	16
CAO.A.100 (c) Kalite sistem kayıtları	16
CAO.A.100 (d) Kalite sistemlerinin birleştirilmesi	16
CAO.A.100 (e) Küçük CAO tanımı	16
CAO.A.100 (f) Organizasyonel gözden geçirme.....	17
CAO.A.105 Kuruluştaki değişiklikler	17
CAO.A.105 (a) Gerçekleşmeden önce bildirilecek değişiklikler	17
CAO.A.105 (b) 15 gün içinde bildirilecek değişiklikler	17
CAO.A.110 Onayın sürekli geçerliliği	17
CAO.A.110 (a) Onayın geçerlilik şartları	17
CAO.A.110 (b) Sertifikanın iade edilmesi.....	17
CAO.A.115 Bulgular	18
CAO.A.115 (a) Onayın geçerlilik şartları	18
CAO.A.115 (b) Sertifikanın iade edilmesi.....	18
CAO.A.115 (c) Sertifikanın iade edilmesi	18
CAO.B.020 Kayıtların Saklanması	18
CAO.B.020 (a) Kayıtların Sistemi.....	18
CAO.B.020 (b) Asgari kayıt saklama belgeleri.....	18
CAO.B.020 (c) Kayıtların saklanma süresi	18
CAO.B.020 (d) Kayıtların yetkili makama sunulması	18
CAO.B.045 İlk yetkilendirme süreci.....	19
CAO.B.045 (a) Yönetici personel onayı.....	19
CAO.B.045 (b) CAE prosedürlerinin uygunluğu	19
CAO.B.045 (c) Gerekliliklerin sağlanmasının doğrulanması.....	19
CAO.B.045 (d) Sorumlu Müdür ile toplantı	19
CAO.B.045 (e) Bulguların yazılı olarak bildirilmesi.....	19
CAO.B.045 (f) Tüm bulguların kapatılması	19
CAO.B.050 İlk onay sertifikasının yayınlanması	19
CAO.B.050 (a) Onay sertifikası.....	19

CAO.B.050 (b) Onay referansı.....	19
CAO.B.055 Onayın devamlılığı.....	20
CAO.B.055 (a) Gözetim planı	20
CAO.B.055 (b) Gözetim periyodu	20
CAO.B.055 (c) Hava aracı örnekleme.....	20
CAO.B.055 (d) Bulguların yazılı iletilmesi.....	20
CAO.B.055 (e) Onay referansı.....	20
CAO.B.055 (f) Onay referansı	20
CAO.B.060 Bulgular	20
CAO.B.060 (a) Gerekliliklere uyulmaması durumunda alınacak tedbirler	20
CAO.B.065 Onayda değişiklik.....	20
CAO.B.065 (a) Değişikliğin incelenmesi	20
CAO.B.065 (b) Değişiklik sırasında faaliyete devam etme.....	21
CAO.B.065 (c) Onay sertifikası	21
CAO.B.070 Askıya Alma, Sınırlandırma ve İptal	21
CAO.B.070 (a) Askıya alma	21
CAO.B.070 (b) Yetkinin askıya alınması, iptali ve sınırlandırılması	21

CAO.A.015 Başvuru

Kuruluşlar, Genel Müdürlüğe başvurularında Form 2-CAO ve Genel Müdürlük resmi internet sayfasında yayınlanan başvuru formları ile müracaat ederler.

CAO.A.020 Onay koşulları**CAO.A.020 (a) Yetkilendirme sistemi**

(a) Kuruluş, onay kapsamını, CAO.A.025 maddesine göre hazırladığı birleşik uçuşa elverişlilik el kitabı (CAE) içerisinde tanımlar.

1.) MTOM 2730 Kg üzeri uçaklar ve MTOM 1200 Kg üzeri yada 4 koltuk ve üzeri için sertifikalandırılmış helikopterler için onay kapsamı hava aracı tipi bazında belirtilir. Onay kapsamındaki değişiklikler CAO.A.105 (a) ve CAO.B.065 (a) maddeleri kapsamında Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

2.) Tam türbin motorlar için onay kapsamı motor üreticisi, grup, seri, tip veya bakım taskları bazında belirtilir. Onay kapsamındaki değişiklikler CAO.A.105 (a) ve CAO.B.065 (a) maddeleri kapsamında Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

3.) Bakım tasklarının planlanması ve gerçekleştirilmesi için sadece bir kişi istihdam eden bir CAO aşağıdaki belirtilen bakım yetkilerine sahip olamaz.

(a) Türbin motorlu bir uçağın bakımı (hava aracı kategorisi için),

(b) Türbin motorlu veya birden fazla piston motora sahip helikopterlerin bakımı (hava aracı kategorisi için),

(c) 450 HP ve üzeri piston motorların tam bakımı (motor bakım kategorisi için),

(d) Türbin motorların tam bakımı (motor bakım kategorisi için).

4.) İnci bentte belirtilenler dışındaki hava araçları, bütün halindeki türbin motor dışındaki komponentler ve NDT benzeri özelleşmiş hizmetler için onay kapsamı, CAO.A.025 (a.11) maddesine göre oluşturulan prosedüre uygun olarak CAO kontrolünde yönetilir.

Bütün halindeki motor dışındaki komponentlerin bakım kapsamı aşağıdaki yetki sınıflandırması kullanılarak tanımlanır.

(i) C1: İklimlendirme ve basınçlandırma (air conditioning and pressurisation) ;

(ii) C2: Otopilot (auto flight) ;

(iii) C3: Komünikasyon ve navigasyon (communications and navigation) ;

(iv) C4: Kapılar ve menteşeler (doors and hatches) ;

(v) C5: Elektrik güç ve lambalar (electrical power and lights) ;

(vi) C6: Ekipmanlar (equipment) ;

(vii) C7: Motor (engine) ;

(viii) C8: Uçuş kumandaları (flight controls);

(ix) C9: Yakıt (fuel);

(x) C10: Helikopter - Dönen aksamlar (helicopter and rotors) ;

(xi) C11: Helikopter- Aktarma Elemanları (helicopter transmission) ;

- (xii) C12: Hidrolik güç (hydraulic power);
- (xiii) C13: Gösterge ve kayıt sistemi (indicating and recording system);
- (xiv) C14: İniş takımı (landing gear);
- (xv) C15: Oksijen (oxygen);
- (xvi) C16: Pervaneler (propellers) ;
- (xvii) C17: Pnömatik ve vakum sistemleri (pneumatic and vacuum systems) ;
- (xviii) C18: Buz/yağmur/yangın koruma (protection from ice/rain/fire) ;
- (xix) C19: Pencereleler (windows) ;
- (xx) C20: Yapısal (structural);
- (xxi) C21: Safra suyu (water ballast);
- (xxii) C22: İtici artırma (propulsion augmentation) ;

Part-M Subpart G veya Subpart F veya Part-145 uyarınca düzenlenmiş mevcut bir kuruluş onayı temelinde Part-CAO uyarınca onay alan kuruluşlar, imtiyazların mevcut onayda yer alanlarla aynı olmasını sağlamak için gerekli tüm detayları işin kapsamına dahil edecektir.

CAO.A.020(b) Onay sertifikası

(b) Kuruluşun onay kapsamı, Genel Müdürlükçe yayınlanan Form 3-CAO onay sertifikasında belirtilir.

1.) Genel Müdürlük tarafından verilen onay sınıfı ve kategorileri kapsamında onayın kati sınırları kuruluş CAE'sinde tanımlanır. Dolayısıyla, CAE'de tanımlanan yetki sınırları kuruluş onay sertifikası ile uyumlu olmak zorundadır.

2.) Bir hava aracı bakım yetkisi, CAO'nun hava aracı ve her tür komponent üzerinde (motorlar dahil olmak üzere) hava aracı bakım verileri doğrultusunda veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesi halinde komponent bakım verileri doğrultusunda, sadece söz konusu komponentler hava aracına takılı iken bakım yapılabileceği anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, söz konusu sökümlün bu paragrafın hükümleri için uygun olmayan ilave bakım ihtiyacını doğurduğu haller hariç olmak üzere, söz konusu hava aracı yetkisine sahip CAO, komponente erişimi iyileştirmek amacıyla söz konusu komponenti bakım için geçici olarak sökebilecektir. Bu işlem, Genel Müdürlük tarafından onaylı CAE'de yer alan kontrol prosedürüne uygun olacaktır. Sınırlama bölümünde, söz konusu bakımın kapsamı açıklanacak, böylelikle de onayın kapsamı belirtilecektir.

3.) Motor bakım yetkisi (türbin, piston veya elektrikli), onaylı bakım kuruluşunun hava aracına takılı olmayan (sökülmüş) motor ve komponentleri üzerinde motor bakım verileri doğrultusunda veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesi halinde komponent bakım verileri doğrultusunda, sadece söz konusu komponentler motora takılı iken bakım yapılabileceği anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, söz konusu sökümlün bu paragrafın hükümleri için uygun olmayan ilave bakım ihtiyacını doğurduğu durumlar hariç olmak üzere, söz konusu motor bakım yetkisi bulunan CAO, komponente erişimi iyileştirmek amacıyla söz konusu komponenti bakım için geçici olarak sökebilecektir. Sınırlama bölümünde, söz konusu bakımın kapsamı açıklanacak, böylelikle de onayın kapsamı belirtilecektir. Motor bakım yetkisi bulunan CAO ayrıca, Genel Müdürlük tarafından onaylanacak birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu el kitabında yer alan kontrol prosedürüne uygun olarak 'üs' ve 'hat' bakımı sırasında takılı bir motor üzerinde de bakım yapılabilecektir. birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu el kitabı çalışma kapsamı, Genel Müdürlük tarafından müsaade edildiği durumlarda bu tür faaliyeti yansıtabilecektir.

4.) Komponent bakım yetkisi (tam motorlar dışındaki komponentler), CAO'nun hava aracına veya motora takılması amaçlanan takılmamış komponentler (tam motorlar hariç) üzerinde bakım

yapılabileceği anlamına gelmektedir. Sınırlama bölümünde, söz konusu bakımın kapsamı açıklanacak, böylelikle de onayın kapsamı belirtilecektir. Komponent bakım yetkisine sahip CAO ayrıca, Genel Müdürlük tarafından onaylanacak bakım kuruluşu el kitabında yer alan kontrol prosedürüne uygun olarak üs ve hat bakımı sırasında takılı bir komponent üzerinde veya bir motor bakım tesisinde de bakım yapılabilecektir. Birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu el kitabı çalışma kapsamı, Genel Müdürlük tarafından müsaade edildiği durumlarda bu tür faaliyeti yansıttacaktır.

5.) Tahribatsız muayene yetkisi NDT, belirli bir hava aracı, motor veya diğer komponent ile ilgili olması gerekmeyen müstakil bir sınıf yetkisidir. Tahribatsız Muayene İşlemleri (NDT: Non-Destructive Testing) yetkisi sadece, diğer kuruluşlar için belirli bir görev olarak NDT yapan onaylı bakım kuruluşu için gereklidir. Hava aracı, motor yada komponent yetkili bir CAO, NDT prosedürleri içeren CAE'ye uygun olarak kendisinin bakım yapmakta olduğu ürünler üzerinde, NDT yetkisine gerek bulunmaksızın NDT yapılabilecektir.

CAO.A.020(c) Sınırlı alanlarda parça imal etme

(c) CAO, kendi tesisleri dahilinde gerçekleştirilen çalışma esnasında kullanılmak üzere, bakım verilerine uygun olarak sınırlı alanlardaki parçaları CAE'de belirtildiği şekilde imal edebilir.

CAO.A.025 Birleşik uçuşa elverişlilik el kitabı

CAO.A.025 (a) CAE içeriği

(a) CAE içeriği

CAO asgari aşağıdaki bilgileri içeren bir el kitabı hazırlar.

- 1.) Sorumlu yönetici tarafından imzalanan ve kuruluşun her zaman Part-CAO ve onaylı CAE ile uyumlu olarak çalışacağını teyit eden bir beyan,
- 2.) CAE onay kapsamı,
- 3.) CAO.035 (a) ve (b)'de belirtilen kişilerin unvanları ve isimleri,
- 4.) CAO.035 (a) ve (b) maddelerinde belirtilen tüm kişi (ler) arasındaki ilişkiyi, hesap verebilirlik ve sorumluluk zincirlerini gösteren bir organizasyon şeması,
- 5.) Mevcut olması durumunda, yetki kapsamlarını içeren onaylayıcı personel listesi,
- 6.) Mevcut olması durumunda, yetki kapsamlarını içeren bakım programı geliştirme ve onayından sorumlu personelin listesi,
- 7.) Mevcut olması durumunda, yetki kapsamlarını içeren uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli listesi,
- 8.) Mevcut olması durumunda, özel uçuş izni yayınlamaktan sorumlu personelin listesi,
- 9.) Tesislerin yeri ve genel tanımı,
- 10.) CAO'nun Part-CAO gerekliliklerine nasıl uyacağına ilişkin prosedürler,
- 11.) CAO.A.105 (b)'de belirtilen CAE değişiklik prosedürü.

CAO.A.025 (b) CAE'nin ilk onayı

(b) CAE'nin ilk onayı Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilir.

CAO.A.025 (c) CAE revizyonlarının onayı

(c) CAE'nin revizyonlarının onayı CAO.A.105 maddesi kapsamında yönetilir.

CAO.A.030 Tesisler**CAO.A.030 Genel tesisler**

Kuruluş, tüm planlı işlerin uygun şekilde gerçekleştirilebilmesi için uygun ofis yerleşimi dahil tüm gerekli tesisleri sağlar. Bakım yapma yetkisini de içeren bir CAO onayına sahip olan kuruluş, ilave olarak aşağıdakileri de sağlar.

CAO.A.030 (a) Bakım tesisleri

(a) Kuruluş, atölyeler, hangarlar, ve bakım bölümleri için çevresel ve çalışma alanı kirliliğini önlemek üzere gerekli tedbirleri alır.

CAO.A.030 (b) Depo tesisleri

Kuruluş;

- 1.) Komponentler, malzemeler, ekipmanlar ve aletler için güvenli depo tesislerini sağlar,
- 2.) Depolanan gayri faal komponentlerin, malzemelerin, ekipman ve aletlerin faal olanlardan ayrı yerlerde tutulmasını sağlar,
- 3.) Depolama koşullarını, üreticinin talimatlarına uygun olarak depolanan unsurların bozulmasını ve hasar görmesini engelleyecek şekilde sağlar.
- 4.) Depolama tesislerine erişimi yetkili personel ile sınırlandırır.

CAO.A.035 Personel gereklilikleri**CAO.A.035 (a) Sorumlu Müdür**

(a) Kuruluş, tüm sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerinin finanse edilebilmesini ve mevzuat gerekliliklerine uygun şekilde yürütülebilmesini sağlayan kurumsal yetkiye sahip bir Sorumlu Müdür atar.

CAO.A.035 (b) Yönetici atama

(b) Sorumlu Müdür, CAO'nun bu Talimat ile sürekli uyumlu şekilde kalmasını sağlamaktan sorumlu bir kişi veya kişiler grubunu atar. Bu kişi veya kişiler, nihai olarak Sorumlu Müdüre karşı sorumlu olur.

CAO.A.035 (c) Yönetici nitelikleri

(c) (b) bendine uygun olarak atanan kişi veya kişiler, görev pozisyonlarına uygun olarak hava aracı sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi ile ilgili bilgi, geçmiş ve yeterli deneyime sahip olduğunu gösterir.

AMC1 CAO.A.035(c) Yönetici nitelikleri

CAO.A.035(b) maddesi kapsamında tayin edilen kişi veya kişiler grubu aşağıdaki özellikleri taşır;

(a) Havacılık emniyet standartlarının ve emniyetli operasyonel uygulamaların yerine getirilmesinde pratik deneyime ve uzmanlığa sahip olmak,

(b) Part-M, Part-ML ve ilgili gereklilikler, prosedürler hakkında kapsamlı bilgiye sahip olmak,

c.) CAE ve kuruluş prosedürleri hakkında kapsamlı bilgiye sahip olmak,

(d) En az iki yılı havacılık sektöründe uygun bir pozisyonda olmak üzere, beş yıllık havacılık tecrübesine sahip olmak;

(e) Onay kapsamında yer alan ilgili örnek hava aracı tipi veya komponentine ait bilgi sahibi olmak. 'İlgili örnek hava aracı', bu eğitimlerin söz konusu onay kapsamında olan ve hava araçlarında yer alan tipik sistemleri içermesi gerektiği anlamına gelmektedir.

Bu bilgi, resmi bir eğitim yada Genel Müdürlükçe gerçekleştirilecek mülakat yolu ile gösterilebilir. Bu eğitimler en azından SHT-66, Ek 3, Seviye 1'e eşdeğer bir seviyede olmalıdır ve bir SHT-147 / EASA Part-147 kuruluşu tarafından, imalatçı tarafından veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen başka bir kuruluş tarafından verilebilir.

(f) Kalite sistemi veya organizasyonel gözden geçirme sistemine ilişkin bilgi sahibi olmak,

(g) Bakım standartları ve insan faktörleri hakkında bilgi sahibi olmak.

CAO.A.035 (d) Yeterli sayı ve nitelikli personele sahip olma

(d) Kuruluş, planlanan işlerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan yeterli sayıda ve nitelikte personele sahip olur. Kuruluş, geçici sözleşmeli personel kullanabilir.

CAO.A.035 (e) Yetkinlik değerlendirme

(e) Kuruluş, tüm personelinin yetkinliğini değerlendirir ve kayıt altına alır.

CAO.A.035 (f) Uzmanlık gerektiren işler personeli

(f) Kuruluş, kaynak işlemleri ve renk kontrast kontrolü dışındaki tahribatsız muayene işlemleri gibi uzmanlık gerektiren işlemleri gerçekleştiren personelinin resmi olarak bir standarda göre vasıflandırılmış olmasını sağlar.

CAO.A.040 Onaylayıcı personel

CAO.A.040 (a) Onaylayıcı personel yetki kullanım şartları

(a) Onaylayıcı personel yetkisini sadece CAO'nun aşağıdakileri sağlaması durumunda kullanabilir.

- 1.) Onaylayıcı personelin 66.A.20 (b) gerekliliklerini sağlaması.
- 2.) Onaylayıcı personelin kuruluş prosedürleri ile birlikte bakım yapılacak olan ilgili hava aracı ve/veya komponentleri hakkında yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olması.

CAO.A.040 (b) One-off yetkilendirme

(b) (a) bendine istisna olarak, bakım desteği sağlamak üzere sözleşme yapılan CAO, hiçbir uygun onaylayıcı personelin bulunmadığı ana üs dışındaki herhangi bir yerde uçamayacak durumda kalan hava araçları için aşağıda belirtilen kişilere bir defaya mahsus olmak üzere tek seferlik yetkilendirme belgesi düzenleyebilir:

- 1.) Teknoloji, yapısal (metal, kompozit veya ahşap) ve sistem olarak benzer olan bir hava aracı üzerinde eşdeğer tip yetkilendirmesine sahip olan bir çalışanına veya
- 2.) Söz konusu yerde bu talimat kapsamında onaylanmış bir kuruluşun bulunmaması ve sözleşmeli CAO'nun söz konusu kişinin deneyimine ve lisansına ilişkin kanıt dosyasına sahip olması koşuluyla, en az 3 yıllık bakım tecrübesine ve yetkilendirmenin yapılacağı hava aracı tipini kapsayan geçerli

bir ICAO hava aracı bakım lisansına sahip olan herhangi bir kişiye.

Bu kapsamda belirtilen durumlar için düzenlenen yetkilendirme belgeleri, düzenlendiği tarihten itibaren 7 gün içerisinde, Genel Müdürlüğe bildirilir.

Yetkilendirme belgesini düzenleyen CAO, uçuş emniyetini etkileyecek her tür bakımın tekrar kontrol edilmesini sağlar.

CAO.A.040 (c) Sorumlu pilotun onaylayıcı personel olarak yetkilendirilmesi

(c) (a) bendine istisna olarak, ticari operasyon gerçekleştiren işleticilere bakım hizmeti veren CAO, CAE içerisinde uygun prosedürlere sahip olması halinde aşağıdaki yetkilere sahip onaylayıcı personel yetkilendirmesi yapabilir.

- 1.) İçerisinde uçuş ekibi tarafından gerçekleştirilebileceği belirtilen tekrarlı bir uçuş öncesi kontrol AD'sini gerçekleştirilmesi için hava aracının sorumlu pilotuna, CAO tarafından gerekli standarda göre AD'yi gerçekleştirebilmesi için yeterli pratik eğitimi almış olması kaydıyla sahip olduğu lisans temelinde sınırlı bir yetkilendirme belgesi düzenlenebilir.
- 2.) Bakım desteği sağlanan yerlerden uzakta operasyon gerçekleştiren hava araçları için belirli bakım tasklarının gerçekleştirilmesi için hava aracının sorumlu pilotuna, CAO tarafından gerekli standarda göre AD'yi gerçekleştirebilmesi için yeterli pratik eğitimi almış olması kaydıyla sahip olduğu lisans temelinde sınırlı bir yetkilendirme belgesi düzenlenebilir.

CAO.A.040 (d) Onaylayıcı personel kayıtları

(d) CAO, onaylayıcı personeline ilişkin tüm detayları kayıt altına alır ve yetkilendirme kapsamında ilişkin ayrıntılarla birlikte tüm onaylayıcı personelin güncel bir listesini kuruluş CAE'sinin bir parçası olarak tutar.

CAO.A.045 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli

CAO.A.045 (a) ARS nitelikleri

(a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme ve uygulanabilir olduğunda uçuş izni onaylama işlemi gerçekleştirmek üzere onaylanabilmesi için CAO aşağıdaki gereklilikleri sağlayan uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeline sahip olur.

- 1.) Sürekli uçuşa elverişlilik konusunda planör ve balonlarda en az bir yıl ve diğer hava araçlarında 3 yıllık deneyime sahip olma,
- 2.) HBL-66 lisansı veya havacılık ile ilgili lisans diploması veya bunların ulusal eşdeğerini edinmiş olma veya 1inci bende ilave olarak planör ve balonlar için en az 2 yıl ve diğer hava araçları için 4 yıllık sürekli uçuşa elverişlilik konusunda deneyime sahip olma,
- 3.) Resmi havacılık bakım eğitimine sahip olma,

CAO.A.045 (b) ARS yetkilendirmesi

(b) Atanan uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin kuruluş tarafından yetkilendirilmesi sadece; bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini Genel Müdürlüğün veya Genel Müdürlük tarafından onaylanmış bir prosedür doğrultusunda kuruluşun onaylı uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin gözetimi altında yeterli bir şekilde tamamlamasının ardından Genel Müdürlük tarafından resmi olarak kabul edildiği takdirde yayınlanabilir.

CAO.A.045 (c) ARS güncel tecrübe

(c) CAO, hava aracı uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin yakın dönemde uygun sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi deneyimini kanıtlayabildiğinden emin olmalıdır.

CAO.A.045 (d) ARS listesi

(d) Tüm uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli yetki kapsamı belirtilerek CAE içerisinde listelenir.

CAO.A.045 (e) ARS kayıtları

(e) CAO, tüm uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin bir kaydını tutacaktır; bu, uygun niteliklerin ayrıntılarını ve ilgili kişinin ilgili sürekli uçuşa elverişlilik deneyimi ve eğitiminin bir özetini ve ayrıca yetkisinin bir kopyasını içerecektir. CAO bu kaydı, ilgili kişinin CAO'dan ayrıldığı tarihten sonra en az 2 yıl süre ile saklar.

CAO.A.050 Komponentler, ekipman ve aletler**CAO.A.050 (a) Ekipman ve aletlere sahip olma**

(a) CAO aşağıdaki gereklilikleri sağlar.

1.) Bakım onayı kapsamında sıklıkla kullanılan CAO.A.055 maddesi kapsamındaki bakım verilerinde belirtilen ekipman ve aletlere veya CAE'de belirtildiği şekilde doğrulanmış eşdeğerlerine sahip olur.

2.) Nadiren kullanılan diğer tüm ekipman ve aletlerin bakım faaliyetlerinin icrası gerektiğinde temin edilebilmesi için bir prosedüre sahip olur.

CAO.A.050 (b) Kalibrasyon ve kontrol

(b) CAO, kullandığı ekipman ve aletlerin resmi olarak tanınan bir standarda göre kontrol ve kalibre edilmesini sağlar. Ayrıca, bu kalibrasyon işlemlerinin ve kullanılan standartların kayıtlarını CAO.A.090 maddesine uygun olarak tutar.

CAO.A.050 (c) Komponentlerin kabulü

(c) CAO, gelen tüm komponentleri M.A.501 ve M.A.504 maddelerine veya ML.A.501 ve ML.A.504 maddelerine göre kontrol eder, sınıflandırır ve uygun şekilde ayırır.

CAO.A.055 Bakım verileri ve iş emirleri**CAO.A.055 (a) Bakım verilerine sahip olma ve kullanma**

(a) CAO modifikasyon ve tamirler dahil bakım işlemlerinin gerçekleştirilmesi sırasında M.A.401 veya ML.A.401 maddelerinde belirtilen geçerli ve güncel bakım verilerine sahip olur ve kullanır.

Bakım verileri müşteri tarafından sağlandığında, ilgili bakım verilerini sadece bakım işlemi sırasında tutar.

CAO.A.055 (b) İş emirleri

(b) CAO ve bakımı gerçekleştirecek kişi veya kuruluş arasında bakımın başlangıcından önce yapılacak bakımın neler olduğunun karşılıklı kabulünü içeren yazılı bir iş emri düzenlenir.

CAO.A.060 Bakım standartları

CAO bakım gerçekleştirirken aşağıdaki gereklilikleri yerine getirir.

CAO.A.060 (a) Bakım personeli nitelikleri

(a) Bakım gerçekleştiren tüm personelin bu ek kapsamında gerekli niteliklere sahip olmasını sağlar.

CAO.A.060 (b) Bakım ortamı

(b) Bakım gerçekleştirilen alanların çevresel ve çalışma alanı kirliliği açısından temiz olmasını ve düzenli organize edilmiş olmasını sağlar.

CAO.A.060 (c) Bakım verilerine ve iş emirlerine uyma

(c) CAO.A.055 maddesinde belirtilen bakım verilerinde ve iş emirlerinde yer alan bakım metodlarını, tekniklerini, standartlarını ve talimatları kullanır.

CAO.A.060 (d) Alet, ekipman ve malzeme

(d) Bakımlarda CAO.A.050 maddesinde belirtilen alet, ekipman ve malzemeyi kullanır.

CAO.A.060 (e) Çevresel sınırlamalar

(e) Bakımları CAO.A.055 maddesinde belirtilen bakım verilerinde yer alan çevresel sınırlamalara uygun şekilde gerçekleştirir.

CAO.A.060 (f) Uygun tesislerin kullanımı

(f) Zorlu hava koşulları veya uzun bakım işlemleri için uygun bakım tesislerinin kullanılmasını sağlar.

CAO.A.060 (g) Çoklu hata riskinin azaltılması

(g) Çoklu hata riskinin ve benzer bakım işlemlerinin gerçekleştirilmesi sırasında hataların tekrarlanması riskinin azaltılmasını sağlar.

CAO.A.060 (h) Hata yakalama

(h) Kritik bakım işlemlerinin gerçekleştirilmesi sonrası bir hata yakalama metodunun uygulanmasını sağlar.

CAO.A.060 (i) Genel doğrulama

(i) Bakımın tamamlanmasından sonra hava aracı veya komponentin; tüm alet, ekipman ve herhangi bir yabancı parça veya malzemedan arındırılmış olduğundan ve sökülen tüm erişim panellerinin tekrar yerine takıldığından emin olmak için genel bir doğrulama yapılmasını sağlar.

CAO.A.060 (j) Bakımın kayıt altına alınması ve belgelendirilmesi

(j) Gerçekleştirilen tüm bakımın uygun şekilde kayıt altına alınmasını ve belgelendirilmesini sağlar.

CAO.A.065 Hava aracı bakım çıkış sertifikası (CRS)

Bu ek kapsamında bir hava aracı bakım işleminin tamamlanmasının ardından M.A.801 veya ML.A.801 maddelerine uygun olarak bir CRS belgesi yayınlanır.

CAO.A.070 Komponent bakım çıkış sertifikası (CRS)**CAO.A.070 (a) Komponent CRS belgesi**

Bu Ek'e uygun olarak bütün komponent bakımlarının tamamlanması sonrasında, Part-M, M.A.802 veya Part-ML, ML.A.802 maddelerinden uygun olanına göre CRS düzenlenir.

CAO.A.020 (c)'ye uygun şekilde üretilen parçalar ve Part-M 502 (b) ve (d) ve ML.A.502 maddelerine göre sağlananlar haricinde, SHGM Form 1 (veya EASA Form 1) yayınlanması zorunludur.

CAO.A.070 (b) Form1'in bilgisayar tarafından üretilmesi

(b) (a) bendinde belirtilen SHGM Form 1 belgesi bir bilgisayar veri tabanı üzerinden de üretilir.

CAO.A.075 Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi**CAO.A.075 (a) Part-M ve Part-ML'e uygunluk**

(a) CAO, tüm uçuşa elverişlilik yönetimi faaliyetlerini uygun olduğu şekli ile Part-M veya Part-ML gerekliliklerine uygun şekilde gerçekleştirir.

CAO.A.075 (b) Yönetilen her bir hava aracı için

(b) Yönetilen her bir hava aracı için CAO;

1.) AMP'yi geliştirir ve kontrol eder,

(1.i) Part-ML kapsamına giren hava araçları için AMP'nin revizyonlarının onayını yapar,

(1.ii) Part-M kapsamına giren hava araçları için AMP'nin revizyonlarını, M.A.302 (c) kapsamında dolaylı onay yetkisi olmadığına onaylanması için Genel Müdürlüğe sunar.

2.) AMP'nin bir kopyasını hava aracı sahibine verir,

3.) Tamir ve modifikasyonlar için kullanılan bakım verilerinin M.A.304 veya ML.A.304 gerekliliklerine uygun olmasını sağlar,

4.) AMP'ye göre tüm bakım işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve Part-M, SHT-145 veya Part-ML'den uygun olanına göre bakım çıkışı yapılmasını sağlar.

5.) Tüm geçerli AD'lerin ve sürekli uçuşa elverişliliğe etkisi bulunan operasyonel direktiflerin uygulanmasını sağlar,

6.) Bakım sırasında ortaya çıkan ya da raporlanan tüm arızaların onaylı bakım kuruluşu veya bağımsız onaylayıcı personel tarafından uygun şekilde giderilmesini sağlar,

7.) Gerekli olduğunda hava aracını, bakım için onaylı bakım kuruluşuna yada bağımsız onaylı bakım kuruluşuna götürülmesini sağlar.

8.) Tüm işlemlerin uygun şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, planlı bakımları, AD'lerin uygulanmasını, ömürlü parçaların değiştirilmesini ve komponentlerin kontrolünü koordine eder.

9.) Tüm sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarını ve zorunlu ise hava aracı teknik kayıt defterini yönetir ve arşivler,

10.) Hava aracının ağırlık ve denge raporunun hava aracının güncel durumunu yansıtmasını sağlar.

CAO.A.080 Sürekli uçuşa elverişlilik verileri

CAO, CAO.A.075 maddesinde belirtilen sürekli uçuşa elverişlilik görevlerinin yerine getirilmesi için geçerli olduğu şekliyle M.A.401 veya ML.A.401 maddesinde belirtilen güncel ve geçerli bakım verilerine sahip olur ve kullanır.

Bu veriler, geçerli olduğu şekliyle M.A.201 (h.2), M.A.201 (i.1) veya M.A.201 (i.3) maddeleri ya da ML.A.201 (e.1) veya ML.A.201 (f) maddeleri kapsamında yapılan bir sözleşmede belirtilmesi halinde hava aracı tarafından sağlanabilir. Bu durumda CAO, bu veriler CAO.A.090 (b) kapsamında tutulması gereken kayıtlardan değilse, sadece söz konusu sözleşmenin geçerli olduğu sürece tutar.

CAO.A.085 Uçuşa elverişlilik gözden geçirme

CAO uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemlerini uygun olduğu şekli ile M.A.901 veya ML.A.903 gerekliliklerine uygun şekilde gerçekleştirir.

CAO.A.090 Kayıtların saklanması**CAO.A.090 (a) Saklanacak kayıtlar**

a.) CAO aşağıdaki kayıtları tutar.

1.) Bu Talimatın CRS yayınlanması konusundaki tüm gerekliliklerinin sağlandığını gösteren alt yüklenici servise verme dokümanları dahil tüm bakım kayıtlarını tutar.

CAO, tamir ve modifikasyonlar için kullanılan spesifik tamir yada modifikasyon verilerinin kopyaları ile birlikte, her bir CRS'in bir kopyasını hava aracı sahibine sağlar.

2.) Aşağıdakiler kapsamındaki sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kayıtlarını tutar.

(2.i) M.A.305 ve geçerli ise M.A.306 maddesi,

(2.ii) ML.A.305 maddesi.

3.) CAO'nun CAO.A.095 (c) maddesinde belirtilen yetkiye sahip olması durumunda, ML.A.901 (a) maddesi kapsamında yayınlamış olduğu her bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının (ARC) ve tavsiye raporunun veya uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikalarının uzatma işlemlerinin bir kopyasını destekleyici tüm dokümanlarla birlikte kayıt altında tutar.

4.) CAO'nun CAO.A.095 (d) maddesinde belirtilen yetkiye sahip olması durumunda, 21.A.729 maddesi kapsamında yayınlamış olduğu her bir özel uçuş izni onaylarının kayıtlarını tutar.

CAO.A.090 (b) Saklama süresi

(b) CAO, (a.1) maddesinde belirtilen kayıtları ve ilgili bakım verilerini bakım işleminin uygulandığı hava aracı veya komponentin servise verildiği tarihten itibaren 3 yıl süre ile saklar.

CAO.A.090 (c) Saklama süresi

CAO, (a.2) ila (a.4) maddelerinde belirtilen kayıtları ilgili hava aracının kalıcı olarak servisten çekildiği tarihten itibaren 3 yıl süre ile saklar.

CAO.A.090 (d) Kayıtların korunması

(d) Tüm kayıtlar, hasar, değişiklik veya hırsızlığa karşı korumalı bir şekilde saklanır.

CAO.A.090 (e) Bilgisayar yedeği

(e) Bakım kayıtlarının yedeğinin tutulduğu tüm bilgisayar donanımları söz konusu verilerin bulunduğu ortamdaki farklı bir yerde ve uygun koşullarda tutulur.

CAO.A.090 (f) Kayıtların devri

(f) Bir hava aracının sürekli uçuşa elverişlilik yönetiminin başka bir kuruluşa veya kişiye devredilmesi durumunda (a.2) ile (a.4) maddelerinde belirtilen kayıtlar diğer kuruluş veya kişiye devredilir. Devir anından sonra (b) ve (c) maddeleri devralan kuruluş için geçerli olur.

CAO.A.090 (g) CAO'nun faaliyetlerine son vermesi

(g) CAO'nun faaliyetlerini durdurması durumunda tutmakta olduğu tüm kayıtlar aşağıdaki şekilde devredilir.

- 1.) (a.1) maddesinde belirtilen kayıtlar ilgili hava aracının veya komponentinin son sahibine ya da müşterisine devredilir veya Genel Müdürlüğün belirttiği şekilde saklanır.
- 2.) (a.2) ile (a.4) maddelerinde belirtilen kayıtlar hava aracının sahibine devredilir.

CAO.A.095 Kuruluşun yetkileri

CAO.A.095 (a) Bakım yapma yetkisi

(a) Bakım gerçekleştirme konusunda yetkilendirilen CAO aşağıdaki yetkilere sahip olur.

- 1.) Yetkili olduğu hava araçlarına veya komponentlere, onay sertifikasında ve CAE'de tanımlanan yerlerde bakım yapmak,
- 2.) Uzmanlık gerektiren işlemlerin, CAO'nun kontrolü altında olan gerekli yetkinliğe sahip bir alt yüklenici tarafından gerçekleştirilmesi için CAE içerisinde Genel Müdürlükçe onaylanan prosedürlere uygun olarak gerekli düzenlemeleri yapmak,
- 3.) Yetkili olduğu hava araçlarına veya komponentlere, CAE'de belirtilen koşullar doğrultusunda, hava aracının gayri faal olduğu durumlarda veya geçici hat bakım desteği ihtiyacında herhangi bir yerde bakım yapmak
- 4.) Gerçekleştirdiği bakım işlemleri sonrası CAO.A.065 veya CAO.A.070 maddeleri kapsamında bakım çıkış sertifikaları yayınlamak.

CAO.A.095 (b) Uçuşa elverişlilik yönetimi yetkisi

(b) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi konusunda yetkilendirilen CAO aşağıdaki yetkilere sahip olur.

- 1.) Onaylı olduğu herhangi bir hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini yönetmek,
- 2.) Part-ML yada Part-MD kapsamında yönettiği hava araçları için AMP'yi ML.A.302 (b) veya MD.A.302 (b) maddesi kapsamında onaylamak,
- 3.) Onay sertifikasında belirtildiği şekilde, sınırlı sürekli uçuşa elverişlilik görevlerini kendi kalite sistemi altında yer alan sözleşmeli alt yüklenici vasıtasıyla yürütmek.
- 4.) Genel Müdürlük, başka bir kuruluş veya kişi tarafından yayınlanmış bir ARC'yi uygun olduğu duruma göre M.A.901 (f), ML.A.901 (c), MD.A.901 (c) veya MD.A.901 (d) maddesi kapsamında temdit etmek.

CAO.A.095 (c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme yetkisi

(c) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme konusunda yetkilendirilen CAO aşağıdaki yetkilere sahip olur.

- 1.) Ülkemizde yerleşik (b) bendi kapsamında sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi konusunda yetkiye

sahip bir CAO, uygun olduğu duruma göre M.A.901, ML.A.903 veya MD.A.903 maddesi kapsamında uçuşa elverişlilik gözden geçirme gerçekleştirme konusunda da yetkilendirilebilir. Bu durumda CAO aşağıdaki yetkilere sahip olur.

(1.i) ARC yayınlayabilir veya ARC yayınlanması için tavsiye raporu düzenlemek.

(1.ii) Mevcut bir ARC'nin geçerlilik tarihini temdit etmek.

2.) Ülkemizde yerleşik (a) bendi kapsamında bakım gerçekleştirme konusunda yetkiye sahip bir CAO, ML.A.903 veya MD.A.903 maddesi kapsamında uçuşa elverişlilik gözden geçirme gerçekleştirme ve ilgili ARC'yi yayınlama konusunda da yetkilendirilebilir.

CAO.A.095 (d) Özel uçuş izni onayı yetkisi

(d) Ülkemizde yerleşik (c) maddesi kapsamında uçuşa elverişlilik gözden geçirme konusunda yetkiye sahip bir CAO, CAE içerisinde uygun bir prosedür bulunması şartıyla, ARC yayınlamak üzere yetkili olduğu hava araçlarına uçuş koşullarına uygunluk sağladığına kanaat getirdiğinde 21.A.711 (d) maddesi kapsamında özel uçuş izni onayı vermek üzere de yetkilendirilebilir.

CAO.A.095 (e) Birden fazla yetki kapsamı

(e) Bir CAO bu yetkilerden bir veya birden fazlası için yetkilendirilebilir.

CAO.A.100 Kalite sistemi ve organizasyonel gözden geçirme

CAO.A.100 (a) Kalite sistemi kurulması

(a) Kuruluş, Part-CAO gerekliliklerinin sürekli olarak yerine getirilmesini sağlamak üzere bir kalite sistemi kurar ve bir kalite müdürü atar.

CAO.A.100 (b) Kalite sistemi faaliyetleri

Kalite sistemi, kuruluşun Part-CAO kapsamında gerçekleştirdiği faaliyetleri izler. Kalite sistemi özellikle,

- 1.) tüm faaliyetlerin onaylı prosedürlere uygun şekilde yürütülmesini,
- 2.) tüm sözleşmeli bakım işlemlerinin (tasklarının) sözleşmeye uygun şekilde gerçekleştirilmesini ve
- 3.) kuruluşun Part-CAO gerekliliklerine sürekli olarak uyumlu olmasını izler.

CAO.A.100 (c) Kalite sistem kayıtları

(c) Asgari olarak son 2 yıla ait kalite izleme faaliyetlerinin kayıtları saklanır.

CAO.A.100 (d) Kalite sistemlerinin birleştirilmesi

(d) Kuruluşun kalite sistemi kurma zorunluluğu bulunan Genel Müdürlükten alınmış başka bir veya birden fazla onaya sahip olması durumunda, ilgili kalite sistemleri birleştirilebilir.

CAO.A.100 (e) Küçük CAO tanımı

(e) CAO aşağıdaki koşullar sağlandığı durumda küçük CAO olarak değerlendirilir.

- 1.) Onay kapsamı sadece Part-ML kapsamında olan hava araçlarını içermesi.
- 2.) Bakımda görev alan personelin adam saatinin, 10 tam zamanlı personele eşdeğer adam saati geçmemesi.
- 3.) Sürekli uçuşa elverişlilik yönetiminde görev alan personelin adam saatinin, 5 tam zamanlı personele eşdeğer adam saati geçmemesi.

CAO.A.100 (f) Organizasyonel gözden geçirme

(f) CAO'nun küçük CAO olarak değerlendirilmesi durumunda, Genel Müdürlüğün onaylaması şartıyla kalite sistemi yerine düzenli organizasyonel gözden geçirme uygulayabilir. Bu durumda CAO, sürekli uçuşa elverişlilik görevlerini başka kuruluşlara sözleşmeli olarak devredemez.

CAO.A.105 Kuruluştaki değişiklikler**CAO.A.105 (a) Gerçekleşmeden önce bildirilecek değişiklikler**

(a) CAO, Genel Müdürlüğün Part-CAO ile sürekli uygunluğu tespit etmesine imkan vermek amacıyla, aşağıdaki değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe bildirmekten sorumludur.

- 1.) Onay sertifikasında yer alan bilgileri ve CAO onay koşullarını etkileyen değişiklikler,
- 2.) CAO.A.035(a) ve (b)'de belirtilen yöneticilerdeki değişiklikler,
- 3.) Azami kalkış ağırlığı (MTOM) 2730kg üzeri uçaklar ve Azami kalkış ağırlığı (MTOM) 1200kg üzeri veya 4 koltuk üzerine sertifikalandırılmış helikopterler durumunda, CAO.A.020 (a)(1) bendinde belirtilen onay kapsamında yer alan hava aracı tiplerindeki değişiklikler,
- 4.) tam türbin motorlar durumunda, CAO.A.020 (a)(2) bendinde belirtilen onay kapsamındaki değişiklikler,
- 5.) CAO.A.105 (b) bendinde belirtilen kontrol prosedüründe yapılacak değişiklikler.

CAO.A.105 (b) 15 gün içinde bildirilecek değişiklikler

(b) İstasyonlar, tesisler, ekipman, aletler, malzeme, prosedürler, onay kapsamı ve personeldeki diğer tüm değişiklikler, CAE içerisinde tanımlanan kontrol prosedürüne uygun olarak CAO tarafından kontrol edilir.

CAO bu değişiklikleri tanımlayan bir bildirim ve bu kapsamda güncellenen CAE'yi değişiklikler gerçekleşmesini takip eden 15 gün içerisinde Genel Müdürlüğe sunar.

CAO.A.110 Onayın sürekli geçerliliği**CAO.A.110 (a) Onayın geçerlilik şartları**

(a) Kuruluş onay sertifikası süresiz olarak yayınlanmakta olup, aşağıdaki şartların yerine getirilmesi durumunda geçerliliğini korur.

- 1.) Kuruluşun, CAO.A.115 maddesinde belirtilen bulguların yönetilmesi hususu da göz önüne alınarak Part-CAO uygunluğunu sürdürmesi,
- 2.) Kuruluşun Part-CAO'ya sürekli uygunluğunun belirlenmesi için Genel Müdürlüğe kuruluşa erişim hakkının verilmesi,
- 3.) Onayın askıya alınmaması veya iptal edilmemesi.

CAO.A.110 (b) Sertifikanın iade edilmesi

(b) Onayın sonlandırılması ya da iptal edilmesi durumunda, kuruluş onay sertifikasını Genel Müdürlüğe iade eder.

CAO.A.115 Bulgular**CAO.A.115 (a) Onayın geçerlilik şartları**

(a) Seviye 1 bulgu, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan her tür Part-CAO gereklilikleri ile önemli uygunsuzluk durumudur.

CAO.A.115 (b) Sertifikanın iade edilmesi

(b) Seviye 2 bulgu, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini tehlikeye atması olası olan her tür Part-CAO gereklilikleri ile uygunsuzluk durumudur.

CAO.A.115 (c) Sertifikanın iade edilmesi

(c) Kuruluş, tespit edilen bulgulara ilişkin bildirimini aldığı anda; tespit edilen bulguların uygun şekilde giderilmesini sağlamak amacıyla belirlenen düzeltici işlemlerin Genel Müdürlükçe tanınan süre içerisinde gerçekleştirildiğini gösteren bir düzeltici eylem planı oluşturur.

CAO.B.020 Kayıtların Saklanması**CAO.B.020 (a) Kayıtların Sistemi**

(a) Genel Müdürlük tarafından verilen yetki kapsamında sertifika düzenleme, temdit etme, değişiklik, askıya alma ve iptal işlemlerinin uygun şekilde takibini sağlamak için bir kayıt sistemi oluşturulur.

CAO.B.020 (b) Asgari kayıt saklama belgeleri

(b) Part-CAO kapsamında onaylanan kuruluşların gözetimi için Genel Müdürlük asgari olarak aşağıdaki kayıtları saklar:

- i.) Kuruluş tarafından yetki alma aşamasında Genel Müdürlüğe sunulan tüm başvuru evrakları,
- ii.) Kuruluşun sahip olduğu güncel onay sertifikası,
- iii.) Her bir kuruluşa ait denetlemelerin ne zaman yapıldığı ve yapılacağını gösteren denetleme planları,
- iv.) Tüm denetim kayıtları dahil olmak üzere sürekli gözetim kayıtları;
- v.) Tüm bulgular, bulgulara ait düzeltici ve önleyici işlemler ile kök neden analizleri ve bulgu tavsiyeleri kapatmak için gereken eylemler;
- vi.) Kuruluşla ilgili tüm yazışmaların kopyaları;
- vii.) Herhangi bir muafiyetin detayları ve icra eylemleri; viii.) Güncel CAE ve değişiklikler;
- ix.) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış diğer tüm belgelerin kopyaları.

CAO.B.020 (c) Kayıtların saklanma süresi

(b) bendinde sıralanan kayıtların saklama süresi en az 5 yıldır.

CAO.B.020 (d) Kayıtların yetkili makama sunulması

(d) Tüm kayıtlar, Genel Müdürlüğün uygun değerlendirmesi sonucuna göre; talep üzerine başka bir yetkili makama sunulabilir. Onayın ve CAO.A.025 (a.1) maddesinde belirtilen taahhüdün öneminin kavrandığından emin olunması amacıyla onay için yapılan inceleme sırasında sorumlu müdür ile en az bir kez toplantı gerçekleştirilir.

CAO.B.045 İlk yetkilendirme süreci

CAO.B.045 (a) Yönetici personel onayı

(a) CAO.A.035 (a) ve (b) bentlerinde yer alan gereklilikler sağlandığında, kuruluş tarafından atanan Yönetici Personelin Genel Müdürlükçe kabul edildiği kuruluşa resmi olarak bildirilir.

CAO.B.045 (b) CAE prosedürlerinin uygunluğu

(b) Genel Müdürlük, CAE içerisinde tanımlanan prosedürlerin Part-CAO gerekliliklerine uygun olması ve CAO.A.025 (a.1) maddesinde belirtilen taahhüdün sorumlu müdür tarafından imzalandığından emin olur.

CAO.B.045 (c) Gerekliliklerin sağlanmasının doğrulanması

(c) Genel Müdürlük kuruluşun Part-CAO gerekliliklerini yerine getirdiğini doğrular.

CAO.B.045 (d) Sorumlu Müdür ile toplantı

(d) Onayın ve CAO.A.025 (a.1) maddesinde belirtilen taahhüdün öneminin kavrandığından emin olunması amacıyla onay için yapılan inceleme sırasında sorumlu müdür ile en az bir kez toplantı gerçekleştirilir.

CAO.B.045 (e) Bulguların yazılı olarak bildirilmesi

(e) Tüm bulgular başvuruda bulunan kuruluşa yazılı olarak bildirilir.

CAO.B.045 (f) Tüm bulguların kapatılması

(f) İlk onay düzenlenmeden önce, tüm bulgular kuruluş tarafından giderilir ve Genel Müdürlük tarafından kapatılır.

CAO.B.050 İlk onay sertifikasının yayınlanması

CAO.B.050 (a) Onay sertifikası

(a) CAO.B.045 maddesi gerekliliklerinin başvuru sahibi tarafından yerine getirildiğinin tespit edilmesinin ardından SHGM Form 3-CAO sertifikası onay kapsamı ile birlikte Genel Müdürlük tarafından yayınlanır.

CAO.B.050 (b) Onay referansı

(b) Genel Müdürlük SHGM Form 3-CAO sertifikası üzerinde kuruluşa özgü onay referans numarasını belirtir.

CAO.B.055 Onayın devamlılığı**CAO.B.055 (a) Gözetim planı**

(a) Genel Müdürlük, onay sertifikası yayınladığı tüm CAO'lar için gerçekleştirilen ve planlanan denetimleri gösteren bir gözetim planını hazırlar ve güncel tutar.

CAO.B.055 (b) Gözetim periyodu

(b) Genel Müdürlük, onay sertifikası yayınladığı tüm CAO'ları 24 ayı geçmeyen periyotlarda denetler. Bu denetimlerde CAO.A.105 (b) maddesi kapsamında bildirilen değişikliklere özellikle odaklanılır.

CAO.B.055 (c) Hava aracı örnekleme

(c) CAO'lar tarafından yönetilen hava araçları örnekleme yoluyla her 24 aylık periyotlarla içerisinde denetlenir. Söz konusu örneklemenin boyutuna, daha önceki denetlemelerin sonucunda ve daha önceki ürün denetlemelerine dayalı olarak Genel Müdürlük karar verir.

CAO.B.055 (d) Bulguların yazılı iletilmesi

(d) Genel Müdürlük bu denetimlerde tespit ettiği bulguları CAO'ya yazılı olarak bildirir.

CAO.B.055 (e) Onay referansı

(e) Genel Müdürlük tüm bulguları, kapatma işlemlerini (bir bulgunun kapatılması için gerekli olan işlemler) ve tavsiyeleri kayıt altına alacaktır

CAO.B.055 (f) Onay referansı

(f) Denetlemeler sırasında ortaya çıkan önemli konulardan haberdar olmasını sağlamak amacıyla, sorumlu müdür ile her 24 ayda en az bir kez toplantı yapılır.

CAO.B.060 Bulgular**CAO.B.060 (a) Gerekliliklere uyulmaması durumunda alınacak tedbirler**

(a) Denetimler sırasında veya diğer uygulamalar sırasında, Part-CAO gerekliliklerine uyulmadığını gösteren kanıtlar bulunduğu, Genel Müdürlük tarafından aşağıdaki işlemler yapılır:

1.) Seviye 1 bulgular için, bulgunun kapsamına bağlı olarak bulgular giderilinceye kadar, CAO onayının iptali, sınırlandırılması veya tamamen/kısmen askıya alınması için derhal işlem gerçekleştirir.

2.) Seviye 2 bulgular için, bulgunun niteliğine uygun olarak 3 ayı geçmeyen bir düzeltici faaliyet süresi verilir. Genel Müdürlük, belirli durumlarda, bu ilk sürenin sonunda ve tatmin edici bir düzeltici eylem planına bağlı olarak söz konusu 3 aylık süreyi uzatabilir.

CAO.B.065 Onayda değişiklik**CAO.B.065 (a) Değişikliğin incelenmesi**

(a) CAO.A.105 (a) maddesi kapsamında kuruluş onayında değişiklik başvurusunun alınmasına müteakip Genel Müdürlük değişikliği onaylamadan önce kuruluşun ilgili gerekliliklerle uygunluğunu kontrol eder.

CAO.B.065 (b) Değişiklik sırasında faaliyete devam etme

(b) Kuruluşun değişikliğin kapsamı gereği faaliyetlerini askıya alması gerektiğini değerlendirdiği durumlar dışında, değişiklik sırasında kuruluşun hangi şartlarda çalıőacağı Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

CAO.B.065 (c) Onay sertifikası

(c) Gerçekleşmesi öncesinde onay gerektirmeyen değişiklerle ilgili olarak, Genel Müdürlük CAO onayı kapsamında gerçekleştirdiği gözetim faaliyetleri sırasında kuruluşun CAO.A.105 (b) maddesi gerekliliklerine ve ilgili gerekliliklerine uygunluğunu kontrol eder.

CAO.B.070 Askıya Alma, Sınırlandırma ve İptal**CAO.B.070 (a) Askıya alma**

(a) Genel Müdürlük olası bir emniyet eksikliği durumunda, makul gerekçelerle bir onayı askıya alabilir.

CAO.B.070 (b) Yetkinin askıya alınması, iptali ve sınırlandırılması

(b) Genel Müdürlük CAO.B.060 maddesi uyarınca bir onayı askıya alır, iptal eder veya sınırlandırır